זבחים

תלמוד בבלי

תלמוד בבלי (ויקיטקסט), ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף ב עמוד א

מתני׳ כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח והחטאת הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן

רבי אליעזר אומר אף האשם הפסח בזמנו והחטאת והאשם בכל זמן אמר רבי אליעזר החטאת באה על חטא והאשם בא על חטא מה חטאת פסולה שלא לשמה אף האשם פסול שלא לשמו

יוסי בן חוני אומר הנשחטין לשם פסח ולשם חטאת פסולין

שמעון אחי עזריה אומר שחטן לשם גבוה מהן כשרין לשם נמוך מהן פסולין

כיצד קדשי קדשים ששחטן לשם קדשים קלים פסולין קדשים קלים ששחטן לשם קדשי קדשים כשרין הבכור והמעשר ששחטן לשם שלמים כשרין שלמים ששחטן לשם בכור ולשם מעשר פסולין:

גמ׳ למה לי למיתנא אלא שלא עלו ליתני ולא עלו לבעלים לשם חובה

הא קמ״ל לבעלים הוא דלא עלו לשם חובה אבל בקדושתייהו קיימי ואסור לשנויי בהו

וכדרבא דאמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה

איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא איבעית אימא סברא משום דשני בה כל הני לישני בה וליזיל

איבעית אימא קרא (דברים כג, כד) מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לה׳ אלהיך נדבה וגו׳ האי נדבה

דף ב עמוד ב

נדר הוא אלא אם כמה שנדרת עשית יהא נדר ואם לא נדבה יהא

ונדבה מי שרי לשנויי בה

אמר ליה רבינא לרב פפא לא הוית גבן באורתא בתחומא בי חרמך דרמי רבא מילי מעלייתא אהדדי ושני להו

מאי מילי מעלייתא תנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כו׳ טעמא דשלא לשמן הא סתמא עלו נמי לבעלים לשם חובה אלמא סתמא נמי כלשמן דמי

ורמינהי כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול וסתמא נמי פסול

ושני זבחים בסתם לשמן עומדין אשה בסתמא לאו לגירושין עומדת

וזבחים בסתמא כשירין מנלן אילימא מהא דתנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כו׳ ולא קתני שלא נזבחו לשמן גבי גט נמי הקתני כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ולא קתני שלא נכתב לשם אשה פסול

אלא מהא דתנן כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח ולשם שלמים טעמא דאמר לשם פסח ולשם שלמים הא לשם פסח וסתמא כשר אלמא סתמן כלשמן דמי

דילמא שאני התם דאמר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה

אלא מסיפא שלא לשמן ולשמן לשם שלמים ולשם פסח טעמא דאמר לשם שלמים ולשם פסח הא סתמא ולשם פסח כשר

דילמא שאני התם דאמר יוכיח סופו על תחילתו

אי נמי איידי דתנא לשמן ושלא לשמן תנא נמי שלא לשמן ולשמן

אלא מהא לשם ששה דברים הזבח נזבח לשם זבח לשם זובח לשם שם לשם אשים לשם ריח לשם ניחוח והחטאת ואשם לשם חטא

א״ר יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחת מכל אלו כשר שתנאי בית דין הוא אתנו בית דין דלא לימא לשמו דילמא אתי למימר שלא לשמו

אי סלקא דעתך סתמא פסול קיימי בית דין ומתני מילתא דמיפסיל ביה

וגבי גט דסתמא פסול מנלן

אילימא מהא דתנן היה עובר בשוק ושמע סופרים מקרין איש פלוני גירש פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול לגרש בו

דילמא כדרב פפא דאמר רב פפא הכא בסופרים העשויין להתלמד עסקינן ולא איכתוב לשום כריתות כלל

אלא מהא

דף ג עמוד א

יתר על כן כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו

דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין דההוא

אלא מהא יתר על כן יש לו שתי נשים ששמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה

דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין דההיא

אלא מהא יתר על כן אמר ללבלר כתוב ולאיזה שארצה אגרש פסול לגרש בו

דילמא שאני התם דאין ברירה

אלא מהא הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום העדים ומקום הזמן ואמר רב יהודה אמר שמואל אף צריך שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם:

תו רמי מילתא אחריתי מי אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלאו מינה לא מחריב בה

ורמינהי כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ואפי׳ לשם גויה נמי פסול

ושני גט דל גויה מיניה הוה ליה סתמא וסתמא פסול קדשים דל חולין מינייהו הוה ליה סתמא וסתמא כשירים

ורמא מילתא אחריתי מי אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלא מינה לא מחריב בה

והתניא (ויקרא יא, לג) תוכו ולא תוך תוכו ואפי׳ כלי שטף מציל

ושני עשו חולין אצל קדשים כמחיצה אצל תנור מה מחיצה אצל תנור לא מהניא לה כלל אף חולין אצל קדשים לא מהניא ליה כלל

דתנן תנור שחצצו בנסרים או ביריעות ונמצא שרץ במקום אחד הכל טמא

כוורת שהיא פחותה ופקוקה בקש ומשולשלת לאויר התנור שרץ בתוכה התנור טמא שרץ בתנור אוכלין שבתוכה טמאין ורבי אליעזר מטהר

אמר רבי אליעזר קל וחומר אם הציל במת החמור לא תציל בכלי חרס הקל

אמרו לו לא

דף ג עמוד ב

אם הציל במת חמור שכן חלוקה באוהלין תציל בכלי חרש הקל שאין חלוקין באוהלין

התינח לרבנן לרבי אליעזר מאי איכא למימר

ר׳ אליעזר קל וחומר קאמר

אי הכי התם נמי לימא קל וחומר קדשים מחללין קדשים חולין לא כל שכן

אלא טעמא דרב כרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר מאי טעמא דרב (ויקרא כב, טו) ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה׳ קדשים מחללין קדשים ואין חולין מחללין קדשים

אלמא אתא קרא אפקיה מקל וחומר הכא נמי ליתי תוכו לפקיה מק״ו

האי תוכו מיבעי ליה לאוכלין שגיבלן בטיט והכניסן לאויר תנור סד״א הואיל ובנגיעה לא מטמא באוירו נמי לא מטמו [קמ״ל]

ורבנן הנך לא צריכי קרא:

רב יוסף בר אמי רמי שינוי קודש אשינוי בעלים ומשני

מי אמר רב חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה אלמא דלאו מינה מחריב בה דמינה לא מחריב בה

והאמר רב חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה אלמא דבר מינה מחריב בה דלאו מינה לא מחריב בה

ומשני התם (ויקרא ד, לג) ושחט אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטאת לשם חטאת נשחטה

הכא וכפר עליו כתיב עליו ולא על חבירו חבירו דומיא דידיה שמחוייב כפרה כמותה

רב חביבא רמי שינוי בעלים אתוך תוכו ומשני

ומי אמר רב חטאת ששחטה על מי שמחוייב [חטאת פסולה על מי שמחוייב] עולה כשירה אלמא דמינה מחריב בה לאו מינה לא מחריב בה

והתניא תוכו ולא תוך תוכו אפילו כלי שטף מציל

ומשני ארבעה תוכו כתיבי (תוכו) תוך תוכו תוך תוכו

חד לגופיה וחד לגזירה שוה

חד תוכו של זה ולא תוכו של אחר אידך תוכו ולא תוך תוכו ואפילו כלי שטף מציל:

דף ד עמוד א

מנלן דבעינן זביחה לשמה דאמר קרא (ויקרא ג, א) ואם זבח שלמים קרבנו שתהא זביחה לשם [שלמים]

ודילמא היינו שמייהו

מדכתיב (ויקרא ז, לג) המקריב את דם השלמים (ויקרא ז, יד) הזורק את דם השלמים ולא כתיב זבח והכא כתיב זבח שמע מינה שתהא זביחה לשם שלמים

אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן

וכי תימא לילף מזביחה מה לזביחה שכן נפסלה שלא לשם אוכלין בפסח

אלא אמר קרא המקריב את דם השלמים שתהא קבלה לשם שלמים

ולכתוב רחמנא בקבלה ולילף שחיטה מינה

משום דאיכא למיפרך מה לקבלה שכן פסולה בזר ואשה

אשכחן שחיטה וקבלה זריקה מנלן

וכי תימא לילף מהני מה להני שכן טעונות צפון וישנן בחטאות הפנימיות

אלא אמר קרא הזורק את דם השלמים שתהא זריקה לשם שלמים

ולכתוב רחמנא בזריקה ולילף מינה

משום דאיכא למיפרך מה לזריקה שכן חייב עליה זר מיתה

אשכחן כולהו הולכה מנלן

וכי תימא לילף מכולהו מה לכולהו שכן עבודה שאי אפשר לבטלה תאמר בהולכה שאפשר לבטלה

אלא אמר קרא (ויקרא א, יג) והקריב את הכל המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש ותניא (ויקרא א, ה) והקריבו זו קבלת הדם ואפיק רחמנא בלשון הולכה למימרא דהולכה לא תפקה מכלל קבלה׳

ואשכחן שנוי קודש שנוי בעלים מנלן

אמר רב פנחס בריה דרב אמי אמר קרא (ויקרא ז, טו) ובשר זבח תודה שלמיו שתהא זביחה לשם תודה אם אינו ענין לשינוי קודש דנפקא לן מהתם תנהו ענין לשינוי בעלים

והאי להכי הוא דאתא הא מיבעי ליה לכדתניא ובשר זבח תודת שלמיו אבא חנין אומר משום רבי אליעזר בא ללמד תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים ששחטן לשם תודה פסולה מה הפרש בין זה לזה תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויה תודה

אנן מזבח קאמרינן

ואכתי מיבעי ליה חטאת ואשם מנין תלמוד לומר זבח

אם כן נכתוב קרא ובשר תודת שלמיו [זבח] מאי זבח שמע מינה תרתי

אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן

וכי תימא לילף מזביחה מה לזביחה שכן פוסל שלא לשם אוכלין בפסח

נאמרה זביחה בשינוי קודש ונאמרה זביחה בשינוי בעלים מה זביחה האמורה בשינוי קודש לא חלקת בין זביחה לשאר עבודות אף זביחה האמורה בשינוי בעלים לא תחלק בהן בין זביחה לשאר עבודות

איכא למיפרך מה לשינוי קודש שכן פסולה בגופה וישנו בארבע עבודות

וישנו לאחר מיתה וישנו בציבור כביחיד

דף ד עמוד ב

ואע״ג דתרתי לאו דוקא תרתי מיהא דוקא

מאי שנא שינוי בעלים דלא הוי פסולו בגופו מחשבה בעלמא שינוי קודש נמי מחשבה בעלמא הוא אלא כיון דאחשבה פסלה ה״נ כיון דאחשבה פסלה

ולרב פנחס בריה דרב מרי דאמר יש שינוי בעלים לאחר מיתה תרתי מיהא איכא למיפרך

אלא אמר רב אשי אמר קרא (ויקרא א, ד) ונרצה לו לכפר עליו ולא על חבירו

והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא ונרצה לו לכפר עליו רבי שמעון אומר את שעליו חייב באחריותו ואת שאינו עליו אינו חייב באחריותו

ואמר רב יצחק בר אבדימי מאי טעמא כיון דאמר עלי כמאן דטעון ליה אכתפיה דמי

רב אשי מונרצה לו לכפר קאמר:

אשכחן זביחה וזריקה קבלה מנלן

וכי תימא לילף מזביחה וזריקה מה לזביחה וזריקה שכן עבודה שחייבין עליה בחוץ

אלא אמר רב אשי אתיא מאיל נזיר דכתיב (במדבר ו, יז) ואת האיל יעשה זבח שלמים שתהא עשייתו לשם שלמים ואם אינו ענין לשינוי קודש דנפקא ליה מהתם תנהו ענין לשינוי בעלים

אמר ליה רב אחא בר אבא לרבא אימא יעשה כלל זבח פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט זביחה אין מידי אחרינא לא

אי כתיב יעשה שלמים זבח כדקאמרת השתא דכתיב יעשה זבח שלמים הוה ליה כלל שאינו מלא וכל כלל שאינו מלא אין דנין אותו בכלל ופרט

רבינא אמר לעולם דנין ולה חזר וכלל

אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא והא לא דמי כללא קמא לכללא בתרא כללא קמא מרבה עשיות ותו לא כללא בתרא כל לה׳ ואפילו שפיכת שיריים והקטרת אימורין הא תנא דבי רבי ישמעאל בכללי ופרטי דריש כי האי גוונא

כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש עבודה ובעינן לשמן אף כל עבודה ובעינן לשמן

אי מה הפרט מפורש עבודה וחייבין עליה בחוץ אף כל עבודה וחייבין עליה בחוץ שחיטה וזריקה אין קבלה והולכה לא

אי נמי מה הפרט מפורש דבר הטעון צפון וישנו בחטאות הפנימיות אף כל הטעון צפון וישנו בחטאות הפנימיות שחיטה וקבלה אין זריקה לא

איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי שקולין הן ויבאו שניהן לישנא אחרינא וחדא חדא תיקו במילתא

איבעית אימא זריקה מדרב אשי נפקא

אשכחן איל נזיר שאר שלמים מנלן

וכי תימא נילף מאיל נזיר מה לאיל נזיר שכן יש עמהן דמים אחרים

א״כ נכתוב שלמי מאי שלמים לרבות כל שלמים

אשכחן שלמים שאר כל קדשים מנלן

וכי תימא נילף משלמים מה לשלמים שכן טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק

אלא אמר קרא (ויקרא ז, לז) זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים היקישן הכתוב לשלמים מה שלמים בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינן לשמה אף כל בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינן לשמה

אימא היכא דשחיט להו שלא לשמה ליפסלו

אמר קרא (דברים כג, כד) מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת וגו׳ האי נדבה נדר הוא [אלא] אם כמה שנדרת עשית יהא נדר ואם לאו יהא נדבה

ואיצטריך מוצא שפתיך ואיצטריך זאת התורה דאי כתב רחמנא מוצא (הוה אמינא)

דף ה עמוד א

לא ידע במאי כתב רחמנא זאת התורה ואי כתב רחמנא זאת התורה הוה אמינא ליפסלו כתב רחמנא מוצא שפתיך

רמי ריש לקיש על מעוהי בי מדרשא ומקשי אם כשרים הם ירצו ואם אין מרצין למה באין

אמר לו ר׳ אליעזר מצינו בבאין לאחר מיתה שהן כשרין ואין מרצין דתנן האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה

א״ל מודינא לך בעולה דאתיא לאחר מיתה אשם דלא אתי לאחר מיתה מנלן

א״ל הרי מחלוקתך בצידו רבי אליעזר אומר אף האשם

אמר זהו שאומרין עליו אדם גדול הוא קאמינא אנא משנה שלימה ואת אמרת לי ר׳ אליעזר

אלא אמר ריש לקיש אפתח אנא פתחא לנפשאי (דברים כג, כד) מוצא שפתיך וגו׳ האי נדבה נדר הוא כו׳ כדלעיל

יתיב רבי זירא ורבי יצחק בר אבא ויתיב אביי גבייהו ויתבי וקאמרי קשיא ליה לריש לקיש אשם דלא אתי לאחר מיתה ונסיב לה תלמודא מוצא שפתיך אימא הבא בנדר ובנדבה לייתי ולא לירצי אשם לא לייתי כלל

אמר להו אביי ריש לקיש מהכא פתח (ויקרא ד, לג) ושחט אותה לחטאת אותה לשמה כשרה שלא לשמה פסולה הא שאר קדשים שלא לשמן כשירין יכול ירצו ת״ל מוצא שפתיך

ואימא הבא בנדר ונדבה לייתי ולא לירצי אשם (נמי) ארצויי נמי לירצי

אמר אביי אשם דמירצי לא מצית אמרת קל וחומר מעולה ומה עולה שאינה מכפרת אינה מרצה אשם שמכפר אינו דין שאינו מרצה

מה לעולה שכן כליל

שלמים יוכיחו

מה לשלמים שכן טעונין נסכין ותנופת חזה ושוק

עולה תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשירין ואין מרצין אף אני אביא אשם שהוא קודש ושחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה

מה להצד השוה שבהן שכן ישנו בציבור

תודה תוכיח

דף ה עמוד ב

מה לתודה שכן טעונה לחם

עולה ושלמים יוכיחו וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשר ואינו מרצה אף אני אביא אשם שהוא קדש ושחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה

מה להצד השוה שבהן שהן באין בנדר ובנדבה

אלא אמר רבא זאת התורה וגו׳ הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשרים ואין מרצין אף אני אביא אשם שהוא קודש כו׳

מאי חזית דאקשת לשלמים אקיש לחטאת

הא מיעט רחמנא אותה

(סימן הנ״ש בש״ר)

יתיב רב הונא ורב נחמן ויתיב רב ששת גבייהו ויתבי וקאמרי קשיא ליה לריש לקיש אשם דלא אתי לאחר מיתה לימא ליה ר״א אשם נמי אתי לאחר מיתה

אמר להו רב ששת אשם למאי קרב למותרו חטאת נמי מיקרב קרבה מותרה

חטאת אף ע״ג דקרבה מותרה מיעט רחמנא הוא

אשם נמי כתיב ביה הוא

ההוא לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב כדתניא אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין והוא עצמו אם לא הקטירו אימורין כשר

ואלא הוא למה לי לכדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעיה ושחטו סתם כשר

ניתק אין לא ניתק לא מאי טעמא אמר קרא הוא בהווייתו יהא

יתבי רב נחמן ורב ששת ויתיב רב אדא בר מתנה גבייהו ויתבי וקאמרי הא דקאמר רבי אלעזר מצינו בבאין לאחר מיתה שהן כשרין ואין מרצין לימא ליה ריש לקיש הנהו נמי לייתו ולירצו

אמר להן רב אדא בר מתנה יולדת אם היא ילדה בניה מי ילדו

מתקיף לה רב אסי ומאן לימא לן דאי איכא כמה עשה גבה לא מיתכפרא וכיון דכי איכא כמה עשה גבה מיכפרא יורשיה נמי מיכפר

למימרא דקניא להו והאמר רבי יוחנן הניח מנחה לשני בניו ומת קריבה ואין בו שותפות ואי ס״ד קניא להו (ויקרא ב, א) נפש אמר רחמנא

ולא קניא להו והאמר ר׳ יוחנן הניח בהמה לשני בניו ומת קריבה ואין ממירין בה אי אמרת בשלמא קניא להו היינו דאין ממירין בה דהויא להו כשותפין

דף ו עמוד א

ושותפין לא מצו ממירין אלא אי אמרת לא קניא להו אמורי נמי לימרו

שאני התם דאמר קרא (ויקרא כז, י) אם המר ימיר לרבות את היורש אחד ממיר ואין שנים ממירין

מתקיף לה רב יעקב מנהר פקוד אלא מעתה גבי מעשר דכתיב (ויקרא כז, לא) ואם גאל יגאל לרבות את היורש הכי נמי אחד גואל ואין שנים גואלין

שאני מעשר דגבי אבוהון נמי איתיה בשותפות

אמר ליה רב אסי לרב אשי ומינה אי אמרת בשלמא קניא להו היינו דחד מיהא מימר אלא אי אמרת לא קניא להו היכי מימר

והאמר רבי אבהו אמר ר׳ יוחנן המקדיש מוסיף חומש ומתכפר עושה תמורה והתורם משלו על של חבירו טובת הנאה שלו

מקיבעא לא מכפרא מקופיא מכפרא:

איבעיא להו כיפרו על מה שבאו או לא כיפרו

אמר רב ששת בריה דרב אידי מסתברא דלא כיפרו דאי סלקא דעתך כיפרו שני למה הוא בא

ואלא מאי לא כיפרו למה הוא קרב

אמר רב אשי רב שישא בריה דרב אידי הכי קא קשיא ליה אי אמרת בשלמא לא כיפרו שלא לשמו מכח לשמו קאתי ושני למה הוא בא לכפר אלא אי אמרת כיפרו שני למה הוא בא:

איבעיא להו אעשה דלאחר הפרשה מכפרא או לא מכפרא

מי אמרינן מידי דהוה אחטאת מה חטאת דקודם הפרשה אין דלאחר הפרשה לא אף הכא נמי דקודם הפרשה אין לאחר הפרשה לא

או דלמא לא דמיא לחטאת דחטאת על כל חטא וחטא בעי לאיתויי חדא חטאת והכא כיון דאיכא כמה עשה גביה מכפרא אעשה דלאחר הפרשה נמי מכפרא

תא שמע (ויקרא א, ד) וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר (ויקרא יז, יא) כי הדם הוא בנפש יכפר אלא מה תלמוד לומר וסמך ונרצה לכפר שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר

מאי לאו דכיפר עשה דקודם הפרשה לא כיפר אעשה דסמיכה דהוה ליה עשה דלאחר הפרשה

אמר רבא עשה דסמיכה קאמרת שאני התם דכל כמה דלא שחיט בעמוד וסמוך קאי אימת קא הוי עשה לאחר שחיטה לאחר שחיטה לא קא מיבעיא לן

א״ל רב הונא בר יהודה לרבא אימא כיפר גברא

דף ו עמוד ב

לא כיפר קמי שמיא

מי לא תנן (ויקרא יד, יח) והנותר בשמן אשר על כף וגו׳ לכפר עליו לפני ה׳ אם נתן כיפר ואם לא נתן לא כיפר דברי ר״ע ר׳ יוחנן [בן נורי] אומר שירי מצוה הן בין ניתן בין שלא ניתן כיפר ומעלין עליו כאילו לא כיפר

מאי כאילו לא כיפר אילימא דמבעי לאיתויי קרבן אחרינא האמרת בין ניתן בין לא ניתן כיפר אלא כיפר גברא לא כיפר קמי שמיא הכא נמי כיפר כו׳

התם נמי כיפר מתן בהונות לא כיפר מתנות הראש

ת״ש ר׳ שמעון אומר כבשי עצרת למה הן באין

כבשי עצרת שלמים נינהו אלא שעירי עצרת למה הן באין

על טומאת מקדש וקדשיו

נזרק דמו של ראשון שני למה קרב על טומאה שאורעה בין זה לזה אמור מעתה ראויין היו ישראל להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל שעה אלא שחיסך הכתוב

והא הכא דעשה דלאחר הפרשה וקא מכפרא

אי דאפרשינהו בבת אחת הכי נמי הכא במאי עסקינן דאפרשינהו בזה אחר זה

וליקו ולימא ליה לקרא דכי כתיבא בזה אחר זה כתיבא

אמר רב פפא קרבנות צבור קאמרת שאני קרבנות צבור דלב בית דין קמתנה עליהן כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל קרבנות צבור סכין מושכתן למה שהן

אמר ליה רב יוסף בריה דרב שמואל לרב פפא ומי אית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה עליהן והאמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור

דף ז עמוד א

לדברי ר׳ שמעון אין נפדין תמימים לדברי חכמים נפדין תמימין

ועוד הא בעא מיניה ר׳ ירמיה מר׳ זירא שעירי עצרת שקבל דמן בשני כוסות ונזרק דמו של ראשון שני למה הוא בא על טומאה שאורעה בין [זריקה של] זה לזה (נזרק דמו של שני למה הוא קריבין)

עד כאן לא מיבעיא ליה אלא עשה דלאחר שחיטה אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מיבעיא ליה

דלמא אם תימצי לומר קאמר:

איתמר תודה ששחטה לשם תודת חבירו (כשרה) רבה אמר כשרה רב חסדא אמר פסולה

רבה אמר כשרה תודה לשם תודה נשחטה רב חסדא אמר פסולה לשום שלמים דידיה נשחטה בעינן

אמר רבה מנא אמינא לה דתניא (ויקרא ז, טו) ובשר זבח תודת שלמיו ביום הקריבו את זבחו וגו׳ אבא חנין אמר משום ר׳ אליעזר בא ללמד תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים שנשחטו לשם תודה פסולים ומה הפרש בין זה לזה תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויין תודה

שלמים לשם תודה פסולה הא תודה לשם תודה כשרה מאי לאו דחבריה

לא דידיה

אבל דחבריה מאי פסולה אדתני שלמים לשם תודה פסולה ליתני תודה לשם תודה וכ״ש שלמים לשם תודה

שלמים לשם תודה דידיה איצטריך ליה סלקא דעתך אמינא מדתודה קרויה שלמים שלמים נמי קרויין תודה וכי שחיט להו לשם תודה ליכשרו קא משמע לן:

אמר רבא חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה

מאי טעמא (ויקרא ד, לג) ושחט אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטאת לשם חטאת נשחטה לשם עולה פסולה

ואמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה

מאי טעמא וכפר עליו עליו ולא על חבירו חבירו דומיא דידיה במחוייב כפרה כמותו

ואמר רבא חטאת ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום פסולה שאין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה

ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה מק״ו על חייבי כריתות מכפרת על חייבי עשה לא כל שכן

למימרא דבת מינה היא והאמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה

דף ז עמוד ב

מקיבעא לא מכפרא מקופיא מכפרא

ואמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה

איבעית אימא קרא איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא (דברים כג, כד) מוצא שפתיך תשמור וגו׳ איבעית אימא סברא משום דשני בה כו׳ כדריש פירקא

ואמר רבא עולה הבאה לאחר מיתה שחטה בשינוי קודש פסולה בשינוי בעלים כשרה דאין בעלים לאחר מיתה

ורב פנחס בריה דרב אמי אמר יש בעלים לאחר מיתה אמר ליה רב אשי לרב פנחס בריה דרב אמי דוקא קאמר מר יש בעלים לאחר מיתה ובעי לאיתויי עולה אחריתי או דלמא דאי איכא כמה עשה גביה מכפרא

א״ל דוקא קאמינא

ואמר רבא עולה דורון היא היכי דמי אי דליכא תשובה (משלי כא, כז) זבח רשעים תועבה ואי דאיכא תשובה התניא עבר על מצות עשה ושב לא זז משם עד שמוחלים לו אלא ש״מ דורון הוא

(חטא״ת ע״ל מ״י מכפ״ר עול״ה לאח״ר דורו״ן סימ״ן)

תניא נמי הכי א״ר שמעון חטאת למה באה למה באה לכפר אלא למה באה לפני עולה לפרקליט שנכנס [ריצה פרקליט נכנס] דורון אחריו:

חוץ מן הפסח והחטאת כו׳: פסח מנלן

דכתיב (דברים טז, א) שמור את חדש האביב ועשית פסח שיהו כל עשיותיו לשם פסח

אשכחן שינוי קודש שינוי בעלים מנלן

דכתיב (שמות יב, כז) ואמרתם זבח פסח הוא שתהא זביחה לשם פסח אם אינו ענין לשינוי קודש תניהו ענין לשינוי בעלים

אשכחן למצוה לעכב מנלן

אמר קרא (דברים טז, ב) וזבחת פסח לה׳ אלהיך וגו׳

מתקיף לה רב ספרא האי וזבחת להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדרב נחמן דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מנין למותר פסח שקרב שלמים שנאמר (דברים טז, ב) וזבחת פסח לה׳ אלהיך צאן ובקר והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים מכאן למותר הפסח שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו שלמים

אלא אמר רב ספרא וזבחת פסח לכדרב נחמן שמור את חדש האביב למצוה בשינוי קודש ואמרתם זבח פסח בשינוי בעלים למצוה הוא לעכב בין הכא והכא

ואשכחן זביחה שאר עבודות מנלן הואיל וגלי גלי

רב אשי אמר הואיל וגלי גלי לא אמרינן אלא [עבודות] מנלן דכתיב (ויקרא ז, לז) זאת התורה לעולה ולמנחה וגו׳

ותניא (ויקרא ז, לח) ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם זה בכור ומעשר ופסח

הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינן למצוה אף כל בין שינוי קודש בין שינוי בעלים למצוה

וכשלמים מה שלמים בין זביחה בין שאר עבודות לא חלקת בהן למצוה אף פסח לא תחלוק בו בין זביחה לשאר עבודות לעכב (משום שנאמר הוא בזביחה אינו אלא לעכב)

אלא הוא למה לי

כדתניא נאמר בפסח הוא בשחיטה לעכב אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין והוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר:

חטאת מנלן דכתיב (ויקרא ד, לג) ושחט אותה לחטאת שתהא שחיטה לשם חטאת

אשכחן שחיטה קבלה מנלן דכתיב

דף ח עמוד א

(ויקרא ד, כה) ולקח הכהן מדם החטאת שתהא קבלה לשם חטאת

ואשכחן שחיטה וקבלה זריקה מנלן דאמר קרא (ויקרא ד, כו) וכפר עליו הכהן מחטאתו שתהא כפרה לשם חטאת

אשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנלן אמר קרא עליו עליו ולא על חבירו

אשכחן למצוה לעכב מנלן כדאמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו הכא נמי חטאת חטאתו

אשכחן מצוה בשנוי קדש וזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב לעכב בכל עבודות בשנוי קדש ובשאר עבודות בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב מנלן

אמר ר׳ יונה אתיא מחטאת נזיר דכתיב (במדבר ו, טז) והקריב הכהן לפני ה׳ ועשה את חטאתו ואת עולתו שיהו כל עשיותיו לשם חטאת

אשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנלן (אם אינו ענין לשנוי קדש תניהו ענין לשנוי בעלים אשכחן למצוה לעכב מנלן)

אמר רב הונא [בריה דר״י] חטאת חטאתו

מתקיף לה רבינא אלא מעתה עולת עולתו מאי דרשת ביה

ולרבינא מנחת מנחתו נסך נסכו מאי דרשת בהו

ההוא מבעי ליה מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם אפי׳ למחר אלא עולת עולתו מאי דרשת בהו

ותו מי גמרי מהדדי חטאת חלב מחטאת נזיר לא גמרה שכן יש עמה דמים אחרים חטאת נזיר מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת

אלא אמר רבא אתיא מחטאת מצורע דכתיב (ויקרא יד, יט) ועשה הכהן את החטאת שיהו כל עשיותיו לשם חטאת

ואשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנליה אמר קרא (ויקרא יד, יט) וכפר על המטהר וגו׳ על המטהר זה ולא על המטהר חבירו

ואכתי מי ילפא מהדדי חטאת חלב מחטאת מצורע לא ילפא שכן יש עמה דמים אחרים חטאת מצורע מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת

מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי

בהי לא לכתוב [לא לכתוב] רחמנא בחטאת חלב ותיתי מהנך מה להנך שכן יש עמהם דמים אחרים

לא לכתוב רחמנא בחטאת נזיר ותיתי מהנך מה להנך שכן אין להן שאלה

לא לכתוב רחמנא בחטאת מצורע ותיתי מהנך מה להנך שכן אין באין בדלות

אלא אמר קרא (ויקרא ז, לז) זאת התורה לעולה ולמנחה וגו׳ הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה אף חטאת בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה

הילכך מצוה משלמים והנך קראי לעכב

ואשכחן חטאת חלב דכתיב בה לחטאת

דף ח עמוד ב

חטאת דעבודת כוכבים דשמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו דלא כתיב בהו מנלן

חטאת דעבודת כוכבים אתיא מחטאת חלב שכן כרת כמותה והנך כולהי אתיין במה הצד:

תנו רבנן פסח בזמנו לשמו כשר שלא לשמו פסול ובשאר ימות השנה לשמו פסול שלא לשמו כשר

(של״ו קבאיצ״ן ממה״ר בצ״א ב״א סימן)

מנא הני מילי אמר אבוה דשמואל אמר קרא (ויקרא א, י) ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים לה׳ דבר הבא מן הצאן יהא לזבח שלמים

אימא שלמים אין מידי אחרינא לא אמר רבי אילא א״ר יוחנן לזבח לרבות כל זבח

אימא כל דשחיט להוי כמותה

אי הוה כתיב לשלמים וזבח כדקאמרת השתא דכתיב לזבח שלמים לכל דשחיט ליה שלמים להוי

אימא לזבח כלל שלמים פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שלמים אין מידי אחרינא לא

לה׳ הדר וכלל

מתקיף לה ר׳ יעקב מנהר פקוד הא לא דמי כללא בתרא לכללא קמא כללא קמא מרבי זבחים ותו לא כללא בתרא לה׳ כל דלה׳ ואפי׳ לעופות ואפי׳ למנחות

הא תנא דבי רבי ישמעאל בכללי ופרטי דריש כי האי גוונא

כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש שהוא שלא לשמו וכשר אף כל שהוא שלא לשמו וכשר

אי מה הפרט מפורש דבר הבא בנדר ובנדבה אף כל הבא בנדר ובנדבה עולה ושלמים אין חטאת ואשם לא

אלא לזבח רבויא הוא

אימא לכל דשחיט ליה להוי כוותיה

א״ר אבין

דף ט עמוד א

דוחין קדשים הנאכלים אצל קדשים הנאכלין ואין דוחין קדשים הנאכלין אצל קדשים שאינן נאכלין

אטו חטאת ואשם מי לא מיתאכלי

אלא דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים הנאכלין לכל אדם ואין דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים שאין נאכלין לכל אדם

רבי יוסי ברבי אבין אמר דוחין קדשים קלים אצל קדשים קלים ואין דוחין קדשים קלים אצל קדשי קדשים

מתקיף לה רב יצחק ברבי סבריו אימא שחטיה לשם מעשר ליהוי מעשר למאי הילכתא דלא ליבעי נסכים ולמלקא עליה (בלא ימכר) (ויקרא כז, לג) בלא יגאל

אמר קרא (ויקרא כז, לב) העשירי יהיה קודש זה מעשר ואין אחר מעשר

אימא שחטיה לשם בכור ליהוי כבכור למאי הילכתא דלא ליבעי נסכים אי נמי דליתביה לכהנים

בכור נמי עברה עברה ממעשר גמר

ואימא שחטיה לשם תמורה ליהוי תמורה למאי הילכתא למלקא עליה אי נמי למיקם עליה (ויקרא כז, כח) בלא ימכר ולא יגאל

אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן אמר קרא (ויקרא כז, י) והיה הוא ותמורתו זו תמורה ואין אחר תמורה

ואימא שחטיה לשם תודה ליהוי כי תודה למאי הילכתא להטעינו לחם

מי איכא מידי דפסח גופיה לא בעי לחם ומותרו בעי לחם

אי הכי השתא נמי מי איכא מידי דפסח גופיה לא בעי נסכים ומותרו בעי נסכים

אנן הכי קאמרינן מי איכא מידי דמותר תודה עצמה לא בעי לחם ואילו מותר דאתיא להו מעלמא בעיא לחם

מתקיף לה רב [יימר] בריה דרב הילל וממאי דבמותר פסח כתיב דילמא במותר אשם כתיב

אמר רבא אמר קרא (ויקרא ג, ו) ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים דבר השוה בכל הצאן

מתקיף לה ר׳ אבין בר חייא ואיתימא ר׳ אבין בר כהנא בכל אתר את אמרת מן להוציא וכאן מן לרבות

אמר ר׳ מני הכא נמי מן להוציא דלא אתי בן שתי שנים ולא אתי בנקיבה

מתקיף לה רב חנא בגדתאה ומי מצית אמרת דכי כתיב האי במותר פסח כתיב והא מדכתיב (ויקרא ג, ז) אם כשב (ויקרא ג, יב) אם עז מכלל דלאו במותר פסח כתיב

ההוא מיבעי ליה לכדתניא כבש לרבות את הפסח לאליה

כשהוא אומר אם כבש לרבות פסח שעיברה שנתה ושלמים הבאים מחמת פסח לכל מצות שלמים שיטענו סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כשהוא אומר אם עז הפסיק הענין לימד על העז שאינה טעונה אליה

והא מהכא נפקא מדאבוה דשמואל נפקא דאמר אבוה דשמואל ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים דבר הבא מן הצאן יהא לזבח שלמים

ואכתי מדרב נחמן אמר רבה בר אבוה נפקא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מנין למותר פסח שקרב שלמים שנאמר (דברים טז, ב) וזבחת פסח לה׳ אלהיך צאן ובקר והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים אלא מכאן למותר הפסח שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו שלמי

אלא תלתא קראי כתיבי

דף ט עמוד ב

חד לעיברה זמנו ועיברה שנתו וחד לעיברה זמנו ולא שנתו וחד ללא עיברה לא זמנו ולא שנתו

וצריכי דאי כתב רחמנא חד הוה אמינא היכא דעיברה שנתו וזמנו דאידחי מפסח לגמרי אבל עיברה זמנו ולא שנתו דחזי לפסח שני אימא לא

ואי כתב רחמנא הני תרתי משום דאידחי להו ממילתייהו אבל היכא דלא עבר לא זמנו ולא שנתו דחזי לפסח אימא לא צריכי:

אמר רב משמיה דמבוג חטאת ששחטה לשום חטאת נחשון כשירה דאמר קרא (ויקרא ו, יח) זאת תורת החטאת תורה אחת לכל החטאות

יתיב רבא וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב משרשיא לרבא רבי שמעון אומר כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשירות ועלו לבעלים לשום חובה

לפי שאין המנחות דומות לזבחים שהקומץ מחבת לשם מרחשת מעשיה מוכיחין עליה שהיא מחבת חריבה לשם בלולה מעשיה מוכיחין שהיא חריבה

אבל בזבחים אינו כן שחיטה אחת לכולן קבלה אחת לכולן זריקה אחת לכולן

טעמא דמעשיה מוכיחין הא אין מעשיה מוכיחין לא אמאי לימא (ויקרא ו, ז) זאת תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות

אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב משמיה דמבוג חטאת ששחטה על מנת שיתכפר בה נחשון כשירה אין כפרה למתים

ולימא מת בעלמא

הא קמ״ל טעמא דמת הא דחי דומיא דנחשון פסולה ומאי ניהו חטאת נזיר וחטאת מצורע

הני עולות נינהו

אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב משמיה דמבוג חטאת ששחטה על שמחוייב חטאת כנחשון כשירה חטאת נחשון עולה היא

איכא דאמר אמר רב משמיה דמבוג חטאת ששחטה לשם חטאת נחשון פסולה חטאת נחשון עולה היא

ולימא חטאת נזיר וחטאת מצורע עיקר חטאת נקט

אמר רב חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשם חטאת עבודה זרה כשירה

לשם חטאת נזיר לשם חטאת מצורע פסולה הני עולות נינהו

בעי רבא חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דטומאת מקדש וקדשיו מהו מי אמרינן כרת כמותה

או דילמא אין קבוע כמותה

רב אחא בריה דרבא מתני כולהו לפסולא מ״ט (ויקרא ד, לג) ושחט אותה לחטאת לשם אותה חטאת

א״ל רב אשי לרב אחא בריה דרבא [בעיא דרבא] היכי מתניתו לה

אמר ליה אנן בשינוי בעלים מתנינן לה [והכי מתנינן לה] אמר רבא חטאת חלב ששחטה על מי שמחוייב חטאת דם וחטאת עבודת כוכבים פסולה על מי שמחוייב חטאת נזיר וחטאת מצורע כשירה

ובעיין לה הכי בעי רבא חטאת חלב ששחטה על מי שמחוייב חטאת דטומאת מקדש וקדשיו מהו מי אמרי׳ כרת כמותה או דילמא אין קבוע כמותה

תיקו:

איתמר שחטה לשמה לזרוק דמה שלא לשמה רבי יוחנן אמר פסולה וריש לקיש אמר כשירה

ר׳ יוחנן אמר פסולה מחשבין מעבודה לעבודה וילפינן ממחשבת פיגול

ור״ל אמר כשירה אין מחשבין מעבודה לעבודה ולא ילפינן ממחשבת פיגול

ואזדו לטעמייהו דאיתמר

דף י עמוד א

השוחט את הבהמה ע״מ לזרוק דמה לעבודת כוכבים ולהקטיר חלבה לעבודת כוכבים ר׳ יוחנן אמר אסורה מחשבין מעבודה לעבודה וילפינן חוץ מפנים

ריש לקיש אמר מותרת אין מחשבין מעבודה לעבודה ולא ילפינן חוץ מפנים

ואי אשמעינן בהא אמר ריש לקיש אבל פנים מפנים אימא מודי ליה לרבי יוחנן

ואי אשמעינן הא בהא קאמר רבי יוחנן אבל בההיא אימא מודי ליה לריש לקיש צריכי

כי אתא רב דימי אמר מתיב רב ירמיה לסיועיה לרבי יוחנן ורבי אילא לסיועיה לריש לקיש

רב ירמיה לסיועיה לרבי יוחנן ומה במקום שאם אמר הריני שוחט חוץ לזמנו שהוא כשר שחטו על מנת לזרוק דמו חוץ לזמנו פסול מקום שאם אמר הריני שוחט שלא לשמו פסול שחטו על מנת לזרוק דמו שלא לשמו אינו דין שיהא פסול

מתקיף לה רבא בר אהילאי מה לחוץ לזמנו שכן כרת

אלא אמר רבא בר אהילאי הכי קאמר ומה מקום שאם אמר הריני שוחט חוץ למקומו שהוא כשר שחטו על מנת לזרוק דמו חוץ למקומו פסול מקום שאם אמר הריני שוחט שלא לשמו שהוא פסול [שחטו ע"מ] לזרוק דמו שלא לשמו אינו דין שיהא פסול

מתקיף לה רב אשי מה לחוץ למקומו שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בשלא לשמו שאינו נוהג אלא בפסח וחטאת

אלא אמר רב אשי הכי קאמר ומה במקום שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני שהוא כשר לזרוק דמו (שלא לשמו) לשם פלוני פסול מקום שאם אמר הריני שוחט שלא לשמן שהוא פסול [שחטו ע"מ] לזרוק דמן שלא לשמן אינו דין שיהא פסול

רבי אילא לסיועיה לריש לקיש לא תאמר בזריקה ותיתי מק"ו מבינייא משחיטה וקבלה למאי הלכתא כתב רחמנא לומר דאין מחשבין מעבודה לעבודה

מתקיף לה רב פפא ודלמא דמחשבין מעבודה לעבודה

אם כן לשתוק קרא מיניה ותיתי מקל וחומר דרב אשי

ואידך פריך הכי מה להנך שכן טעונות צפון וישנן בחטאות הפנימיות

ואידך השתא מיהא בשלמים קיימין

איתמר שחטה לשמה לזרוק דמה שלא לשמה רב נחמן אמר פסולה רבה אמר כשרה והדר ביה רבה לגבי רב נחמן מק"ו דרב אשי:

רבי אליעזר אומר אף (את) האשם: תניא אומר ר' אליעזר חטאת באה על חטא ואשם בא על חטא מה חטאת שלא לשמה פסולה אף אשם שלא לשמו פסול

אמר לו רבי יהושע לא אם אמרת בחטאת שכן דמה למעלה

אמר לו רבי אליעזר פסח יוכיח שדמו למטה ושחטו שלא לשמו פסול

אמר לו רבי יהושע מה לפסח שכן זמנו קבוע

אמר לו רבי אליעזר חטאת תוכיח

אמר לו רבי יהושע

דף י עמוד ב

חוזרני חלילה

חזר רבי אליעזר ודנו דין אחר חטאת נאמר בה היא בשחיטה היא לשמה כשירה שלא לשמה פסולה ופסח נאמר בו הוא בזביחה הוא לשמו כשר שלא לשמו פסול

אף אשם נאמר בו הוא הוא לשמו כשר שלא לשמו פסול

אמר לו רבי יהושע חטאת נאמר בה היא בשחיטה היא לשמה כשרה שלא לשמה פסולה פסח נאמר בו הוא בזביחה הוא לשמו כשר שלא לשמו פסול אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין והוא עצמו שלא הוקטרו אימורין כשר

אמר לו ר' אליעזר הרי אומר (ויקרא ו, י) כחטאת כאשם מה חטאת שלא לשמו פסול אף אשם שלא לשמו פסול

אמר מר אמר לו ר' יהושע חוזרני חלילה ולמיהדר דינא ולייתי במה הצד

משום דאיכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד כרת

אמר לו ר׳ יהושע לא אם אמרת בחטאת שכן דמה למעלה ולימא ליה לא אם אמרת בחטאת שכן נכנס דמה לפני ולפנים

בחטאות החיצונות קאמרינן

שאם נכנס דמה [לפני] ולפנים פסולה

אית ליה לרבי אליעזר אף האשם

שכן מכפרת על חייבי כריתות

מחטאת דשמיעת הקול

שכן טעונה ארבע מתנות

כרבי ישמעאל דאמר כל הדמים טעונה ארבע מתנות

(שכן טעונה) על ארבע קרנות

וליטעמיך האיכא אצבע האיכא קרן האיכא חודה אלא חד מתרי תלת טעמי נקט

אמר מר אמר לו ר׳ יהושע לא אם אמרת לימא ליה רבי אליעזר אשם נמי דמו למעלה

אמר אביי אשם דמו למעלה לא מצית אמרת ק״ו מעולה ומה עולה שהיא כליל דמה למטה אשם שאינו כליל לא כל שכן

מה לעולה שכן אינה מכפרת

חטאת העוף תוכיח

מה לחטאת העוף שכן אינה מין זבח

עולה תוכיח לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשי קדשים ודמן למטה אף אני אביא אשם שהוא קודש קדשים ודמו למטה

א״ל רבא מפרזקיא לרב אשי ולפרוך מה להצד השוה שבהן שכן אין להן קצבה תאמר באשם שיש לו קצבה

אלא היינו טעמא דרבי אליעזר דאמר קרא (ויקרא ו, יט) הכהן המחטא אותה אותה דמה למעלה ואין דמו של אחר למעלה

אי הכי חטאת נמי נימא אותה לשמה כשרה שלא לשמה פסולה הא שאר זבחים בין לשמן בין שלא לשמן כשרין

ההוא אותה לאו דוקא דהא שייר פסח

הכא נמי לאו דוקא דהא שייר עולת העוף

בזביחה מיהא לא שייר מידי

ואי בעית אימא הא מני רבי אלעזר ברבי שמעון היא דאמר האי מקום לחוד והאי מקום לחוד

דתניא דמים התחתונים ניתנין מחוט הסיקרא ולמטה והעליונים מחוט הסיקרא ולמעלה אמר רבי אלעזר ברבי שמעון במה דברים אמורין בעולת העוף אבל בחטאת בהמה היא עצמה אין נעשה אלא על גופה של קרן:

תנן התם שהיה רבי עקיבא אומר כל דמים שנכנסו להיכל לכפר פסולים וחכמים אומרים חטאת בלבד רבי אליעזר אומר אף האשם שנאמר כחטאת כאשם

בשלמא רבי אליעזר כדקאמר טעמא אלא רבנן מאי טעמא

אמר רבא אשם נכנס דמו לפנים פסול לא מצית אמרת קל וחומר מעולה מה

דף יא עמוד א

עולה שהיא כליל נכנס דמה לפנים כשרה אשם שאינו כליל לא כ״ש

מה לעולה שכן אינה מכפרת

מנחת חוטא תוכיח

ולימא חטאת העוף תוכיח חטאת העוף בעיא דרבי אבין היא

ולפרוך מה למנחת חוטא שכן אינה מין זבח

עולה תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשי קדשים ונכנס (דמן) לפנים כשרין אף אני אביא אשם שהוא קודש קדשים ונכנס דמו לפנים כשר

אמר ליה רבא מברניש לרב אשי ולפרוך מה להצד השוה שבהן שכן אין להן קצבה תאמר באשם שיש לו קצבה

אלא היינו טעמייהו דרבנן דאמר קרא דמה דמה של זו ולא דמה של אחר

ואידך דמה ולא בשרה

ואידך דם דמה

ואידך דם דמה לא דריש

בשלמא לרבנן דאמרי אשם ששחטו שלא לשמו כשר היינו דאיתקש מנחה לחטאת מנחה לאשם

דתניא רבי שמעון אומר (ויקרא ו, י) קדש קדשים היא כחטאת וכאשם מנחת חוטא הרי היא כחטאת לפיכך קמצה שלא לשמה פסולה מנחת נדבה הרי היא כאשם לפיכך קמצה שלא לשמה כשרה

אלא לרבי אליעזר למאי הלכתא איתקש מנחה לחטאת ומנחה לאשם

לכי אידך דרבי שמעון דתנן שלא בכלי שרת פסולה ורבי שמעון מכשיר

ואמר רב יהודה בריה דרבי חייא מ״ט דר״ש אמר קרא קדש קדשים היא כחטאת וכאשם בא לעובדה ביד עובדה בימין כחטאת בכלי עובדה בשמאל כאשם

ור״ש האי קרא מפיק ליה להכי ומפיק ליה להכי

עיקר קרא לכדרב יהודה בריה דרבי חייא הוא דאתא ומנחת חוטא דפסולה שלא לשמה [טעמא אחרינא הוא] חטאת טעמא מאי דכתיב בה היא מנחת חוטא נמי כתיב בה היא

ולרבנן למאי הלכתא איתקש אשם לחטאת לומר לך מה חטאת טעונה סמיכה אף אשם טעון סמיכה:

יוסף בן חוני אומר הנשחטין כו׳: א״ר יוחנן יוסף בן חוני ורבי אליעזר אמרו דבר אחד

רבה אמר באחרים לשם חטאת פליגי

דתניא הפסח שעברה שנתו ושחטו בזמנו לשמו וכן השוחט אחרים לשם פסח בזמנו רבי אליעזר פוסל ורבי יהושע מכשיר

א״ר יהושע אם בשאר ימות השנה שאינו כשר לשמו אחרים כשרים לשמו בזמנו שהוא כשר לשמו אינו דין שיכשרו אחרים לשמו

אמר לו רבי אליעזר או חילוף הדברים ומה אם בשאר ימות השנה שאינו כשר לשמו כשר הוא לשם אחרים בזמנו שהוא כשר לשמו אינו דין שיוכשר לשם אחרים ויוכשר פסח בארבעה עשר שלא לשמו

וכך אתה אומר מה לי הוכשרו אחרים בשאר ימות השנה לשמו שכן הוא כשר לשם אחרים ויוכשרו אחרים בזמנו לשמו שכן הוא פסול לשם אחרים

אמר לו רבי יהושע אם כן הורעתה כח פסח ונתת כח בשלמים

חזר רבי אליעזר ודנו דין אחר מצינו מותר פסח בא שלמים ואין מותר שלמים בא פסח

ומה פסח שמותרו בא שלמים שחטו בזמנו לשום שלמים פסול שלמים שאין מותרן בא פסח אם שחטם לשם פסח בזמנו אינו דין שיהו פסולין

דף יא עמוד ב

אמר לו רבי יהושע מצינו מותר חטאת בא עולה ואין מותר עולה בא חטאת

ומה חטאת שמותרה בא עולה שחטה לשם עולה פסולה עולה שאין מותרה בא חטאת שחטה לשם חטאת אינו דין שתהא פסולה

אמר לו רבי אליעזר לא אם אמרת בחטאת שכן כשרה לשמה כל השנה כולה תאמר בפסח שאינו כשר לשמו אלא בזמנו הואיל והוא פסול לשמו דין הוא שיפסלו אחרים לשמו:

שמעון אחי עזריה אומר כו׳:

רב אשי מתני משמיה דרבי יוחנן ורב אחא בריה דרבא מתני משמיה דרבי ינאי מאי טעמא דשמעון אחי עזריה דאמר קרא (ויקרא כב, טו) ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה׳ במורם מהן אין מתחללין בנמוך מהם מתחללין

והאי להכי הוא דאתא והא מיבעי ליה לכדשמואל דאמר שמואל מנין לאוכל את הטבל שהוא במיתה שנאמר ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה׳ בעתידים לתרום הכתוב מדבר

אם כן לכתוב קרא אשר הורמו מאי אשר ירימו שמע מיניה תרתי:

בעי רבי זירא כשרין ואין מרצין וכי פליג בחדא פליג או דלמא כשרין ומרצין ובתרתי פליגי

אמר אביי ואיתימא רבי זריקא תא שמע הבכור והמעשר ששחטן לשם שלמים כשרים שלמים ששחטן לשם בכור או לשם מעשר פסולין

ואי ס״ד כשרין ומרצין בכור בר ריצויי הוא אלא כשרין ואין מרצין ומדסיפא כשרין ואין מרצין רישא נמי כשרין ואין מרצין

מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא

אלא מאי קמ״ל גבוה ונמוך קמ״ל תנינא כיצד קדשי קדשים ששחטן לשם קדשים קלים כו׳

מהו דתימא קדשי קדשים וקדשים קלים הוא דאיכא גבוה ונמוך אבל קלים וקלים לא

הא נמי תנינא שלמים קודמים את הבכור מפני שהן טעונין מתן ארבע וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק

הא עיקר ההיא אגררא נסבה:

מתני׳ הפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר שלא לשמו רבי יהושע מכשיר כאילו נשחט בשלשה עשר בן בתירא פוסל כאילו נשחט בין הערבים

אמר שמעון בן עזאי מקובל אני מפי שבעים ושנים זקן ביום שהושיבו את רבי אליעזר בישיבה שכל הזבחים הנאכלין שנזבחו שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לבעלים משום חובה חוץ מן הפסח ומן החטאת ולא הוסיף בן עזאי אלא העולה ולא הודו לו חכמים:

גמ׳ אמר רבי אלעזר אמר רבי אושעיא מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר לשמו דכוליה יומא זימניה הוא

ומאי כאילו

איידי דאמר רבי יהושע כאילו אמר איהו נמי כאילו

אי הכי אדמיפלגי בשלא לשמו ליפלגו בלשמו

אי איפלגו בלשמו הוה אמינא אבל בשלא לשמו מודי רבי יהושע לבן בתירא הואיל ומקצתו ראוי קא משמע לן

והכתיב (שמות יב, ו) בין הערבים

אמר עולא בריה דרב עילאי בין שני ערבים

תמיד דכתיב ביה (שמות כט, לט) בין הערבים הכי נמי דכולי יומא כשר

התם מדכתיב (שמות כט, לט) את הכבש אחד תעשה בבקר מכלל דבין הערבים בין הערבים ממש

אימא חד בבקר אידך כוליה יומא

אחד בבקר ולא שנים בבקר

נרות דכתיב (שמות כט, לט) בין הערבים הכי נמי דכולי יומא כשר

שאני התם דכתיב מערב ועד בקר ותניא (שמות כז, כא) מערב ועד בקר תן לה מדתה שתהא דולקת והולכת מערב ועד בקר דבר אחר אין לך עבודה כשרה מערב ועד בקר אלא זו בלבד

קטורת דכתיב בה (שמות ל, ח) בין הערבים הכי נמי דכולי יומא כשר

שאני קטרת

דף יב עמוד א

דאיתקש לנרות

התם נמי כתיב (דברים טז, ו) שם תזבח את הפסח בערב

ההוא ליאוחר דבר הוא דאתא דתניא יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד

ומי איכא מידי דאילו שחיט ליה מצפרא אמרת זימניה הוא וכי מטי בין הערבים אמרת יאוחר דבר

אין דהא״ר יוחנן הלכה מתפלל של מנחה ואח״כ מתפלל של מוספין

ובין הערבים דכתיב גבי קטרת ונרות למה לי

ועוד השיב רבי תחת בן בתירא לדברי רבי יהושע לא אם אמרת בשלשה עשר שאין מקצתו ראוי תאמר בארבעה עשר שמקצתו ראוי

ואם איתא כולו ראוי הוא

אלא א״ר יוחנן פוסל היה בן בתירא בפסח ששחטו בארבעה עשר שחרית בין לשמו בין שלא לשמו הואיל ומקצתו ראוי

מגדף בה רבי אבהו א״כ פסח כשר לבן בתירא היכי משכחת לה אי דאפרשיה האידנא דחוי מעיקרו הוא ואי דאפרשינהו מאתמול נראה ונדחה הוא

אלא אמר רבי אבהו תהא לאחר חצות

אביי אמר אפילו תימא מצפרא אין מחוסר זמן לבו ביום

רב פפא אמר אפילו תימא מאורתא לילה אין מחוסר זמן דתני דבי ר׳ ישמעאל ליל שמיני נכנס לדיר להתעשר

וכדרבי אפטוריקי דרבי אפטוריקי רמי כתיב (ויקרא כב, כז) והיה שבעת ימים תחת אמו הא לילה חזי וכתיב (ויקרא כב, כז) ומיום השמיני והלאה ירצה הא לילה לא חזי

הא כיצד לילה לקדושה ויום להרצאה

א״ל רבי זירא לרבי אבהו לימא קסבר רבי יוחנן בעלי חיים נדחין

אמר ליה אין דא״ר יוחנן בהמה של שני שותפין הקדיש חציה וחזר ולקח חציה והקדישה קדושה ואינה קריבה

ועושה תמורה ותמורתה כיוצא בה

ושמע מינה תלת שמע מינה בעלי חיים נדחין וש״מ דחוי מעיקרא הוה דחוי וש״מ

דף יב עמוד ב

יש דחוי בדמים

אמר עולא אמר רבי יוחנן אכל חלב והפריש קרבן והמיר דת וחזר בו הואיל ונדחה ידחה

איתמר נמי אמר ר׳ ירמיה אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן אכל חלב והפריש קרבן ונשתטה וחזר ונשתפה הואיל ונדחה ידחה

וצריכי דאי אשמעינן קמייתא משום דהוא דחי נפשיה בידים אבל הכא דממילא אידחי כישן דמי

ואי אשמעינן הכא משום דאין בידו לחזור אבל הכא דיש בידו לחזור אימא לא צריכא

בעי רבי ירמיה אכל חלב והפריש קרבן והורו בית דין שחלב מותר וחזרו בהן מהו מי הוי דחוי או לא הוי דחוי

אמר ליה ההוא סבא כי פתח רבי יוחנן בדחויין מהא פתח מאי טעמא התם גברא אידחי קרבן לא אידחי הכא קרבן נמי אידחי:

אמר שמעון בן עזאי מקובלני מפי שבעים ושנים זקן כו׳: למה לי למתנא שבעים ושנים זקן דכולהו בחדא שיטתא הוו קיימי:

לא הוסיף בן עזאי אלא העולה:

אמר רב הונא מאי טעמא דבן עזאי (ויקרא א, יג) עולה הוא אשה ריח ניחוח לה׳ היא לשמה כשרה שלא לשמה פסולה

אשם נמי כתיב ביה הוא

ההוא לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב

האי נמי לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב

תרי הוא כתיבי

גבי אשם נמי תרי הוא כתיבי

אלא בן עזאי בקל וחומר מייתי לה ומה חטאת שאינה כליל שחטה שלא לשמה פסולה עולה שהיא כליל לא כל שכן

מה לחטאת שכן מכפרת

פסח יוכיח

מה לפסח שכן זמנו קבוע

חטאת תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן פסול אף אני אביא עולה שהיא קדשים ושחטה שלא לשמה פסולה

מה להצד השוה שבהן שיש בהן צד כרת

בן עזאי

דף יג עמוד א

צד כרת לא פריך

אשם נמי לייתי

אשם פריך מה להצד השוה שבהן שכן ישנן בצבור כביחיד

ואיבעית אימא צד כרת נמי פריך ובן עזאי גמרא גמיר לה והא דקאמר רב הונא קל וחומר לא אמרה אלא לחדד בה תלמידיו:

מתני׳ הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן קבל והלך וזרק שלא לשמן או לשמן ושלא לשמן או שלא לשמן ולשמן פסולים

כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח ולשם שלמים שלא לשמן ולשמן לשם שלמים ולשם פסח

שהזבח נפסל בארבעה דברים בשחיטה ובקבול ובהילוך ובזריקה

רבי שמעון מכשיר בהילוך שהיה אומר אי אפשר שלא בשחיטה ושלא בקבלה ושלא בזריקה אבל אפשר בלא הילוך שוחט בצד המזבח וזורק

רבי אליעזר אומר המהלך במקום שהוא צריך להלך מחשבה פוסלת במקום שאינו צריך להלך אין מחשבה פוסלת:

גמ׳ וקבלה מי פסלה

והתניא (ויקרא א, ה) והקריבו זו קבלת הדם אתה אומר קבלת הדם או אינו אלא זריקה כשהוא אומר וזרקו הרי זריקה אמור הא מה אני מקיים והקריבו זו קבלת הדם בני אהרן הכהנים שתהא בכהן כשר ובכלי שרת

אמר רבי עקיבא מנין לקבלה שלא תהא [אלא] בכהן כשר ובכלי שרת נאמר כאן בני אהרן ונאמר להלן (במדבר ג, ג) אלה שמות בני אהרן הכהנים המשוחים מה להלן בכהן כשר ובכלי שרת אף כאן בכהן כשר ובכלי שרת

אמר רבי טרפון אקפח את בניי אם לא שמעתי להבחין הפרש בין קבלה לזריקה ואין לי לפרש

אמר רבי עקיבא אני אפרש קבלה לא עשה בה מחשבה כמעשה זריקה עשה בה מחשבה כמעשה קבלו בחוץ אינו חייב כרת זרקו בחוץ ענוש כרת קבלוהו פסולין אין חייבין עליו זרקוהו פסולין חייבין עליו

אמר לו רבי טרפון העבודה את הטית ימין ושמאל אני שמעתי ואין לי לפרש אתה דורש ומסכים לשמועה בלשון הזה אמר לו עקיבא כל הפורש ממך כפורש מחייו

אמר רבא לא קשיא כאן במחשבת פיגול כאן במחשבת שלא לשמה

דיקא נמי דקתני שהזבח נפסל ולא קתני מתפגל ש״מ:

ומחשבת פיגול לא פסלה בקבלה

והתניא יכול לא תהא מחשבה מועלת אלא בזריקה בלבד מנין לרבות שחיטה וקבלה ת״ל (ויקרא ז, יח) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו (פיגול הוא) לא ירצה בדברים המביאין לידי אכילה הכתוב מדבר

יכול שאני מרבה אף שפיכת שיריים והקטרת אימורין

ת״ל (ויקרא ז, יח) ביום השלישי לא ירצה המקריב אותו לא יחשב זריקה בכלל היתה ולמה יצתה להקיש אליה לומר לך מה זריקה מיוחדת שהיא עבודה (ומכפרת) ומעכבת כפרה אף כל עבודה ומעכבת כפרה יצאו שפיכת שיריים והקטרת אימורין שאין מעכבין את הכפרה

דף יג עמוד ב

אלא לא קשיא הא דאמר הריני [שוחט] ע״מ לקבל דמה למחר הא דאמר הריני מקבל דמה על מנת לשפוך שירים למחר

א״ל ההוא מרבנן לרבא ושפיכת שירים והקטרת אימורין לא פסלה בהו מחשבה

והתנן יכול לא תהא מחשבה מועלת אלא באכילת בשר מנין לרבות שפיכת שירים והקטרת אימורים ת״ל (ויקרא ז, יח) ואם האכל יאכל בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח

לא קשיא הא דאמר הריני זורק על מנת לשפוך שירים למחר הא דאמר הריני שופך שירים על מנת להקטיר אימורין למחר:

א״ר יהודה בריה דרבי חייא שמעתי שטבילת אצבע מפגלת בחטאת פנימית

שמעה אילפא אמרה קמיה דרב פדא אמר כלום למדנו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן

וכי הכל משלמים למדו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול

אלא מאי אית לך למימר מרבויא דקראי קאתיא [ה״ג מרבויא דקרא קאתי]

אמר ריב״ל בעליה זו שמעתי שטבילת אצבע מפגלת תהי בה רשב״ל כלום למדו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן

וכי הכל משלמים למדו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול

אמר רבי יוסי ברבי חנינא אין הכל משלמים למדו הואיל וחוץ למקומו פוסל בשלמים ושלא לשמו פוסל בחטאת מה חוץ למקומו הפוסל בשלמים מוציא מידי פיגול אף שלא לשמו הפוסל בחטאת מוציאה מידי פיגול

א״ר ירמיה מצדה תברא מה לחוץ למקומו הפוסל בשלמים שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בשלא לשמו שאינו נוהג אלא בפסח וחטאת בלבד

אלא מאי אית לך למימר דבר הפוסל בהן מוציאם מידי פיגול דבר המעכב בהן מביאן לידי פיגול

הכא נמי דבר הפוסל בה מוציא מידי פיגול דבר המעכב בה מביאה לידי פיגול

אמר רב מרי אף אנן נמי תנינא זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר

בשלמא קומץ היינו שוחט מוליך היינו מוליך מקטיר נמי היינו זורק אלא נותן בכלי מאי ניהו

אילימא דדמי לקבלה מי דמי התם ממילא הכא איהו קא שקיל ורמי

אלא כיון דלא סגי דלא יהיב על כרחיה עבודה חשובה היא ה״נ כיון דלא סגי דלא עביד לה על כרחי׳ היינו הולכה

לא לעולם דדמי לקבלה ודקאמרת הכא ממילא התם איהו קא שקיל ויהיב כיון דאידי ואידי מתן כלי הוא מה לי ממילא מה לי קא שקיל ויהיב

לימא כתנאי דתני חדא טבילת אצבע מפגלת בחטאת ותניא אידך לא מפגלת ולא מתפגלת מאי לאו תנאי היא

לא הא רבנן הא רבי שמעון

אי רבי שמעון מאי איריא טבילת אצבע האמר

דף יד עמוד א

כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין בו משום פיגול

אלא הא והא רבנן ולא קשיא כאן בחטאות החיצונות כאן בחטאות הפנימיות

חטאות החיצונות פשיטא לא כתיב בהו וטבל

אצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וכתיב ולקח ואי אתי קוף רמי להו אידיה בעי למישקל זימנא אחריתי כמאן דכתיב וטבל דמי

[קמ״ל] להכי לא כתיב וטבל דמשמע הכי ומשמע הכי:

רבי שמעון מכשיר בהילוך: א״ר שמעון בן לקיש מודה רבי שמעון בהולכת חטאות הפנימיות שמחשבה פוסלת בהו הואיל ועבודה שאין יכול לבטלה

והאמר רבי שמעון כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול

א״ר יוסי ברבי חנינא מודה היה לפסול מקל וחומר ומה שלא לשמן שהוכשרו בשלמים פסול בחטאת חוץ לזמנו שפוסל בשלמים אינו דין שיפסול בחטאות

ואשכחן חוץ לזמנו חוץ למקומו מנלן

אי מחוץ לזמנו מה לחוץ לזמנו שכן כרת

אי משלא לשמה שכן נוהג בבמה

(חיוב) שלא לשמן במאי נוהג בפסח וחטאת פסח וחטאת בבמה לא קרבו

ואיבעית אימא הקישא הוא שלישי זה חוץ לזמנו פיגול [זה] חוץ למקומו

אמר רבא אם תימצי לומר ר׳ שמעון סבר לה כבריה דאמר בין האולם ולמזבח צפון אין מחשבה מועלת בהולכת חטאות הפנימיות אלא מפתח אולם ולפנים

ואם תמצי לומר סבר לה כרבי יהודה דאמר תוך עזרה מקדש אין מחשבה מועלת בהולכת סילוק בזיכין אלא מפתח היכל ולחוץ

ואם תמצי לומר סבר קדושת היכל ואולם חדא היא אין מחשבה מועלת אלא מפתח אולם ולחוץ

ואם תמצי לומר תוך הפתח כלפנים אין מחשבה מועלת אפילו פסיעה אחת אלא בכדי הושטת ידו

ואם תמצי לומר סבר הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה אין מחשבה מועלת כלל:

א״ל אביי לאמוריה דרב חסדא בעי מיניה מרב חסדא הולכה בזר מהו

א״ל כשרה ומקרא מסייעני (דברי הימים ב לה, יא) וישחטו את הפסח ויזרקו הכהנים את הדם מידם והלוים מפשיטים

מתיב רב ששת זר ואונן

דף יד עמוד ב

שיכור ובעל מום בקבלה בהולכה בזריקה פסול וכן יושב וכן שמאל תיובתא

והא רב חסדא קרא קאמר

דעביד מעשה אצטבא

רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו הולכה בזר מחלוקת ר׳ שמעון ורבנן רבי שמעון דאמר עבודה שאפשר לבטלה לאו עבודה היא כשרה בזר לרבנן פסולה

א״ל אביי והא שחיטה דעבודה שא״א לבטלה וכשרה בזר א״ל שחיטה לאו עבודה היא

ולא והאמר ר׳ זירא אמר רב שחיטת פרה בזר פסולה ואמר רב עלה אלעזר וחוקה כתיב בה

שאני פרה דקדשי בדק הבית היא

ולאו כל דכן הוא קדשי בדק הבית הויא עבודה קדשי מזבח לאו עבודה היא

אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה

והרי הולכת אברים לכבש דעבודה שאפשר לבטלה היא ופסולה בזר דכתי׳ (ויקרא א, יג) והקרי׳ הכהן את הכל [והקטיר] המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש

היכא דגלי גלי והיכא דלא גלי לא גלי

ולאו כל דכן הוא ומה הולכת אברים לכבש דלא מעכבא כפרה בעיא כהונה הולכת דם דמעכבא כפרה [לא כ״ש] (מיבעיא)

איתמר [נמי] אמר עולא א״ר אלעזר הולכה בזר פסולה אפילו לרבי שמעון

איבעיא להו הולכה שלא ברגל שמה הולכה או לא שמה הולכה

ת״ש וכן יושב וכן שמאל פסול הא עומד דומיא דיושב כשר

דלמא יושב דקשייף מישף עומד דומיא דיושב דנייד פורתא

ת״ש שחט ישראל וקבל הכהן נתנו לחבירו וחברו לחבירו

התם נמי דניידי פורתא ומאי קמ״ל (משלי יד, כח) ברוב עם הדרת מלך

ת״ש קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר

אימא יחזור הכשר ויקבלה

איתמר אמר עולא א״ר יוחנן הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה

דף טו עמוד א

אפשר לתקונה או לא אפשר לתקונה

ת״ש קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר

ונהי נמי דיחזור הכשר ויקבלנו אי סלקא דעתך לא אפשר לתקונה איפסלא לה

מי סברת דקאי זר גואי לא דקאי זר בראי

איתמר אמר עולא אמר ר׳ יוחנן הולכה שלא ברגל פסולה אלמא לא אפשר לתקונה

איתיביה רב נחמן לעולא נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר

הכא במאי עסקינן כשיצא לחוץ

לבראי נפיק לגואי לא עייל במקום מדרון איבעית אימא בגומא ואיבעית אימא בסמיכא

ואיכפל תנא לאשמועינן כל הני ועוד אדתני באידך פירקין נשפך על הרצפה ואספו פסול ליפלוג בדידיה במה דברים אמורים כשיצא לחוץ אבל נכנס לפנים פסול תיובתא

אתמר הולכה שלא ברגל מחלוקת ר״ש ורבנן בהולכה רבתי דכולי עלמא לא פליגי דפסולה כי פליגי בהולכה זוטרתי

מחכו עלה במערבא אלא חטאת העוף דפסולה בה מחשבה לר״ש היכי משכחת לה אי דחשיב עלה מקמי דליפוק דם לא כלום היא ואי בתר דנפק דם איתעבידא ליה מצותו

מאי קושיא דלמא מדפריש ועד דמטא למזבח

דהא בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא היה מזה ונקטעה ידו של מזה עד שלא הגיע דם לאויר המזבח מהו וא״ל [פסולה מ״ט] והזה ונתן בעינן

כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי היינו חוכא ובהולכה רבתי לא פליגי והא כי פליגי בהולכה רבתי פליגי

אלא בהולכה זוטרתי כולי עלמא לא פליגי דלא פסלה כי פליגי בהולכה רבתי

הוליכו זר והחזירו כהן וחזר והוליכו פליגי בה בני רבי חייא ור׳ ינאי חד אמר כשר וחד אמר פסול מר סבר אפשר לתקונה ומר סבר לא אפשר לתקונה

הוליכו כהן והחזירו וחזר והוליכו זר אמר רב שימי בר אשי לדברי המכשיר פסול לדברי הפוסל מכשיר

רבא אמר אף לדברי הפוסל פסול מאי טעמא דהא צריך

דף טו עמוד ב

לאמטוייה

אמר ליה רב ירמיה לרב אשי הכי אמר רב ירמיה מדיפתי הא צריך לאמטוייה מחלוקת רבי אליעזר ורבנן

דתנן ר״א אומר המהלך במקום שצריך להלך מחשבה פוסלת מקום שאין צריך להלך אין מחשבה פוסלת

ואמר רבא הכל מודים קבלו בחוץ והכניסו בפנים זהו הילוך שצריך להלך קבלו בפנים והוציאו לחוץ זהו הילוך שאין צריך להלך

לא נחלקו אלא כשהכניסו וחזר והוציאו מר סבר הא צריך לאמטוייה ומ״ס לאו כהילוך הצריך לעבודה דמי

איתיביה אביי ר״א אומר המהלך מקום שצריך להלך מחשבה פוסלת כיצד קבלו בחוץ והכניסו לפנים זהו הילוך שצריך להלך קבלו בפנים והוציאו לחוץ זהו הילוך שאין צריך לילך והא חזר והכניסו הילוך שצריך להלך הוא

א״ל אי תניא תניא:

הדרן עלך כל הזבחים:

מתני׳ כל הזבחים שקבלו דמן זר אונן טבול יום ומחוסר כפורים ומחוסר בגדים שלא רחץ ידים ורגלים ערל טמא יושב עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חברו פסל

קבל בשמאל פסל ר״ש מכשיר:

גמ׳ זר מנלן דתני לוי (ויקרא כב, ב) דבר אל אהרן ואל בניו לאמר וינזרו מקדשי בני ישראל וגו׳ בני ישראל למעוטי מאי אילימא למעוטי נשים קרבן נשים בטומאה קרב

אלא למעוטי עובדי כוכבים השתא ציץ לא מרצה דאמר מר ובעובדי כוכבים בין בשוגג בין במזיד לא הורצה בטומאה קרב

אלא הכי קאמר וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו

דבי רבי ישמעאל תנא אתיא בק״ו מבעל מום מה בעל מום שאוכל אם עבד חילל

דף טז עמוד א

זר שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל

מה לבעל מום שכן עשה בו קרב כמקריב

טמא יוכיח מה לטמא שכן מטמא

בעל מום יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שמוזהרין ואם עבדו חיללו אף אני אביא זר שהוא מוזהר ואם עבד חילל

מנלן דמוזהר אי מוינזרו חילול בגופיה כתיב ביה אלא (במדבר יח, ד) מוזר לא יקרב אליכם

איכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו בבמה

לא תימא טמא יוכיח אלא אימא אונן יוכיח מה לאונן שכן אסור במעשר [בעל מום] יוכיח

וחזר הדין לא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שמוזהרין כו׳

ה״נ לפרוך מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו בבמה מתקיף לה רב סמא בריה דרבא ומאן לימא לן דאונן אסור בבמה דלמא שרי בבמה

רב משרשיא אמר אתיא ק״ו מיושב מה יושב שאוכל אם עבד חילל זר שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל

מה ליושב שכן פסול לעדות מיושב ת״ח

מה לשם יושב שכן פסול לעדות שם יושב לא פריך ואם ת״ל פריך אתיא מיושב ומחדא מהנך

ויושב דכשר בבמה מנלן אמר קרא (דברים י, ח) לעמוד לפני ה׳ לשרתו לפני ה׳ ולא לפני במה:

אונן: מנלן דכתיב (ויקרא כא, יב) ומן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל

רבי אלעזר אמר מהכא (ויקרא י, יט) הן הקריבו אני הקרבתי מכלל דאי אינהו אקריב שפיר אישתרוף

ורבי אלעזר מאי טעמא לא אמר מומן המקדש לא יצא אמר לך מי כתיב הא אחר שלא יצא חילל

ואידך מ״ט לא אמר מהן הקריבו קסבר מפני טומאה נשרפה

דבי רבי ישמעאל תנא אתיא בק״ו מבעל מום ומה

דף טז עמוד ב

בעל מום שאוכל אם עבד חילל אונן שאין אוכל אינו דין שאם עבד חילל

מה לבעל מום שכן עשה בו קרבין כמקריבין

זר יוכיח מה לזר שכן אין לו תקנה

בעל מום יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן מוזהרין ואם עבדו חיללו אף אני אביא אונן שמוזהר ואם עבד חילל

היכן מוזהר אילימא מומן המקדש לא יצא חילול בגופיה כתיב ביה אלא (ויקרא י, יט) מהן הקריבו וקסבר מפני אנינות נשרפה

איכא למפרך מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרה מכללו

טמא יוכיח

מה לטמא שכן מטמא הנך יוכיחו וחזר הדין כו׳ הצד השוה שבהן שמוזהרין כו׳

ולפרוך מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו מכללן אצל כהן גדול בקרבן יחיד שם טומאה מיהא אישתראי

רב משרשיא אמר אתיא בקל וחומר מיושב ומה יושב שאוכל אם עבד חילל אונן שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל

מה ליושב שכן פסול לעדות מיושב תלמיד חכם

מה לשם יושב שכן פסול לעדות שם יושב לא פריך ואם תימצי לומר פריך אתיא מיושב ומחדא מהנך:

אונן פסול: אמר רבא לא שנו אלא בקרבן יחיד אבל בקרבן צבור מרצה קל וחומר מטומאה

מה טומאה שלא הותרה מכללה אצל כהן גדול בקרבן יחיד הותרה אצל הדיוט בקרבן צבור אנינות שהותרה מכללה אצל כהן גדול בקרבן יחיד אינו דין שהותרה אצל כהן הדיוט בקרבן ציבור

מתקיף לה רבא בר אהילאי לא תותר אנינות אצל כהן גדול בקרבן יחיד מקל וחומר ומה טומאה שהותרה אצל כהן הדיוט בצבור לא הותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד אנינות שלא הותרה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור אינו דין שלא תותר אצל כהן גדול בקרבן יחיד

ותותר טומאה אצל כ״ג בקרבן יחיד מק״ו ומה אנינות שלא הותר אצל כהן הדיוט בקרבן צבור הותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד טומאה שהותרה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור אינו דין שהותרה אצל כ״ג בקרבן יחיד

ולא תותר טומאה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור מקל וחומר ומה אנינות שהותרה אצל כ״ג בקרבן יחיד לא הותרה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור טומאה שלא הותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד אינו דין שלא תותר בכהן הדיוט בקרבן צבור

(ולא תותר ולא תותר אנינות וטומאה טומאה יחיד ויחיד ציבור סימן)

דף יז עמוד א

אלא איכא למיפרך הכי ואיכא למיפרך הכי כל חדא וחדא תיקו בדוכתיה:

טבול יום: מנלן דתניא רבי סימאי אומר רמז לטבול יום שאם עבד חילל מנין ת״ל (ויקרא כא, ו) קדושים יהיו ולא יחללו

אם אינו ענין לטמא דנפיק (ויקרא כב, ב) מוינזרו תנהו ענין לטבול יום

אימא תנהו ענין לקורח קרחה ולמשחית פאת זקן

טבול יום דאם עבד במיתה מנא לן דגמר חילול חילול מתרומה דפסיל בתרומה מחיל עבודה דלא פסיל בתרומה לא מחיל עבודה

אמר רבה למה לי דכתב רחמנא טמא וטבול יום ומחוסר כפורים

צריכי דאי כתב רחמנא טמא שכן מטמא בטבול יום מחוסר כפורים לא אתי מיניה שכן פסול בתרומה במחוסר כפורים טבול יום לא אתי מיניה שכן מחוסר מעשה

מחדא לא אתי תיתי חדא מתרתי

בהי לא לכתוב רחמנא לא לכתוב במחוסר כפורים ותיתי מהנך מה להנך שכן פסולים בתרומה

אלא לא לכתוב רחמנא בטבול יום ותיתי מהנך דמאי פרכת מה להנך שכן מחוסרים מעשה סוף סוף קלישא לה טומאתן

דף יז עמוד ב

קסבר מחוסר כפורים דזב כזב דמי

ומחוסר כפורים דזב כזב דמי תנאי היא דתניא שרפה אונן ומחוסר כפורים כשרה יוסף הבבלי אומר אונן כשרה מחוסר כפורים פסולה מאי לאו בהא קמיפלגי מר סבר מחוסר כפורים דזב כזב דמי ומר סבר לאו כזב דמי

לא דכולי עלמא כזב דמי והכא בהא קמיפלגי דכתיב (במדבר יט, יט) והזה הטהור מכלל שהוא טמא לימד על טבול יום שכשר בפרה

מר סבר טומאה דכל התורה כולה ומר סבר טומאה דהך פרשה

הלכך אונן וטבול יום דטמא שרץ דקילי אתו בקל וחומר מטבול יום דמת אבל מחוסר כפורים דזב דחמיר שכן טומאה יוצאה עליו מגופו לא:

מחוסר בגדים: מנלן אמר רבי אבוה אמר רבי יוחנן ומטו בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר קרא (שמות כט, ט) וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחקת עולם בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם

והא מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא מנין לשתויי יין שאם עבד חילל תלמוד לומר (ויקרא י, ט) יין ושכר אל תשת וגו׳ (ויקרא י, י) ולהבדיל בין הקודש ובין החול מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים מנין

דף יח עמוד א

תלמוד לומר (ויקרא י, ט) חוקה (שמות כט, ט) חוקה לגזירה שוה

אי מהתם הוה אמינא הני מילי עבודה דזר חייב עליה מיתה אבל עבודה דאין זר חייב עליה מיתה אימא לא קמ״ל

אשכחן מחוסר בגדים שתויי יין מנלן אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים

והא תנא ולהבדיל בין וגו׳ קא נסיב לה מקמי דליקום גזירה שוה

והא תנא מחוסר בגדים הוא דקא יליף משתויי יין ה״ק מנין שלא נחלקו בין מחוסר בגדים לשתויי יין ושלא רחוץ ידים ורגלים תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה

אלא להבדיל למה לי לכדרב דרב לא מוקים אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות

אכתי מהכא נפקא מהתם נפקא (ויקרא א, ז) ונתנו בני אהרן הכהן בכיהונו לימד על כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה

אי מהתם הוה אמינא ה״מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא

ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא (ויקרא א, ח) וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים וגו׳ הכהנים בכיהונן מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה

אי מהתם הוה אמינא הני מילי חיסור אבל ייתור לא קמ״ל:

תנו רבנן היו מרושלין מסולקין משוחקים ועבד עבודתו כשירה לבש שני מכנסים שני אבנטים חסר אחת יתר אחת או שהיתה לו רטיה על מכת בשרו תחת בגדו או שהיו

דף יח עמוד ב

מטושטשין או מקורעין ועבד עבודתו פסולה

אמר רב יהודה אמר שמואל מרושלין כשרין מסולקין פסולין והתניא מסולקין כשרין אמר רמי בר חמא לא קשיא כאן שסילקן על ידי אבנט כאן דליתניהו מעיקרא כלל

רב אמר אחד זה ואחד זה פסולין:

רב הונא איקלע לארגיזא רמא ליה בר אושפיזכניה מי אמר שמואל מרושלין כשרין ומסולקין פסולין והתניא מסולקין כשרין א״ל בר מינה דההיא דשנייה רמי בר חמא

אלא לרב קשיא וכי תימא מאי מרושלין מסולקין על ידי אבנט ואבנט מיגז אגיז אלא מסולקין קשיא

אמר רבי זירא רב חדא תני מרושלין שסילקן ע״י אבנט כשרין

אמר ר׳ ירמיה מדיפתי מרושלין שלא סילקן תנאי היא דתניא (דברים כב, יב) על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש או אינו אלא ארבע ולא חמש כשהוא אומר (דברים כב, יב) אשר תכסה בה הרי בעלת חמש אמור הא מה אני מקיים ארבע ארבע ולא שלש ומה ראית לרבות בעלת חמש ולהוציא בעלת שלש מרבה אני בעלת חמש שיש בכלל חמש ארבע ומוציא אני בעלת שלש שאין בכלל שלש ארבע

ותניא אידך על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש ארבע ולא חמש מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר יתר כמאן דאיתיה דמי ומר סבר כמאן דליתיה דמי

לא דכ״ע כמאן דאיתיה דמי ושאני הכא דרבי רחמנא אשר תכסה בה

ואידך האי אשר תכסה בה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא (במדבר טו, לט) וראיתם אותו פרט לכסות לילה או אינו אלא פרט לכסות סומא כשהוא אומר אשר תכסה בה הרי כסות סומא אמור הא מה אני מקיים וראיתם אותו פרט לכסות לילה

ומה ראית לרבות כסות סומא ולהוציא כסות לילה מרבה אני כסות סומא שישנה בראיה אצל אחרים ומוציא אני כסות לילה שאינה בראיה אצל אחרים

[ואידך נפקא ליה מאשר ואידך אשר לא דריש]:

תנו רבנן בד שיהו של בוץ בד שיהו חדשים בד שיהו שזורים בד שיהו חוטן כפול ששה בד שלא ילבש של חול עמהן

א״ל אביי לרב יוסף בשלמא שיהו של בוץ הא קמ״ל בוץ אין מידי אחרינא לא אלא בד שיהו חדשים חדשים אין שחקין לא והתניא משוחקין כשרים

אמר ליה וליטעמיך בד שיהו חוטן כפול ששה בד חד חד לחודיה משמע אלא הכי קאמר בגדים שנאמר בהן בד צריכין שיהו של בוץ חדשים שזורין שיהא חוטן כפול ששה יש מהן למצוה יש מהן לעכב

ממאי דהאי בד כתנא הוא אמר רבי יוסף ברבי חנינא דבר העולה מן הקרקע בד בבד

אימא עמרא עמרא מיפצל כיתנא נמי מיפצל על ידי לקותא מיפציל

רבינא אמר מהכא (יחזקאל מד, יח) פארי פשתים יהיו על ראשם [ומכנסי פשתים יהיו על מתניהם לא יחגרו ביזע]

א״ל רב אשי לרבינא והא עד דאתא יחזקאל מנלן ולטעמיך הא דאמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו (יחזקאל מד, ט) כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל מקדשי (לשרתני) עד שבא יחזקאל מנלן אלא גמרא גמירי לה ואתא יחזקאל ואסמכיה אקרא הכא נמי גמרא גמירי לה כו׳

מאי (יחזקאל מד, יח) לא יחגרו ביזע אמר אביי לא יחגרו במקום שמזיעין כדתניא כשהם חוגרין אין חוגרין לא למטה ממתניהן ולא למעלה מאציליהן אלא

דף יט עמוד א

כנגד אצילי ידיהן

אמר רב אשי אמר לי הונא בר נתן זימנא חדא הוה קאימנא קמיה דאיזגדר מלכא והוה מדלי לי המיינאי ותיתייה ניהליה ואמר לי (שמות יט, ו) ממלכת כהנים וגוי קדוש כתיב בכו כי אתאי קמיה דאמימר א״ל אקיים בך (ישעיהו מט, כג) והיו מלכים אומניך:

תנן התם כהן שלקה באצבעו כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה ואם להוציא ממנה דם כאן וכאן אסור

אמר ר׳ יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן הוי יתור בגדים ורבי יוחנן אמר לא אמרו יתור בגדים אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים לא הוי יתור

ותיפוק ליה משום חציצה בשמאל א״נ שלא במקום עבודה

ופליגא דרבא דאמר רבא אמר רב חסדא במקום בגדים אפי׳ נימא אחת חוצצת שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מכאן אינן חוצצות

אדרבי יוחנן ודאי פליגא אדר׳ יהודה בריה דרבי חייא מי לימא דפליגא

שאני צילצול קטן דחשיב

לישנא אחרינא אמרי לה אמר ר׳ יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מיכן אינה חוצצת והיינו דרבא אמר רב חסדא

לימא פליגא אדר׳ יהודה בריה דרבי חייא שאני צילצול קטן דחשיב

ולר׳ יוחנן מאי איריא גמי לשמועינן צילצול קטן מילתא אגב אורחיה קמ״ל דגמי מסי

בעי רבא נכנסה לו רוח בבגדו מהו על בשרו בעינן והא ליכא או דלמא דרך לבישה בכך

כינה מהו שתחוץ

מתה לא תבעי לך דודאי חייצא חיה מאי מי אמרינן כיון דאתא ואזלא רביתא היא ולא חייצא או דלמא כיון דקפיד עלה חייצא

עפר מהו שיחוץ עפר ודאי חיין אלא אבק עפר מהו

בית השחי מהו שיחוץ על בשרו בעינן והא ליכא או דלמא דרך לבישה בכך

הכניס ידו לתוך חיקו מהו גופו מי חייץ או לא

נימא מהו שתחוץ נימא ודאי חייצא אלא נימא מדולדלת מהו

בעי מר בר רב אשי יצא שערו בבגדו מהו שערו כגופו דמי או לאו כגופו דמי

בעי רבי זירא תפילין מהו שיחוצו אליבא דמאן דאמר לילה לאו זמן תפילין הוא לא תבעי לך כיון דלילה חייצי יום נמי חייצי כי תיבעי לך למ״ד לילה זמן תפילין מאי מצוה דגופיה חייץ או לא חייץ

איגלגל מילתא ומטא לקמיה דרבי אמי א״ל תלמוד ערוך הוא בידינו תפילין חוצצות

מיתיבי כהנים בעבודתן ולוים בדוכנן וישראל במעמדן פטורין מן התפלה ומן התפילין מאי לאו אם הניחן אינן חוצצות לא אם הניחן חוצצות

א״ה פטורים אסורים מיבעי ליה כיון דאיכא לוים וישראל דלא מתנו ליה אסור משום הכי תנא פטורין

והתניא אם הניחן אינן חוצצות לא קשיא הא דיד הא דראש

מאי שנא דיד דכתיב (ויקרא ו, ג) ילבש על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו דראש נמי כתיב (שמות כט, ו) ושמת המצנפת על ראשו

תנא שערו היה נראה בין ציץ למצנפת

דף יט עמוד ב

ששם מניחין תפילין:

מחוסר כיפורים מנלן אמר רב הונא אמר קרא (ויקרא יב, ח) וכפר עליה הכהן וטהרה טהרה מכלל שהיא טמאה:

ושלא רחוץ ידים ורגלים: אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים:

ת״ר כהן גדול שלא טבל ושלא קידש בין בגד לבגד ובין עבודה לעבודה ועבד עבודתו כשרה ואחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט שלא קידש ידיו ורגליו שחרית ועבד עבודתו פסולה

א״ל רב אסי לרבי יוחנן מכדי חמש טבילות ועשרה קדושין דאורייתא וחוקה כתיב בהו ליעכבו

א״ל אמר קרא (ויקרא טז, ד) ולבשם לבישה מעכבת ואין דבר אחר מעכב

צהבו פניו אמר ליה וי״ו אאופתא כתבי לך אי הכי דצפרא נמי

אמר חזקיה אמר קרא (שמות ל, כא) והיתה להם חק עולם לו ולזרעו לדורותם דבר המעכב בזרעו מעכב בו דבר שאינו מעכב בזרעו אין מעכב בו

רבי יונתן אמר מהכא (שמות מ, לא) ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו דבר המעכב בבניו מעכב בו דבר שאינו מעכב בבניו אין מעכב בו

רבי יונתן מ״ט לא אמר מדחזקיה אמר לך ההוא לדורות הוא דכתיב

ואידך מ״ט לא אמר מהאי מיבעי ליה לכדרבי יוסי ברבי חנינא דאמר רבי יוסי ברבי חנינא כל כיור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו שנאמר ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו:

ת״ר כיצד מצות קידוש מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית ומקדש רבי יוסי ברבי יהודה אומר מניח שתי ידיו זו על גב זו ועל גבי שתי רגליו זו על גבי זו ומקדש אמרו לו הפלגתה אי אפשר לעשות כן

שפיר קאמרי ליה אמר רב יוסף וחבירו מסייעו

מאי בינייהו אמר אביי עמידה מן הצד איכא בינייהו

א״ל רב סמא בריה דרב אשי לרבינא וליתיב מיתב ולקדש אמר קרא (שמות ל, כ) לשרת ושירות מעומד הוא:

ת״ר קידש ידיו ורגליו ביום אין צריך לקדש בלילה בלילה צריך לקדש ביום דברי רבי שהיה רבי אומר לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים רבי אלעזר ברבי שמעון אומר אין לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים

תניא אידך היה עומד ומקריב על גבי מזבח כל הלילה לאורה טעון קידוש ידים ורגלים דברי רבי רבי אלעזר בר״ש אומר כיון שקידש ידיו ורגליו מתחילת עבודה אפילו מיכן ועד עשרה ימים אינו צריך לקדש

וצריכא דאי אשמעינן קמייתא בההיא קאמר רבי דפסק ליה מעבודה לעבודה אבל בהא דלא פסק ליה אימא מודי ליה רבי לרבי אלעזר ברבי שמעון ואי אשמעינן בהא בהא קאמר רבי אלעזר ברבי שמעון אבל בהא אימא מודי ליה לרבי צריכא

מאי טעמא דרבי דכתיב (שמות ל, כ) בגשתם מ״ט דרבי אלעזר בר״ש דכתיב (שמות ל, כ) בבואם

ואידך נמי הא כתיב בבואם אי כתיב בגשתם ולא כתיב בבואם הוה אמינא על כל גישה וגישה כתב רחמנא בבואם

ואידך נמי הא כתיב בגשתם אי כתיב בבואם ולא כתיב בגשתם הוה אמינא אפילו אביאה ריקנית

אביאה ריקנית הא כתיב לשרת אלא בגשתם מיבעי ליה לכדרב אחא בר יעקב דאמר רב אחא בר יעקב הכל מודים בקידוש שני כשהוא לבוש מקדש דאמר קרא או בגשתם מי שאינו מחוסר אלא גישה בלבד יצא זה שמחוסר לבישה וגישה

(שמות ל, כ) להקטיר אשה למה לי

דף כ עמוד א

מהו דתימא הני מילי עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא קמ״ל

כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן בעי אילפא לדברי האומר אין לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים מי כיור מהו שיפסלו מי אמרינן הני למאי לקידוש ידים ורגלים קידוש ידים ורגלים גופייהו לא פסול בהו לינה או דלמא כיון דקדוש להו בכלי שרת מיפסלי

כי אתא רבין אמר רבי ירמיה אמר רבי אמי אמר ר׳ יוחנן הדר פשיט אילפא כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו

אמר לפניו ר׳ יצחק בר ביסנא רבי אתה אומר כן אלא הכי אמר ר׳ אסי אמר ר׳ יוחנן [משמיה דאילפא] כיור שלא שקעו מבערב מקדש ממנו לעבודת לילה ולמחר אינו מקדש

והוינן בה למחר אינו מקדש דלא צריך לקדוש או דלמא איפסלו בלינה ולא פשיט לן ומר קא פשיט ליה מיפשיט

ת״ש בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור אף הוא עשה מוכני לכיור שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה מאי לאו רבי אלעזר ברבי שמעון היא לא רבי היא

והא מדרישא רבי אלעזר ברבי שמעון סיפא נמי רבי אלעזר ברבי שמעון

דקתני רישא בא לו אצל פרו ופר היה עומד בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ופניו למערב והכהן עומד במזרח ופניו למערב מאן שמעת ליה דאמר בין האולם ולמזבח צפון רבי אלעזר ברבי שמעון

דתניא איזהו צפון מקיר מזבח צפוני ועד כותל עזרה צפוני וכנגד כל המזבח כולו צפון דברי רבי יוסי ברבי יהודה רבי אלעזר ברבי שמעון מוסיף אף בין האולם ולמזבח רבי מוסיף אף מקום דריסת רגלי הכהנים ומקום דריסת רגלי ישראל אבל מן החליפות ולפנים הכל מודים שפסול

ותסברא רבי אלעזר ברבי שמעון היא ולא רבי [השתא רבי] אדרבי יוסי ברבי יהודה מוסיף אדרבי אלעזר בר׳ שמעון לא מוסיף

אנן הכי קאמרינן אי ס״ד רבי היא לוקמה במקום דריסת רגלי כהנים ובמקום דריסת רגלי ישראל

אלא מאי רבי אלעזר ברבי שמעון היא לוקמה מקיר מזבח צפוני עד כותל עזרה צפוני אלא מאי אית לך למימר משום חולשא דכהן גדול הכא נמי משום חולשא דכהן גדול:

אמר רבי יוחנן קידש ידיו ורגליו לתרומת הדשן למחר אינו צריך לקדש שכבר קידש מתחילת עבודה

למאן אי לרבי האמר פסלה לינה אי לרבי אלעזר בר״ש האמר אין צריך לקדש אפי׳ מיכן ועד עשרה ימים

אמר אביי לעולם לרבי ולינה דרבנן היא ומודי דמקרות הגבר ועד צפרא לא פסלה לינה

רבא אמר לעולם רבי אלעזר ברבי שמעון [היא וראה ר״י דבריו] בתחילת עבודה ולא בסוף עבודה

מיתיבי ראוהו אחיו הכהנים שירד והן רצו ובאו מיהרו וקידשו ידיהם ורגליהם מן הכיור

דף כ עמוד ב

בשלמא לאביי דמוקים לה כרבי ומודי רבי דמקרות הגבר עד צפרא לא פסלה לינה הא מני רבי היא

אלא לרבא דמוקים לה כרבי אלעזר ברבי שמעון אבל לרבי מקרות הגבר עד צפרא פסלה לינה הא מני אי רבי פסלה לינה אי רבי אלעזר בר״ש הא אמר אפי׳ מיכן ועד עשרה ימים אינו צריך לקדש

לעולם כרבי אלעזר ברבי שמעון והכא במאי עסקינן בכהני חדתי:

איבעיא להו יציאה מהו שתועיל בקידוש ידים ורגלים אם תימצי לומר לינה לא פסלה דלא פריש אבל יציאה דפריש אסוחי מסח דעתיה או דלמא כיון דבידו לחזור לא מסח

ת״ש קידש ידיו ורגליו ונטמאו מטבילין ואין צריך לקדש יצאו הרי הן בקדושתן

יצאו ידיו לא קמיבעיא לן כי קמיבעיא לן יצא כל גופו מאי

ת״ש שלא רחוץ ידים ורגלים מקדש בכלי שרת בפנים קידש בכלי שרת בחוץ או בכלי חול בפנים או שטבל במי מערה ועבד עבודתו פסולה טעמא דקידש בכלי שרת בחוץ הא קידש בפנים ויצא עבודתו כשירה

דלמא קידש בכלי שרת בחוץ היכי דמי כגון דאפיק ידיו לבר וקידש (הא קידש בפנים ויצא דאפיק ידיה לבר כשירה) אבל יצא כל גופו תיבעי לך

א״ל רב זביד לרב פפא ת״ש יצא חוץ למחיצת חומת העזרה אם לשהות טעון טבילה אם לפי שעה טעון קידוש ידים ורגלים

א״ל הכא במאי עסקינן כגון שיצא להסך רגליו ולהטיל מים

הא בהדיא קתני לה כל המיסך רגליו טעון טבילה וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים תני והדר מפרש

ת״ש פרה רבי חייא בר יוסף אמר מקדש בכלי שרת בפנים ויוצא ורבי יוחנן אמר אפי׳ בחוץ ואפי׳ בכלי חול ואפי׳ במקידה של חרס

אמר רב פפא שאני פרה הואיל וכל מעשיה בחוץ לא פסלה בה יציאה אי הכי למה לי דמקדש כעין עבודה פנים

איבעיא להו טומאה מהו שתועיל לקידוש ידים ורגלים אם תימצי לומר יציאה לא פסלה דגברא חזי אבל הכא דגברא לא חזי אסוחי מסח דעתיה או דלמא כיון דהדר חזי [דק ליה] ולא מסח דעתיה

ת״ש קידש ידיו ורגליו ונטמאו מטבילין ואין צריך לקדש

נטמאו ידיו לא מיבעיא לן [כי מיבעיא לן] נטמא כל גופו כל גופו תיפוק לי כיון דבעי למעבד הערב שמש אסוחי מסח דעתיה כגון דאיטמי סמוך לשקיעת החמה

ת״ש פרה רבי חייא ברבי יוסף אמר מקדש בכלי שרת בפנים ויוצא ורבי יוחנן אמר אפילו בחוץ ואפילו בכלי חול ואפילו במקידה של חרס

דף כא עמוד א

והא פרה דטמויי מטמינן ליה דתנן מטמאין היו הכהן השורף את הפרה ומטבילין אותו להוציא מלבן של צדוקין שהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית ש״מ לא פסלה בה (מחשבת) טומאה

שאני פרה הואיל דטבול יום לא פסיל בה אי הכי למה לי דמקדש כעין עבודה [בעינן]

איבעיא להו מהו לקדש ידיו [ורגליו] בכיור (שמות ל, יט) ממנו אמר רחמנא ולא בתוכו או דלמא אפילו בתוכו

אמר רב נחמן בר יצחק תא שמע או שטבל במי מערה ועבד עבודתו פסולה הא מי כיור דומיא דמי מערה ועבד עבודתו כשרה

לא מי מערה איצטריכא ליה שלא תאמר כל גופו טובל בהן ידיו ורגליו לא כל שכן

אמר רבי חייא בר יוסף מי כיור נפסלין למתירין כמתירין לאברים כאברים

רב חסדא אמר אף למתירין אין נפסלין אלא בעמוד השחר כאברין ורבי יוחנן אמר כיור כיון ששקעו שוב אין מעלהו

למימרא דלעבודת לילה נמי לא חזי והאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משמיה דאילפא כיור שלא שקעו מבערב מקדש ממנו לעבודת לילה ולמחר אינו מקדש

מאי אינו מעלהו נמי דקאמר לעבודת יום אבל לעבודת לילה חזי

[אי הכי] היינו דרבי חייא בר יוסף

דף כא עמוד ב

איכא בינייהו גזירת שיקוע

והאמר רבי יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קידש מתחילת עבודה

בשלמא לרבא דמוקים להההיא כרבי אלעזר ברבי שמעון הא כרבי

אלא לאביי דמוקים לה כרבי קשיא דרבי אדרבי מאי שנא התם דמשקע ליה ומאי שנא הכא דלא משקע ליה

דמסלק ליה והדר משקע ליה

אי הכי למחר אינו מקדש [אמאי אין צריך לקדש]

למימרא דלמתירין מיחזא חזי היינו דרב חסדא

איכא בינייהו מצות שיקוע

מיתיבי לא היו רואין אותו ולא שומעין את קולו עד ששומעים קול של עץ שעשה בן קטין מוכני לכיור והן אומרים הגיע [עת] קידוש ידים ורגלים מן הכיור מאי לאו דמסלק ליה אלמא משקע ליה

לא דמשקע ליה אי דמשקע ליה מי משתמע קליה משקע ליה בגילגלא

לישנא אחרינא דמשקע ליה בחומרתיה כי כי היכי דלישתמע קליה ולשמעי וליתי והא הוה גביני כרוז בי תרי היכרי הוו עבדי דשמע מהאי אתי ושמע מהאי אתי:

גופא אמר רבי יוסי ברבי חנינא כל כיור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו שנאמר (שמות מ, לא) ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו וגו׳

מיתיבי כל הכלי׳ מקדשין בין שיש בהן רביעי׳

דף כב עמוד א

בין שאין בהן רביעית ובלבד שיהו כלי שרת

אמר רב אדא בר אחא בקודח בתוכו

והא ממנו אמר רחמנא ירחצו לרבות כלי שרת

אי הכי כלי חול נמי אמר אביי כלי חול לא מצית אמרת מקל וחומר מכנו ומה כנו שנמשח עמו אינו מקדש כלי חול שאינו נמשח עמו אינו דין שאינו מקדש

וכנו מנלן דתניא ר׳ יהודה אומר יכול יהא כנו מקדש כדרך שהכיור מקדש תלמוד לומר (שמות ל, יח) ועשית כיור נחשת וכנו נחשת לנחשת הקשתיו ולא לדבר אחר

אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא מה לכנו שאין עשוי לתוכו תאמר בכלי חול שעשוי לתוכו אלא ממנו למעוטי כלי חול

אי הכי כלי שרת נמי הא רבי רחמנא ירחצו

ומה ראית זה טעון משיחה כמוהו וזה אין טעון משיחה כמוהו:

אמר ריש לקיש כל המשלים למי מקוה משלים למי כיור לרביעית אינו משלים

למעוטי מאי אילימא למעוטי טיט הנדוק היכי דמי אי דפרה שוחה ושותה ממנו אפי׳ לרביעית נמי ואי אין פרה שוחה ושותה ממנו אפילו למקוה נמי אין משלים

אלא למעוטי יבחושין אדומין אפילו בעינייהו נמי דהא תניא רשב״ג אומר כל שתחילת ברייתו מן המים מטבילין בו ואמר רב יצחק בר אבדימי מטבילין בעינו של דג

אמר רב פפא למעוטי נתן סאה ונטל סאה דתנן מקוה שיש בו מ׳ סאה מכוונות נתן סאה ונטל סאה הרי זה כשר ואמר רב יהודה בר שילא אמר רב אסי א״ר יוחנן עד רובו

אמר רב פפא אם קדח בו רביעית מטבילין בו מחטין וצינוריות הואיל ומהכשירא דמקוה אתיא

א״ר ירמיה אמר ריש לקיש מי מקוה כשירים למי כיור

למימרא דלא מים חיים נינהו והתניא (ויקרא א, ט) במים ולא ביין במים ולא במזוג במים לרבות שאר מים וק״ו למי כיור מאי ק״ו למי כיור לאו דמים חיים נינהו

לא (לקדוש) דקדיש וקדישי מעליותא היא והא תנא רבי שמואל מים שאין להם שם לווי

דף כב עמוד ב

יצאו מי כיור שיש להם שם לווי אלא לאו דראויין למי כיור אלמא מים חיים נינהו

תנאי היא דאמר ר׳ יוחנן מי כיור ר׳ ישמעאל אומר מי מעין הן וחכמים אומרים שאר מימות הן:

ערל: מנלן אמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו (יחזקאל מד, ט) כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל מקדשי (לשרתני)

ומנלן דמחלי עבודה דכתיב (יחזקאל מד, ז) בהביאכם (את) בני נכר ערלי לב וערלי בשר להיות במקדשי לחלל את ביתי:

תנו רבנן בן נכר יכול בן נכר ממש תלמוד לומר ערל לב אם כן מה תלמוד לומר בן נכר שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים ואין לי אלא ערל לב ערל בשר מנין תלמוד לומר וערל בשר

וצריכי דאי כתב רחמנא ערל בשר משום דמאיס אבל ערל לב דלא מאיס אימא לא ואי אשמעינן ערל לב משום דאין לבו לשמים אבל ערל בשר דלבו לשמים אימא לא צריכי:

טמא פסול: אמרו זקני דרום לא שנו אלא טמא שרץ אבל טמא מת מתוך שמרצה בציבור מרצה נמי ביחיד

אי הכי טמא שרץ נמי ליתי בקל וחומר מטמא מת מה טמא מת שטעון הזאה שלישי ושביעי מרצה טמא שרץ שאינו טעון הזאה ג׳ ושביעי אינו דין שמרצה

קסברי זקני דרום מכפרין כמתכפרין מה מתכפרין טמא מת אין טמא שרץ לא אף מכפרין טמא מת אין טמא שרץ לא

מאי קסברי אי קסברי אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ אמאי לא עבדי ציבור בטומאה הא כל שביחיד נדחה ציבור עבדי בטומאה

אלא קסברי שוחטין וזורקין על טמא שרץ

אמר עולא תקע להו ר״ל לדרומאי וכי איזה כח מרובה כח מכפרין או כח מתכפרין הוי אומר כח מתכפרין

ומה במקום שנטמאו בעלים בשרץ משלחין קרבנותיהן כהן שנטמא בשרץ אינו מרצה מקום שנטמאו בעלים במת שאין משלחין קרבנותיהן כהן שנטמא במת אינו דין שאינו מרצה

קסברי זקני דרום טמא מת [נמי] משלח קרבנותיו

והכתיב (במדבר ט, י) איש איש כי יהיה טמא ועשה פסח בחדש השני וגו׳ למצוה

והא כתיב (שמות יב, ד) איש

דף כג עמוד א

לפי אכלו למצוה

ולעכובי לא והתניא (שמות יב, ד) במכסת נפשות מלמד שאין הפסח נשחט אלא למנוייו שחטו שלא למנוייו יכול יהא כעובר על המצוה תלמוד לומר תכוסו הכתוב שנה עליו לעכב ואיתקש אוכלין למנויין

זקני דרום לא מקשי וכי לא מקשי נמי מהא נמי אית להו פירכא ומה במקום שנטמאו בעלים בשרץ שמשלחין קרבנותיהם לכתחילה כהן שנטמא בשרץ אינו מרצה מקום שנטמאו בעלים במת שאין משלחין קרבנותיהן לכתחילה כהן שנטמא במת אינו דין שאינו מרצה

מיתיבי מפני שאמרו נזיר ועושה פסח הציץ מרצה על טומאת דם ואין הציץ מרצה על טומאת הגוף

במאי אילימא בטומאת שרץ האמרת שוחטין וזורקין על טומאת שרץ אלא טומאת מת וקתני אין הציץ מרצה אלמא נטמאו בעלים במת אין משלחין קרבנותיהם

לא אי דאיטמו בעלים במת ה״נ הכא במאי עסקינן כגון שנטמא כהן בשרץ

אי הכי אימא סיפא ניטמא טומאת התהום הציץ מרצה הא תני רבי חייא לא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד למת למעוטי מאי לאו למעוטי טומאת התהום דשרץ

לא למעוטי טומאת התהום דזיבה

ואלא הא דבעי רמי בר חמא כהן המרצה בקרבנותיהם הותרה לו טומא׳ התהום או לא הותרה לו טומאת התהום תפשוט דטומאת התהום הותרה לו דהא הכא בכהן קיימינא

דרמי בר חמא ודאי פליגי

תא שמע (שמות כח, לח) ונשא אהרן את עון הקדשי׳ וכי איזהו עון נושא

דף כג עמוד ב

אם עון פיגול הרי כבר נאמר (ויקרא ז, יח) לא יחשב אם עון נותר הרי כבר נאמר (ויקרא ז, יח) לא ירצה

הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה בצבור

מאי טומאה אילימא מטומאת שרץ היכא אישתרי אלא טומאת מת ולאו כגון שנטמאו בעלים במת אלמא נטמאו בעלים במת משלחין קרבנותיהן

ובמאי אי בנזיר (במדבר ו, ט) וכי ימות מת עליו אמר רחמנא אלא לעושה פסח (ולאו כגון שנטמאו בעלים במת)

לעולם בשרץ ושם טומאה בעולם

ואיכא דדייק ומייתי הכי עון הקדשים אין עון מקדישין לא מאי טומאה אילימא טומאת שרץ מי אישתריא בציבור אלא לאו טומאת מת ועון קדשים אין עון מקדישים לא

לעולם טומאת שרץ ושם טומאה בעולם:

יושב: מנלן אמר רבא אמר רב נחמן אמר קרא (דברים יח, ה) לעמוד לשרת לעמידה בחרתיו ולא לישיבה

ת״ר לעמוד לשרת מצוה כשהוא אומר (דברים יח, ז) העומדים שנה עליו הכתוב לעכב

א״ל רבא לרב נחמן מכדי יושב כזר דמי ומחיל עבודה אימא מה זר במיתה אף יושב במיתה אלמה תניא אבל ערל אונן יושב אינן במיתה אלא באזהרה

משום דהוי מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים שני כתובין הבאין כאחד

דף כד עמוד א

וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין

ולמאן דאמר מלמדין שתויי יין הוה ליה שלישי ושלשה לד״ה אין מלמדין:

עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חבירו פסול: מנלן דתנא דבי רבי ישמעאל הואיל ורצפה מקדשת וכלי שרת מקדשים מה כלי שרת לא יהא דבר חוצץ בינו לבין כלי שרת אף רצפה לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הרצפה

וצריכא דאי אשמעינן כלי משום דלאו מינא דבשר נינהו אבל בהמה דמינא דבשר הוא אימא לא ואי אשמעינן בהמה דלא מינא דאדם הוא אבל חבירו דאדם הוא אימא לא צריכא

תניא רבי אליעזר אומר רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה רואין כל שאילו ינטל הכלי ותנטל האבן יכול לעמוד על רגלו אחת ויעבוד עבודתו כשירה ואם לאו עבודתו פסולה

בעי רבי אמי נדלדלה האבן ועמד עליה מהו היכא דאין דעתו לחברה לא תיבעי לך דודאי חייצא כי תיבעי לך דדעתו לחברה מאי כיון דדעתו לחברה כמה דמחבר׳ דמיא או דילמא השתא מיהא הא תלישא

רבה זוטי בעי לה הכי בעי רבי אמי נעקרה האבן ועמד במקומה מהו

מאי קא מיבעיא ליה כי קדיש דוד רצפה עליונה קדיש או דילמא עד לארעית דתהומא קדיש ותיבעי ליה כל העזרה כולה

לעולם פשיטא ליה דעד ארעית דתהומא קדיש והכי קמיבעיא ליה דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תיקו:

קיבל בשמאל פסול ור״ש מכשיר: ת״ר באצבע ולקח מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין (ויקרא ד, כה) באצבע ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין

אמר ר״ש וכי נאמרה יד בקבלה אלא באצבעו ונתן שלא תהא נתינה אלא בימין הואיל ולא נאמרה יד בקבלה קיבל בשמאל כשר

ור״ש ממה נפשך אי אית ליה גזירה שוה כי לא נאמרה יד בקבלה מאי הוי ואי לית ליה גזירה שוה כי נאמרה יד בקבלה מאי הוי

אמר רב יהודה לעולם לית ליה גזירה שוה והכי קאמר וכי נאמר יד ימין בקבלה הואיל ולא נאמר יד ימין בקבלה קבל בשמאל כשר

א״ל רבה א״ה אפילו נתינה נמי ועוד וכי לית ליה לר״ש ג״ש והתניא ר״ש אומר כל מקום שנאמר יד אינה אלא ימין אצבע אינה אלא ימין

אלא אמר רבא לעולם אית ליה ג״ש והכי קאמר וכי נאמרה יד בקבלה הואיל ולא נאמר׳ יד בקבלה אלא אצבע ואי אפשר לקבלה באצבע קיבל בשמאל כשר

אמר ליה רב סמא בריה דרב אשי לרבינא איפשר דעביד ליה אזן לשפת מזרק ומקבל בה

אלא אמר אביי

דף כד עמוד ב

במקרא נדרש לפניו ולאחריו קמיפלגי

אמר אביי הא דרבי אלעזר ברבי שמעון מפקא מדאבוה ומפקא מדרבנן דתניא רבי אלעזר ברבי שמעון אומר כל מקום שנאמר אצבע בקבלה שינה בקבלה פסול בנתינה כשר וכל מקום שנאמר אצבע בנתינה שינה בנתינה פסול בקבלה כשר

והיכן נאמר אצבע בנתינה דכתיב (שמות כט, יב) ולקחת מדם הפר ונתת על קרנות המזבח באצבעך וקסבר מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו ולאחריו:

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינה אלא ימין

קא סלקא דעתין תרתי בעינן כדכתיב (ויקרא ד, כה) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ויליף ממצורע דכתי׳ (ויקרא יד, טז) וטבל הכהן את אצבעו הימנית והרי קמיצה דלא כתיב בה אלא כהונה ותנן קמץ בשמאל פסול

אלא אמר רבא או אצבע או כהונה

א״ל אביי הרי הולכת אברים לכבש דכתיב בהו כהונה דכתיב (ויקרא א, יג) והקריב הכהן את הכל [והקטיר] המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש ותנן הרגל של ימין בשמאלו ובית עורה לחוץ

[כי אמרינן] או אצבע או כהונה בדבר המעכב כפרה דומיא דמצורע

והרי קבלה דכתב בהו כהונה ודבר המעכב בכפרה הוא ותנן קבל בשמאל פסול ור״ש מכשיר

ר״ש תרתי בעי

מי בעי ר״ש תרתי והתניא רבי שמעון אומר כל מקום שנאמר יד אינו אלא ימין אצבע אינו אלא ימין

אצבע לא בעיא כהונה כהונה בעיא אצבע

ואלא כהן למה לי בכיהונן

והרי זריקה דלא כתב בהו אלא כהונה ותנן זרק בשמאל פסול ולא פליג רבי שמעון

אמר אביי פליג בברייתא דתניא קיבל בשמאל פסול ורבי שמעון מכשיר זרק בשמאל פסול ורבי שמעון מכשיר

אלא הא דאמר רבא יד יד לקמיצה רגל רגל לחליצה אזן אזן לרציעה למה לי מדרבה בר בר חנה נפקא

חד לקומץ וחד לקידוש קומץ

דף כה עמוד א

ולר״ש דלא בעי קידוש קומץ ולמאן דאמר לר״ש נמי בעי קידוש קומץ בשמאל אכשורי מכשר יד יד דרבא למה לי

אי לקמיצה עצמה מדרב יהודה בריה דרבי חייא נפקא דאמר ר״י בריה דרבי חייא מאי טעמא דרבי שמעון [דאמר קרא] (ויקרא ו, י) קודש קדשי׳ היא כחטאת וכאשם

בא לעובדה ביד עובדה בימין כחטאת בא לעובדה בכלי עובדה בשמאל כאשם

לא נצרכא [אלא] לקומץ מנחת חוטא סד״א הואיל ואמר ר״ש שלא יהא קרבנו מהודר כי קמץ לה בשמאל נמי תיתכשר קא משמע לן:

מתני׳ נשפך הדם על הרצפה ואספו פסול:

גמ׳ תנו רבנן (ויקרא ד, ה) ולקח הכהן המשיח מדם הפר מדם הנפש ולא מדם העור ולא מדם התמצית

מדם הפר דם מהפר יקבלנו דאי סלקא דעתך מדם הפר כדכתיב מדם ואפילו מקצת דם והאמר רב השוחט צריך שיקבל את כל דמו של פר שנאמר (ויקרא ד, ז) ואת כל דמו ישפוך

אלא מדם הפר דם מהפר יקבלנו וקסבר גורעין ומוסיפין ודורשין

גופא אמר רב יהודה אמר רב השוחט צריך שיקבל את כל דמו של פר שנאמר (ויקרא ד, ז) ואת כל דם הפר ישפך והא בשיריים כתיב

אם אינו ענין לשיריים דהא ליתיה לכוליה דם תניהו ענין בקבלה

אמר רב יהודה אמר שמואל השוחט צריך שיגביה סכין למעלה שנאמר (ויקרא ד, ה) ולקח מדם הפר ולא מדם הפר ודבר אחר

ודם סכין במאי מקנח ליה אמר אביי בשפת מזרק כדכתיב (עזרא א, י) כפורי זהב

אמר רב חסדא אמר רב ירמיה בר אבא השוחט צריך שיתן

דף כה עמוד ב

ורידין לתוך הכלי איתמר נמי אמר רב אסי אמר רבי יוחנן ורידין צריך שיראו אויר כלי

בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן היה מקבל ונפחתו שולי מזרק עד שלא הגיע דם לאויר מהו אויר שאין סופו לנוח כמונח דמי או לא כמונח דמי

אמר ליה תניתוה חבית שמונחת תחת הזינוק מים שבתוכה ושבחוצה לה פסולין צירף פיה לזינוק מים שבתוכה פסולין ושבחוצה לה כשירין

האי מאי בעי מיניה אויר שאין סופו לנוח וקא פשט ליה אויר שסופו לנוח

תרתי קא בעי מיניה אם תימצי לומר אויר שאין סופו לנוח לאו כמונח דמי אויר שסופו לנוח מאי

רב יוסף מתני הכי רב כהנא מתני חבית בעא מיניה ופשט ליה חבית

רבה מתני חבית בעא מיניה ופשט ליה מזרק אי אתה מודה במזרק שאי איפשר לו בלא זינוק

תנן התם נתן ידו או רגלו או עלי ירקות כדי שיעברו מים לחבית פסולין עלי קנים ועלי אגוזים כשירה זה הכלל דבר המקבל טומאה פסולין דבר שאינו מקבל טומאה כשירין

מנא הני מילי דאמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בר אבא אמר קרא (ויקרא יא, לו) אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור הוייתן על ידי טהרה תהא

אמר רבי חייא אמר רבי יוחנן זאת אומרת אויר כלי ככלי דמי

א״ל רבי זירא לרבי חייא בר אבא ודילמא בשותת א״ל תרדא כדי שיעברו מים לחבית תנן

ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מעדותו של רבי צדוק נישנית משנה זו דתנן העיד רבי צדוק על הזוחלין שקילחן בעלי אגוזין שהן כשירין זה היה מעשה באוהלייא ובא מעשה לפני חכמים בלשכת הגזית והכשירו

אמר רבי זירא אמר רבי הצורם אזן הפר ואח״כ קיבל דמו פסול שנאמר (ויקרא ד, ה) ולקח מדם הפר פר שהיה כבר

אשכחן קדשי קדשים קלים מנלן

אמר רבא תניא (שמות יב, ה) שה תמים זכר בן שנה שיהא תמים ובן שנה בשעת שחיטה בקבלה בהולכה בזריקה מנין ת״ל יהיה כל הוייותי׳ לא יהיו אלא תם ובן שנה

איתיביה אביי רבי יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהן כזית בשר או כזית חלב זורק את הדם

תרגומא אבן שנה

ומי איכא מידי דבשעת שחיטה בן שנה בשעת הולכה וזריקה בן שתים

אמר רבא זאת אומרת שעות פוסלות בקדשים

אמר רבי אמי אמר רבי אלעזר היא בפנים ורגליה בחוץ חתך ואח״כ שחט כשירה

דף כו עמוד א

שחט ואחר כך חתך פסולה

חתך ואח״כ שחט כשרה בעל מום קא מקריב אלא אימא [חתך ואח״כ קיבל כשרה] קיבל ואח״כ חתך פסולה

חתך ואח״כ קיבל כשרה והא א״ר זירא הצורם אזן בבכור ואח״כ קיבל דמו פסול שנאמר ולקח מדם הפר פר שהיה כבר

א״ר חסדא אמר אבימי חותך באבר עד שמגיע לעצם

קיבל ואח״כ חתך פסולה שמעת מינה דם המובלע באברים דם הוא

דלמא משום שמנונית

שמעת מינה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דם פסול

דלמא בקדשי קדשים

ת״ר קדשי קדשים שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון עמד בדרום והושיט ידו לצפון ושחט שחיטתו כשרה קיבל קבלתו פסולה הכניס ראשו ורובו כאילו נכנס כולו פרכסה ויצתה לדרום וחזרה כשרה

קדשים קלים שחיטתן בפנים וקיבול דמן בכלי שרת בפנים עמד בחוץ והכניס ידו לפנים ושחט שחיטתו כשרה קיבל קבלתו פסולה הכניס ראשו ורובו כאילו לא נכנס פרכסה ויצתה לחוץ וחזרה פסולה שמע מינה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים פסולים

דילמא באליה ויותרת הכבד ושתי כליות

בעא מיניה אבוה דשמואל משמואל היא בפנים ורגליה בחוץ מהו

א״ל כתיב (ויקרא יז, ה) והביאום לה׳ עד שתהא כולה לפנים

תלה ושחט מהו א״ל כשרה א״ל אישתבשת בעינן שחיטה על ירך וליכא

נתלה ושחט מהו אמר ליה פסולה אמר ליה אישתבשת שחיטה על ירך ולא שוחט על ירך

נתלה וקבל מהו אמר ליה כשרה אמר ליה אישתבשת אין דרך שירות בכך

תלה וקיבל מהו אמר ליה פסולה אמר ליה אישתבשת שחיטה על ירך ולא קבלה על ירך

אמר אביי בקדשי קדשים כולן פסולות בר מנתלה ושחט בקדשים קלים כולן כשרות בר מן נתלה וקיבל

אמר רבא מאי שנא תלה וקיבל בקדשים קלים דכשרה דאויר פנים כפנים דמי בקדשי קדשים נמי אויר צפון כצפון דמי

אלא אמר רבא בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים כשרות בר מן תלה ושחט בקדשי קדשים נתלה וקיבל בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים

בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא הוא בפנים וציציתו בחוץ מהו אמר ליה לאו אמרת והביאום לה׳ עד שתבא כולה לפנים הכא נמי (שמות כח, מג) בבואם אל אהל מועד עד שיבא כולו לאהל מועד:

מתני׳ נתנו על גבי הכבש שלא כנגד היסוד נתן את הניתנין למטה למעלה ואת הניתנין למעלה למטה ואת הניתנין בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים פסול ואין בו כרת:

דף כו עמוד ב

גמ׳ אמר שמואל פסול בשר אבל בעלים נתכפרו מאי טעמא דאמר קרא (ויקרא יז, יא) ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר כיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים

אי הכי בשר נמי אמר קרא לכפר לכפרה נתתיו ולא לדבר אחר

אלמא קסבר שלא במקומו כמקומו דמי תנן באידך פירקין נתנו על הכבש שלא כנגד היסוד נתן את הניתנין למטה למעלה ואת הניתנין למעלה למטה ואת הניתנין בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל

ואי ס״ד שלא במקומו כמקומו למה לי יחזור הכשר ויקבל וכי תימא להתיר בשר באכילה מי איכא זריקה דלא מכפרת ושריא בשר באכילה

אי דיהביה כשר ה״נ הכא במאי עסקינן דיהביה פסול

וליהוי דחוי דתנן וכולן שקיבלו חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל קיבלו אין זרקו לא מ״ט לאו משום דהוי דחוי

לא משום דפסיל במחשבה

אי הכי קבלה נמי ועוד מי פסלה מחשבה והאמר רבא אין מחשבה מועלת אלא במי שראוי לעבודה ובדבר הראוי לעבודה ובמקום הראוי לעבודה

לא תימא זרקו לא אלא אימא שחטו לא

מאי קמ״ל דפסלה מחשבה תנינא לפיכך הן פוסלין במחשבה

הא קמ״ל דמקבלה ואילך לא פסלה מחשבה מ״ט כדרבא

מיתיבי חישב ליתן את הניתנין למעלה למטה למטה למעלה לאלתר כשר (למחר פסול) חזר וחישב

דף כז עמוד א

חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת

למחר פסול חזר וחישב בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת

ואי שלא במקומו כמקומו דמי האי פסול פיגול הוא

אמר מר זוטרא זריקה דשריא בשר באכילה מייתא לידי פיגול זריקה דלא שריא בשר באכילה לא מייתא לידי פיגול

א״ל רב אשי למר זוטרא מנא לך הא דכתיב (ויקרא ז, יח) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו פיגול יהיה מי שפיגולו גרם לו יצא זה שאין פיגולו גרם לו אלא איסור דבר אחר גרם לו

אי הכי איפסולי נמי לא ליפסל

אמר רב נחמן בר יצחק מידי דהוה אמחשבת הינוח ואליבא דרבי יהודה

ריש לקיש אמר לעולם פסול ממש ושלא במקומו כמקומו דמי ולא קשיא כאן שנתן בשתיקה כאן שנתן באמירה

תנן חישב ליתן את הניתנין למטה למעלה למעלה למטה עד מידי דהוה אמחשבת הינוח ואליבא דרבי יהודה כו׳

רבי יוחנן אמר אידי ואידי שנתן בשתיקה ושלא במקומו לאו כמקומו דמי והא דאיכא דם הנפש הא דליכא דם הנפש

תנן פסול ואין בו כרת בשלמא לריש לקיש היינו דקתני פסול ואין בו כרת

אלא לרבי יוחנן מאי אין בו כרת קשיא

ולשמואל מאי אין בו כרת ה״ק אם נתן במחשבה פסול ואין בו כרת

ורבי יוחנן אי שלא במקומו לאו כמקומו דמי ליהוי כי נשפך מן הכלי על הרצפה ויאספנו

סבר לה כמ״ד לא יאספנו דאמר רב יצחק בר יוסף א״ר יוחנן הכל מודים בניתנין למעלה שנתנן למעלה למטה שנתנן למטה שלא כמצותן לא יאספנו לא נחלקו אלא בניתנין למעלה שנתנן למטה למטה שנתנן למעלה שרבי יוסי אומר לא יאספנו ורבי שמעון אומר יאספנו

דף כז עמוד ב

ומשנתינו כדברי האומר לא יאספנו

ורב חסדא אמר אבימי הכל מודין בניתנין למטה שנתנן למעלה שלא יאספנו וכל שכן בניתנין למעלה שנתנן למטה הואיל ודמים העליונים למטה הן באין לא נחלקו אלא בניתנין לפנים שנתנן בחוץ בחוץ שנתנן לפנים שר׳ יוסי אומר יאספנו ור״ש אומר לא יאספנו

אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא רבי יהודה אומר (ויקרא ו, ב) זאת היא העולה הרי אלו מיעוטין פרט לנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים אם עלתה תרד

ר״ש אומר עולה אין לי אלא עולה כשרה מנין לרבות שנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים והלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקיבלו פסולין וזרקו את דמה והניתנין למעלה שנתנן למטה והניתנין למטה שנתנן למעלה והניתנין בפנים שנתנן בחוץ והניתנין בחוץ שנתנן בפנים והפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן מנין

ת״ל תורת העולה ריבה תורה אחת לכל העולין שאם עלו לא ירדו

יכול שאני מרבה אף הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר והכלאים והטריפה ויוצא דופן ת״ל זאת

ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו מרבה אני את אלו שהיה פסולן בקודש ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקודש

קתני מיהא הניתנין למטה שנתנן למעלה ולמעלה שנתנן למטה ולא פליג רבי יהודה מ״ט לאו משום דקלטיה מזבח ושמע מינה לא יאספנו

א״ר אליעזר מזבח הפנימי מקדש פסולין

מאי קמ״ל תנינא הניתנין בפנים כו׳

אי מהתם הוה אמינא ה״מ דם דחזי ליה אבל קומץ דלא חזי ליה אימא לא קמ״ל

מיתיבי קטרת זרה שעלה לגבי מזבח תרד שאין לך מקדש פסולין אלא מזבח החיצון בראוי לו חיצון אין פנימי לא

תריץ הכי קטרת זרה שעלתה למזבח החיצון תרד שאין מזבח החיצון מקדש פסולין אלא הראוי לו והפנימי בין ראוי לו בין שאין ראוי לו מאי טעמא האי רצפה והאי כלי שרת:

מתני׳ השוחט את הזבח לזרוק דמו בחוץ או מקצת דמו בחוץ להקטיר אימוריו בחוץ או מקצת אימוריו בחוץ לאכול בשרו בחוץ או כזית מבשרו בחוץ או לאכול כזית מעור האליה בחוץ פסול ואין בו כרת

לזרוק דמו למחר מקצת דמו למחר להקטיר אימוריו למחר או מקצת אימוריו למחר לאכול בשרו למחר או כזית מבשרו למחר או לאכול כזית מעור האליה למחר פיגול וחייבין עליו כרת:

גמ׳ סברוה עור אליה

דף כח עמוד א

כאליה דמי והא קא מחשב מאכילת מזבח לאדם

אמר שמואל הא מני ר׳ אליעזר היא דאמר מחשבין מאכילת מזבח לאכילת אדם ומאכילת אדם לאכילת מזבח

דתנן השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ור״א פוסל

במאי אוקימתא כר״א אימא סיפא זה הכלל כל השוחט והמקבל והמוליך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר

דבר שדרכו לאכול אין שאין דרכו לאכול לא אתאן לרבנן רישא ר׳ אליעזר וסיפא רבנן אמר ליה אין

רב הונא אמר עור אליה לאו כאליה דמי אמר רבא מ״ט דרב הונא (ויקרא ג, ט) חלבו האליה ולא עור האליה

רב חסדא אמר לעולם עור האליה כאליה דמי והכא במאי עסקינן באליה של גדי

כולהו כשמואל לא אמרי רישא ר״א וסיפא רבנן לא מוקמי כרב הונא לא אמרי עור אליה כאליה דמי קא משמע להו

כרב חסדא מאי טעמא לא אמרי מאי קמ״ל עור אליה כאליה דמי תנינא ואלו שעורותיהן כבשרן עור שתחת האליה

ורב חסדא איצטריך סד״א ה״מ לענין טומאה דרכיך מצטרף אבל הכא אימא (במדבר יח, ח) למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ולא עבידי מלכים דאכלי הכי אימא לא קמ״ל

מיתיבי השוחט את העולה להקטיר כזית מעור שתחת האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת

אלעזר בן יהודה איש אבלי׳ אומר משום רבי יעקב וכן היה רבי שמעון בן יהודה איש כפר עיכוס אומר משום ר׳ שמעון אחד עור בית הפרסות בהמה דקה ואחד עור הראש של עגל הרך ואחד עור שתחת האליה וכל שמנו חכמים גבי טומאה ואלו שעורותיהן כבשרן להביא עור של בית הבושת חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת

עולה אין אבל זבח לא בשלמא לרב הונא היינו דקתני עולה אלא לרב חסדא מאי איריא דתני עולה ליתני זבח

אמר לך רב חסדא איבעית אימא באליה של גדי ואיבעית אימא תני זבח:

פסול ואין בו כרת כו׳: מנה״מ אמר שמואל תרי קראי כתיבי

מאי היא אמר רבה (ויקרא ז, יז) שלישי זהו חוץ לזמנו

פיגול זהו חוץ למקומו והנפש האוכלת ממנו אחד ולא שנים זהו חוץ לזמנו ולמעוטי חוץ למקומו

ואימא והנפש האוכלת ממנו זהו חוץ למקומו ולמעוטי חוץ לזמנו מסתברא חוץ לזמנו עדיף דפתח ביה אדרבה חוץ למקומו עדיף דסמיך ליה

אלא אמר אביי כי אתא רב יצחק בר אבדימי [אמר רב] סמיך אדתני תנא כשהוא אומר שלישי בפרשת קדושים תהיו שאין ת״ל שהרי כבר נאמר (ויקרא ז, יח) ואם האכל יאכל מבשר זבח השלמים ביום השלישי

דף כח עמוד ב

אם אינו ענין לחוץ לזמנו תנהו לענין חוץ למקומו ומיעט רחמנא גבי נותר (ויקרא יט, ח) ואוכליו עונו ישא למעוטי חוץ למקומו

ואימא ואוכליו עונו ישא זהו חוץ למקומו ולמעוטי נותר מכרת

מסתברא נותר הוה ליה לאוקמי בכרת למגמר עון עון לחוץ לזמנו דדמי ליה בז״ב

אדרבה חוץ למקומו הוה ליה לאוקמי בכרת למגמר עון עון לחוץ לזמנו דדמי ליה במקד״ש

אלא אמר רבי יוחנן תני זבדי בר לוי אתיא קודש קודש כתיב הכא (ויקרא יט, ח) את קדש ה׳ חילל ונכרתה וכתיב התם (שמות כט, לד) ושרפת את הנותר באש וגו׳ מה להלן נותר אף כאן נותר

ומיעט רחמנא גבי נותר ואוכליו עונו ישא למעוטי חוץ למקומו מכרת

ומאי חזית דקרא אריכא בחוץ לזמנו ושלישי דפרשת קדושים תהיו חוץ למקומו איפוך אנא

מסתברא אריכא בחוץ לזמנו דגמר עון עון מנותר דדמי ליה בז״ב

אדרבה אריכא בחוץ למקומו ושלישי דקדושים תהיו בחוץ לזמנו משום דדמי ליה סמכיה וקא ממעט ליה

אלא אמר רבא כולהו מקרא אריכא אתיין דכתיב (ויקרא ז, יח) האכל יאכל בשתי אכילות הכתוב מדבר אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח

מבשר זבח שלמיו מה שלמים מפגלין ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין

שלישי זה חוץ לזמנו

לא ירצה כהרצאת כשר כן הרצאת פסול ומה הרצאת כשר עד שיקריבו כל מתיריו אף הרצאת פסול עד שיקרבו כל מתיריו

המקריב בהקרבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי אותו בזבח הכתוב מדבר ואינו מדבר בכהן

לא יחשב

דף כט עמוד א

לא יערב בו מחשבות אחרות

פיגול זה חוץ למקומו

יהיה מלמד שמצטרפין זה עם זה

והנפש האוכלת ממנו אחד ולא שנים ואיזה זה חוץ לזמנו דגמר עון עון מנותר דדמי ליה בז״ב

אמר ליה רב פפא לרבא לדידך שלישי דפרשת קדושים תהיו מאי דרשת ביה ההוא מיבעי ליה למקום שיהא משולש בדם בבשר ובאימורין

תיפוק לי מקרא קמא אם האכל יאכל מדאפקיה רחמנא בלשון שלישי

אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב מתנה א״ל אי מהתם הוה אמינא שלישי פרט פיגול כלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואיתרבו שאר מקומות קא משמע לן

ת״ר (ויקרא ז, יח) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו אמר רבי אליעזר כוף אזנך לשמוע במחשב לאכול מזבחו ביום השלישי הכתוב מדבר או אינו אלא באוכל מזבחו ליום שלישי אמרת אחר שהוא כשר יחזור ויפסל

אמר לו רבי עקיבא הן מצינו בזב וזבה ושומרת יום כנגד יום שהן בחזקת טהרה וכיון שראו סתרו אף אתה אל תתמה על זה שאע״פ שהוכשר שיחזור ויפסל

אמר ליה הרי הוא אומר המקריב בשעת הקרבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי או אינו אומר המקריב אלא זה כהן המקריב כשהוא אומר אותו בזבח הוא מדבר ואינו מדבר בכהן

בן עזאי אומר אותו מה ת״ל לפי שנא׳ (דברים כג, כב) לא תאחר לשלמו יכול אף מאחר נדרו בלא ירצה ת״ל אותו אותו בלא ירצה ואין המאחר נדרו בלא ירצה

אחרים אומרים לא יחשב במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי

ובן עזאי דבזבח הכתוב מדבר ואינו בכהן מנא ליה אי בעית אימא נפקא ליה מדאחרים ואיבעית אימא מדכתיב לא ירצו ולא ירצה זיבחא הוא

ובן עזאי אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה מהכא נפקא מדאחרים נפקא דתניא אחרים אומרים יכול יהא בכור שעיברה שנתו

דף כט עמוד ב

כפסולי המוקדשין ויפסל

ת״ל (דברים יד, כג) ואכלת לפני ה׳ אלהיך מעשר דגנך וגו׳ מקיש בכור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחבירתה אף בכור אינו נפסל משנה לחבירתה

איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי בכור דלאו בר הרצאה הוא אבל קדשים דבני הרצאה נינהו אימא לא לירצו קמ״ל

ואכתי מהתם נפקא (דברים כג, כב) והיה בך חטא ולא בקרבנך חטא

ובן עזאי ההוא מבעי ליה והיה בך חטא ולא באשתך חטא סלקא דעתך אמינא הואיל ואמר רבי אלעזר ואיתימא רבי יוחנן אין אשתו של אדם מתה אא״כ מבקשין ממנו ממון ואין לו שנאמר (משלי כב, כז) אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך בהאי עון דבל תאחר נמי מתה קמ״ל:

אחרים אומרים במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי ורבי אליעזר לא יחשב מאי עביד ליה

מיבעי ליה לכדרבי ינאי דאמר רבי ינאי מנין למחשבות שמוציאות זו מזו שנאמר לא יחשב לא יערב בו מחשבות אחרות

ורב מרי מתני אמר רבי ינאי מנין למחשב בקדשים שהוא לוקה ת״ל (ויקרא ז, יח) לא יחשב

א״ל רב אשי לרב מרי לאו שאין בו מעשה הוא וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו אמר ליה רבי יהודה היא דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו:

מתני׳ זה הכלל כל השוחט והמקבל והמהלך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר כזית חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר כמצותו

כיצד קרב המתיר כמצותו שחט בשתיקה קבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו וקבל והלך וזרק בשתיקה או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו זהו שמקריב המתיר כמצותו

כיצד לא קרב המתיר כמצותו שחט חוץ למקומו קבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו קבל והלך וזרק חוץ למקומו או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ למקומו (ולזמנו)

הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו קיבל והלך וזרק שלא לשמן או ששחט וקבל והלך וזרק דמן שלא לשמן זהו שלא קרב המתיר כמצותו

לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת

אמר רבי יהודה זה הכלל כל שמחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת וחכמים אומרים זה וזה פסול ואין בו כרת לאכול כחצי זית להקטיר כחצי כזית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

גמ׳ אמר אילפא מחלוקת בשתי עבודות אבל בעבודה אחת דברי הכל עירוב מחשבות הוי ורבי יוחנן אמר אף בעבודה אחת מחלוקת

בשלמא לאילפא מדרישא בשתי עבודות סיפא נמי בשתי עבודות אלא לרבי יוחנן רישא בשתי עבודות וסיפא בעבודה אחת

דף ל עמוד א

אין רישא בשתי עבודות סיפא בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות:

תנן אמר רבי יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת בשלמא לרבי יוחנן היינו דקתני זה הכלל אלא לאילפא מאי זה הכלל קשיא:

תנן התם הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי רבי מאיר

אמר רבי יוסי אם לכך נתכוון תחילה הואיל ואי אפשר להוציא שתי שמות כאחת דבריו קיימין ואם משאמר הרי זו תמורת עולה ונמלך ואמר הרי זו תמורת שלמים הרי זו עולה

איבעיא להו הרי זו תמורת עולה ושלמים מהו לחצות מהו

אמר אביי בהא ודאי מודה רבי מאיר רבא אמר עדיין היא מחלוקת

אמר רבא לאביי לדידך דאמרת בהא ודאי מודה רבי מאיר הרי שחיטה דלכי לחצות דמי ופליגי

אמר ליה מי סברת אינה לשחיטה אלא לבסוף ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ומשנתינו דאמר סימן ראשון חוץ לזמנו סימן שני חוץ למקומו

הרי קמיצה דלכי לחצות דמי ופליגי

התם נמי שהקטיר קומץ מנחה חוץ לזמנו קומץ לבונה חוץ למקומו

הרי קומץ דמנחת חוטא דליכא לבונה בהדיה ופליגי

לא פליגי אמר רב אשי אם תימצי לומר פליגי פליגי בפסיעות

רב שימי בר אשי מתני כדאביי רב הונא בר נתן מתני כדרבא

כי אתא רב דימי אמר רבי מאיר בשיטת רבי יהודה אמרה דאמר תפוס לשון ראשון

דתנן אמר רבי יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה את מחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת

דף ל עמוד ב

אמר ליה אביי והא רבה בר בר חנה א״ר יוחנן כי מגעת להו רבי מאיר ורבי יוסי בהדי הדדי לא פליגי

ולא פליגי והא מיפלג פליגי א״ל פליגי במאי דפליגי ולא פליגי במאי דלא פליגי

דאמר רבי יצחק בר יוסף א״ר יוחנן הכל מודים היכא דאמר תחול זו ואחר כך (אמר) תחול זו דברי הכל לא חיילא לא תחול זו אלא א״כ חלה זו דברי הכל חיילא

כי פליגי דאמר תמורת עולה תמורת שלמים רבי מאיר סבר מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים שמע מינה מיהדר קא הדר ביה

ור׳ יוסי אי אמר תמורת עולה ושלמים הוה אמינא פלגא תמורת עולה ופלגא תמורת שלמים להכי אמר תמורת עולה תמורת שלמים למימרא דכולה עולה וכולה שלמים הויא

אמר ליה הוא אמר לא פליגי ואנא אמינא פליגי

אמר עולא ואיתימא רב אושעיא אפשר ידעין חברין בבלאה כזית כזית תנן או כזית וכזית תנן

כזית כזית תנן אבל כזית וכזית דברי הכל עירוב מחשבות הוי או דלמא כזית וכזית תנן דלרבי יהודה פרטא הוי וכל שכן כזית כזית

תא שמע דבעא מיניה לוי מרבי חישב לאכול כזית למחר בחוץ מהו א״ל זו שאילה עירוב מחשבות הוי

אמר לפניו רבי שמעון ברבי לא משנתינו היא לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת הא אידך עירוב מחשבות הוי

א״ל הוא שאל בי דבר חכמה ואת אמרת משנתינו לדידך דאתניתך תרתי לא קשיא לך

לדידיה דלא אתניתיה אלא חדא ושמעינהו לרבנן דקא גרסי תרתי וסבר דידי דווקא ודידהו עירוב מחשבות הוי או דלמא דידהו דווקא ולדידי שיורי שייר לי ומדשייר לי לדידי הא שייר להו לדידהו נמי בהך

והי אתנייה אילימא כזית וכזית אתנייה האי לאו שיורא הוא אלא כזית כזית אתנייה

ותיבעי ליה כזית וכזית

סבר איבעי מיניה חדא דשמענא תרתי דאי בעינא כזית וכזית הא ניחא אי אמר לי כללא כ״ש כזית למחר בחוץ אלא אי אמר לי פרטא אכתי כזית למחר בחוץ קא מיבעיא לי

אי הכי השתא נמי התינח אי אמר ליה כזית למחר בחוץ פרטא כ״ש כזית וכזית אלא אי א״ל כללא אכתי כזית וכזית מיבעי ליה

אם כן מרתח רתח

דף לא עמוד א

השתא כזית וכזית כללא כזית למחר בחוץ מיבעיא

(לישנא אחרינא כזית למחר בחוץ פרטא כזית כזית מיבעיא)

איתמר חצי זית חוץ לזמנו חצי זית חוץ למקומו וחצי זית חוץ לזמנו אמר רבא ויקץ כישן הפיגול ורב המנונא אמר עירוב מחשבות הוי

אמר רבא מנא אמינא לה דתנן כביצה אוכל ראשון וכביצה אוכל שני שבללן זה בזה ראשון חלקן זה שני וזה שני הא חזר ועירבן ראשון הוי

ממאי מדקתני סיפא נפל זה בעצמו וזה בעצמו על ככר של תרומה פסלוה נפלו שניהן כאחת עשאוה שניה

ורב המנונא אמר התם איכא שיעורא הכא ליכא שיעורא

אמר רב המנונא מנא אמינא לה דתנן האוכל שנטמא באב הטומאה ושנטמא בולד הטומאה מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהם מאי לאו אע״ג דהדר מלייה

דלמא דלא הדר מלייה

כי אתא רב דימי אמר חצי זית חוץ למקומו וחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ לזמנו תני בר קפרא פיגול אין חצי זית מועיל במקום כזית

כי אתא רבין אמר חצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ למקומו תני בר קפרא פיגול אין חצי זית מועיל במקום כזית

רב אשי מתני הכי חצי זית חוץ לזמנו וכזית חציו חוץ למקומו וחציו חוץ לזמנו תני בר קפרא פיגול אין חצי זית מועיל במקום כזית

אמר רבי ינאי חישב שיאכלוהו כלבים למחר פיגול דכתיב (מלכים ב ט, י) ואת איזבל יאכלו הכלבים בחלק יזרעאל

מתקיף לה רבי אמי אלא מעתה חישב שתאכלהו אש למחר דכתיב (איוב כ, כו) תאכלהו אש לא נופח ה״נ דפיגול וכי תימא הכי נמי והתנן לאכול כחצי זית ולהקטיר חצי כזית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין

אי דאפקה בלשון אכילה ה״נ הכא במאי עסקינן דאפקה בלשון הקטרה דלשון אכילה לחוד ולשון הקטרה לחוד

בעי רב אשי חישב לאכול כזית בשני בני אדם מהו בתר מחשבה אזלינן דאיכא שיעורא או בתר אוכלין אזלינן וליכא שיעורא

אמר אביי ת״ש לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין

דף לא עמוד ב

הא לאכול ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר והיכי דמי בשני בני אדם מצטרף ש״מ

בעי רבא חישב לאכול כזית ביתר מכדי אכילת פרס מהו לאכילת גבוה מדמינן ליה או לאכילת הדיוט מדמינן ליה

אמר אביי ת״ש לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין טעמא דלאכול ולהקטיר הא לאכול ולאכול מצטרף והא הקטרה ביותר מכדי אכילת פרס הוא

דלמא בהיסק גדול:

לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר: טעמא דלאכול ולהקטיר הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול מצטרף

הא קתני רישא לאכול את שדרכו לאכול (מצטרף) את שדרכו לאכול אין שאין דרכו לא

אמר רבי ירמיה הא מני רבי אליעזר היא דאמר מחשבין מאכילת אדם לאכילת מזבח ומאכילת מזבח לאכילת אדם דתנן השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ורבי אליעזר פוסל

אביי אמר אפי׳ תימא רבנן ולא תימא הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול

מאי קמ״ל אי דבר שדרכו לאכול קמ״ל מרישא ש״מ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר פסול (הא כחצי זית למחר פיגול

אלא) אי לאכול ולהקטיר מדוקיא דרישא ש״מ לאכול דבר שדרכו לאכול אין שאין דרכו לאכול לא

השתא ומה לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול לא מצטרף לאכול ולהקטיר מיבעי

לאכול ולהקטיר איצטריך ס״ד אמינא התם הוא דלאו כי אורחיה קא מחשב אבל הכא דבהאי כי אורחיה ובהאי כי אורחיה אימא ליצטרף קא משמע לן:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן:

מתני׳ כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעין בבשר לפיכך הן פוסלין במחשבה

דף לב עמוד א

וכולן שקיבלו את הדם חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל

קיבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר קיבל בימינו ונתן לשמאלו יחזיר לימינו קיבל בכלי קדש ונתן לכלי חול יחזיר לכלי קדש נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר

נתנו על גבי הכבש שלא כנגד היסוד נתן את הניתנין למטה למעלן ואת הניתנין למעלן למטה ואת הניתנין בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל:

גמ׳ שחטו דיעבד אין לכתחלה לא

ורמינהו ושחט שחיטה בזר כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים או אינו אלא בכהנים

אמרת וכי מאין באתה מכלל שנאמר (במדבר יח, ז) ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח

יכול אף בשחיטה ת״ל (ויקרא א, ה) ושחט את בן הבקר לפני ה׳ והקריבו וגו׳ מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על השחיטה שכשרה בכל אדם

הוא הדין דאפי׳ לכתחילה נמי ומשום דקא בעי למיתנא טמאים דלכתחילה לא גזירה שמא יגעו בבשר תנא ששחטו

וטמא דיעבד שפיר דמי ורמינהו וסמך ושחט מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים מדרבנן

מ״ש סמיכה דכתיב לפני ה׳ שחיטה נמי הכתיב לפני ה׳ אפשר דעביד סכין ארוכה ושחיט

סמיכה נמי אפשר דמעייל ידיה וסמיך קסבר ביאה במקצת שמה ביאה

רב חסדא מתני איפכא וסמך ושחט מה שחיטה בטהורין אף סמיכה בטהורין מאי שנא שחיטה דכתיב לפני ה׳

דף לב עמוד ב

סמיכה נמי כתיב לפני ה׳ אפשר דמעייל ידיה וסמיך שחיטה נמי אפשר דעביד סכין ארוכה ושחיט

הא מני שמעון התימני היא דתניא ושחט את בן הבקר לפני ה׳ ולא השוחט לפני ה׳ שמעון התימני אומר מנין שיהיו ידיו של שוחט לפנים מן הנשחט ת״ל ושחט את בן הבקר לפני ה׳ שוחט את בן הבקר יהא לפני ה׳

אמר עולא אמר ריש לקיש טמא שהכניס ידו לפנים לוקה שנאמר (ויקרא יב, ד) בכל קדש לא תגע וגו׳ מקיש ביאה לנגיעה מה נגיעה במקצת שמה נגיעה אף ביאה במקצת שמה ביאה

איתיביה רב הושעיא לעולא מצורע שחל שמיני שלו להיות בערב הפסח וראה קרי בו ביום וטבל

אמרו חכמים אע״פ שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבוא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת

ורבי יוחנן אמר דבר תורה אפי׳ עשה אין בו שנאמר (דברי הימים ב כ, ה) ויעמד יהושפט בקהל יהודה וירושלם בבית ה׳ לפני החצר החדשה מאי חצר החדשה אמר ר׳ יוחנן שחידשו בה דברים (הרבה) ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה

ואי אמרת ביאה במקצת שמה ביאה היכי מעייל ידיה בבהונות אידי ואידי עשה שיש בו כרת הוא

א״ל מטונך שאני מצורע הואיל והותר לצרעתו הותר לקיריו

אמר רב יוסף קסבר עולא רובן זבים ונעשו טמאי מתים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן

אמר ליה אביי מי דמי טומאה אישתראי זיבה לא אישתראי

אמר ליה דלמא הכי קאמר מר רובן טמאי מתים ונעשו זבים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן אמר ליה אין

ואכתי לא דמי מצורע היתירא הוא הואיל ואישתרי אישתרי טומאה דחויה היא להא אידחאי להא לא אידחאי

אמר ליה רבא אדרבה איפכא מסתברא מצורע היתירא הוא להא אישתראי ולהא לא אישתראי טומאה דחויה הוא מה לי חד דחויא מה לי שתי דחיות

דף לג עמוד א

מכלל דתרוייהו סבירא להו טומאה דחויה היא בצבור

לימא מסייע ליה כל הסמיכות שהיו שם קורא עליהן אני תכף לסמיכה שחיטה

חוץ מזו שהיתה בשער נקנור שאין מצורע יכול ליכנס לשם עד שמזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו ואי אמרת ביאה במקצת לא שמה ביאה ליעייל ידיה ולסמוך

אמר רב יוסף הא מני ר׳ יוסי ברבי יהודה היא דאמר מרחק צפון

וליעבד פישפש אביי ורבא דאמרי תרוייהו (דברי הימים א כח, יט) הכל בכתב מיד ה׳ עלי השכיל (את) כל מלאכת התבנית

איכא דאמרי אמר רב יוסף כל הסומך ראשו ורובו מכניס מאי טעמא כל כחו בעינן הלכך לא אפשר

מאי קסבר אי קסבר סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא ליעול ולסמוך להדיא דרחמנא אמר

אמר רב אדא בר מתנה גזירה שמא ירבה בפסיעות איכא דאמרי אמר רב אדא בר מתנה סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא

מיתיבי וסמך ושחט מה סמיכה בטהורין אף שחיטה בטהורין ואי אמרת לאו דאורייתא בטמאין נמי משכחת לה

אלא איפוך סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא

דף לג עמוד ב

רבינא אמר לענין מלקות איתמר

כי אתא רבין אמר רבי אבהו לענין טמא שנגע בקודש איתמר

דאיתמר טמא שנגע בקודש ריש לקיש אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה (ויקרא יב, ד) בכל קודש לא תגע ורבי יוחנן אמר אינו לוקה ההוא בתרומה כתיב

וריש לקיש האי קרא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה אזהרה לאוכל בשר קודש דאיתמר אזהרה לאוכל בשר קודש מנין ריש לקיש אמר בכל קודש לא תגע

רבי יוחנן אמר תני ברדלא אתיא טומאתו טומאתו מביאת מקדש מה להלן ענש והזהיר אף כאן ענש והזהיר

טמא שנגע בקודש מדאפקה רחמנא בלשון נגיעה אזהרה לאוכל מדאיתקש קודש למקדש

תניא כוותיה דריש לקיש בכל קודש לא תגע אזהרה לאוכל אתה אומר אזהרה לאוכל או אינו אלא לנוגע

תלמוד לומר בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבא מקיש קודש למקדש מה מקדש דבר שיש בו

דף לד עמוד א

נטילת נשמה אף קודש דבר שיש בו נטילת נשמה ואי בנוגע נטילת נשמה מי איכא אלא באכילה

ואכתי מיבעי ליה לטמא שאכל בשר קודש לפני זריקה דאתמר טמא שאכל בשר קודש לפני זריקה ריש לקיש אמר לוקה ורבי יוחנן אמר אינו לוקה

ריש לקיש אמר לוקה בכל קודש לא תגע לא שנא לפני זריקה ולא שנא לאחר זריקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה כדתני ברדלא אתיא טומאתו טומאתו וכי כתב ההוא לאחר זריקה

אם כן לימא קרא בקודש מאי בכל קודש ש״מ תרתי

גופא טמא שאכל בשר קודש לפני זריקה ר״ל אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה אמר אביי מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל לוקה

דאמר קרא (ויקרא ז, יט) והבשר לרבות עצים ולבונה דלאו בני אכילה נינהו ואפילו הכי רבינהו קרא

ורבא אמר מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל אינו לוקה מאי טעמא כיון דלא קרינא ביה (ויקרא ז, כ) וטומאתו עליו ונכרתה לא קרינא ביה (ויקרא ז, יט) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל

והאמר מר והבשר לרבות עצים ולבונה

הכא במאי עסקינן כגון שקדשו בכלי דנעשה כמי שקרבו כל מתיריו

דתנן כל שיש לו מתירים משקרבו מתיריו כל שאין לו מתירין משקדש בכלי

איתמר המעלה אברי בהמה טמאה ע״ג המזבח ריש לקיש אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה טהורה אין טמאה לא ולאו הבא מכלל עשה לוקין עליו ורבי יוחנן אמר אין לוקין עליו לאו הבא מכלל עשה אין לוקין עליו

מותיב רבי ירמיה (ויקרא יא, ג) אותה תאכלו ולא בהמה טמאה ולאו הבא מכלל עשה עשה

א״ל רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא אסברא לך באברי בהמה טמאה דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בחיה והכי איתמר רבי יוחנן אמר עובר בעשה ריש לקיש אמר אינו עובר בולא כלום

רבי יוחנן אמר עובר בעשה בהמה אין חיה לא ריש לקיש אמר אינו עובר עליו בולא כלום ההוא למצוה

מותיב רבא אילו נאמר (ויקרא א, ב) קרבן לה׳ בהמה הייתי אומר חיה בכלל בהמה כענין שנאמר (דברים יד, ד) זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי וגו׳ תלמוד לומר (ויקרא א, ב) בקר וצאן בקר וצאן אמרתי לך ולא חיה

יכול לא יביא ואם הביא כשר הא למה זה דומה לתלמיד שאמר לו רבו הבא לי חטים והביא לו חטים ושעורים שאינו כמעביר על דבריו אלא מוסיף על דבריו וכשר

תלמוד לומר בקר וצאן בקר וצאן אמרתי לך ולא חיה הא למה זה דומה לתלמיד שאמר לו רבו אל תביא לי אלא חיטין והביא לו חיטין ושעורים שאינו כמוסיף על דבריו אלא כמעביר על דבריו

דף לד עמוד ב

ופסול תיובתא דריש לקיש תיובתא:

וכולן שקיבלו כו׳: בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן פסול מהו שיעשה שירים

אמר ליה אין עושה שירים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו הואיל ומרצה לפיגולו

רב זביד מתני הכי בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן כוס פסול מהו שיעשה שירים אמר ליה פסול גופיה מאי סבירא לך אי פסול משוי שירים כוס פסול נמי משוי שירים אי פסול לא משוי שירים כוס פסול נמי לא משוי שירים

רב ירמיה מדיפתי מתני הכי בעא מיניה אביי (מרבא) [מרבה] כוס מהו שיעשה את חבירו דחוי או שירים

אמר ליה פלוגתא דרבי אלעזר ברבי שמעון ורבנן דתניא למעלה הוא אומר (ויקרא ד, כה) את דמו ישפך למטה הוא אומר (ויקרא ד, ל) ואת כל דמה ישפך

מנין לחטאת שקיבל דמה בארבעה כוסות ונתן מתנה אחת מזה ומתנה אחת מזה שכולן נשפכין ליסוד תלמוד לומר ואת כל דמה ישפך

יכול נתן ארבע מתנות מכוס אחד יהו כולן נשפכין ליסוד תלמוד לומר ואת דמו הא כיצד הוא נשפך ליסוד והן נשפכין לאמה

רבי אלעזר ברבי שמעון אומר מנין לחטאת שקיבל דמה בארבעה כוסות ונתן ד׳ מתנות מכוס אחד שכולן נשפכין ליסוד תלמוד לומר ואת כל דמה ישפך והכתיב ואת דמו ישפך א״ר אשי ההוא למעוטי שירים שבצואר בהמה:

קיבל הכשר ונתן לפסול כו׳:

וצריכא דאי אשמעינן פסול הוה אמינא מאי פסול טמא דחזי לעבודת ציבור אבל שמאל לא

ואי אשמעינן שמאל דאית ליה הכשירא ביום הכיפורים אבל כלי חול לא

ואי אשמעינן כלי חול משום דחזו לקדושינהו אבל הנך אימא לא צריכא

וליהוי ליה דחוי אמר ליה רבינא לרב אשי הכי אמר רב ירמיה מדיפתי משמיה דרבא הא מני חנן המצרי הוא דלית ליה דחויין

דתניא חנן המצרי אומר אפי׳ דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו

רב אשי אמר כל שבידו לא הוי דחוי

אמר רב שייא כוותיה דרב אשי מסתברא מאן שמעת ליה דאית ליה דחויין רבי יהודה דתנן ועוד אמר רבי יהודה נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפך הדם

ושמעינן ליה דאמר כל שבידו לא הוי דחוי דתניא רבי יהודה אומר כוס אחד היה ממלא מדם התערובת וזורקו זריקה אחת כנגד היסוד ש״מ כל שבידו לא הוי דחוי ש״מ

גופא תניא רבי יהודה אומר כוס אחד היה ממלא מדם התערובת שאם ישפך אחד מהם נמצא שהוא מכשירו אמרו לו לרבי יהודה והלא לא נתקבל בכלי מנא ידעי אלא שמא לא נתקבל בכלי אמר להן

דף לה עמוד א

אף אני לא אמרתי אלא כשנתקבל בכלי והוא גופיה מנא ידע כהנים זריזין ועבדין הייא ומשתפכין

והלא דם התמצית מעורב בו רבי יהודה לטעמיה דאמר דם התמצית קרי דם

דתניא דם התמצית באזהרה רבי יהודה אומר בכרת

והאמר ר׳ אלעזר מודה רבי יהודה לענין כפרה שאינו מכפר שנאמר (דברים יב, כג) (כי הדם הוא הנפש)

דם שהנפש יוצאה בו קרוי דם שאין הנפש יוצאה בו אין קרוי דם

אלא רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם

אמר להם רבי יהודה לדבריכם למה פוקקין העזרה אמרו לו שבח הוא לבני אהרן שיהלכו עד ארכובותיהן בדם

והא דם הוי חציצה לח הוא ולא הוי חציצה דתנן הדם והדיו והדבש והחלב יבישין חוצצין לחין אין חוצצין

והא קא מיתווסי מאנייהו ותנן היו בגדיו מטושטשין ועבד עבודתו פסולה וכי תימא דמדלו להו והתניא (ויקרא ו, ג) מדו כמדתו שלא יחסר ושלא יותיר בהולכת אברים לכבש דלאו עבודה היא

ולא והתניא (ויקרא א, יג) והקריב הכהן את הכל זו הולכת אברים לכבש אלא בהולכת עצים למערכה דלאו עבודה היא ולעבודה היכי אזלי אזלי אאיצטבי:

מתני׳ השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ורבי אליעזר פוסל

לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית כשר לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין

השוחט את הזבח לאכול כזית מן העור ומן הרוטב ומן הקיפה ומן האלל ומן העצמות ומן הגידין ומן הקרנים ומן הטלפים חוץ לזמנו וחוץ למקומו כשר ואין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא

השוחט את המוקדשין לאכול שליל או שיליא בחוץ לא פיגל המולק את התורין לאכול ביציהן בחוץ לא פיגל

חלב מוקדשין וביצי תורין אין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא:

גמ׳ אמר רבי אלעזר פיגל בזבח נתפגל השליל בשליל לא נתפגל הזבח פיגל באלל נתפגלה מוראה במוראה לא נתפגל אלל

פיגל באימורין נתפגלו פרים בפרים לא נתפגלו אימורים

לימא מסייע ליה ושוים שאם חישב באכילת פרים ובשריפתן לא עשה ולא כלום מאי לאו הא חישב באימורים נתפגלו פרים לא

דף לה עמוד ב

הא חישב באימורין נתפגלו אימורין עצמן:

ת״ש פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובלינה

מאי לאו לינת בשר וש״מ מגו דפסלה בלינה פסלה בה מחשבה

לא לינת אימורים הא מדקתני סיפא כולן מועלין בהן על בית הדשן עד שיותך הבשר מכלל דרישא לינת בשר מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא רישא אימורים וסיפא בשר

מותיב (רבא) [רבה] ואלו שאין מפגלין ואין מתפגלין צמר שבראשי כבשים ושער שבזקן תיישים והעור והרוטב והקיפה והאלל והמוראה והעצמות והגידין והקרנים והטלפים והשליל והשיליא וחלב המוקדשין וביצי תורין

[כולן] לא מפגלין ולא מתפגלין ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא והמעלה מהן בחוץ פטור

מאי לאו לא מפגלין הזבח ולא מתפגלין מחמת זבח

לא לא מפגלין את הזבח ולא מתפגלין מחמת עצמן א״ה הא דקתני סיפא כולן לא מפגלין ולא מתפגלין הא תו למה לי

וליטעמיך אין חייבין עליו משום פיגול הא תו למה לי אלא איידי דבעי למיתנא נותר וטמא תנא פיגול

הכא נמי איידי דבעי למיתני המעלה מהן בחוץ תנא נמי וכולן לא מפגלין ולא מתפגלין

רבא אמר אף אנן נמי תנינא השוחט את המוקדשים לאכול שליל או שיליא בחוץ לא פיגל והמולק את התורים לאכול ביציהם בחוץ לא פיגל

והדר תני חלב המוקדשין וביצי תורים אין חייב עליהן משום פיגול נותר וטמא הא שליל ושיליא חייבים

אלא לאו ש״מ כאן מחמת הזבח כאן מחמת עצמן ש״מ:

תנן התם ובעלי מומין ר״ע מכשיר בבעלי מומים

א״ר חייא בר אבא א״ר יוחנן לא הכשיר ר״ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשירים בעופות והוא שקדם הקדישה את מומה

(א״ר חייא בר אבא) ומודה רבי עקיבא בעולת נקבה דכמאן דקדם מומה להקדישה דמי

מתיב רבי זירא המעלה מהן בחוץ פטור הא מאימן חייב והיכי משכחת לה בעולת נקבה

אי אמרת בשלמא קסבר רבי עקיבא עולת נקבה אם עלתה לא תרד הא מני ר״ע היא אלא אי אמרת אם עלתה תרד הא מני

אימא המעלה מהן בחוץ פטור הא מאימורי אימן חייב

והא מהן קתני ואימן דומיא דידהו אלא אימא המעלה מאימוריהן בחוץ פטור הא מאימורי אימן חייב:

מתני׳ שחטו על מנת להניח את דמו או אימוריו למחר או להוציאן לחוץ רבי יהודה פוסל וחכמים מכשירין ע״מ ליתנן על גבי הכבש שלא כנגד היסוד וליתן את הניתנים למעלן למטה ואת הניתנים למטה למעלן ואת הניתנים

דף לו עמוד א

בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים שיאכלוהו טמאים שיקריבוהו טמאים שיאכלוהו ערלים ושיקריבוהו ערלים לשבר עצמות הפסח לאכול הימנו נא ולערב דמו בדם הפסולים כשר

שאין מחשבה פוסלת אלא בחוץ לזמנו וחוץ למקומו והפסח והחטאת שלא לשמן:

גמ׳ מ״ט דרבי יהודה אמר רבי אלעזר תרי קראי כתיבי בנותר כתוב אחד אומר (שמות יב, י) לא תותירו ממנו עד בקר וכתוב אחד אומר (ויקרא ז, טו) לא יניח ממנו עד בקר אם אינו ענין להניח תנהו לענין מחשבת הינוח

ורבי יהודה האי קרא להכי הוא דאתא אי מיבעי ליה לכדתניא (ויקרא ז, טו) ובשר זבח תודת שלמיו למדנו לתודה שנאכלת ליום ולילה

חליפין וולדות תמורות מנין ת״ל ובשר חטאת ואשם מנין ת״ל זבח

ומנין לרבות שלמי נזיר ושלמי פסח ת״ל שלמיו לחמי תודה וחלות ורקיקים שבנזיר מנין ת״ל קרבנו כולן קורא אני בהן לא יניח

א״כ לימא קרא לא תותירו מאי לא יניח אם אינו ענין להינוח תנהו ענין למחשבת הינוח

התינח להניח להוציא מאי איכא למימר

ועוד טעמא דר׳ יהודה סברא הוא דתניא אמר להם רבי יהודה אי אתם מודים שאם הניחו למחר שהוא פסול אף חישב להניחו למחר פסול אלא טעמא דרבי יהודה סברא הוא וניפלוג נמי ר״י בכולהו

בהי ניפלוג בשובר עצמות הפסח ולאכול ממנו נא זיבחא גופיה מי מיפסיל

ע״מ שיאכלוהו טמאים ושיקריבוהו טמאים זיבחא גופיה מי מיפסיל שיאכלוהו ערלים ושיקריבוהו ערלים זיבחא גופיה מי מיפסיל לישנא אחרינא כל כמיניה

לערב דמן בדם הפסולין רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם ליתן את הניתנין למעלה למטה למעלה רבי יהודה לטעמיה דאמר שלא למקומו נמי מקומו קרינא ביה

וליפלוג בניתנין בפנים שנתנן בחוץ והניתנין בחוץ שנתנן בפנים

קסבר רבי יהודה בעינן מקום שיהא משולש בדם בבשר ובאימורין

ומי אית ליה לרבי יהודה האי סברא והתניא רבי יהודה אומר (דברים יז, א) דבר רע ריבה כאן חטאת ששחטה בדרום וחטאת שנכנס דמה לפנים פסולה

ולית לרבי יהודה שלישי והתנן אמר רבי יהודה הכניס בשוגג כשר הא במזיד פסול וקי״ל בשכיפר

השתא ומה התם עיילי עיילא אי כיפר אין אי לא כיפר לא הכא דחשיב חשובי לא כל שכן תרי תנאי ואליבא דרבי יהודה

וסבר ר׳ יהודה חטאת ששחטה בדרום

דף לו עמוד ב

יהא חייב

והתניא רבי יהודה אומר יכול חטאת ששחטה בדרום יהא חייב ת״ל (דברים יז א) ״לא תזבח לה׳ אלהיך שור ושה וגו׳ כל דבר רע״ על דבר רע אתה מחייבו ואי אתה מחייבו על חטאת ששחטה בדרום תרי תנאי אליבא דרבי יהודה

אמר רבי אבא ומודה רבי יהודה שחוזר וקובעו לפיגול

אמר רבא תדע דפיגול לפני זריקה לא כלום הוא ואתיא זריקה וקבעה לה בפיגול

ולא היא התם הוא חדא מחשבה היא הכא תרי מחשבות

איתיביה רב הונא לרבי אבא ליתן את הניתנין למעלה למטה למעלה לאלתר כשר חזר וחישב חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת

למחר פסול חזר וחישב בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת תיובתא דרבי אבא תיובתא

אמר רב חסדא אמר רבינא בר סילא חישב שיאכלוהו טמאים למחר חייב אמר רבא תדע דבשר לפני זריקה לא חזי וכי מחשב ביה מיפסיל

ולא היא התם זריק ומיחזי הכא לא מיחזי כלל

אמר רב חסדא מרגלא בפומיה דרב דימי בר חיננא בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמו חייבין עליהן משום טומאה

אמר רבא תדע דתניא (ויקרא ז כ) ״אשר לה׳״ לרבות אימורי קדשים קלים לטומאה

אלמא אע״ג דלאו בני אכילה נינהו חייבין עליהן משום טומאה הכא נמי אע״ג דלאו בני אכילה נינהו חייבין עליהן משום טומאה

ולא היא התם אימורי קדשים קלים חזו לגבוה לאפוקי בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמו דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט

(לישנא אחרינא הא אימורין לא חזו ולא היא הנך חזו למילתייהו והני לא חזו כלל):

הדרן עלך כל הפסולין:

מתני׳ בית שמאי אומרים כל הניתנין על מזבח החיצון שנתן במתנה אחת כיפר ובחטאת שתי מתנות ובית הלל אומרים אף חטאת שנתנה מתנה אחת כיפר

לפיכך אם נתן את הראשונה כתיקנה ואת השניה חוץ לזמנה כיפר

ואם נתן את הראשונה חוץ לזמנה ואת השניה חוץ למקומה פיגול וחייבין עליו כרת

כל הניתנין על המזבח הפנימי שאם חיסר אחת מן המתנות כאילו לא כיפר לפיכך נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסולה ואין בו כרת:

גמ׳ תנו רבנן מנין לניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת שכיפר תלמוד לומר (דברים יב כז) ״ודם זבחיך ישפך״ והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא

דף לז עמוד א

מנין לכל הדמים שטעונים מתן דם ליסוד ת״ל ודם זבחיך ישפך נפקא ליה מדרבי דתניא רבי אומר (ויקרא ה, ט) והנשאר בדם ימצה שאין ת״ל בדם ומה ת״ל בדם

לפי שלא למדנו אלא לניתנין מתן ד׳ שטעונין מתן דמים ליסוד שאר דמים מנין ת״ל והנשאר בדם ימצה שאין ת״ל בדם ומה ת״ל בדם לימד על כל הדמים שטעונין מתן דמים ליסוד

ואכתי להכי הוא דאתא מיבעי ליה לכדתניא מנין לניתנין בזריקה שנתנן בשפיכה יצא ת״ל ודם זבחיך ישפך

סבר לה כר׳ עקיבא דאמר לא זריקה בכלל שפיכה ולא שפיכה בכלל זריקה

דתנן ברך ברכת הפסח פטר את של זבח

של זבח לא פטר את הפסח דברי רבי ישמעאל

רבי עקיבא אומר לא זו פוטרת זו ולא זו פוטרת זו

אכתי להכי הוא דאתא מיבעי ליה לכדתניא ר׳ ישמעאל אומר מתוך שנאמר (במדבר יח, יז) אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז וגו׳ למדנו לבכור שטעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח מעשר ופסח מנין תלמוד לומר ודם זבחיך ישפך

סבר לה כר׳ יוסי הגלילי

דתניא רבי יוסי הגלילי אומר דמו לא נאמר אלא דמם חלבו לא נאמר אלא חלבם לימד על בכור מעשר ופסח שטעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח

ורבי ישמעאל האי קרא מפיק ליה להכי ומפיק ליה להכי תרי תנאי אליבא דרבי ישמעאל

בשלמא לרבי ישמעאל דמוקים לה כוליה בבכור היינו דכתיב (במדבר יח, יח) ובשרם יהיה לך

אלא לרבי יוסי דמוקי ליה נמי במעשר ופסח מעשר ופסח בעלים אכלי ליה מאי ובשרם יהיה לך אחד תם ואחד בעל מום

דף לז עמוד ב

לימד על בכור בעל מום שניתן לכהן שלא מצינו לו בכל התורה כולה

ורבי ישמעאל נפקא ליה מלך יהיה דסיפא

בשלמא לר׳ יוסי הגלילי דמוקי ליה נמי במעשר ופסח היינו דכתיב (במדבר יח, יז) לא תפדה (כי) קדש הם הם קריבין ואין תמורתן קריבה

דתנן תמורת בכור ומעשר הן וולדן וולד ולדן עד סוף כל העולם הרי הן כבכור ומעשר ויאכלו במומן לבעלים

ותנן אמר רבי יהושע שמעתי שתמורת פסח קריבה ותמורת פסח אינה קריבה ואין לי לפרש

אלא לרבי ישמעאל דמוקי ליה כוליה בבכור מעשר ופסח דלא קריבה תמורתן מנא ליה מעשר גמר עברה עברה מבכור

פסח בהדיא כתב ביה כשב מה ת״ל אם כשב לרבות תמורת הפסח אחר הפסח שתקרב שלמים יכול אף לפני הפסח כן ת״ל הוא

וכל הנך תנאי דמפקי ליה להאי דם זבחיך ישפך לדרשא אחרינא האי כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן מתנה אחת שכיפר מנא להו סברי להו כבית הלל דאמרי אף חטאת שנתנה מתנה אחת כיפר וילפינן כולהו מחטאת:

והחטאת שתי מתנות: אמר רב הונא מ״ט דב״ש

(ויקרא ד, ז) קרנות קרנות קרנות הרי כאן שש ארבעה למצוה ושתים לעכב

ובית הלל קרנת קרנת קרנות הרי כאן ארבע שלש למצוה ואחת לעכב

ואימא כולהו למצוה כפרה בכדי לא אשכחן

ואיבעית אימא היינו טעמא דבית הלל אהני מקרא ואהני מסורת אהני מקרא לטפויי חדא ואהני מסורת לבצורי חדא

אלא מעתה (דברים ו, ח) לטטפת (דברים יא, יח) לטטפת (שמות יג, טז) לטוטפות הרי כאן ארבע אהני קרא ואהני מסורת חמשה בתי בעי למיעבד

סבר לה כר׳ עקיבא דאמר טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים

אלא מעתה (ויקרא כג, מב) בסכת בסכת בסוכות אהני מקרא ואהני מסורת חמשא דפנתא בעי למיעבד

דף לח עמוד א

התם חד קרא כוליה לגופיה וחד לסככה אתאי הלכתא וגרעתה לשלישית ואוקימתה אטפח

אלא מעתה (ויקרא יב, ה) וטמאה שבועים שבעים אהני קרא ואהני מסורת ארבעים ותרין בעיא למיתב

שאני התם דכתי׳ (ויקרא יב, ה) כנדתה

ותנא מייתי לה מהכא (ויקרא ד, כו) וכפר וכפר וכפר מפני הדין

שיכול והלא דין הוא נאמרו דמים למטה ונאמרו דמים למעלה מה מתן דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר אף דמים האמורים למעלה שנתנן במתנה אחת כיפר

או כלך לדרך זו נאמרו דמים בפנים ונאמרו דמים בחוץ מה דמים האמורים בפנים חיסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום אף דמים האמורין בחוץ חיסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום

נראה למי דומה דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים או כלך לדרך זו דנין חטאת וארבע קרנות מחטאת וארבע קרנות ואל יוכיח חוץ שאין חטאת וארבע קרנות

תלמוד לומר וכפר וכפר וכפר (מפני הדין) וכפר אע״פ שלא נתן אלא שלש וכפר אע״פ שלא נתן אלא שתים וכפר אע״פ שלא נתן אלא אחת

והאי מיבעי ליה לגופיה אמר רבא בר אדא מרי אסברה לי אמר קרא וכפר ונסלח זו היא כפרה זו היא סליחה

אימא וכפר אע״פ שלא נתן אלא שלש למעלה ואחת למטה וכפר אע״פ שלא נתן אלא שתים למטה ושתים למעלה וכפר אע״פ שלא נתן למעלה אלא למטה

אמר רב אדא בר יצחק א״כ ביטלת תורת ארבע קרנות ואי רחמנא אמר ליבטלון

אמר רבא איזהו דבר שצריך שלש הוי אומר אלו קרנות

אימא וכפר אע״פ שלא נתן אלא אחת למעלה ושלש למטה

לא מצינו דמים שחציין למעלה וחציין למטה ולא והתנן הזה ממנו אחת למעלה ושבע למטה

כמצליף מאי כמצליף מחוי רב יהודה כמנגדנא

הזה על טהרו של מזבח שבע פעמים

דף לח עמוד ב

מאי לאו אפלגיה דמזבח כדאמרי אינשי טהר טיהרא דיומא אמר רבא בר שילא לא אגילוייה דכתיב (שמות כד, י) וכעצם השמים לטוהר

והאיכא שירים שירים לא מעכבי

והאיכא שירים הפנימים דאיכא דמ״ד מעכבי בחד מקום קאמרינן:

תניא רבי אליעזר בן יעקב אומר בית שמאי אומרים שתי מתנות שבחטאת ואחת שבכל הזבחים מתירות ומפגלות

בית הלל אומרים אחת שבחטאת ואחת שבכל הזבחים מתרת ומפגלת

מתקיף לה רב אושעיא אם כן ליתנייה גבי קולי בית שמאי וחומרי בית הלל

אמר ליה רבא כי איתשיל להתירא איתשיל דהוו להו בית שמאי לחומרא:

אמר רבי יוחנן שלש מתנות שבחטאות אינן באות בלילה ובאות לאחר מיתה והמעלה מהן בחוץ חייב

אמר רב פפא יש מהן כתחלתו ויש מהן כסופו

חוץ ולילה זרות וכלי שרת קרן ואצבע כיבוס ושירים כתחלתן

מיתה לא שריא ולא מפגלא ולא עיילא לגואי כסופן

אמר רב פפא מנא אמינא לה דתנן ניתז מן הצואר על הבגד אינו טעון כיבוס מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס הא מן הראוי לקרן טעון כיבוס

וליטעמיך מן היסוד אינו טעון כיבוס הא מן הראוי ליסוד טעון כיבוס (ויקרא ו, כ) אשר יזה כתיב פרט לזה שכבר הוזה

הא מני רבי נחמיה דתנן רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב

אימר דשמעת ליה לר׳ נחמיה לענין העלאה מידי דהוי אאיברים ופדרים לענין כיבוס מי שמעת ליה אין

דף לט עמוד א

והתניא דמים הטעונין יסוד טעונין כיבוס ומחשבה מועלת בהן והמעלה מהן בחוץ חייב

ודמים הנשפכין לאמה אין טעונין כיבוס ואין מחשבה מועלת בהן והמעלה מהן בחוץ פטור

מאן שמעת ליה דאמר מעלה מהן בחוץ חייב רבי נחמיה היא וקאמר טעון כיבוס

ומחשבה מועלת בהן והתניא יצאו שירים והקטרת אימורין שאין מעכבין את הכפרה שאין מחשבה מועלת בהן

כי תניא ההיא בשלש מתנות שבחטאת

אי הכי טעונין יסוד לקרן אזלי אימא ניטענין יסוד ומחשבה מועלת בהן האמרת לא שרי׳ ולא מפגלא ולא עיילא לגואי כסופן

אלא כי תניא ההיא בדמים הפנימים

אבל בדמים החיצונים מאי פטור אדתני דמים הנשפכין לאמה ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים בדמים הפנימים אבל בדמים החיצונים פטור

הא מני רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב ולא מתני ליה תלתא פטורי לבהדי תלתא חיובי

רבינא אמר מן הקרן ממש מן היסוד מן הראוי ליסוד

אמר ליה רב תחליפא בר גזא לרבינא אימא אידי ואידי ראוי הוא האי מאי השתא ראוי לקרן אמרת לא ראוי ליסוד מיבעיא אלא מן הקרן מן הקרן ממש מן היסוד מן הראוי ליסוד:

כל הניתנין על מזבח הפנימי כו': ת"ר (ויקרא ד, כ) ועשה כאשר עשה מה בא ללמוד

לכפול בהזאתו ולמד שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום אין לי אלא מתן שבע שמעכבות בכל מקום מתן ד' מניין ת"ל כן יעשה

לפר זה פר יום הכפורים

דף לט עמוד ב

(ויקרא ד, כ) כאשר עשה לפר זה פר כהן משיח החטאת אלו שעירי עבודת כוכבים יכול שאני מרבה אף שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים תלמוד לומר לו

ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט מרבה אני את אלו שמכפרין על עבירת מצוה ידועה ומוציא אני אלו שאין מכפרין על עבירת מצוה ידועה

וכפר אף על פי שלא סמך ונסלח אף על פי שלא נתן שירים

ומה ראית לפסול בהזאות ולהכשיר בסמיכה ושירים

אמרת פוסל בהזאות שמעכבות בכל מקום ומכשיר אני בסמיכה ושירים שאין מעכבות בכל מקום

דף מ עמוד א

אמר מר אין לי אלא מתן שבע שמעכבות בכל מקום היכא אמר רב פפא בפרה ובנגעים

מתן ארבע מנין ת"ל כן יעשה מ"ש מתן ז' דכתיבן וכפילן מתן ד' נמי כתיבן וכפילן

א"ר ירמיה לא נצרכא אלא לר"ש דתניא למעלה אומר קרן קרנות שתים למטה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש

ר' יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר באהל מועד על כל האמור באהל מועד ורבי יהודה כן יעשה מאי עביד ליה

מיבעי ליה לכדתניא לפי שלא למדנו לפר יוה"כ לסמיכה ושירי הדם מנין ת"ל כן יעשה

ולפר יוה"כ לא למדנו הא אמרת לפר זה יוה"כ

איצטריך סד"א הני מילי עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה אימא לא קמ"ל

ור"ש האי באהל מועד מאי עביד ליה באהל מועד מבעי ליה שאם נפחתה תקרה של היכל לא היה מזה ואידך מאשר ואידך אשר לא דריש

אביי אמר לר' יהודה נמי איצטריך סד"א מידי דהוה אסמיכה ושירי הדם דאע"ג דכתיבן וכפילן לא מעכבא מתן ארבע נמי לא תתעכב קמ"ל

לפר זה פר יום הכפורים למאי הילכתא אי לעכב פשיטא חוקה כתיבה ביה

אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכא אלא לרבי יהודה דאמר כי כתיבה (ויקרא טז, לד) חוקה אדברים הנעשים בבגדי לבן בפנים שאם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום

אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי אימא מדכסידרן לא מעכבי הזאות נמי לא מעכבי קמ"ל

מתקיף לה רב פפא ומי מצית אמרת הכי והתניא (ויקרא טז, כ) וכלה מכפר את הקודש אם כיפר כילה ואם לא כיפר לא כילה דברי ר"ע

א״ל רבי יהודה מפני מה לא נאמר אם כילה כיפר ואם לא כילה לא כיפר

אמר רב פפא לא נצרכא אלא לאת דם ובטבילה את אמר רב אחא בר יעקב לא נצרכא להכשיר

דף מ עמוד ב

אמין שבאצבע בדם שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא וטבל ולא מספג

ואיצטריך למכתב בדם דאי כתב רחמנא וטבל הוה אמינא אע״ג דליכא שיעור טבילה מעיקרא כתב רחמנא בדם

ואי כתב רחמנא בדם ה״א אפי׳ מספג כתב רחמנא וטבל

מזבח קטרת סמים למה לי שאם לא נתחנך המזבח בקטורת הסמים לא היה מזה

תניא כוותיה דרב פפא ועשה כאשר עשה מה ת״ל לפר לרבות פר יום הכפורים לכל מה שאמור בענין דברי רבי

א״ר ישמעאל ק״ו ומה במקום שלא הושוה קרבן לקרבן השוה מעשים למעשים מקום שהשוה קרבן לקרבן אינו דין שישוה מעשה למעשה

אלא מה ת״ל לפר זה פר העלם דבר של צבור לפר זה פר כהן משיח

אמר מר ומה במקום שלא הושוה קרבן לקרבן מאי לא הושוה קרבן לקרבן

אילימא פר יוה״כ ושעיר יום הכפורים איכא למיפרך מה להנך שכן נכנס דמם לפניי ולפנים

אלא פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים איכא למיפרך מה להנך שכן מכפרין על עבירות מצוה ידועה

אלא פר העלם דבר של צבור ושעיר של יום הכפורים והכי קאמר ומה במקום שלא הושוו קרבן לקרבן דהאי פר והאי שעיר הושוו מעשים למעשים למאי דכתב בהו מקום שהושוה קרבן לקרבן דהאי פר והאי פר אינו דין

דף מא עמוד א

שהושוו מעשים למעשים

ואתא ליה פר יוה״כ (נמי) לאת בדם וטבילה מפר כהן משיח ואתי ליה שעיר יוה״כ משעירי עבודת כוכבים מק״ו

וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בק״ו אמר רב פפא קסבר תנא דבי רבי ישמעאל דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בק״ו

לפר זה פר העלם דבר של צבור הא בציבור גופיה כתיב אמר רב פפא משום דבעי אגמורי פר העלם דבר של צבור ביותרת ושתי כליות לשעירי עבודת כוכבים

ופר העלם דבר של צבור בגופיה לא כתיב בהיקשא אתי איצטריך לפר

למיהוי כמאן דכתיב ביה בגופיה ולא ליהוי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש

תניא כוותיה דרב פפא ועשה כאשר עשה מה ת״ל לפר

לפי שנאמר (במדבר טו, כה) והם הביאו את קרבנם אשה לה׳ וגו׳ חטאתם אלו שעירי עבודת כוכבים שגגתם זה פר העלם דבר של צבור חטאתם על שגגתם אמרה תורה חטאתם הרי היא לך כשגגתם

שגגתם מהיכן למדת לא בהיקשא וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש

ת״ל לפר זה פר העלם דבר של צבור לפר זה פר כהן משיח

אמר מר חטאתם אלו שעירי עבודת כוכבים תיפוק ליה מקרא קמא דאמר מר החטאת לרבות שעירי עבודת כוכבים אמר רב פפא איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי הזאות דכתיבן בגופיה

דף מא עמוד ב

אבל יותרת ושתי כליות דלא כתיבן בגופיה אימא לא קא משמע לן:

אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא תנא פר יוה״כ לכל מה שאמר בענין קאמר תנאי היא תנא דבי רב מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל לא מרבי הכי

תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרו יותרת ושתי כליות בפר כהן משיח ולא נאמרו בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שזעם על אוהבו ומיעט בסרחונו מפני חיבתו

ותנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרה (ויקרא ד, ו) פרוכת הקדש בפר כהן משיח ולא נאמר בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שסרחה עליו מדינה אם מיעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת אם רובה סרחה אין פמליא שלו מתקיימת:

לפיכך אם נתן כולן כתיקנן כו׳: תנן התם פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת

וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר

א״ר שמעון בן לקיש לא תימא טעמא דר׳ מאיר דקסבר מפגלין בחצי מתיר אלא הכא במאי עסקינן כגון שנתן את הקומץ במחשבה והלבונה בשתיקה קסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה

ממאי מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסול ואין בו כרת הא אחת שלא כתיקנה וכולן כתיקנן פיגול

מני אילימא רבנן הא אמרי רבנן אין מפגלין בחצי מתיר אלא רבי מאיר

ואי טעמא דרבי מאיר משום דמפגלין בחצי מתיר הוא אפילו כדקתני נמי לאו משום דקסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה

אמר רבי שמואל בר יצחק לעולם רבנן היא ומאי כתיקנן כתיקנן לפיגול

והא מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנן פסול ואין בו כרת מכלל דתיקנה להכשירה הוא דאתא

אמר רבא מאי שלא כתיקנה חוץ למקומו רב אשי אמר שלא לשמו

מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מחייב

איידי דתנא רישא פיגול וחייבין עליו כרת תנא נמי סיפא פסול ואין בו כרת:

מיתיבי במה דברים אמורים בדמים הניתנין על מזבח החיצון

דף מב עמוד א

אבל דמים הניתנין על המזבח הפנימי כגון ארבעים ושלש של יום הכיפורים ואחד עשר של פר כהן משיח ואחד עשר של פר העלם דבר של ציבור פיגל בין בראשונה ובין בשניה ובין בשלישית רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר

קתני מיהא פיגל בין בראשונה בין בשניה בין בשלישית ופליג

אמר רב יצחק בר אבין הכא במאי עסקינן כגון שפיגל בשחיטה דחד מתיר הוא אי הכי מאי טעמא דרבנן

אמר רבא מאן חכמים רבי אליעזר היא דתנן הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב ור׳ אליעזר פוטר עד שיקריב את כולן

והאמר רבא ומודה רבי אליעזר בדמים דתנן רבי אליעזר ור׳ שמעון אומרים ממקום שפסק משם הוא מתחיל

אלא אמר רבא כגון שפיגל בראשונה ושתק בשניה וחזר ופיגל בשלישית

מה״ד אי ס״ד על דעת ראשונה הוא מיהדר פיגולי בשלישית למה לי קמ״ל מתקיף לה רב אשי מידי שתק קתני

אלא אמר רב אשי הכא במאי עסקינן כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית מהו דתימא אי ס״ד כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה מהדר פיגולי בכל חדא וחדא למה לי קא משמע לן

דף מב עמוד ב

והא בין בין קתני קשיא

אמר מר רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת מכדי כרת לא מיחייב עד שיקרבו כל מתיריו דאמר מר כהרצאת כשר כך הרצאת פסול מה הרצאת כשר עד שיקרבו כל מתיריו אף הרצאת פסול עד שיקרבו כל מתיריו

והא כיון דחשיב ביה בפנים פסולה כמאן דלא אדי דמי כי הדר מדי בהיכל מיא בעלמא הוא דקא אדי

אמר רבה משכחת לה בארבעה פרים ובד׳ שעירים

רבא אמר אפילו תימא בפר אחד ושעיר אחד לפיגולו מרצה

ארבעים ושלש והא תניא ארבעים ושבע הא כמאן דאמר מערבין לקרנות והא כמאן דאמר אין מערבין לקרנות

והא תניא ארבעים ושמונה הא כמאן דאמר שיריים מעכבין הא כמאן דאמר אין שיריים מעכבין:

מיתיבי במה דברים אמורים בקמיצה במתן כלי ובהילוך

אבל בא לו להקטרה נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה או שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר

קתני מיהא את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה ופליג אימא כבר נתן את הלבונה במחשבה

חדא דהיינו רישא ועוד הא תניא ואחר כך קשיא:

מתני׳ ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ והקטרת והלבונה

דף מג עמוד א

ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח והדם והנסכים הבאין בפני עצמן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף הבאין עם הבהמה

לוג שמן של מצורע ר׳ שמעון אומר אין חייבין עליו משום פיגול ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול שדם האשם מתירו וכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול

העולה דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמן מתיר את אימוריהן ליקרב

ר׳ שמעון אומר כל שאינו על המזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול:

גמ׳ אמר עולא קומץ פיגול שהעלו על גבי המזבח פקע פיגולו ממנו אם אחרים מביא לידי פיגול הוא עצמו לא כל שכן מאי קאמר הכי קאמר אם אינו מתקבל היאך מביא אחרים לידי פיגול

מאי קא משמע לן אי דאין חייבין עליו משום פיגול תנינא אלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ והקטרת והלבונה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים והדם

אלא דאם עלו לא ירדו תנינא הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם עלו לא ירדו

ואלא דאם ירדו יעלו הא נמי תנינא כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו לא צריכא שמשלה בהן האור

הא נמי אמרה עולא חדא זימנא דאמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו מהו דתימא הני מילי

דף מג עמוד ב

אבר דמחבר אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל

אמר רב אחאי הלכך האי קומץ פיגול דפלגיה מחית אארעא ופלגיה אסקיה המערכה ומשלה בו האור מסיקנא ליה לכוליה לכתחלה:

אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן הפיגול והנותר והטמא שהעלן לגבי מזבח פקע איסור מהן אמר רב חסדא מרי דיכי מזבח מקוה טהרה אמר רבי זירא שמשלה בהן האור

מתיב ר' יצחק בר ביסנא אחרים אומרים (ויקרא ז, כ) וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו ואם איתא הרי טומאה פורחת ממנו על ידי האור

אמר רבא על ידי מקוה קאמרינן מידי מקוה כתיב אלא אמר רב פפא בבשר שלמים עסקינן דלא חזי להקרבה

רבינא אמר וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו כשהוא שלם יצא בשר דבר שאין טומאה פורחת כשהוא שלם אלא כשהוא חסר:

גופא וטומאתו עליו בטומאת הגוף הכתוב מדבר

אתה אומר בטומאת הגוף או אינו אלא בטומאת בשר נאמר כאן טומאתו ונאמר להלן טומאתו (עליו) [בו] מה להלן בטומאת הגוף הכתוב מדבר אף כאן בטומאת הגוף הכתוב מדבר

ר' יוסי אומר הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים ונאמרה טומאה בלשון יחיד בטומאת הגוף הכתוב מדבר רבי אומר ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר אחרים אמרו וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו

אמר מר רבי אומר ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר מאי משמע אמר רבא כל קרא דלא מפרש ליה רב יצחק בר אבודימי וכל מתניתא דלא מפרשא לה רב זעירי לא מיפרשא

הכי אמר ר' יצחק בר אבודימי הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע בטומאת הגוף הכתוב מדבר

מתניתא דתניא אם נאמרו קלות למה נאמרו חמורות ואם נאמר חמורות למה נאמר קלות אם נאמר קלות ולא חמורות הייתי אומר על הקלות בלאו ועל החמורות במיתה לכך נאמר חמורות ואם נאמר חמורות ולא נאמרו קלות הייתי אומר על החמורות יהא חייב ועל הקלות יהא פטור לכך נאמר קלות

מאי קלות ומאי חמורות אילימא קלות מעשר חמורות תרומה הייתי אומר במיתה השתא נמי הא במיתה

[ותו] ואי לא נאמר הייתי אומר במיתה דיו לבא מן הדין להיות כנדון

אלא קלות טומאת שרץ חמורות טומאת מת

ובמאי אי בתרומה אידי ואידי הוא במיתה ותו לכך נאמרו חמורות דבלאו הא במיתה היא (ואי לא נאמר הייתי אומר במיתה דיו לבא מן הדין להיות כנדון)

ואי באכילת מעשר

דף מד עמוד א

אם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על החמורות במיתה הא מטומאת שרץ קאתיא ודיו לבא מן הדין להיות כנדון

אמר זעירי קלות טומאת שרץ חמורות טומאת מת והכי קאמר אילו נאמר טומאת שרץ ונאמר מעשר ותרומה ולא נאמרה טומאת מת הייתי אומר [קלות] על הקלות בלאו ועל החמורות במיתה

ומדקלות על החמורות במיתה חמורות נמי על הקלות במיתה לכך נאמרו חמורות:

כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול:

תנו רבנן או אינו מביא אלא כיוצא בשלמים. מה שלמים מיוחדים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף כל נאכל לשני ימים ולילה אחד

נאכל ליום ולילה מנין תלמוד לומר מבשר כל ששירין נאכלין עולה שאין שיריה נאכלין מנין תלמוד לומר זבח

מנין לרבות העופות והמנחות עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע תלמוד לומר (ויקרא כב, ב) אשר הם מקדישים לי

ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר.

ומאחר שסופו לרבות כל דבר למה נאמר שלמים מעתה? לומר לך מה שלמים מיוחדים שיש להן מתירין בין לאדם בין למזבח אף כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליהן משום פיגול.

העולה דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח; חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים; פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמם מתיר את אימוריהן ליקרב.

ומוציא אני את הקומץ ואת הלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים והדם.

ר״ש אומר מה שלמים מיוחדין שיש בו על מזבח החיצון וחייבין עליו אף כל שישנן על מזבח החיצון חייבין עליו משום פיגול. יצאו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים הואיל שאין על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול.

[אמר מר] כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור דנאכל לשני ימים ולילה אחד. במאי אתי אי במה מצינו איכא למיפרך

מה לשלמים שהן טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק

אלא (ויקרא ז, יח) מאם האכל יאכל

הני תרי כללי דסמיכי אהדדי נינהו אמר רבא כדאמרי במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה - הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט.

עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע: הא מני רבי מאיר היא דתניא לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול דברי רבי מאיר אימא סיפא ומוציא אני מנחת נסכים והדם אתאן לרבנן

דתניא נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שדם הזבח מתירן ליקרב דברי רבי מאיר. אמרו לו והלא אדם מביא את זבחיו היום ונסכין מיכן עד עשרה ימים? אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח.

אמר רב יוסף הא מני רבי היא דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה. ומדמתנותיו שרו ליה -- מתנותיו מפגלי ליה,

דתניא לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם. נזרק הדם - לא נהנין ולא מועלין.

רבי אומר מועלין עד שיתן מתנותיו. ושוין שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות.

אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר גברא רבא כרב יוסף לימא כי הא מילתא

דף מד עמוד ב

הרי לוג [הבא] בפני עצמו דלכ״ע מתנותיו שרו ליה ולא מפגלין ליה דתניא לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול מפני שדם מתירו לבהונות דברי ר״מ

אמרו לו לר״מ והלא אדם מביא אשמו עכשיו ולוג מיכן ועד עשרה ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבא עם האשם

אלא א״ר ירמיה לעולם ר״מ היא וסמי מיכן נסכים אמר אביי לעולם לא תסמי ותנא לוג הבא עם האשם והוא הדין לנסכים הבאין עם הזבח והדר תנא נסכים הבאין בפני עצמן והוא הדין ללוג הבא בפני עצמו:

חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים: מנא הני מילי דתני לוי

(במדבר יח, ט) כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע סלקא דעתך אמינא מן האש כתב רחמנא והאי לאו מותר מן האש הוא קמ"ל:

(במדבר יח, ט) לכל מנחתם לרבות מנחת עומר ומנחת הקנאות סלקא דעתך אמינא (שמות כט, לג) ואכלו אותם אשר כפר בהם ומנחת העומר להתיר אתיא ומנחת קנאות לברר עון קאתיא קמ"ל:

ולכל חטאתם לרבות חטאת העוף סלקא דעתך אמינא נבילה היא:

לכל אשמם לרבות אשם נזיר ואשם מצורע סלקא דעתך אמינא להכשיר קאתו קמ"ל

אשם מצורע בהדיא כתיב ביה אלא לרבות אשם נזיר כאשם מצורע:

אשר ישיבו זה גזל הגר לך הוא שלך יהיה אפילו לקדש בו את האשה

תניא ר' אלעזר אומר משום רבי יוסי הגלילי פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל בדבר הנעשה בפנים לא פיגל

כיצד היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט להזות מדמו למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים לא פיגל היה עומד בפנים ואמר הריני מזה על מנת להקטיר אימורים ולשפוך שירים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ

אבל היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט לשפוך שירים למחר או להקטיר אימורים למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ

א"ר יהושע בן לוי מאי קרא (ויקרא ד, י) כאשר יורם משור זבח השלמים וכי מה למדנו משור זבח השלמים מעתה

אלא מקיש פר כהן משיח לשור זבח השלמים מה שור זבח השלמים עד שיהו מעשיו ומחשבותיו על מזבח החיצון אף פר כהן משיח עד שיהו מחשבותיו ומעשיו על המזבח החיצון

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב הלכה כרבי אלעזר שאמר משום רבי יוסי

אמר רבא

דף מה עמוד א

הלכתא למשיחא א"ל אביי אלא מעתה כל שחיטת קדשים לא לתני הלכתא למשיחא הוא אלא דרוש וקבל שכר ה"נ דרוש וקבל שכר הכי קאמינא לך הלכתא למה לי לישנא אחרינא א"ל הלכה קאמינא:

מתני' קדשי עובדי כוכבים אין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא והשוחטן בחוץ פטור דברי רבי שמעון רבי יוסי מחייב:

גמ' ת"ר קדשי עובדי כוכבים לא נהנין ולא מועלין ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא

ואין עושין תמורה ואין מביאין נסכים אבל קרבנן טעון נסכים דברי רבי שמעון

אמר רבי יוסי רואה אני בכולן להחמיר שנאמר בהן לה' בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן:

לא נהנין ולא מועלין: לא נהנין מדרבנן

ולא מועלין דגמר מעילה חט חט מתרומה דבתרומה כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים:

ואין חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא: מ"ט דאתי פיגול עון עון מנותר

ואתי נותר חילול חילול מטומאה ובטומאה כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים:

ואין עושין תמורה: מאי טעמא דאיתקש תמורה למעשר בהמה ומעשר בהמה איתקש למעשר דגן ובמעשר דגן כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים

וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש מעשר דגן חולין הוא

הניחא למאן דאמר בתר מלמד אזלינן אלא למ״ד בתר למד אזלינן מאי איכא למימר

אלא מעשר בהמה חובה שאין קבוע לה זמן הוא וחובה שאין לה זמן קבוע ישראל מייתו עובדי כוכבים לא מייתו:

ואין מביאין נסכים: תנו רבנן (במדבר טו, יג) אזרח אזרח מביא נסכים ואין העובד כוכבים מביא נסכים יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת״ל ככה:

אמר רבי יוסי רואה אני בכולן להחמיר בד״א בקדשי מזבח כו׳: מ״ט

קסבר כי גמרה מעילה חט חט מתרומה דומיא דתרומה דקדישא קדושת הגוף אבל קדושת בדק הבית דקדושת דמים לא

ת״ר דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה

דף מה עמוד ב

במזיד לא הורצה בד״א ביחיד אבל בציבור בין בשוגג בין במזיד הורצה ובעובדי כוכבי׳ בין בשוגג ובין במזיד לא הורצה

אמרוה רבנן קמיה דרב פפא כמאן דלא כרבי יוסי דאי רבי יוסי האמר בכולן אני רואה להחמיר

אמר להו רב פפא אפי׳ תימא רבי יוסי שאני התם דאמר קרא להם להם ולא לעובדי כוכבים

אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא אלא מעתה (ויקרא כב, ב) אשר הם מקדישים ה״נ הם ולא עובדי כוכבים

אלא אמר רב אשי אמר קרא (שמות כח, לח) לרצון להם ועובדי כוכבים לאו בני הרצאה נינהו:

מתני׳ דברים שאין חייבים עליהם משום פיגול חייבין עליהן משום נותר ומשום טמא חוץ מן הדם ר׳ שמעון מחייב בדבר שדרכן לאכול אבל העצים והלבונה והקטורת אין חייבין עליו משום טומאה:

גמ׳ ת״ר יכול לא יהו חייבין משום טומאה אלא על דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח

ודין הוא ומה פיגול שהוא בקביעה ובידיעה אחת ולא הותר מכללו אין חייבין עליו אלא על דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח

טומאה שהיא בעולה ויורד ובשתי ידיעות והותרה מכללה אינו דין שאינו חייב אלא על דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח

ת״ל (ויקרא כב, ב) אשר הם מקדישים לי

יכול מיד ת״ל (ויקרא כב, ג) יקרב אמר ר״א וכי יש נוגע שהוא חייב

אלא מה ת״ל יקרב בהוכשר [בשר] ליקרב הכתוב מדבר הא כיצד יש לו מתירין משיקרבו מתירין אין לו מתירין משיקדש בכלי

אשכחן טומאה נותר מנלן אתי חילול חילול מטומאה

ולילף עון עון מפיגול

מסתברא מטומאה הוי ליה למילף שכן גז״ל סימן

אדרבה מפיגול הוה ליה למילף שכן נותר ציץ טהור בזמן קרב והני נפישן

אלא מדתני לוי דתני לוי מנין שאף בפסול זמן הכתוב מדבר ת״ל (ויקרא כב, ב) ולא יחללו את (קדשי בני ישראל)

דף מו עמוד א

בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר ואחד פסול טומאה:

חוץ מן הדם כו׳: מנא הני מילי אמר עולא אמר קרא (ויקרא יז, יא) ואני נתתיו לכם שלכם יהא

דבי רבי ישמעאל תנא אמר קרא (ויקרא יז, יא) לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה

רבי יוחנן אמר אמר קרא (ויקרא יז, יא) הוא הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה אחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה

אימא לאחר כפרה כלפני כפרה מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו

ולא והרי תרומת הדשן

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין

הניחא לרבנן דאמרי (ויקרא טז, כג) והניחם שם מלמד שטעונין גניזה

אלא לרבי דוסא דאמר מותרות הן לכהן הדיוט ובלבד שלא ישתמש בהן ליה״כ אחר מאי איכא למימר

משום דהוי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין

הניחא למאן דאמר אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר

תרי מיעוטי כתיבי הכא כתיב (דברים כא, ו) הערופה והתם כתיב (ויקרא ו, ג) ושמו

ותלתא קראי בדם למה לי

למעוטי ממעילה מנותר ומטומאה

אבל פיגול לא צריך קרא דתנן כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול ודם גופיה מתיר הוא

אמר רבי יוחנן שלשה כריתות בשלמים למה

דף מו עמוד ב

אחת לכלל ואחת לפרט ואחת לדברים שאינן נאכלין

ולרבי שמעון דאמר דברים שאין נאכלין אין חייבין עליהם משום טומאה לאיתויי מאי לאיתויי חטאות הפנימיות

ס״ד אמינא הואיל ואמר רבי שמעון כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול משום טומאה נמי לא ליחייב קמ״ל:

נומי ר׳ שמעון מחייב את שדרכו לאכול כו׳: איתמר רבי יוחנן וריש לקיש רבי אלעזר ורבי יוסי ברבי חנינא חד מהאי זוזא וחד מהאי זוזא

חד אמר מחלוקת בטומאת בשר אבל בטומאת הגוף דברי הכל אינו לוקה

וחד אמר כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו מאי טעמא כיון דקרינא ביה (ויקרא ז, יט) והבשר אשר יגע בכל טמא קרינן ביה (ויקרא ז, כ) וטומאתו עליו

רב טביומי מתני הכי רב כהנא מתני הכי חד מהאי זוזא וחד מהאי זוזא אסיפא חד אמר מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל לוקה וחד אמר כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו

אמר רבא מסתברא כמ״ד כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו מאי טעמא כיון דלא קרינא ביה וטומאתו עליו ונכרתה לא קרינן ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל

והאמר מר והבשר לרבות עצים ולבונה לפוסלה בעלמא:

מתני׳ לשם ששה דברים הזבח נזבח לשם זבח לשם זובח לשם השם לשם אשים לשם ריח לשם ניחוח והחטאת והאשם לשם חטא

אמר רבי יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל אלו כשר שהוא תנאי בית דין שאין המחשבה הולכת אלא אחר העובד:

גמ׳ אמר רב יהודה אמר רב עולה לשם עולה לאפוקי לשם שלמים דלא אשים לשם אשים לאפוקי כבבא דלא

ריח לשם ריח לאפוקי אברים שצלאן והעלן דלא דאמר רב יהודה אמר רב אברים שצלאן והעלן אין בהן משום ריח

ניחוח לשם הנחת רוח לה׳ לשם מי שאמר והיה העולם

אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה לשם חולין כשרה אמר ר׳ אלעזר מ״ט דרב (ויקרא כב, טו) ולא יחללו את קדשי בני ישראל קדשים מחללין קדשים ואין חולין מחללין קדשים:

מתיב רבה אמר רבי יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל אלו כשר שהוא תנאי ב״ד טעמא שלא היה בלבו כלל הא היה בלבו לשם חולין פסול

א״ל אביי דלמא לא היה כלל כשר ומרצה הא היה בלבו לשם חולין כשר ואינו מרצה

א״ר אלעזר חטאת ששחטה לשם חולין כשרה משום חולין פסולה כדבעא מיניה שמואל מרב הונא

דף מז עמוד א

מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר (ויקרא א, ה) ושחט את בן הבקר לפני ה׳ עד שתהא שחיטה לשם בן בקר

א״ל זו בידינו היא לעכב מנין א״ל (ויקרא יט, ה) לרצונכם תזבחהו לדעתכם זביחו:

שאין המחשבה הולכת אלא אחר העובד: מתני׳ דלא כי האי תנא דתניא א״ר אלעזר ברבי יוסי שמעתי שהבעלים מפגלין אמר רבא מ״ט דרבי אלעזר ברבי יוסי דאמר קרא והקריב המקריב

אמר אביי רבי אלעזר ברבי יוסי ורבי אליעזר ור״ש בן אלעזר כולהו סבירא להו זה מחשב וזה עובד הויא מחשבה רבי אלעזר ברבי יוסי הא דאמרן

רבי אליעזר דתנן השוחט לעובד כוכבים שחיטתו כשרה ורבי אליעזר פוסל

ר״ש בן אלעזר דתנן כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר כל שאין כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו הוכשר לזה והצניעו ובא אחר והוציאו נתחייב זה במחשבה של זה

תרוייהו אית להו דרבי אלעזר ברבי יוסי השתא בחוץ אמרינן בפנים מיבעיא

רבי אלעזר ברבי יוסי לית להו דתרוייהו דלמא בפנים הוא דאמרינן בחוץ לא אמרינן

ר״ש בן אלעזר אית ליה דר׳ אליעזר השתא בשבת אמרינן בעבודת כוכבים מיבעיא

רבי אליעזר לית ליה דרבי שמעון בן אלעזר דלמא בעבודת כוכבים הוא דאמרת כעין בפנים אבל שבת מלאכת מחשבת אסרה תורה:

הדרן עלך בית שמאי

מתני׳ **איזהו** מקומן של זבחים קדשי קדשים שחיטתן בצפון

פר ושעיר של יום הכיפורים שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על בין הבדים ועל הפרוכת ועל מזבח הזהב מתנה אחת מהן מעכבת שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון ואם לא נתן לא עכב:

פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על הפרוכת ועל מזבח הזהב

דף מז עמוד ב

מתנה אחת מהן מעכבת שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון ואם לא נתן לא עיכב אלו ואלו נשרפין אבית הדשן:

גמ׳ וניתני נמי וקיבול דמן בכלי שרת בצפון כיון דאיכא אשם מצורע דקיבול דמו ביד הוא שייריה

ולא והא קתני לה לקמן אשם נזיר ואשם מצורע שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון

מעיקרא סבר קיבול דמו ביד הוא שיריה וכיון דלא סגי ליה אלא בכלי הדר תנייה

דתניא (ויקרא יד, ד) ולקח יכול בכלי ת״ל ונתן מה נתינה בעצמו של כהן אף לקיחה בעצמו של כהן

יכול אף למזבח כן ת״ל (ויקרא יד, יג) כי כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה כלי אף אשם טעון כלי נמצאת אתה אומר אשם מצורע שני כהנים מקבלין את דמו אחד ביד ואחד בכלי זה שקיבלו בכלי בא לו אצל מזבח וזה שקיבלו ביד בא לו אצל מצורע:

דף מח עמוד א

פר ושעיר של יום הכיפורים כו׳: מכדי צפון בעולה כתיב ניתני עולה ברישא

חטאת איידי דאתי מדרשא חביבא ליה

וניתני חטאות החיצונות איידי דנכנס דמן לפני ולפנים חביבא ליה

וצפונה בעולה היכא כתיבא (ויקרא א, יא) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה

אשכחן צאן בן בקר מנא לן אמר קרא ואם מן הצאן וי״ו מוסיף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון

הניחא למ״ד מלמדין אלא למ״ד אין מלמדין מאי איכא למימר

דתניא (ויקרא ה, יז) ואם נפש וגו׳ לחייב על ספק מעילות אשם תלוי דברי רבי עקיבא וחכמים פוטרין מאי לאו בהא קא מיפלגי מר סבר למידין ומר סבר אין למידין

אמר רב פפא דכולי עלמא למידין והיינו טעמא דרבנן נאמר כאן מצות ונאמר בחטאת חלב מצות

מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת

ורבי עקיבא מה להלן בקבועה אף כאן בקבועה לאפוקי חטאת דטומאת מקדש וקדשיו דעולה ויורד הוא

ורבנן אין גזירה שוה למחצה ור״ע נמי אין גזירה שוה למחצה

אין הכי נמי והכא בהא קמיפלגי ר״ע סבר ואם נפש כתיב וי״ו מוסיף על ענין ראשון

ורבנן נמי הכתיב ואם נפש לימא בהא קמיפלגי דמר סבר היקש עדיף ומר סבר גזירה שוה עדיף

לא דכ״ע דהיקש עדיף ואמרי לך רבנן תחתון הוא דגמר מעליון

לאשם בכסף שקלים שלא תאמר לא יהא ספיקו חמור מודאו מה ודאו חטאת בת דנקא אף ספיקו אשם בר דנקא

ורבי עקיבא הא סברא מנא ליה נפקא ליה (ויקרא ז, א) מזאת תורת האשם תורה אחת לכל האשמות

תינח מאן דאית ליה תורת מאן דלית ליה תורת מהיכא גמר גמר (ויקרא ה, טו) בערכך בערכך

תינח היכא דכתיב בערכך אשם שפחה חרופה דלא כתיב ביה בערכך מאי איכא למימר

גמר באיל באיל:

חטאת מנא לן דבעיא צפון דכתיב (ויקרא ד, כט) ושחט את החטאת במקום העולה

אשכחן שחיטה קבלה מנא לן דכתיב (ויקרא ד, כה) ולקח הכהן מדם החטאת

מקבל עצמו מנא לן אמר קרא ולקח לו יקח

אשכחן למצוה לעכב מנין קרא אחרינא כתיב (ויקרא ד, כד) ושחט אותו במקום אשר ישחט את העולה ותניא היכן עולה נשחטה בצפון אף זה בצפון

דף מח עמוד ב

וכי מכאן אתה למד והלא כבר נאמר (ויקרא ו, יח) במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת הא למה יצא לקבוע לו מקום שאם לא שחטה בצפון פסול

אתה אומר לכך יצא או אינו אלא שזה טעון צפון ואין אחר טעון צפון תלמוד לומר ושחט את החטאת במקום העולה זה בנה אב לכל חטאות שיהו טעונות צפון

אשכחן שעיר נשיא בין למצוה בין לעכב שאר חטאות נמי אשכחן למצוה לעכב מנא לן

דכתיב בכשבה וכתיב בשעירה

אלא אותו למה לי

מיבעי ליה לכדתניא אותו בצפון ואין שעיר נחשון בצפון

ותניא (ויקרא ד, כד) וסמך ידו על ראש השעיר לרבות שעיר נחשון לסמיכה דברי ר׳ יהודה ר׳ שמעון אומר לרבות שעירי עבודת כוכבים לסמיכה

ס״ד אמינא הואיל ואיתרבו לסמיכה איתרבו נמי לצפון קא משמע לן

מתקיף לה רבינא הניחא לר׳ יהודה לר״ש מאי איכא למימר

א״ל מר זוטרא בריה דרב טבי לרבינא ולר׳ יהודה מי ניחא למאי דאיתרבי איתרבי ומאי דלא איתרבי לא איתרבי

וכי תימא אי לא מעטיה קרא הוה אמינא תיתי בבנין אב אם כן סמיכה גופה תיתי מבנין אב אלא מדורות לא גמרי׳ ה״נ מדורות לא גמרינן

ואלא אותו בצפון ואין שוחט בצפון

שוחט מדרבי אחיא נפקא דתניא ר׳ אחיא אומר (ויקרא א, יא) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה מה תלמוד לומר

לפי שמצינו עומד בצפון ומקבל בצפון ואם עמד בדרום וקיבל בצפון פסול יכול אף זה כן ת״ל אותו אותו בצפון ואין השוחט בצפון

אלא אותו בצפון ואין בן עוף בצפון דתניא יכול יהא בן עוף טעון צפון ודין הוא ומה בן צאן שלא קבע לו כהן קבע לו צפון בן עוף שקבע לו כהן אינו דין שיקבע לו צפון ת״ל אותו

מה לבן צאן שכן קבע לו כלי

אלא אותו בצפון ואין פסח בצפון

דתניא ר׳ אליעזר בן יעקב אומר יכול יהא פסח טעון צפון ודין הוא ומה עולה שכן לא קבע לו זמן לשחיטתו קבע לו צפון פסח שקבע לו זמן לשחיטתו אינו דין שיקבע לו צפון ת״ל אותו

מה לעולה שכן כליל

מחטאת מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות

מאשם מה לאשם שכן קדשי קדשים מכולן נמי שכן קדשי קדשים

לעולם כדאמרן מעיקרא אותו בצפון ואין שוחט בצפון ודקשיא לך מדרבי אחיא נפקא לן לאו למעוטי שוחט בצפון אלא אין שוחט בצפון אבל מקבל בצפון

מקבל מלקח ולקח נפקא לקח ולקח לא משמע ליה

אשכחן שחיטה בעולה למצוה קבלה נמי למצוה אשכחן שחיטה וקבלה לעכב מנלן

אמר רב אדא בר אהבה ואיתימא רבה בר שילא ק״ו ומה חטאת הבאה מכח עולה מעכבת עולה שבאה חטאת מכחה אינו דין שמעכבת

מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות

אמר רבינא הא קשיא ליה לרב אדא בר אהבה כלום מצינו טפל חמור מן העיקר

אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא ולא

דף מט עמוד א

והרי מעשר דהוא נפדה ואילו לקוח בכסף מעשר אינו נפדה דתנן הלקוח בכסף מעשר שנטמא יפדה ר׳ יהודה אומר יקבר (נטמא אין לא נטמא לא)

התם לא אלימא קדושתיה למיתפס פדיוניה

והרי תמורה דאילו קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע ואילו איהי חיילא

תמורה מכח קדשים קא אתיא וקדשים מכח חולין קאתי

הרי פסח דהוא אינו טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ואילו מותר דידיה טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק

פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא

ואיבעית אימא אמר קרא העולה במקומה תהא

אשם מנלן דבעי צפון דכתיב (ויקרא ז, ב) במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם

אשכחן שחיטה קבלה מנא לן ואת דמו יזרוק קבול דמו נמי בצפון

מקבל עצמו מנא לן דמו ואת דמו

אשכחן למצוה לעכב מנא לן קרא אחרינא כתיב (ויקרא יד, יג) ושחט את הכבש

והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש

כיצד (ויקרא יד, יג) ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום הקדש כי כחטאת האשם הוא וגו׳ שאין ת״ל כחטאת האשם מה ת״ל כחטאת האשם

לפי שיצא אשם מצורע לידון בדבר החדש בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימנית יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח

תלמוד לומר כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אף אשם מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח

אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב בהאי

הניחא אי סבירא לן יצא לידון בדבר החדש איהו הוא דלא גמר מכללו

דף מט עמוד ב

אבל כללו גמר מיניה (לצפון) שפיר אלא אי סבירא לן דלא הוא גמר מכללו ולא כללו גמר מיניה האי לגופיה איצטריך

כיון דאהדריה אהדריה

אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא אימא כי אהדריה קרא לגבי מתן דמים ואימורין דבעי כהונה אבל שחיטה דלא בעיא כהונה לא מיבעי צפון

א״כ נימא קרא כי כחטאת הוא מאי כחטאת האשם כשאר אשמות יהיה

למה לי לאקשויי לחטאת למה לי לאקשויי לעולה

אמר רבינא איצטריך אי אקשיה לחטאת ולא אקשיה לעולה הוה אמינא חטאת מהיכן למדה מעולה דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש

א״ל מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא וניקשיה לעולה ולא ניקשיה לחטאת

הוה אמינא דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש וכי תימא ניקשי אקושי לחטאת ניחא ליה דמקיש ליה לעיקר ולא נקיש ליה לטפל להכי אקשיה לחטאת ואקשיה לעולה למימר דבר הלמד בהיקש שאינו חוזר ומלמד בהיקש

רבא אמר מהכא דכתיב (ויקרא ד, י) כאשר יורם משור זבח השלמים למאי הלכתא אי ליותרת הכבד ושתי הכליות בגופיה כתיב

(אמר רב פפא) משום דבעי אגמורי יותרת הכבד ושתי הכליות מפר העלם דבר של צבור לשעירי עבודת כוכבים בגופיה לא כתיב ומפר כהן משיח הוא דגמר

להכי איצטריך כאשר יורם דניהוי כמאן דכתב בגופיה ולא ניהוי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש

אמר ליה רב פפא לרבא וליכתביה בגופיה ולא נקיש

אי כתב בגופיה ולא אקיש הוה אמינא דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש וכי תימא נקשי אקושי ניחא ליה דכתביה בגופיה מדאקיש ליה אקושי להכי כתביה ואקשיה למימרא דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש:

(היק״ש וגזיר״ה שו״ה ק״ל וחומ״ר סימן):

דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד מהיקש אי מדרבא אי מדרבינא דבר הלמד בהיקש מהו שילמד בגזירה שוה

תא שמע רבי נתן בן אבטולמוס אומר מנין לפריחה בבגדים שהיא טהורה נאמר קרחת וגבחת בבגדים ונאמר קרחת וגבחת באדם

מה להלן פרח בכולו טהור אף כאן פרח בכולו טהור

והתם מנא לן דכתיב (ויקרא יג, יב) מראשו ועד רגליו ואיתקש ראשו לרגל מה להלן כולו הפך לבן פרח בכולו טהור אף כאן כולו הפך לבן פרח בכולו טהור

אמר ר׳ יוחנן בכל התורה כולה למידין למד מלמד חוץ מן הקדשים שאין דנין למד מלמד

דאם כן לא יאמר צפונה באשם ותיתי בג״ש דקדשי קדשים מחטאות

לאו למימרא דדבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בגזירה שוה

ודלמא משום דאיכא למיפרך מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות

קדשי קדשים יתירי כתיבי:

דבר הלמד מהיקש חוזר ומלמד בקל וחומר

דף נ עמוד א

מדתנא דבי ר׳ ישמעאל

דבר הלמד בהיקש מהו שילמד בבנין אב אמר רבי ירמיה לא לכתוב צפונה באשם ותיתי מבנין אב מחטאת למאי הלכתא כתביה לאו למימרא דדבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בבנין אב

וליטעמיך תיתי מבנין אב מעולה מאי טעמא לא אתי משום דאיכא למיפרך מה לעולה שכן כליל חטאת נמי איכא למיפרך מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות

חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי

מהי תיתי לא נכתוב רחמנא עולה ותיתי מחטאת ואשם מה להנך שכן מכפרין

לא נכתוב רחמנא בחטאת ותיתי מהנך מה להנך שכן זכרים

לא נכתוב באשם ותיתי מהנך מה להנך שכן ישנן בציבור כביחיד

דבר הלמד בגז״ש מהו שילמד בהיקש אמר רב פפא (ויקרא ו, ז) וזאת תורת זבח השלמים [וגו׳] אם על תודה למדנו לתודה שבא מן המעשר מדאשכחן שלמים דאתו ממעשר

שלמים גופייהו מנא לן דכתיב (דברים כז, ז) שם (דברים יד, כד) שם

א״ל מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא מעשר דגן חולין בעלמא הוא

א״ל אמר אמרה למד קדש ומלמד קדש

דבר הלמד בג״ש מהו שילמד בג״ש אמר רמי בר חמא תניא (ויקרא ז, יב) סלת מרבכת למדנו לרבוכה שבאה סולת

חלות מניין ת״ל חלות חלות רקיקין מניין ת״ל מצות מצות

אמר ליה רבינא ממאי דמצות מצות מחלות גמר דלמא ממאפה תנור גמר

אלא אמר רבא תניא (ויקרא ד, יא) וקרבו ופרשו והוציא מלמד שמוציאו שלם

יכול ישרפנו שלם נאמר כאן (ויקרא ד, יא) ראשו וכרעיו ונאמר להלן (ויקרא א, יב) ראשו וכרעיו מה להלן ע״י ניתוח אף כאן על ידי ניתוח

אי מה להלן בהפשט אף כאן נמי בהפשט תלמוד לומר וקרבו ופרשו מאי תלמודא א״ר פפא כשם שפרשו בקרבו כך בשרו בעורו

ותניא רבי אומר נאמר כאן עור ובשר [ופרש]

דף נ עמוד ב

ונאמר להלן עור ובשר ופרש מה להלן ע״י ניתוח שלא בהפשט אף כאן ע״י ניתוח שלא בהפשט.

דבר הלמד בגזירה שוה מהו שילמד בק״ו ק״ו ומה היקש שאינו מלמד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בקל וחומר מדתנא דבי רבי ישמעאל גז״ש המלמדת בהיקש מדרב פפא אינו דין שתלמד בק״ו

הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאן דלית ליה דרב פפא מאי איכא למימר

אלא קל וחומר ומה היקש שאין מלמד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בק״ו מדתנא דבי רבי ישמעאל גזירה שוה המלמדת בגז״ש חבירתה מדרמי בר חמא אינו דין שתלמד בק״ו

דבר הלמד בגז״ש מהו שילמד בבנין אב תיקו.

דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בהיקש ק״ו ומה גזירה שוה שאינה למדה בהיקשא מדר׳ יוחנן מלמד בהיקש מדרב פפא קל וחומר הלמד מהיקש מדתנא דבי ר׳ ישמעאל אינו דין שילמד בהיקש

הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאן דלית ליה דרב פפא מאי איכא למימר תיקו.

דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בגזירה שוה קל וחומר ומה גזירה שוה שאינה למידה בהיקשא מדרבי יוחנן מלמד בגזירה שוה מדרמי בר חמא קל וחומר הלמד בהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שתלמד בגז״ש.

דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בקל וחומר ק״ו ומה גזירה שוה שאינה למידה בהיקש מדר׳ יוחנן מלמד בק״ו כדאמרן ק״ו הלמד מהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שילמד בקל וחומר

וזהו ק״ו בן ק״ו בן בנו של ק״ו הוא

אלא ק״ו ומה היקש שאינו למד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בק״ו מדתנא דבי רבי ישמעאל ק״ו הלמד מהיקש מדתני דבי רבי ישמעאל אינו דין שילמד בק״ו וזהו ק״ו בן קל וחומר.

דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בבנין אב אמר רבי ירמיה תא שמע מלק ונמצאת טריפה ר״מ אומר אינה מטמאה בבית הבליעה רבי יהודה אומר מטמאה בבית הבליעה

אמר ר׳ מאיר קל וחומר ומה נבלת בהמה שמטמאה במגע ובמשא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה נבילת עוף שאין מטמא במגע ובמשא אינו דין שתהא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה מה מצינו בשחיטה שמכשרתה באכילה

דף נא עמוד א

מטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה שמכשרתה באכילה תטהר טריפתה מטומאתה

ר׳ יוסי אומר דיה כנבלת בהמה טהורה ששחיטתה מטהרתה ולא מליקתה

ולא היא התם תיהוי היא משחיטה דחולין קאתיין.

דבר הלמד בבנין אב מהו שילמד בהיקש ובגו״ש ובק״ו ובבנין אב

פשוט מהא חדא מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן באימורין כשר לן באימורין כשר שהרי לן בבשר כשר

יוצא הואיל ויוצא כשר בבמה

טמא הואיל והותר בעבודת ציבור

חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפיגולו

חוץ למקומו הואיל והוקש לחוץ לזמנו

שקיבלו פסולין וזרקו דמן בהנך פסולין דחזו לעבודת ציבור

וכי דנין דבר שלא בהכשירו מדבר שבהכשירו

תנא מזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה:

שירי הדם כו׳: מאי טעמא אמר קרא (ויקרא ד, ז) אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ההוא דפגע ברישא

ת״ר אל יסוד מזבח העולה ולא יסוד מזבח הפנימי

אל יסוד מזבח העולה אין לו יסוד לפנימי עצמו

אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה

או אינו אלא מזבחה של עולה יהא ליסוד אמר ר׳ ישמעאל קל וחומר מה שיריים שאין מכפרין טעונין יסוד תחלת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה יסוד

אמר רבי עקיבא מה שיריים שאין מכפרין ואין באין לכפרה טעונה יסוד תחלת עולה שמכפרת ובאה לכפרה אינו דין שטעונה יסוד

א״כ מה ת״ל אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבחה של עולה

אמר מר אל יסוד מזבח ולא יסוד מזבח הפנימי הא מיבעי ליה לגופיה (ויקרא ד, ז) מאשר פתח אהל מועד נפקא

אל יסוד מזבח העולה

דף נא עמוד ב

תן יסוד למזבח של עולה

דאי סלקא דעתך כדכתיב הני למה לי קרא לשירים שירים הא בראי עביד להו

וכי תימא דאפיך מיפך

דף נב עמוד א

דבראי לגואי ודגואי לבראי הא אין לו יסוד לפנימי עצמו

או אינו אלא מזבח של עולה יהא ליסוד מי כתיב אל יסוד העולה אל יסוד מזבח העולה כתיב

אי הוה כתיב אל יסוד העולה הוה אמינא בזקיפה אל יסוד השתא דכתיב אל יסוד מזבח העולה אגגו דיסוד

א״ר ישמעאל גג יסוד למה לי קרא ק״ו הוא ומה שירי חטאת שאינה מכפרת טעונה גג יסוד תחלת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה גג יסוד

אמר רבי עקיבא ומה שירי חטאת שאין מכפרין ואין באין לכפר טעונה גג יסוד תחלת עולה שמכפרת ובאה לכפר אינו דין שטעונה גג יסוד אם כן מה ת״ל אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה

מאי בינייהו אמר רב אדא בר אהבה שירים מעכבים איכא בינייהו מר סבר מעכבי ומר סבר לא מעכבי

רב פפא אמר דכולי עלמא שירים אין מעכבים והכא במיצוי חטאת העוף מעכב קא מיפלגי מר סבר מעכב ומר סבר לא מעכב

תניא כוותיה דרב פפא (ויקרא ד, ז) ואת כל (הדם) [הפר] ישפך מה ת״ל הפר לימד על פר יום הכיפורים שטעון מתן דמים ליסוד דברי רבי

אמר רבי ישמעאל קל וחומר ומה אם מי שאין נכנס דמו לפנים חובה טעון יסוד מי שנכנס דמו לפנים חובה אינו דין שטעון יסוד

אמר רבי עקיבא ומה מי שאין דמו נכנס לפני ולפנים בין לחובה בין למצוה טעון יסוד מי שנכנס דמו חובה לפני ולפנים אינו דין שטעון יסוד

יכול יעכבנו ת״ל (ויקרא טז, כ) וכלה מכפר את הקדש שלמו כל הכפרות כולן דברי רבי ישמעאל

קל וחומר לפר כהן משיח (משעיר נשיא) מעתה ומה מי שאין נכנס דמו לפנים לא חובה ולא מצוה טעון יסוד מי שנכנס דמו לפנים בין לחובה בין למצוה אינו דין שטעון יסוד

יכול יעכבנו תלמוד לומר ואת כל (הדם) [הפר] ישפך

נתקו הכתוב לעשה ועשאו שירי מצוה לומר לך שירים אין מעכבין

וסבר רבי ישמעאל מיצוי חטאת העוף מעכב והתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא ה, ט) והנשאר בדם ימצה והנשאר ימצה

דף נב עמוד ב

ושאינו נשאר לא ימצה תרי תנאי ואליבא דר׳ ישמעאל

אמר רמי בר חמא האי תנא סבר שירים מעכבי דתניא (ויקרא ו, יט) הכהן המחטא אותה אותה שניתן דמה למעלה ולא אותה שניתן דמה למטה

אמרת וכי מאין באתה מכלל שנאמר (דברים יב, כז) ודם זבחיך ישפך על מזבח וגו׳ למדנו לניתנין במתן ארבע שאם נתנן במתנה אחת כיפר יכול אף הניתנין למעלה שנתנן למטה כיפר

ודין הוא נאמרו דמים למעלה ונאמרו דמים למטן מה דמים האמורים למטן שנתנן למעלן לא כיפר אף דמים האמורים למעלן אם נתן למטה לא כיפר

לא אם אמרת בתחתונים שניתנין בנתינה למעלה שאין סופן למעלן לא כיפר תאמר בעליונים שנתנן למטה שיש מהן קרב למטה

דמים (שיריים) הפנימיים יוכיחו שיש מהן קרב בחוץ ואם נתנן בתחלה בחוץ לא כיפר

לא אם אמרת בדמים הפנימיים שאין מזבח הפנימי ממרקן תאמר בעליונים שהרי קרנות ממרקות אותן אם נתנן למטה כשרים

ת״ל אותה אותה שניתן דמים למעלה ולא שניתן דמה למטה

מאי שאין מזבח הפנימי ממרקן לאו אלו שיריים

א״ל רבא אי הכי תיתי בק״ו

מה שיריים הפנימיים שסופן חובה בחוץ עשאן בתחלה בחוץ לא כיפר הניתנין למעלה שאין סופן חובה למטה ועשאן בתחלה למטה אינו דין שלא כיפר

אלא אין מזבח הפנימי ממרקן בלבד אלא פרוכת

תנו רבנן (ויקרא טז, כ) וכלה מכפר אם כיפר כלה ואם לא כיפר לא כלה דברי ר׳ עקיבא אמר לו רבי יהודה מפני מה לא נאמר אם כלה כיפר אם לא כלה לא כיפר שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום

מאי בינייהו רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר משמעות דורשין איכא בינייהו וחד אמר שיריים מעכבין איכא בינייהו

תסתיים דר׳ יהושע בן לוי הוא דאמר שיריים דמעכבי דא״ר יהושע בן לוי לדברי האומר שיריים מעכבין מביא פר אחד ומתחיל בתחלה בפנים

אטו ר׳ יוחנן לית ליה הא סברא והאמר ר׳ יוחנן תנא ר׳ נחמיה כדברי האומר שירים מעכבין

אלא כדברי האומר ולאו להני תנאי הכא נמי כדברי האומר ולאו להני תנאי:

מתני׳ חטאות הצבור והיחיד אלו הן חטאות הצבור שעירי ראשי חדשים ושל מועדות שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון ארבע מתנות על ארבע קרנות כיצד

דף נג עמוד א

עלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית צפונית מערבית דרומית שירי הדם היה שופך על יסוד דרומית ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות:

גמ׳ היכי עביד רבי יוחנן ורבי אלעזר חד אמר נותן אמה אילך ואמה אילך וחד אמר מחטא ויורד כנגד חודו של קרן

אליבא דרבי אלעזר בר״ש דאמר היא עצמה אינה נעשית אלא בגופה של קרן דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי מר סבר אמה אילך ואמה אילך כנגד קרן הוא ומר סבר כנגד חודה אין טפי לא

מיתיבי חטאת הציבור והיחיד כיצד מתן דמן היה עולה לכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית וטובל באצבעו הימנית המיומנת שבימין מן הדם שבמזרק וחומר בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה ומחטא ויורד כנגד חודה של קרן עד שמכלה כל הדם שבאצבע וכן כל קרן וקרן

הכי קאמר מצוה בחודה אי עבד אמה אילך ואמה אילך לית לן בה:

מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר׳ שמעון דתניא דמים העליונים ניתנין מחוט הסיקרא ולמעלה דמים התחתונים ניתנין מחוט הסיקרא ולמטן דברי רבי

רבי אלעזר ברבי שמעון אומר במה דברים אמורין בעולת העוף אבל בחטאת בהמה היא עצמה אין נעשית אלא על גופה של קרן

אמר רבי אבהו מאי טעמא דרבי דכתיב (יחזקאל מג, טו) וההראל ארבע אמות ומההראל ולמעלה וגו׳ ארבע אמות הוא דהויא אמר רב אדא בר אהבה ומקום קרנות ארבע מקום קרנות ד׳ הויא אלא אימא רשות קרנות ד׳:

תנן התם חוט של סיקרא חוגרו באמצע להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים מנא הני מילי אמר רב אחא בר רב קטינא שנאמר (שמות כז, ה) והיתה הרשת עד חצי המזבח התורה נתנה מחיצה להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים:

שירי הדם כו׳: ת״ר אל יסוד מזבח זה יסוד דרומי אתה אומר זה יסוד דרומי או אינו אלא יסוד מערבי

וילמד סתום מן המפורש אמרת ילמד ירידתו מן הכבש ליציאתו מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו:

תניא רבי ישמעאל אומר זה וזה יסוד מערבי ר׳ שמעון בן יוחאי אומר זה וזה יסוד דרומי

בשלמא למאן דאמר יסוד מערבי קסבר ילמד סתום מן המפורש

אלא למאן דאמר יסוד דרומי מ״ט א״ר אסי קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי ל״א כוליה פתח בדרום קאי

דף נג עמוד ב

תנא דבי ר׳ ישמעאל כרבי שמעון בן יוחי אומרים זה וזה יסוד מערבי וסימניך משכו גברי לגברא:

מתני׳ העולה קדשי קדשים שחיטתה בצפון וקיבול דמה בכלי שרת בצפון ודמה טעון שתי מתנות שהן ארבע וטעונה הפשט וניתוח וכליל לאשים:

גמ׳ עולה מ״ט תני ליה קדשי קדשים משום דלא כתיב בה (לה׳) קדשי קדשים היא:

ודמה טעון שתי מתנות: היכי עביד אמר רב נותן וחוזר ונותן ושמואל אמר מתנה אחת כמין גמא נותן

כתנאי יכול יזרקנו זריקה אחת ת״ל סביב אי סביב יכול יקיפנו כחוט ת״ל וזרקו הא כיצד כמין גמא (ודמה טעון) שתי מתנות שהן ארבע

ר׳ ישמעאל אומר נאמר כאן סביב ונאמר להלן (ויקרא ח, טו) סביב מה להלן פיסוק וארבע מתנות אף כאן פיסוק וארבע מתנות

אי מה להלן ארבע מתנות על ארבע קרנות אף כאן ארבע מתנות על ארבע קרנות אמרת עולה טעונה יסוד וקרן מזרחית דרומית לא היה לה יסוד

מ״ט אמר ר׳ אלעזר לפי שלא היתה בחלקו של טורף דאמר רב שמואל בר רב יצחק מזבח אוכל בחלקו של יהודה אמה

אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי חמא ברבי חנינא רצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסה בחלקו של בנימין והיה בנימין הצדיק מצטער עליה בכל יום לנוטלה שנאמר

דף נד עמוד א

(דברים לג, יב) חופף עליו כל היום לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזכן להקב״ה שנאמר (דברים לג, יב) ובין כתפיו שכן

מיתיבי עולת העוף כיצד היתה נעשית היה מולק את ראשה ממול עורפה ומבדיל וממצה דמה על קיר המזבח

ואי אמרת לא היה לה יסוד באוירא בעלמא הוא דקא עביד אמר רב נחמן בר יצחק אימר כך התנו אוירא דבנימין קרקע דיהודה

מאי לא הוה לה יסוד רב אמר בבנין לוי אמר בדמים רב מתרגם באחסנתיה יתבני מדבחא לוי מתרגם באחסנתיה יתבני מקדשא מקום מקודש לדמים

תא שמע היסוד היה מהלך על פני כל הצפון ועל פני כל המערב אוכל בדרום אמה אחת ובמזרח אמה אחת מאי אוכל נמי בדמים

תא שמע המזבח היה שלשים ושתים על שלשים ושתים הכא במאי עסקינן מן הצד

ת״ש נמצא פורח אמה על יסוד ואמה על סובב אימא כנגד אמה יסוד ועל אמה סובב:

תא שמע דתני לוי כיצד בונין את המזבח מביאין מלבן שהוא שלשים ושתים על שלשים ושתים וגובהו אמה ומביא חלוקי אבנים מפולמות בין גדולות בין קטנות ומביא סיד וקוניא וזפת וממחה ושופך וזה הוא מקום יסוד

וחוזר ומביא מלבן שהוא שלשים אמה על שלשים אמה וגובהו חמש אמות ומביא חלוקי אבנים כו׳ וחוזר ומביא מלבן שהוא כ״ח על כ״ח אמות וגובהו ג׳ אמות ומביא חלוקי כו׳ והוא מקום המערכה

וחוזר ומביא מלבן שהוא אמה על אמה ומביא חלוקי אבנים מפולמות בין גדולות בין קטנות ומביא זפת וקוניא וממחה ושופך וזהו קרן וכן לכל קרן וקרן

וכי תימא

דף נד עמוד ב

דגייז ליה אבנים שלמות כתיב

דמחית מידי מתותיה ושקיל ליה דאי לא תימא הכי הא דאמר רב כהנא אבנים של קרנות חלולות היו דכתיב (זכריה ט, טו) ומלאו כמזרק כזויות מזבח הכא נמי אבנים שלמות אמר רחמנא אלא דמחית מידי מתותיה ושקיל ליה ה"נ דמחית מידי מתותיה ושקיל ליה

דרש רבא מאי דכתיב (שמואל א יט, יח) וילך דוד ושמואל וישבו בנויות ברמה וכי מה ענין נויות אצל רמה אלא שהיו יושבין ברמה ועוסקין בנויו של עולם

אמרי כתיב (דברים יז, ח) וקמת ועלית אל המקום מלמד שבית המקדש גבוה מכל ארץ ישראל וארץ ישראל גבוהה מכל ארצות לא הוו ידעי דוכתיה היכא

אייתו ספר יהושע בכולהו כתיב (יהושע יח, יד) וירד ועלה הגבול ותאר הגבול בשבט בנימין ועלה כתיב וירד לא כתיב אמרי ש"מ הכא הוא מקומו

סבור למבנייה בעין עיטם דמדלי אמרי ניתתי ביה קליל כדכתיב (דברים לג, יב) ובין כתפיו שכן

ואיבעית אימא גמירי דסנהדרין בחלקו דיהודה ושכינה בחלקו דבנימין ואי מדלינן ליה מתפליג טובא מוטב דניתתי ביה פורתא כדכתיב ובין כתפיו שכן

ועל דבר זה נתקנא דואג האדומי בדוד כדכתיב (תהלים סט, י) כי קנאת ביתך אכלתני וכתיב (תהלים קלב, א) זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע לה' וגו' אם אבא באהל ביתי אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה' וגו'

הנה שמענוה באפרתה מצאנוה בשדה יער באפרתה זה יהושע דקאתי מאפרים מצאנוה בשדה יער זה בנימין דכתיב (בראשית מט, כז) בנימין זאב יטרף:

מתני' זבחי שלמי צבור ואשמות אלו הן אשמות אשם גזילות אשם מעילות אשם שפחה חרופה אשם נזיר אשם מצורע אשם תלוי

שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי כהונה לכל מאכל ליום ולילה עד חצות:

דף נה עמוד א

גמ' מנא לן דבעי צפון דתני רבה בר רב חנן קמיה דרבא (ויקרא כג, יט) ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת מה חטאת בצפון אף שלמי צבור בצפון

אמר ליה רבא וכי חטאת מהיכן למדה מעולה דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש

אלא מדתני רב מרי בריה דרב כהנא (במדבר י, י) על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם מה עולה קדשי קדשים אף זבחי שלמי צבור קדשי קדשים מה עולה בצפון אף זבחי שלמי צבור בצפון

אלא היקשא קמא למאי אתא כי חטאת מה חטאת אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף זבחי שלמי צבור לזכרי כהונה

אמר ליה אביי אי הכי גבי איל נזיר דכתיב (במדבר ו, יד) והקריב את קרבנו לה' כבש בן שנתו תמים אחד לעולה וכבשה אחת בת שנתה [תמימה] לחטאת ואיל אחד [תמים] לשלמים הכי נמי נימא דהקיש הכתוב לחטאת מה חטאת אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף איל נזיר נמי אינו נאכל אלא לזכרי כהונה

הכי השתא התם כיון דכתיב (במדבר ו, יט) ולקח הכהן את הזרוע בשלה מן האיל מכלל דכוליה בעלים אכלי ליה

זרוע בשלה מיהא לא ליתאכיל אלא לזכרי כהונה קשיא

ואיבעית אימא קדשי אקרי קדשי קדשים לא איקרו ואלא למאי הלכתא איתקש אמר רבא שאם גלח על אחד משלשתן יצא:

מתני׳ התודה ואיל נזיר קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל ליום ולילה עד חצות המורם מהם כיוצא בהן אלא שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

גמ׳ ת״ר (ויקרא י, יד) את חזה התנופה ואת שוק התרומה תאכלו במקום טהור אמר רבי נחמיה וכי ראשונים בטומאה אכלום

אלא טהור מכלל שהוא טמא טהור מטומאת מצורע וטמא מטומאת זב ואיזה זה זה מחנה ישראל

ואימא טהור מטומאת זב וטמא מטומאת מת ואיזה זה זה מחנה לויה

אמר אביי אמר קרא (ויקרא י, יג) ואכלתם אותה במקום קדוש אותה במקום קדוש ולא אחרת במקום קדוש אפקה למחנה לויה הדר כתיב במקום טהור אפקה למחנה ישראל

רבא אמר אותה במקום קדוש ולא אחרת במקום קדוש אפקה לגמרי הדר כתב רחמנא תאכלו במקום טהור עיילא למחנה ישראל

ואימא עיילא למחנה לויה לחדא מעיילינן לתרתי לא מעיילינן

אי הכי אפוקי נמי לחדא מפקינן מתרתי לא מפקינן ועוד (דברים יב, יז) לא תוכל לאכול בשעריך כתיב אלא מחוורתא כדאביי:

מתני׳ שלמים קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד המורם מהם כיוצא בהם אלא שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם.

גמ׳ ת״ר (ויקרא ג, ב) ושחטו פתח אהל מועד (ויקרא ג, ח) ושחט אותו לפני אהל מועד (ויקרא ג, ח) ושחט אותו לפני אהל מועד

להכשיר את כל הרוחות בקדשים קלים ק״ו לצפון ומה קדשי קדשים שלא הוכשרו בכל הרוחות הוכשרו בצפון קדשים קלים שהוכשרו בכל הרוחות אינו דין שהוכשרו בצפון

רבי אליעזר אומר לא נאמר הכתוב אלא להכשיר צפון שיכול והלא דין הוא ומה קדשים קלים שהוכשרו בכל הרוחות לא הוכשר מקומן אצל קדשי קדשים קדשי קדשים שלא הוכשרו אלא בצפון אינו דין שלא הוכשר מקומן אצל קדשים קלים ת״ל אהל מועד

דף נה עמוד ב

במאי קא מיפלגי תנא קמא סבר תלתא קראי כתיבי חד לגופיה דניבעי פתח אהל מועד וחד להכשיר צדדין וחד לפסול צידי צדדין וצפון לא איצטריך קרא

ור׳ אליעזר סבר חד לגופיה דניבעי פתח אהל מועד וחד להכשיר צפון וחד להכשיר צדדין וצידי צדדין לא איצטריך קרא

מאי שנא הכא דכתיב פתח אהל מועד ומאי שנא התם דכתיב לפני אהל מועד קמ״ל כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר (ויקרא ג, ב) ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול

איתמר נמי אמר מר עוקבא בר חמא אמר רבי יוסי ברבי חנינא שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר ושחטו פתח אהל מועד בזמן שפתח ההיכל פתוח ולא בזמן שהוא נעול

במערבא מתני הכי אמר רב יעקב בר אחא אמר רב אשי שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולים ובמשכן קודם שיעמידו לוים את המשכן ולאחר שיפרקו לוים את המשכן פסולים

פשיטא מוגף כנעול דמי וילון מאי א״ר זירא הוא עצמו אין נעשה אלא כפתח פתוח

גובהה מאי ת״ש דתניא ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומר שני פשפשין היו בבית החליפות וגובהן שמנה כדי להכשיר את העזרה כולה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים

מאי לאו דאיכא קמייהו שמונה לא דגבהו נינהו שמונה

מיתיבי כל השערים שהיו שם גובהן עשרים אמה ורוחבן עשר אמה פשפשין שאני

והאיכא צדדין דמעייל להו בקרן זוית

אחורי בית הכפורת מאי תא שמע דאמר רמי בר רב יהודה אמר רב לול קטן היה אחורי בית הכפורת גבוה שמונה אמות כדי להכשיר את העזרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים והיינו דכתי׳ (דברי הימים א כו, יח) שנים לפר בר מאי לפר בר אמר רבה בר רב שילא כמאן דאמר כלפי בר

א״ר יהודה אמר שמואל אין חייבין משום טומאה אלא על

דף נו עמוד א

אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלשים וחמש

תני תנא קמיה דרב נחמן כל העזרה היתה קפ״ז על רוחב קל״ה אמר ליה הכי אמר לי אבא כגון זה כהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושוחטין שם קדשים קלים וחייבין משום טומאה

למעוטי מאי אילימא למעוטי חלונות דלתות ועובי החומה תנינא החלונות ועובי החומה כלפנים

ואלא למעוטי לשכות ואי בנויות בחול ופתוחות לקדש והתנן תוכן קודש מדרבנן

ודאורייתא לא והתניא לשכות בנויות בחול ופתוחות לקדש מנין שהכהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושירי מנחה תלמוד לומר (ויקרא ו, ט) בחצר אהל מועד יאכלוה התורה ריבתה חצירות הרבה אצל אכילה אחת

אמר רבא לאכילה שאני

אבל לענין טומאה לא והתניא לשכות הבנויות לחול ופתוחות לקודש כהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ואין שוחטין שם קדשים קלים וחייבין משום טומאה

לאו אמרת אין שוחטין תני נמי אין חייבין

בשלמא אין שוחטין בעינא כנגד הפתח וליכא אלא אין חייבין אמאי

וליטעמיך אין שוחטין מי לא עסקינן דאיכא שחיטה כנגד הפתח דאי ליכא למאי איצטריך אלא אף על גב דקא שחיט כנגד הפתח תני אין שוחטין משום דלא קדיש תני נמי אין חייבין

ולאכילה לא בעינן כנגד הפתח והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר שני פשפשין היו בבית החליפות גובהן שמונה כדי להכשיר את העזרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים אמר רבינא סמי מכאן אכילה

והכתיב (ויקרא ח, לא) בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלו אותו קדשי שעה שאני:

אמר רב יצחק בר אבודימי מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה שנאמר (ויקרא ז, טז) ביום הקריבו את זבחו יאכל ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב

האי מיבעי ליה

דף נו עמוד ב

לגופיה אם כן נימא קרא ביום זבחו יאכל הקריבו למה לי ש״מ ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב

ודילמא ה״ק רחמנא אי קריב דם האידנא ניתאכיל בשר האידנא ולמחר אי קריב דם למחר ניתאכיל בשר למחר וליומא אוחרא אם כן נימא קרא ביום הקריבו יאכל זבחו למה לי שמע מינה ביום שאתה זובח אתה מקריבו ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריבו:

איתמר המחשב לאור שלישי חזקיה אמר כשר רבי יוחנן אמר פסול חזקיה אמר כשר דהא לא אינתיק לשריפה רבי יוחנן אמר פסול דהא אידחי ליה מאכילה

האוכל לאור שלישי חזקיה אמר פטור דלא אינתיק לשריפה רבי יוחנן אמר חייב דהא אידחי לי׳ מאכילה

תניא כוותיה דרבי יוחנן קדשים הנאכלין ליום אחד מחשבין בדמן משתשקע החמה ובבשרן ובאימוריהן משיעלה עמוד השחר קדשים הנאכלין לשני ימים ולילה אחת מחשבין בדמן משתשקע החמה ובאימוריהן משיעלה עמוד השחר ובבשרן משתשקע החמה של שני ימים:

ת״ר יכול יהו נאכלין לאור שלישי ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד וזבחים נאכלין לשני ימים מה זבחים הנאכלין ליום אחד לילה אחריהן אף זבחים הנאכלין לשני ימים לילה אחריהן

תלמוד לומר (ויקרא יט, ו) והנותר עד יום בעוד יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי

יכול ישרף מיד ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד וזבחים נאכלין לשני ימים מה זבחים הנאכלין ליום אחד תיכף לאכילה שריפה אף זבחים הנאכלין לשני ימים תיכף לאכילה שריפה

ת״ל (ויקרא יט, ז) ביום השלישי באש ישרף ביום אתה שורפו ואי אתה שורפו בלילה:

מתני׳ הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון מתנה אחת ובלבד שיתן כנגד היסוד

שינה באכילתן הבכור נאכל לכהנים והמעשר לכל אדם ונאכלין בכל העיר בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד הפסח אינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל אלא עד חצות ואינו נאכל אלא למנויו ואינו נאכל אלא צלי:

גמ׳ מאן תנא אמר רב חסדא ר׳ יוסי הגלילי היא דתניא ר׳ יוסי הגלילי אומר חלבו לא נאמר אלא חלבם דמו לא נאמר אלא דמם לימד על בכור ומעשר ופסח שטעונין מתן דמים ואימורין לגבי מזבח

כנגד היסוד מנא לן א״ר אליעזר אתיא זריקה זריקה מעולה

דף נז עמוד א

ועולה גופה מנלן דכתיב (ויקרא ד, ז) אל יסוד מזבח העולה למד על עולת חובה שטעונה יסוד

אי מה להלן שתי מתנות שהן ארבע אף כאן שתי מתנות שהן ארבע

אמר אביי למה לי למכתב (ויקרא א, ה) סביב בעולה סביב בחטאת הוו שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין

הניחא למ״ד אין מלמדין אלא למ״ד מלמדין מאי איכא למימר הוי אשם שלשה ושלשה ודאי אין מלמדין:

הבכור נאכל לכהנים: ת״ר מנין לבכור שנאכל לשני ימים ולילה שנאמר (במדבר יח, יח) ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין הקישו הכתוב לחזה ושוק של שלמים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד

וזו שאלה נשאלה לפני חכמים בכרם ביבנה בכור לכמה נאכל נענה ר״ט ואמר לשני ימים ולילה אחד

היה שם תלמיד אחד שבא לבית המדרש לפני חכמים תחלה ור׳ יוסי הגלילי שמו אמר לו רבי מנין לך אמר לו בני שלמים קדשים קלים ובכור קדשים קלים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד

אמר לו רבי בכור מתנה לכהן וחטאת ואשם מתנה לכהן מה חטאת ואשם ליום ולילה אף בכור ליום ולילה

אמר לו נדון דבר מ (תוך) דבר ונלמד דבר מ (תוך) דבר מה שלמים אין באין על חטא אף בכור אינו בא על חטא מה שלמים נאכלים לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד

אמר לו רבי נדון דבר מדבר ילמד דבר מדבר חטאת ואשם מתנה לכהן ובכור מתנה לכהן מה חטאת ואשם אין באין בנדר ונדבה אף בכור אינו בנדר ונדבה מה חטאת ואשם נאכלין ליום אחד אף בכור נאכל ליום אחד

קפץ ר״ע ונסתלק ר״ט אמר לו הרי הוא אומר ובשרם יהיה לך הקישן הכתוב לחזה ושוק של שלמים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד

אמר לו היקשתו לחזה ושוק של שלמים ואני מקישו לחזה ושוק של תודה מה תודה נאכלת ליום ולילה אף בכור נאכל ליום ולילה

אמר לו הרי הוא אומר ובשרם יהיה לך שאין ת״ל לך יהיה ומה ת״ל לך יהיה הוסיף הכתוב הויה אחרת בבכור

וכשנאמרו דברים לפני ר׳ ישמעאל אמר להן צאו ואמרו לו לר״ע טעיתה תודה מהיכן למדה משלמים [וכי] דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש הא אין עליך לידון בלשון אחרון אלא בלשון ראשון

ור׳ ישמעאל האי לך יהיה מאי עביד לי׳ לימד על בכור בעל מום שהוא מתנה לכהן שלא מצינו בכל התורה

ור״ע יליף ליה מבשרם חד תם וחד בעל מום ור׳ ישמעאל מבשרם דהנך בכורות קאמר

במאי קמיפלגי מ״ס הימנו ודבר אחר הוי היקש ומ״ס לא הוי היקש

בשלמא למ״ד לא הוי היקש היינו דכתיב (ויקרא טז, טז) וכן יעשה לאהל מועד

כשם שמזה לפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר כך מזה בהיכל

וכשם שלפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם השעיר כך מזה בהיכל

אלא למ״ד הוי היקש מאי איכא למימר מקומות הוא דגמרי מהדדי

דף נז עמוד ב

ואיבעית אימא חוץ מפנים בחד זימנא גמיר

בשלמא למ״ד הוי היקש היינו דכתיב (ויקרא כג, יז) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה

שאין ת״ל תביאו מה ת״ל תביאו כל שאתה מביא ממקום (למקום) אחר הרי הוא כזה מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה

אי מה להלן שני עשרונים אף כאן שני עשרונים ת״ל תהיינה

ולמדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין ת״ל (ויקרא ז, יג) על חלת לחם חמץ נגד חמץ הבא מצה

אלא למאן דאמר (לא) הוי היקש מאי איכא למימר תביאו יתירא היא:

הפסח אינו נאכל: מאן תנא אמר רב יוסף רבי אלעזר בן עזריה היא דתניא רבי אלעזר [בן עזריה] אומר נאמר כאן (שמות יב, ח) בלילה [הזה] ונאמר להלן (שמות יב, יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה

מה להלן עד חצות אף כאן עד חצות

א״ל ר״ע והלא כבר נאמר ואכלתם אותו בחפזון עד שעת חפזון

א״כ מה ת״ל בלילה הזה שיכול יהא ככל הקדשים הנאכלים ביום ת״ל בלילה בלילה יהא נאכל ואינו נאכל ביום

א״ל אביי וממאי דרבי אלעזר ב״ע ודאורייתא דלמא דרבנן ולהרחיק מן העבירה א״כ מאי אלא עד חצות [אלא] כי התם מה התם דאורייתא אף כאן נמי דאורייתא:

דף נח עמוד א

מתני׳ **קדשי** קדשים ששחטן בראש המזבח רבי יוסי אומר כאילו נשחטו בצפון ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומר מחצי המזבח ולדרום כדרום מחצי המזבח ולצפון כצפון:

גמ׳ אמר רב אסי א״ר יוחנן אומר היה ר׳ יוסי כוליה מזבח בצפון קאי ומאי כאילו מהו דתימא בעינן על ירך וליכא קמ״ל

אמר ליה רבי זירא לרב אסי אלא מעתה לר׳ יוסי ברבי יהודה הכי נמי דחציו בצפון וחציו בדרום

וכי תימא הכי נמי והא את הוא דאמרת משמיה דרבי יוחנן מודי רבי יוסי בר״י שאם שחטן כנגדן בקרקע פסולה

אמר ליה הכי קאמר רבי יוחנן שניהם מקרא אחד דרשו (שמות כ, כ) וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך

ר׳ יוסי סבר כולו לעולה וכולו לשלמים ורבי יוסי בר׳ יהודה סבר חציו לעולה וחציו לשלמים

דאי ס״ד כולו לעולה כשר השתא כולו לעולה כשר כולו לשלמים מיבעיא

ואידך איצטריך ס״ד אמינא עולה הוא דדחיק ליה מקום אבל שלמים דלא דחיק ליה מקום אימא לא קמ״ל

גופא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן מודי רבי יוסי ברבי יהודה שאם שחטן כנגדן בקרקע פסולות אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא מאי כנגדן בקרקע אילימא אמה יסוד אמה סובב האי גופיה מזבח הוא ועוד מאי כנגדן בקרקע

וכ״ת דעביד מחילות בקרקע ושחיט בהו וכי האי גוונא מי הוי מזבח והתניא (שמות כ, כ) מזבח אדמה תעשה לי שיהא מחובר מאדמה שלא יבננו לא על גבי מחילות ולא על גבי כיפין

לא צריכא דבצריה בצורי

אמר רבי זירא אפשר איתא להא דרבי יוחנן ולא תנינא לה במתני׳

נפק דק ואשכח דתנן ביררו משם עצי תאינה יפים לסדר מערכה שניה של קטרת כנגד קרן מערבית דרומית משוך מן הקרן כלפי צפון ארבע אמות באומד חמש סאין גחלים ובשבת באומד שמונה סאין גחלים ששם היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים

ומאי סימנא רבי יוסי היא דתניא

דף נח עמוד ב

רבי יוסי אומר זה סימן כל הניטל בפנים לינתן בחוץ אינו נותן אלא בסמוך שאין לפנים

וכל הניטל בחוץ לינתן לפנים אינו ניטל אלא בסמוך שאין לפנים

כל הניטל בפנים לינתן בחוץ מאי ניהו אילימא שירים בהדיא כתיב בהו (ויקרא ד, ז) אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד

ותו כל הניטל בחוץ לינתן בפנים מאי ניהו אילימא גחלים של יום הכיפורים בהדיא כתיב בהו (ויקרא טז, יב) ולקח מלא המחתה גחלי אש וגו׳

אלא כל הניטל בפנים לינתן בחוץ שני בזיכי לבונה של לחם הפנים דגמרי משירים

הניטל בחוץ לינתן בפנים גחלים דכל יומא ויומא דגמרן מגחלים של יום הכפורים

ומאי קסבר אי קסבר כוליה מזבח בדרום קאי עשרים ושבע בעי למיתי

ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם חדא היא עשרים ותרתי בעי מיתי

ואי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום חד סרי בעי למיתי ואלא קסבר קדושת היכל ואולם חדא מילתא היא שית בעי למיתי

אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון קאי

והני ארבע אמות אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום קרנות ואמה מקום רגלי הכהנים דכי מסגו לקמיה טפי תו ליכא פתח

אמר רב אדא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא דתניא ר״י אומר מזבח ממוצע ועומד באמצע העזרה ושלשים ושתים אמות היו לו עשר אמות כנגד פתחו של היכל אחת עשרה אמה מיכן ואחת עשרה אמה מיכן נמצא מזבח מכוון כנגד היכל

סוף סוף לרבי יהודה חד סרי בעי למיתי ואי קסבר קדושת היכל ואולם חדא מילתא היא שית בעי למיתי

מי סברת הני ארבע אמות בהדי אמה יסוד ואמה סובב ארבע אמות בר מאמה יסוד ואמה סובב

ונוקמה כרבי יוסי ובממוצע משום דרבי יהודה שמענא ליה ממוצע בהדיא

ורב שרביא אמר הא מני רבי יוסי הגלילי היא דתניא רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר (שמות מ, ז) ונתת את הכיור בין אהל מועד וגומר (שמות מ, ו) ואת

דף נט עמוד א

מזבח העולה וגו׳ מזבח בפתח אהל מועד ולא כיור בפתח אהל מועד היכן היה נותנו בין האולם ולמזבח משוך קימעא כלפי הדרום

מאי קסבר אי קסבר כוליה מזבח בדרום קאי נוקמיה מכותל היכל ולדרום בין אולם למזבח

ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בבין אולם למזבח

אי נמי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום נוקמיה מכותל היכל ולדרום בין אולם ולמזבח

ואי נמי קסבר קדושת האולם והיכל חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בין אולם ולמזבח אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון

כי נמי מוקמת לה מכותל היכל ולצפון ה״ל בין אולם ולמזבח

ונוקמה מכותל אולם ולצפון בבין אולם ולמזבח

אמר קרא צפונה שיהא צפון פנוי מכלים

מאן תנא דפליג עליה דר׳ יוסי הגלילי ר״א בן יעקב היא דתניא ר״א בן יעקב אומר צפונה שיהא צפון פנוי מכלום ואפילו מן המזבח

אמר רב מזבח שנפגם כל הקדשים שנשחטו שם פסולין מקרא הוא בידינו ושכחנוהו כי סליק מרב כהנא אשכחיה לר״ש ברבי דקאמר משום ר׳ ישמעאל בר׳ יוסי מנין למזבח שנפגם שכל הקדשים שנשחטו שם פסולין

שנאמר (שמות כ, כד) וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וכי עליו אתה זובח אלא כשהוא שלם ולא כשהוא חסר אמר היינו קרא דאישתמיט ליה לרב

ורבי יוחנן אמר אחד זה ואחד זה פסולין במאי פליגי רב סבר בעלי חיים אינן נדחים ור׳ יוחנן סבר בעלי חיים נידחין

מיתיבי כל הקדשים שהיו עד שלא נבנה המזבח ואח״כ נבנה המזבח פסולין נבנה דחויין מעיקרא נינהו

אלא עד שלא נהרס המזבח נהרס הא איזקון להו

אלא עד שלא נפגם המזבח ואחר כך נפגם המזבח פסולין ולא תרוצי קא מתרצת אימא שנשחטו

והאמר רב גידל אמר רב מזבח שנעקר מקטירין קטרת במקומו

כדאמר רבא מודה היה ר׳ יהודה בדמים הכא נמי מודה רב בדמים

מאי ר׳ יהודה דתניא (מלכים א ח, סד) ביום ההוא קידש המלך תוך החצר וגו׳ כי מזבח (שעשה משה) קטן מהכיל דברים ככתבן דברי רבי יהודה

א״ל רבי יוסי

דף נט עמוד ב

והלא כבר נאמר (מלכים א ג, ד) אלף עולות יעלה שלמה על המזבח ההוא ואילו בבית עולמים הוא אומר (מלכים א ח, סג) ויזבח שלמה את זבח השלמים אשר זבח לה׳ בקר עשרים ושנים אלף

וכשאתה מגיע לחשבון עולות ולמנין אמות זה גדול מזה

אלא מהו קטן מהכיל כאדם האומר לחבירו פלוני ננס הוא ופסול לעבודה

ור׳ יהודה שפיר קאמר ר׳ יוסי ר׳ יהודה לטעמיה דאמר מזבח שעשה משה גדול היה דתניא (שמות כז, א) חמש אמות אורך וחמש אמות רוחב דברים ככתבן דברי ר׳ יוסי

ר׳ יהודה אומר נאמר כאן (שמות כז, א) רבוע ונאמר להלן (יחזקאל מג, טז) רבוע מה להלן מאמצעיתו היה מודד אף כאן מאמצעיתו היה מודד

והתם מנלן דכתיב (יחזקאל מג, טז) והאריאל שתים עשרה אמה לכל רוח או אינו אלא י״ב על י״ב כשהוא אומר אל ארבעת רבעיו מלמד שמאמצע הוא מודד

ור׳ יוסי כי גמר גזירה שוה בגובהה הוא דגמיר דתניא (שמות כז, א) ושלש אמות קומתו דברים ככתבן דברי רבי יהודה

רבי יוסי אומר נאמר כאן (שמות כז, א) רבוע ונאמר להלן רבוע מה להלן גובהו פי שנים כארכו אף כאן פי שנים כארכו

אמר ליה רבי יהודה (והלא כבר נאמר ואת החצר מאה אמה וקומה חמש אמות וגו׳) אפשר כהן עומד ע״ג המזבח ועבודה בידו וכל העם רואין אותו מבחוץ

אמר לו ר׳ יוסי והלא כבר נאמר (במדבר ד, כו) ואת קלעי החצר ואת מסך שער החצר אשר על המשכן ועל המזבח מה משכן י׳ אמות אף מזבח י׳ אמות ואומר (שמות לח, יב) קלעים חמש עשרה

דף ס עמוד א

אמה אל הכתף ומה ת״ל (שמות לח, טו) ה׳ אמות משפת מזבח ולמעלה

ומה ת״ל (שמות כז, א) ושלש אמות קומתו משפת סובב ולמעלה

ור׳ יהודה כי גמיר גזירת שוה ברחבה הוא דגמיר

ולרבי יהודה הא קא מיתחזי כהן נהי דכהן מיתחזי עבודה דבידו לא מיתחזי

בשלמא לרבי יהודה היינו דכתיב (מלכים א ח, סד) קידש אלא לרבי יוסי מאי קידש להעמיד בה מזבח

בשלמא לרבי יוסי היינו דכתיב קטן אלא לרבי יהודה מאי קטן הכי קאמר מזבח אבנים שעשה שלמה תחת מזבח הנחשת קטן הוה

במאי פליגי מר סבר דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מפנים

ומר סבר דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מבנין

אמר רבא מודה רבי יהודה בדמים דתניא רבי יהודה אומר כוס אחד היה ממלא מדם התערובות ושופכו על גבי מזבח שאם ישפך דמו של אחת מהן נמצא זה מכשירו

ואי סלקא דעתך סבר רבי יהודה כולה עזרה מיקדשא הא איתעבידא ליה מצוותיה

ודלמא משום דקסבר שפיכה מכח האדם בעינן אם כן נשקליה ונשפיך ליה אדוכתיה

ודלמא משום דבעינן מצוה מן המובחר

אמר רבי אלעזר מזבח שנפגם אין אוכלין בגינו שירי מנחה שנאמר (ויקרא י, יב) ואכלוה מצות אצל המזבח וכי אצל המזבח אכלוה אלא בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר

אשכחן שירי מנחה קדשי קדשים מנלן ת״ל קדש קדשים

קדשים קלים מנין אמר אביי אתיא מדרשא דר׳ יוסי דתניא ר׳ יוסי אומר ג׳ דברים משום

דף ס עמוד ב

ג׳ זקנים וזה אחד מהן רבי ישמעאל אומר יכול יעלה אדם מעשר שני לירושלים ויאכלנו בזמן הזה ודין הוא בכור טעון הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום מה בכור אינו אלא בפני הבית אף מעשר אינו אלא בפני הבית

מה לבכור שכן טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח

ביכורים יוכיחו מה לביכורים שכן טעונין הנחה

ת״ל (דברים יב, ו) והבאתם שמה עולותיכם וגו׳ מקיש מעשר לבכור מה בכור אינו אלא בפני הבית אף מעשר אינו אלא בפני הבית

וניהדר דינא וניתי במה הצד

משום דאיכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד מזבח

מאי קסבר אי קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא אפילו בכור נמי ואי קסבר לא קידשה לעתיד לבא אפילו בכור נמי תיבעי

אמר רבינא לעולם קסבר לא קידשה והכא במאי עסקינן בבכור שנזרק דמו קודם חורבן הבית וחרב הבית ועדיין בשרו קיים

ואיתקש בשרו לדמו מה דמו במזבח אף בשרו במזבח ואתי מעשר ויליף מבכור

וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש מעשר דגן חולין הוא

הניחא למ״ד בתר למד אזלינן אלא למ״ד בתר מלמד אזלינן מאי איכא למימר

דם ובשר חדא מילתא היא

כי סליק רבין אמרה לשמעתא קמיה דרבי ירמיה אמר בבלאי טפשאי אמטול דיתבי בארעא חשוכא אמרי שמעתא דמחשכא לא שמיע להו הא דתניא בשעת סילוק מסעות קדשים נפסלין וזבים ומצורעים משתלחים חוץ למחיצה

ותניא אידך בשני מקומות קדשים נאכלים מאי לאו הא בקדשי קדשים הא בקדשים קלים

אמר רבינא אידי ואידי בקדשים קלים ולא קשיא

דף סא עמוד א

הא רבי ישמעאל הא רבנן

ואיבעית אימא הא והא בקדשי קדשים ומאי בשני מקומות קודם שיעמידו לוים את המשכן

דף סא עמוד ב

ולאחר שיפרקו הלוים את המשכן

מהו דתימא איפסיל להו ביוצא קא משמע לן

ואימא הכי נמי אמר קרא (במדבר ב, יז) ונסע אהל מועד אף על פי שנסע אהל מועד הוא

אמר רב הונא אמר רב מזבח של שילה של אבנים היה דתניא ר״א בן יעקב אומר מה תלמוד לומר (שמות כ, כא) אבנים (דברים כז, ב) אבנים (דברים כז, ב) אבנים שלש פעמים אחד של שילה ואחד של נוב וגבעון ובית עולמים

מתיב רב אחא בר אמי אש שירדה מן השמים בימי משה לא נסתלקה מעל מזבח הנחושת אלא בימי שלמה ואש שירדה בימי שלמה לא נסתלקה עד שבא מנשה וסילקה ואם איתא מעיקרא הוא דאיסתלק ליה

הוא דאמר כרבי נתן דתניא רבי נתן אומר מזבח של שילה של נחושת היה חלול ומלא אבנים

ר״נ בר יצחק אמר מאי לא נסתלקה לא נסתלקה לבטלה מאי היא רבנן אמרי שביבא הוה משדרא רב פפא אמר אושפיזא הוה נקט וזימנין הכא וזימנין הכא

תנן התם וכשעלו בני הגולה הוסיפו עליו ד׳ אמות מן הדרום וד׳ אמות מן המערב כמין גמא מאי טעמא אמר רב יוסף משום דלא ספק

אמר ליה אביי השתא מקדש ראשון דכתיב ביה (מלכים א ד, כ) יהודה וישראל רבים כחול אשר על (שפת) הים ספק מקדש שני דכתיב ביה (עזרא ב, סד) כל הקהל כאחד ארבע רבוא לא ספק א״ל התם אש של שמים מסייעתן הכא אין אש של שמים מסייעתן

כי אתא רבין אמר ר״ש בן פזי משום בר קפרא שיתין הוסיפו מעיקרא סבור מזבח אדמה שהוא אטום באדמה

ולבסוף סבור שתיה כאכילה ומאי מזבח אדמה שהוא מחובר באדמה שלא יבננו לא ע״ג כיפים

דף סב עמוד א

ולא על גבי מחילות

אמר רב יוסף לאו היינו דתניא (עזרא ג, ג) ויכינו (את) המזבח על מכונותיו שהגיעו לסוף מדותיו והכתיב (דברי הימים א כח, יט) הכל בכתב מיד ה׳ עלי השכיל

אלא אמר רב יוסף קרא אשכח ודרש (דברי הימים א כב, א) ויאמר דויד זה הוא בית ה׳ האלהים וזה מזבח לעולה לישראל כי בית מה בית ששים אמה אף מזבח ששים אמה

בשלמא בית מינכרא צורתו אלא מזבח מנא ידעי

אמר רבי אלעזר ראו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו ור׳ יצחק נפחא אמר אפרו של יצחק ראו שמונח באותו מקום ור׳ שמואל בר נחמני אמר מכל הבית כולו הריחו ריח קטרת משם הריחו ריח אברים

אמר רבה בר בר חנה א״ר יוחנן שלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ואחד שהעיד להם על מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית

במתניתא תנא ר״א בן יעקב אומר שלשה נביאים עלו עמהן מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית

ת״ר קרן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנה״מ אמר רב הונא אמר קרא (שמות כז, א) המזבח כל מקום שנאמר המזבח לעכב

אלא מעתה כיור לרבי וסובב לרבי יוסי ברבי יהודה הכי נמי דמעכב דכתי׳ (שמות כז, ה) ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח מלמטה ותניא איזהו כרכוב רבי אומר זה כיור רבי יוסי ברבי יהודה אומר זה הסובב

אין דתניא אותו היום נפגמה קרן מזבח והביאו בול של מלח וסתמוהו ולא מפני שכשר לעבודה אלא שלא יראה מזבח פגום שכל מזבח שאין לו קרן וכבש ויסוד וריבוע פסול רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף הסובב

ת״ר איזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהנים אמה אטו הכהנים בין קרן לקרן הוו אזלי אלא אימא ומקום הילוך רגלי הכהנים אמה

והכתיב (שמות לח, ד) תחת כרכובו מלמטה עד חציו אמר רב נחמן בר יצחק תרי הוו חד לנוי וחד לכהנים דלא נשתרקו

מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין א״ר מני ובלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה (שמות כז, א) חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח

אמר ליה אביי דלמא מקום מערכה קאמר מר א״ל מר דגברא רבה הוא ידע מאי קאמינא קרי עלייהו

דף סב עמוד ב

(בראשית כה, ד) בני קטורה בני אחתיה דרבי טרפון הוו יתבי קמיה דרבי טרפון פתח ואמר (בראשית כה, א) ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה יוחני אמרי ליה קטורה כתיב קרי עליהם בני קטורה

אמר אביי בר הונא אמר רב חמא בר גוריא גזירין שעשה משה אורכן אמה ורוחבן אמה ועוביין כמחק גודש סאה

אמר רבי ירמיה באמה גדומה אמר רב יוסף ולאו היינו דתניא (ויקרא א, ח) על העצים אשר על האש אשר על המזבח שלא יהו עצים יוצאין מן המזבח כלום

תנן התם כבש היה לדרומה של מזבח אורך שלשים ושתים על רוחב שש עשרה מנא ה״מ אמר רב הונא אמר קרא (ויקרא א, יא) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה שיהא ירך בצפון ופניו בדרום

אימא ירך בצפון ופניו בצפון אמר רבא רמי גברא אאפיה א״ל אביי אדרבה תריץ ואותיב גברא

א״ל (שמות כז, א) רבוע כתיב והא מיבעי ליה דמרבע רבועי מי כתיב מרובע וליטעמיך מי כתיב רבוץ א״ל רבוע כתיב דמשמע הכי ומשמע הכי

ותנא מייתי לה מהכא דתניא רבי יהודה אומר (יחזקאל מג, יז) ומעלותיהו פנות קדים כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח

ואימא שמאל למזרח לא ס״ד דתני רמי בר (יחזקיה) ים שעשה שלמה (דברי הימים ב ד, ד) עומד על שנים עשר (עמודים) בקר שלשה פונים צפונה ושלשה פונים ימה ושלשה פונים נגבה ושלשה פונים מזרחה כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח

ההוא מיבעי ליה לגופיה א״כ פונים פונים למה לי

שאל רבי שמעון בן יוסי בן לקוניא את ר׳ יוסי אומר היה ר״ש בן יוחי אויר יש בין כבש למזבח אמר לו ואתה אי אתה אומר כן והלא כבר נאמר (דברים יב, כז) ועשית עולותיך הבשר והדם מה דם בזריקה אף בשר בזריקה

אמר לו שאני אומר עומד בצד מערכה וזורק

א״ל כשהוא זורק למערכה דלוקה הוא זורק או למערכה שאינה דלוקה הוא זורק הוי אומר למערכה דלוקה הוא זורק התם משום דלא אפשר

רב פפא אמר כי דם מה דם אויר קרקע מפסיקו אף בשר אויר קרקע מפסיקו

אמר רב יהודה שני כבשים קטנים יוצאין מן הכבש שבהן פונים ליסוד ולסובב ומובדלין מן המזבח מלא נימא משום שנאמר סביב ורבי אבהו אמר רבוע

ואיצטריך למכתב סביב ואיצטריך למכתב רבוע דאי כתב רחמנא סביב הוה אמינא דעגיל מעגל כתב רחמנא רבוע ואי כתב רחמנא רבוע הוה אמינא דאריך וקטין כתב רחמנא סביב

תנן התם הכבש והמזבח ששים ושתים הני שיתין וארבעה הוו נמצא פורח אמה על יסוד ואמה על סובב

דף סג עמוד א

אמר רמי בר חמא כל כבשי כבשים שלש אמות לאמה חוץ מכבשו של מזבח שהיה שלש אמות ומחצה ואצבע ושליש אצבע בזכרותא:

מתני׳ מנחות היו נקמצות בכל מקום בעזרה ונאכלות לפנים מן הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות:

גמ׳ א״ר אלעזר מנחה שנקמצה בהיכל כשירה שכן מצינו בסילוק בזיכין

מתיב רבי ירמיה (ויקרא ב, ב) וקמץ משם ממקום שרגלי הזר עומדות

בן בתירא אומר מנין שאם קמץ בשמאל שיחזיר ויקמוץ בימין ת״ל משם ממקום שקמץ כבר

איכא דאמרי הוא מותיב לה והוא מפרק לה איכא דאמרי א״ל ר׳ עקיבא לר׳ ירמיה בר תחליפא אסברא לך לא נצרכא אלא להכשיר כל העזרה כולה

סלקא דעתך אמינא הואיל ועולה קדשי קדשים ומנחה קדשי קדשים מה עולה טעונה צפון אף מנחה טעונה צפון

מה לעולה שכן כליל

מחטאת מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות

מאשם מה לאשם שכן מיני דמים

מכולהו מה לכולהו שכן מיני דמים

אלא איצטריך סד״א הואיל וכתיב (ויקרא ב, ח) והגישה אל המזבח (ויקרא ו, ח) והרים ממנו בקומצו

מה הגשה בקרן מערבית דרומית אף קמיצה בקרן מערבית דרומית קא משמע לן

אמר רבי יוחנן שלמים ששחטן בהיכל כשרים שנאמר (ויקרא ג, ב) ושחטו (אותו) פתח אהל מועד ולא יהא טפל חמור מן העיקר

מיתיבי רבי יוחנן בן בתירה אומר מנין שאם הקיפו עובדי כוכבים את כל העזרה שהכהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ת״ל (במדבר יח, י) בקדש הקדשים תאכלנו

ואמאי נימא בחצר אהל מועד יאכלוה ולא יהא טפל חמור מן העיקר

הכי השתא התם עבודה דאדם עובד במקום רבו אמרינן לא יהא טפל חמור מן העיקר אכילה דאין אדם אוכל במקום רבו לא יהא טפל חמור מן העיקר לא אמרינן:

מתני׳ חטאת העוף היתה נעשית על קרן דרומית מערבית ובכל מקום היתה כשירה אלא זה היתה מקומה ושלשה דברים היתה אותה קרן משמשת מלמטה ושלשה מלמעלה מלמטה חטאת העוף והגשות ושירי הדם

ומלמעלן ניסוך היין והמים ועולת העוף כשהיא רבה במזרח

כל העולין למזבח עולין דרך ימין

דף סג עמוד ב

ומקיפין ויורדין דרך שמאל חוץ מן העולה לג׳ אלו שהיו עולין ויורדין על העקב:

גמ׳ מנא ה״מ א״ר יהושע אמר קרא (ויקרא ה, יא) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא חטאת קרויה מנחה ומנחה קרויה חטאת

מה חטאת טעונה צפון אף מנחה טעונה צפון ומה מנחה בקרן מערבית דרומית אף חטאת בקרן מערבית דרומית

ומנחה גופה מנלן דתניא (ויקרא ו, ז) לפני ה׳ יכול במערב ת״ל (ויקרא ו, ז) אל פני המזבח

אי אל פני המזבח יכול בדרום ת״ל לפני ה׳ הא כיצד מגישה בקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן ודיו

ר״א אומר יכול יגישנה למערבה של קרן או לדרומה של קרן אמרת כל מקום שאתה מוצא שני מקראות אחד מקיים עצמו ומקיים חבירו ואחד מקיים עצמו ומבטל חבירו מניחין זה שמקיים עצמו ומבטל חבירו ותופשין את שמקיים עצמו ומקיים חבירו

כשאתה אומר אל פני ה׳ במערב היכן קיימת אל פני המזבח וכשאתה אומר אל פני המזבח בדרום קיימת לפני ה׳

בדרום היכן קיימת אמר רב אשי קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי:

בכל מקום היתה כשירה [וכו׳]: מאי קאמר אמר רב אשי ה״ק בכל מקום היתה כשירה למליקתה אלא זה היה מקומה להזאתה

תנינא להא דת״ר מלקה בכל מקום במזבח כשירה היזה דמה בכל מקום כשירה היזה ולא מיצה כשירה ובלבד שיתן מחוט הסיקרא ולמטה מדם הנפש

מאי קאמר ה״ק מלקה בכל מקום במזבח כשירה מיצה דמה בכ״מ במזבח כשירה

דף סד עמוד א

שאם היזה ולא מיצה כשירה ובלבד שיתן מחוט הסיקרא ולמטה מדם הנפש:

שלשה דברים כו׳: חטאת העוף הא דאמרן

הגשות דכתיב (ויקרא ב, ח) והגישה אל (פני) המזבח שירי הדם דכתיב (ויקרא ד, ז) ואת כל דם הפר ישפוך אל יסוד המזבח:

מלמעלה ניסוך המים והיין ועולת העוף כשהיא רבה במזרח: מ״ט רבי יוחנן אמר מפני שקרובה מבית הדשן

אמר רבי יוחנן בא וראה כמה גדול כחן של כהנים שאין לך קל בעופות יותר ממוראה ונוצה פעמים שהכהן זורקן יותר מבשלשים אמה

דתנן נטל מחתה של כסף ועלה לראש המזבח ופינה את הגחלים אילך ואילך וחתה מן המאוכלות הפנימיות ויורד הגיע לרצפה מחזיר פניו כלפי צפון והולך למזרחו של כבש כעשר אמות צבר את הגחלים על גבי הרצפה רחוק מן הכבש שלשה טפחים מקום שנותנין מוראה ונוצה ודישון מזבח הפנימי והמנורה

הני טפי מתלתין וחד הויין מקום גברי לא חשיב:

כל העולים למזבח: מ״ט אמר רבי יוחנן נסכים שמא יתעשנו ועולת העוף שמא תמות בעשן

ורמינהו בא לו להקיף את המזבח מאין הוא מתחיל מקרן דרומית מזרחית צפונית מערבית דרומית ונותנין לו יין לנסך

אמר רבי יוחנן

דף סד עמוד ב

הקפה ברגל אמר רבא דיקא נמי דקתני נותנין לו יין לנסך ולא קתני אומר לו נסך ש״מ

ת״ר כל העולין למזבח עולין דרך ימין ויורדין דרך שמאל עולין דרך מזרח ויורדין דרך מערב חוץ מן העולה לשלשה דברים הללו שעולים דרך מערב ויורדין דרך מערב עולין דרך ימין ויורדין דרך ימין

דרך ימין דרך שמאל הוא אמר רבינא תני שמאל רבא אמר מאי ימין ימין דמזבח ומאי שמאל שמאל דגברא

וניתני או אידי ואידי דמזבח או אידי ואידי דגברא קשיא:

מתני׳ חטאת העוף כיצד היה נעשית (עלה לכבש ופנה לסובב בא לו לקרן דרומית מזרחית) היה מולק את ראשה ממול ערפה ואינו מבדיל ומזה מדמה על קיר המזבח שירי הדם היה מתמצה על היסוד ואין למזבח אלא דמה וכולה לכהנים:

גמ׳ ת״ר (ויקרא ה, ט) והזה מדם החטאת מגוף החטאת הא כיצד אוחז בראש ובגוף ומזה על קיר המזבח ולא על קיר הכבש ולא על קיר היכל ולא על קיר אולם ואיזה זה קיר התחתון

או אינו אלא קיר העליון ודין הוא ומה בהמה שעולתה למטה חטאתה למעלה עוף שעולתו למעלה אינו דין שחטאתו למעלה

ת״ל (ויקרא ה, ט) והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח קיר שהשירין שלו מתמצים ליסוד ואיזה זה קיר התחתון

ונעביד מעילאי והדר נעביד מתתאי אמר רבא מי כתיב ימצה ימצה כתיב דממילא משמע

אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב כיצד מולקין חטאת העוף אוחז גפיו בשתי אצבעות ושתי רגלים בשתי אצבעות ומותח צוארה על רוחב גודלו ומולקה

במתניתא תנא ציפרא מלבר אוחז גפיו בשתי אצבעות ושני רגלים בשתי אצבעות ומותח צוארו על רוחב שתי אצבעותיו ומולק וזו עבודה קשה שבמקדש

זו היא ותו לא והאיכא קמיצה וחפינה אלא אימא זו עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש:

מתני׳ עולת העוף כיצד נעשית עלה לכבש ופנה לסובב בא לו לקרן דרומית מזרחית היה מולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל ומיצה את דמה על קיר המזבח נטל את הראש והקיף בית מליקתו למזבח וספגו במלח וזרקו על גבי האשים

בא לו לגוף והסיר את המוראה ואת הנוצה ואת בני המעיים היוצאין עמם והשליכן לבית הדשן שיסע ולא הבדיל ואם הבדיל כשר סופגו במלח וזרקו על גבי האשים

לא הסיר המוראה ולא הנוצה ואת בני מעיים היוצאין עמם ולא ספגו במלח כל ששינה בה מאחר שמיצה את דמה כשירה הבדיל בחטאת ולא הבדיל בעולה פסול מיצה את דם הראש ולא מיצה דם הגוף פסולה דם הגוף ולא מיצה דם הראש כשירה

חטאת העוף שמלקה שלא לשמה מיצה דמה שלא לשמה לשמה ושלא לשמה או שלא לשמה ולשמה פסול עולת העוף כשירה ובלבד שלא עלתה לבעלים לשם חובה

אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף שמלקן ושמיצה את דמן לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר כמצותו

כיצד קרב המתיר כמצותו מלק בשתיקה ומיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה הדם בשתיקה או שמלק ומיצה הדם חוץ לזמנו זהו שקרב המתיר כמצותו

כיצד לא קרב המתיר כמצותו מלק חוץ למקומו מיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה הדם חוץ למקומו או שמלק ומיצה הדם חוץ למקומו

דף סה עמוד א

חטאת העוף שמלקו שלא לשמה ומיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה דמו שלא לשמה או שמלק ומיצה הדם שלא לשמה זהו שלא קרב המתיר כמצותו

לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת

א״ר יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת [וחכ״א זה וזה פסול ואין בו כרת]

לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

גמ׳ ת״ר (ויקרא א, טו) והקריבו מה ת״ל

לפי שנאמר (ויקרא א, יד) והקריב מן התורים או מן בני היונה יכול המתנדב עוף לא יפחות משני פרידין ת״ל והקריבו אפילו פרידה אחת יביא אל המזבח

מה ת״ל (ויקרא א, טו) הכהן לקבוע לו כהן שיכול והלא דין הוא ומה בן צאן שקבע לו צפון לא קבע לו כהן עוף שלא קבע לו צפון אינו דין שלא יקבע לו כהן ת״ל אל הכהן לקבוע לו כהן

יכול ימלקנו בסכין ודין הוא ומה אם שחיטה שלא קבע לה כהן קבע לה כלי מליקה שקבע לה כהן אינו דין שיקבע לה כלי

ת״ל (ויקרא א, טו) כהן ומלק אמר רבי עקיבא וכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי מזבח אלא מה ת״ל כהן שתהא מליקה בעצמו של כהן

יכול ימלקנה בין מלמעלה בין מלמטה ת״ל ומלק והקטיר מה הקטרה בראש המזבח אף מליקה בראש המזבח

ומלק ממול עורף אתה אומר ממול עורף או אינו אלא מן הצואר ודין הוא נאמר כאן ומלק ונאמר להלן (ויקרא ה, ח) ומלק מה להלן ממול עורף אף כאן ממול עורף

אי מה להלן מולק ואינו מבדיל אף כאן מולק ואינו מבדיל ת״ל ומלק והקטיר מה הקטרה הראש לעצמו והגוף לעצמו אף מליקה הראש לעצמו והגוף לעצמו

ומנין שהקטרת הראש בעצמו והגוף בעצמו שנאמר (ויקרא א, יז) והקטיר אותו הרי הקטרת הגוף אמורה הא מה אני מקיים (ויקרא א, טו) והקטיר המזבחה בהקטרת הראש הכתוב מדבר

(ויקרא א, טו) ונמצה דמו כולו אל קיר המזבח ולא על קיר הכבש ולא על קיר ההיכל ואיזה זה קיר העליון

או אינו אלא קיר התחתון ודין הוא מה בהמה שחטאתה למעלה עולתה למטה עוף שחטאתו למטה אינו דין שעולתו למטה

ת״ל ומלק והקטיר ונמצה דמו וכי תעלה על דעתך לאחר שהקטיר חוזר וממצה אלא לומר לך מה הקטרה בראש המזבח אף מיצוי בראש המזבח הא כיצד היה עולה בכבש ופונה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית היה מולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל וממצה מדמה על קיר המזבח אם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה כשירה

רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים כל עצמה אין נעשית אלא בראש המזבח מאי בינייהו

אביי ורבא דאמרי תרוייהו עושה מערכה ע״ג סובב איכא בינייהו:

בא לו לגוף כו׳: ת״ר (ויקרא א, טז) והסיר את מוראתו בנוצתה זו זפק

יכול יקדיר בסכין ויטלנו ת״ל בנוצתה נוטל את הנוצה עמה אבא יוסי בן חנן אומר נוטלה ונוטל קורקבנה עמה

דבי רבי ישמעאל תנא בנוצתה שלה קודרה בסכין כמין ארובה:

דף סה עמוד ב

שיסע ולא הבדיל: ת״ר ושסע אין שיסע אלא ביד וכן הוא אומר (שופטים יד, ו) וישסעהו כשסע הגדי:

לא הסיר את המוראה כו׳: מתני׳ דלא כרבי אלעזר בר״ש דתניא א״ר אלעזר בר״ש שמעתי שמבדילין בחטאת העוף

מאי בינייהו אמר רב חסדא מיצוי חטאת העוף מעכב איכא בינייהו ת״ק סבר מיצוי חטאת העוף מעכב וכיון דמצוי דם קעביד מעשה עולה בחטאת העוף

ור׳ אלעזר בר״ש סבר מיצוי חטאת העוף לא מעכב ומחתך בשר בעלמא הוא

רבא אמר שהייה בסימן שני בעולת העוף מעכב איכא בינייהו תנא קמא סבר שהייה בסימן שני בעולת העוף לא מעכב ואע״ג דשהייה קא עביד מעשה עולה בחטאת

ורבי אלעזר בר״ש סבר מעכב וכיון דשהייה מחתך בשר בעלמא הוא

אביי אמר רוב בשר מעכב איכא בינייהו

ובפלוגתא דר׳ זירא ור׳ שמואל בר רב יצחק חד אמר שהייה בסימן שני בעולת העוף מעכב איכא בינייהו וחד אמר רוב בשר מעכב איכא בינייהו

מכלל דבעינן דרוב בשר בתחילה אין והתניא כיצד מולקין חטאת העוף חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לווושט או לקנה הגיע לווושט או לקנה חותך סימן אחד או רובו ורוב בשר עמו ובעולה שנים או רוב שנים

אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר לא שמיע להו הא דא״ר שמעון בן אליקים משום רבי אלעזר בן פדת משום ר״א בן שמוע אומר היה ר״א בר׳ שמעון שמעתי בחטאת העוף שמבדילין ומאי לא יבדיל

דף סו עמוד א

אין צריך להבדיל א״ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה גבי בור דכתיב (שמות כא, לג) ״ולא יכסנו״ ה״נ דאין צריך לכסות

הכי השתא התם כיון דכתיב (שמות כא, לד) בעל הבור ישלם עלויה הוא דרמי לכסויי אבל הכא מכדי כתיב (ויקרא א, טו) והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף

לא יבדיל למה לי ש״מ אין צריך להבדיל:

מיצה דם הגוף: ת״ר עולה אע״פ שמיצה דם הגוף ולא מיצה דם הראש יכול מיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף ת״ל הוא

מאי תלמודא אמר רבינא מסתברא דרוב דמים בגוף שכיחי:

הדרן עלך קדשי קדשים

מתני׳ **חטאת** העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כשירה

כמעשה חטאת לשם עולה כמעשה עולה לשם חטאת כמעשה עולה לשם עולה פסולה עשאה למעלה כמעשה כולן פסולה

עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה עולה לשם עולה כשירה כמעשה עולה לשם חטאת כשירה ובלבד שלא עלתה לבעליה

כמעשה חטאת לשם עולה כמעשה חטאת לשם חטאת פסולה עשאה למטה כמעשה כולן פסולה:

דף סו עמוד ב

גמ׳ דשני במאי אילימא דשני במליקה נימא דלא כר׳ אלעזר בר׳ שמעון דאמר שמעתי שמבדילין בחטאת העוף

ולא אוקימנא דלא כר׳ אלעזר בר׳ שמעון

לא דשני בהזאה

הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא עשאה למעלה כמעשה כולן פסולה ואפילו כמעשה חטאת לשם חטאת דשני במאי אילימא דשני במליקה האמר מר מליקה בכל מקום במזבח כשירה אלא לאו דשני בהזאה ומדסיפא בהזאה רישא נמי בהזאה

מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא:

עולת העוף כו׳ דשני במאי

אילימא דשני במליקה מדקתני סיפא כולן אין מטמאין בבית הבליעה ומועלין בהן נימא דלא כרבי יהושע דאי כר׳ יהושע האמר אין מועלין

ואלא במיצוי

אימא סיפא עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת ר״א אומר מועלין בה ר׳ יהושע אומר אין מועלין בה דשני במאי

אילימא במיצוי אימר דאמר ר׳ יהושע דשני במליקה במיצוי מי אמר

ואלא במליקה רישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי

אין רישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי:

מתני׳ וכולן אין מטמאין בבית הבליעה ומועלים בהן חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת

עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת ר״א אומר מועלים בה ר׳ יהושע אומר אין מועלים בה

א״ר אליעזר ומה אם חטאת שאין מועלים בה לשמה כששינה את שמה מועלים בה עולה שמועלים בה לשמה כששינה את שמה אינו דין שימעלו בה

א״ל ר׳ יהושע לא אם אמרת בחטאת ששינה את שמה לשם עולה שכן שינה את שמה לדבר שיש בו מעילה תאמר בעולה ששינה את שמה לשם חטאת שכן שינה את שמה לדבר שאין בו מעילה

דף סז עמוד א

אמר לו ר׳ אליעזר והרי קדשי קדשים ששחטן בדרום ושחטן לשם קדשים קלים יוכיחו שכן שינה את שמם לדבר שאין בו מעילה ומועלין בהן אף אתה אל תתמה על העולה אע״פ ששינה שמה לדבר שאין בו מעילה שימעלו בה

אמר לו ר׳ יהושע לא אם אמרת בקדשי קדשים ששחטן בדרום ושחטן לשם קדשים קלים שכן שינה את שמם לדבר שיש בו איסור והיתר תאמר בעולה ששינה את שמה לדבר שכולו היתר:

גמ׳ תניא אמר לו ר״א לרבי יהושע אשם ששחטו בצפון לשם שלמים יוכיח ששינה את שמו ומועלין בו ואף אתה אל תתמה על העולה שאע״פ ששינה את שמה שימעלו בה

אמר לו רבי יהושע לא אם אמרת באשם שאם. שינה את שמו לא שינה את מקומו תאמר בעולה ששינה את שמה ושינה את מקומה

אמר לו ר״א אשם ששחטו בדרום לשם שלמים יוכיח ששינה את שמו ושינה את מקומו ומועלין בו אף אתה אל תתמה על העולה שאע״פ ששינה את שמה ושינה את מקומה מועלין בה

א״ל ר׳ יהושע לא אם אמרת באשם ששינה את שמו ושינה את מקומו ולא שינה את מעשיו תאמר בעולה ששינה את שמה ואת מעשיה ושינה את מקומה

אמר רבא ונימא ליה אשם ששחטו בדרום לשם שלמים בשינוי בעלים ששינה את שמו ושינה את מקומו ושינה את מעשיו

מדלא קאמר ליה הכי שמע מינה נחית רבי אליעזר לטעמיה דרבי יהושע דאמר רב אדא בר אהבה אומר היה רבי יהושע עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כיון שמלק בה סימן אחד נמשכת ונעשית חטא׳ העוף

אי הכי חטאת העוף נמי שעשאה למעלה כמעשה העולה מכי מליק בה סימן אחד תימשך ותהוי עולת העוף וכ״ת ה״נ והא״ר יוחנן משום רבי בנאה כך היא הצעה של משנה מאי לאו כך היא הצעה ותו לא

לא כך הצעה של כולה משנה

רב אשי אמר בשלמא עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כיון דהא הכשירה בסימן אחד והא הכשירה בשני סימנין ועולת העוף למטה ליתא כיון דמלק בה סימן אחד נמשכת ונעשית חטאת העוף

אלא חטאת העוף כיון דאמר מר מליקה בכל מקום כשירה מכי מלק בה סימן אחד איפסלא כי הדר מליק באידך סימן היכי ממשכה והויא עולת העוף

גופא אמר רב אדא בר אהבה אומר היה רבי יהושע עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כיון שמלק בה סימן אחד נמשכת ונעשית חטאת העוף

דף סז עמוד ב

ת״ש חטאת לזו ועולה לזו

עשה שתיהן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול שתיהן למטה מחצה כשר ומחצה פסול אחת למעלה ואחת למטה שתיהן פסולות שאני אומר חטאת קרבה למעלה ועולה קרבה למטה

נהי נמי דעולה קרבה למטה תימשוך ותהוי חטאת העוף

אימור דא״ר יהושע בחד גברא בתרי גברי מי אמר

ת״ש חטאת ועולה וסתומה ומפורשת

עשה כולן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציין למעלה וחציין למטה אינה כשירה אלא סתומה ומתחלקת ביניהן

ואילו מפורשין לא ואמאי נהי נמי דעולה קרבה למטה תימשוך ותיהוי חטאת העוף

וכי תימא הא דלא כר׳ יהושע ומי מצית אמרת הכי

תא שמע האשה שאמרה הרי עלי קן אם אלד זכר ילדה זכר מביאה שתי קינים אחת לנדרה ואחת לחובתה

נתנתן לכהן הכהן צריך לעשותן שלש למעלה ואחת למטה

לא עשה כן אלא עשה שתים למעלה וב׳ למטה ולא נמלך צריכה שתביא עוד פרידה אחת ותקריבנה למעלה

ממין א׳ ומשני מינין תביא שתים

פרשה נדרה [צריכה] להביא עוד ג׳ פרידין

ממין אחד ומב׳ מינין תביא ד׳

קבעה נדרה

דף סח עמוד א

צריכה שתביא עוד חמש פרידין למעלה

ממין אחד ומב׳ מינין תביא שש

נתנתן לכהן ואינה יודעת מה נתנה הלך הכהן ועשה ואינו יודע מה עשה צריכה ד׳ פרידין לנדרה ושתים לחובתה וחטאת אחת

בן עזאי אומר ב׳ חטאות

א״ר יהושע זהו שאמרו כשהוא חי קולו אחד וכשהוא מת קולו ז׳

אימר דא״ר יהושע לאפוקה מידי מעילה למיסק ליה לחובה מי אמר:

מתני׳ (כל הפסולין שמלקו מליקתן פסולה ואינו מטמא בבית הבליעה) מלק בשמאל או בלילה שחט חולין בפנים וקדשים בחוץ אינן מטמאות בבית הבליעה

מלק בסכין מלק חולין בפנים וקדשים בחוץ

דף סח עמוד ב

תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן שיבשה גפה שניסמית עינה ושנקטעה רגלה מטמא בבית הבליעה

זה הכלל כל שפסולו בקודש אינו מטמא בבית הבליעה לא היה פסולו בקודש מטמא בבית הבליעה:

גמ׳ אמר רב שמאל ולילה אין מטמאין בבית הבליעה זר וסכין מטמאין בבית הבליעה

מאי שנא שמאל דאית ליה הכשירה ביוה״כ ולילה אית ליה הכשירה באיברים ופדרים זר נמי אית ליה הכשירה בשחיטה שחיטה לאו עבודה היא

ולא והא״ר זירא שחיטת פרה בזר פסולה ומחוי רב עלה אלעזר וחוקה

שאני פרה דקדשי בדק הבית היא

ולא כל דכן הוא קדשי בדק הבית בעו כהונה קדשי מזבח מיבעיא

אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה

ונילף מבמה

מבמה לא יליף

ולא והתניא מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה

תנא (ויקרא ו, ב) אזאת תורת העולה סמיך ליה

ורבי יוחנן אמר זר אין מטמא אבית הבליעה סכין מטמא אבית הבליעה

תנן כל הפסולין שמלקו מליקתן פסולה בשלמא לר׳ יוחנן כל לאיתויי זר אלא לרב כל לאיתויי מאי

לאו לאיתויי שמאל ולילה שמאל ולילה בהדיא קתני תני והדר מפרש

תא שמע זה הכלל כל שהיה פסולו בקודש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשלמא לרבי יוחנן כל לאיתויי זר אלא לרב לאיתויי מאי

דף סט עמוד א

וליטעמיך שלא היה פסולו בקודש לאיתויי מאי

אלא רישא לאיתויי שחיטת קדשים בפנים סיפא לאיתויי מליקת חולין בחוץ

תניא כוותיה דרבי יוחנן מלקה זר מלקה פסול הפיגול והנותר והטמא אין מטמאין אבית הבליעה

א״ר יצחק שמעתי שתים אחת קמיצת זר ואחת מליקת זר אחת תרד ואחת לא תרד ולא ידענא אמר חזקיה מסתברא קמיצה תרד מליקה לא תרד

מאי שנא מליקה דישנה בבמה קמיצה נמי ישנה בבמה

וכי תימא אין מנחה בבמה אין עופות נמי בבמה

דאמר רב ששת לדברי האומר יש מנחה בבמה יש עופות בבמה לדברי האומר אין מנחה אין עופות מ״ט זבחים ולא מנחות זבחים ולא עופות

אלא אימא אין קידוש בכלי שרת במנחה בבמה:

מלק בשמאל או בלילה כו׳: ת״ר יכול תהא מליקה שהיא לפנים מטמאה בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר (ויקרא יז, טו) נבלה

הא נמי נבלה היא אלא ת״ל (ויקרא יז, טו) טריפה מה טריפה שאין מתרת את האיסור אף כל שאין מתרת את האיסור

יצא מליקה שהיא לפנים הואיל והיא מתרת את האיסור אין מטמא בגדים בבית הבליעה

הביא המולק (ק״ץ חפ״ץ סימן) קדשים בחוץ ומולק חולין בין מבפנים בין מבחוץ הואיל ואין מתירין את האיסור מטמאין בגדים אבית הבליעה

תניא אידך יכול תהא שחיטת חולין לפנים וקדשים בין מבפנים ובין מבחוץ מטמאה אבית הבליעה ת״ל נבלה

הא נמי נבלה היא אלא ת״ל טריפה מה טריפה שווה בפנים כבחוץ אף כל שוות בפנים כבחוץ

יצא שחיטת חולין בפנים וקדשים בין מבפנים בין מבחוץ הואיל ולא שוו בפנים כבחוץ אין מטמאין בגדים אבית הבליעה

בשלמא חולין לא שוו בפנים כבחוץ אלא קדשים אידי ואידי פסולין נינהו

אמר רבא אם הועילה לו שחיטת חוץ לחייבו כרת לא תועיל לו לטהרה מידי נבילה

אשכחן חוץ פנים מנלן הואיל ולא שוו בפנים כבחוץ

אי הכי מלק קדשים בחוץ נמי לא דלא שוו בפנים כבחוץ

אמר רב שימי בר אשי דנין דבר שלא בהיכשרו מדבר שלא בהיכשרו ואין דנין דבר שלא בהיכשרו מדבר שבהיכשרו

ולא והתניא מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה

תנא (ויקרא ו, ב) אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה:

מתני׳ מלק ונמצאת טריפה ר׳ מאיר אומר אינו מטמא בבית הבליעה

דף סט עמוד ב

רבי יהודה אומר מטמא

א״ר מאיר ק״ו אם נבלת בהמה שמטמאה במגע ובמשא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה נבלת העוף שאינו מטמא במגע ובמשא אינו דין שתהא שחיטתו מטהרת טריפתו מטומאתו

מה מצינו בשחיטתו שהיא מכשרתה לאכילה ומטהרת טריפתו מטומאתו אף מליקתו שהיא מכשרתו באכילה תטהר טריפתו מידי טומאתו

רבי יוסי אומר דיה כנבלת בהמה שחיטתה מטהרתה ולא מליקתה:

גמ׳ ור״מ לא דריש דיו והא דיו דאורייתא הוא

דתניא מדין קל וחומר כיצד (במדבר יב, יד) ויאמר ה׳ אל משה ואביה ירק ירק בפניה וגו׳ ק״ו לשכינה ארבעה עשר יום אלא דיו לבא מן הדין להיות כנדון

א״ר יוסי ברבי אבין ר״מ קרא אשכח וקדרש

(ויקרא יא, מו) זאת תורת הבהמה והעוף וכי באיזו תורה שוותה בהמה לעוף ועוף לבהמה בהמה מטמאה במגע ובמשא עוף אינו מטמא במגע ובמשא עוף מטמא בגדים אבית הבליעה בהמה אינה מטמאה בגדים אבית הבליעה

אלא לומר לך מה בהמה דבר שמכשירה לאכילה מטהר טריפתה מטומאתה אף עוף דבר שמכשיר באכילה מטהר טריפתו מטומאתו

ור׳ יהודה מ״ט קרא אשכח וקדרש נבלה טריפה אמר רבי יהודה טריפה למה נאמרה אם טריפה חיה הרי נבילה אמורה אם טריפה אינה חיה הרי היא בכלל נבילה אלא להביא טריפה ששחטה שמטמאה

אמר ליה רב שיזבי אלא מעתה דכתיב (ויקרא ז, כד) וחלב נבלה וחלב טרפה

התם נמי נימא אם טריפה חיה הרי נבילה אמורה אם טריפה אינה חיה הרי היא בכלל נבילה אלא להביא טריפה ששחטה שחלבה טהור מכלל דהיא מטמאה

והאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה במתניתא תנא (ויקרא יא, לט) וכי ימות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה מקצת בהמה אינה מטמאה ואיזו זו זו טריפה ששחטה

אלא טריפה מיבעי ליה למעוטי טמאה מי שיש במינה טריפה יצתה זו שאין במינה טריפה

הכא נמי למעוטי עוף טמא שאין במינו טריפה

עוף טמא לר׳ יהודה מנבילה נפקא ליה

דתניא רבי יהודה אומר יכול תהא נבלת עוף טמא מטמאה בגדים אבית הבליעה ת״ל (ויקרא כב, ח) נבלה וטרפה לא יאכל מי שאיסורו משום בל תאכל נבילה יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבילה אלא משום בל תאכל טמא

דף ע עמוד א

האי נמי תיפוק לי (ויקרא ז, כד) מוחלב נבלה

מי שאיסורו משום בל תאכל חלב נבלה יצאתה זו שאין איסורה משום בל תאכל [חלב נבלה] אלא משום טמא

אלא האי טריפה מיבעי לאיתויי חיה סלקא דעתך אמינא מי שחלבה אסור ובשרה מותר יצאת זו שחלבה ובשרה מותר קמ״ל

א״ל מאי שנא טמאה דאין חלבה חלוק מבשרה חיה נמי אין חלבה חלוק מבשרה ועוד הכתיב (ויקרא ז, כד) ואכל לא תאכלוהו

אלא אמר אביי טריפה לגופיה איצטריך שלא תאמר הואיל וטמאה אסורה מחיים וטריפה אסורה מחיים מה טמאה חלבה טמא אף טריפה חלבה טמא

אי הכי האי נמי מיבעי שלא תאמר הואיל ועוף טמא אסור באכילה וטריפה אסורה באכילה מה עוף טמא אינו מטמא אף טריפה אינה מטמאה

ועוד מי איכא למילף טרפה מטמאה טמאה לא היתה לה שעת הכושר טריפה היתה לה שעת הכושר וכי תימא טריפה מבטן מאי איכא למימר במינה מיהא איכא

אלא אמר רבא התורה אמרה יבא איסור נבילה ויחול על איסור חלב יבא איסור טריפה ויחול על איסור חלב

וצריכי דאי אשמעינן נבילה משום דמטמיא אבל טריפה אימא לא ואי אשמעינן טריפה משום דאיסורה מחיים אבל נבילה אימא לא צריכא

ור״מ האי טריפה מאי עביד ליה מיבעי ליה למעוטי שחיטה שהיא לפנים

ורבי יהודה טריפה אחרינא כתיב

ורבי מאיר חד למעוטי שחיטה שהיא לפנים וחד למעוטי עוף טמא

ורבי יהודה מנבלה נפקא ליה

ורבי מאיר האי נבלה מאי עביד לה לשיעור אכילה בכזית

ותיפוק לי מקרא קמא מדאפקיה רחמנא בלשון אכילה

חד לשיעור אכילה בכזית וחד לשיעור אכילה בכדי אכילת פרס

ס״ד אמינא הואיל וחידוש הוא יותר מכדי אכילת פרס נמי ליטמא קמ״ל

תנו רבנן (ויקרא ז, כד) ״וחלב נבלה וחלב טרפה״ -- בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר

אתה אומר בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר או אינו אלא בחלב בהמה טמאה

אמרת טיהר מכלל שחוטה וטיהר מכלל חלב. מה כשטיהר מכלל שחוטה בטהורה ולא בטמאה אף כשטיהר מכלל חלב בטהורה ולא בטמאה

או כלך לדרך זו טיהר מכלל נבילה וטיהר מכלל חלב. מה כשטיהר מכלל נבילה בטמאה ולא בטהורה, אף כשטיהר מכלל חלב בטמאה ולא בטהורה אמרת

דף ע עמוד ב

כשבא בדרך זו היא בטהורה כשבא בדרך זו היא בטמאה ת״ל טריפה מי שיש במינה טריפה

אוציא את הטמאה שאין במינה טריפה ולא אוציא את החיה שיש במינה טריפה ת״ל (ויקרא ז, כד) ואכל לא תאכלוהו מי שחלבה אסור ובשרה מותר יצא חיה שחלבה ובשרה מותר

א״ל רב יעקב בר אבא לרבא אלא מעתה נבלת בהמה טהורה הוא דמטמאה נבלת בהמה טמאה לא מטמאה אמר ליה כמה סבי שבישתו בה סיפא אתאן לנבלת עוף טמא

אמר רבי יוחנן לא טיהר רבי מאיר אלא בתמימין אבל בבעלי מומין לא ורבי אלעזר אמר אפילו בבעלי מומין איתמר נמי אמר רב ביבי אמר רבי אלעזר מטהר היה רבי מאיר בבעלי מומין ואפילו באווזין ותרנגולין

בעי רבי ירמיה ערף עז מהו

אווזין ותרנגולין טעמא מאי דמינא דעופות נינהו אבל עז לאו מינא דעגלה נינהו או דילמא מינא דבהמה הוא

יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא אמר ליה אביי מכלל דעגלה ערופה טהורה היא א״ל אין אמרי דבי רבי ינאי כפרה כתיב בה כקדשים

מתיב רב נתן אבוה דרב הונא (בר נתן) ואכל לא תאכלוהו אין לי אלא חלב שאסור באכילה ומותר בהנאה חלב של שור הנסקל ועגלה ערופה מנין

ת״ל (ויקרא ג, יז) כל חלב

ואי ס״ד עגלה ערופה טהורה היא היא טהורה וחלבה טמא

היכא דערף מיערף לא איצטריכא ליה כי איצטריכא היכא דשחטה מישחט

ותיהני ליה שחיטה לטהרה מידי נבלה לא צריכא שמתה

מכלל דמחיים אסורה אין אמר רבי ינאי גבול שמעתי ושכחתי ונסבין חברייא למימר ירידתה לנחל איתן היא אוסרתה:

הדרן עלך חטאת העוף

מתני׳ כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור הנסקל אפילו אחת בריבוא ימותו כולן נתערבו בשור שנעבדה בו עבירה או

דף עא עמוד א

שהמית את האדם ע״פ עד א׳ או ע״פ הבעלי׳ ברובע ונרבע במוקצה ונעבד באתנן ומחיר

דף עא עמוד ב

בכלאים ובטריפה ביוצא דופן ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן מאותו המין

נתערבו בחולין תמימים ימכרו החולין לצורכי אותו המין

קדשים בקדשים מין במינו [זה יקרב לשם מי שהוא וזה] יקרב לשם מי שהוא

קדשים בקדשים מין בשאינו מינו ירעו עד שיסתאבו (וימכרו) ויביא בדמי יפה שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן ממין זה ויפסיד המותר מביתו

נתערבו בבכור ובמעשר ירעו עד שיסתאבו ויאכלו כבכור וכמעשר

הכל יכולין להתערב חוץ מן החטאת והאשם:

גמ׳ מאי אפי׳

ה״ק כל הזבחים שנתערבו בהן חטאות המתות או שור הנסקל אפילו אחד בריבוא ימותו כולן

תנינא חדא זימנא כל האסורין לגבי מזבח אוסרין בכל שהן הרובע והנרבע

אמר רב אשי אמריתה לשמעתיה קמיה דרב שימי ואצריכן דאי מהתם הוה אמינא הני מילי לגבוה אבל להדיוט אימא לא

ואי מהכא ה״א הני הוא דאיסורי הנאה נינהו אבל הני אימא לא צריכי

דלאו איסורי הנאה נינהו הא תנא ליה מי קתני (בכמה כל שהן התם קתני)

וניתני הא ולא בעי הא תקנתא איצטריכא ליה

דהדיוט נמי תנא ליה ואלו אסורין ואוסרין בכל שהן יין נסך ועבודת כוכבים

דף עב עמוד א

צריכי דאי מהתם הוה אמינא להדיוט אבל לגבוה אימא לא נפסדינהו לכולהו

ואי מהכא הוה אמינא הני מילי קדשים דמאיס אבל חולין דלא מאיס אימא איסורי הנאה ליבטלי ברובא צריכא

וניבטלו ברובא וכי תימא חשיבי ולא בטלי הניחא למאן דאמר כל שדרכו לימנות שנינו

אלא למאן דאמר את שדרכו לימנות שנינו מאי איכא למימר דתנן מי שהיו לו חבילי תילתן של כלאי הכרם

דף עב עמוד ב

ידלקו נתערבו באחרים (ואחרים באחרים) כולן ידלקו דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יעלו באחד ומאתים

שהיה רבי מאיר אומר כל שדרכו למנות מקדש וחכמים אומרים אינו מקדש אלא ששה דברים בלבד רבי עקיבא אומר שבעה ואלו הן אגוזי פרך ורימוני באדן וחביות סתומות וחילפי תרדין וקילחי כרוב ודלעת יונית ר׳ עקיבא מוסיף אף ככרות של בעל הבית

הראוי לערלה ערלה הראוי לכלאי הכרם כלאי הכרם

ואיתמר עלה רבי יוחנן אמר את שדרכו למנות שנינו רשב״ל אומר כל שדרכו למנות שנינו

הניחא לריש לקיש אלא לרבי יוחנן מאי איכא למימר אמר רב פפא האי תנא תנא דליטרא קציעות הוא דאמר

דף עג עמוד א

כל דבר שיש בו מנין אפילו בדרבנן לא בטיל וכל שכן בדאורייתא

דתניא ליטרא קציעות שדרסה על פי עיגול ואינו יודע באיזו עיגול דרסה על פי חבית ואינו יודע באיזו חבית דרסה על פי כוורת ואינו יודע באיזו כוורת דרסה

ר״מ אומר ר״א אומר רואין את העליונות כאילו הן פרודות והתחתונות מעלות את העליונות

ר׳ יהושע אומר אם יש מאה פומין יעלו ואם לאו הפומין אסורין והשולים מותרין

רבי יהודה אומר ר״א אומר אם יש שם ק׳ פומין יעלו ואם לאו הפומין אסורין וכו׳

רבי יהושע אומר אפילו יש שם שלשה מאות פומין לא יעלו

דרסה בעיגול ואינו יודע באיזה מקום בעיגול דרסה או לצפונה או לדרומה דברי הכל יעלו

רב אשי אמר אפי׳ תימא רבנן בעלי חיים חשיבי ולא בטלי

ונמשוך ונקרב חד מינייהו ונימא כל דפריש מרובא פריש נמשוך הוה לה קבוע

דף עג עמוד ב

וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי אלא ניכבשינהו דניידי ונימא כל דפריש מרובא פריש

אמר רבא (השתא דאמור רבנן לא ניקרב) גזירה שמא יבאו י׳ כהנים בבת אחת ויקרבו

א״ל ההוא מרבנן לרבא אלא מעתה מגיסא אסירא

משום שמא יבאו י׳ כהנים בבת אחת ויקחו בעשרה כהנים בבת אחת מי אפשר אלא אמר רבא משום קבוע

אמר רבא השתא דאמרי רבנן לא נקריב אי נקריב לא מרצי איתיביה רב הונא בר יהודה לרבא חטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפי׳ אחת בריבוא ימותו כולן

במה דברים אמורים בכהן נמלך אבל בכהן שאין נמלך עשאן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול

למטה מחצה כשר ומחצה פסול אחת למטה ואחת למעלה שניהן פסולות שאני אומר חטאת קריבה למעלה ועולה קריבה למטה

אלא הא כמאן דאמר בעלי חיים נדחין הא כמאן דאמר בעלי חיים אינן נידחין

הרי שחוטין דלכולי עלמא נידחין

דף עד עמוד א

ותנן ר״א אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים

הוא דאמר כחנן המצרי דתניא חנן המצרי אומר אפילו דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו

אמר ר״נ אמר רבה בר אבוה אמר רב טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ונפלה אחת מהם לים הגדול הותרו כולן דאמרינן הך דנפל היינו דאיסורא

איתיביה רבא לרב נחמן אפילו אחת בריבוא ימותו כולן אמאי נימא דמית איסורא מית

א״ל רב דאמר כר׳ אליעזר דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן

והא אמר ר״א לא התיר רבי אליעזר אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא א״ל אנא תרתי קאמינא

אמר רב טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ופרשו ארבעים למקום אחד וששים למקום אחר פרשה אחת מארבעים אינה אוסרת אחת מששים אוסרת

מאי שנא אחת מארבעים דלא דאמרינן איסורא ברובא איתיה אחת מששים נמי אמרינן איסורא ברובא איתיה אלא אם פרשו ארבעים כולן למקום אחד אין אוסרות ששים למקום אחד אוסרות

כי אמריתה קמיה דשמואל א״ל הנח לעבודת כוכבים שספיקה וספק ספיקה אסורה עד סוף העולם

מיתיבי ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת כיצד כוס של עבודת כוכבים שנפל לאוצר מלא כוסות כולן אסורין פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין

תנאי היא דתניא ר׳ יהודה אומר רימוני באדן אוסרין בכל שהוא כיצד נפל אחד מהן לתוך ריבוא ומריבוא לריבוא אסורין

ר״ש בן יהודה אומר משום ר״ש לריבוא אסורין ומריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר

שמואל דאמר כמאן אי כרבי יהודה אפילו בשאר איסורים אסור אי כר״ש אפילו בעבודת כוכבים נמי שרי

וכי תימא שאני ליה לר״ש בין עבודת כוכבים לשאר איסורים אלא הא דתניא ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת מני לא רבי יהודה ולא ר׳ שמעון

לעולם רבי שמעון ושמואל סבר לה כר׳ יהודה בחדא ופליג עליה בחדא

אמר מר מריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר

דף עד עמוד ב

מ״ש שלשה דאיכא רובא שנים נמי איכא רובא מאי ג׳ דקתני תרתי והוא

ואיבעית אימא סבר לה כר׳ אליעזר

אמר ר״ל חבית של תרומה שנתערבה במאה חביות ונפלה אחת מהן לים המלח הותרו כולן דאמרינן הך דנפל דאיסורא נפל

ואיצטריך דר״נ ואיצטריך דר״ל דאי מדר״נ הוה אמינא ה״מ עבודת כוכבים דאין לה מתירין אבל תרומה דיש לה מתירין לא

ואי מדר״ל ה״א חבית דמינכרא נפילתה אבל טבעת דלא מינכרא נפילתה לא צריכי

אמר רבה לא התיר ר״ל אלא חבית דמינכרא נפילתה אבל תאינה לא ורב יוסף אמר אפילו תאינה כנפילתה כך עלייתה

א״ר אלעזר חבית של תרומה שנפלה בק׳ חביות פותח אחד מהן ונוטל הימנה כדי דימועה ושותה

יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא א״ל ר״נ גמע ושתי קא חזינא הכא אלא אימא נפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה

א״ר אושעיא חבית של תרומה שנתערבה במאה וחמשים חביות ונפתחו מאה מהן נוטל הימנה כדי דימועה ושותה ושאר אסורין עד שיפתחו לא אמרינן איסורא ברובא איתיה:

הרובע והנרבע כו׳: בשלמא כולהו לא ידיע אלא האי טריפה היכי דמי אי ידיע ליה ליתי ולישקליה אי לא ידע ליה מנא ידע דאיערב

אמרי דבי רבי ינאי הכא במאי עסקינן כגון דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת הזאב

ריש לקיש אמר [כגון] דאיערב בנפולה נפולה נמי ליבדקה קסבר עמדה צריכה מעת לעת הלכה צריכה בדיקה

רבי ירמיה אמר כגון דאיעריב בולד טריפה ור׳ אליעזר היא דאמר ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח

כולהו כרבי ינאי לא אמרי בין נקובת הקוץ לדרוסת הזאב מידע ידיע האי משיך והאי עגיל

כריש לקיש לא אמרי קסברי עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה בדיקה

כר׳ ירמיה לא אמרי כרבי אליעזר לא מוקמי:

קדשים בקדשים מין במינו כו׳: והא בעי סמיכה

אמר רב יוסף בקרבן נשים אבל בקרבן אנשים לא

דף עה עמוד א

איתיביה אביי קרבן יחיד שנתערב בקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערב בקרבן ציבור וקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערבו זה בזה נותן ד׳ מתנות מכל אחד ואחד ואם נתן מתנה מכל אחד יצא ואם נתן ארבע מכולן יצא

במה דברים אמורים שנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין נותן ארבע מתנות מכולן

ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה

קתני יחיד דומיא דציבור מה ציבור גברי אף יחיד גברי

אמר רבא ותסברא הא מתרצתא היא דקתני במה דברים אמורים כשנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין לא מה לי חיים מה לי שחוטין

אלא הכי קאמר בד״א שנתערבו שחוטין כעין חיים בכוסות אבל בבולל נותן ד׳ מתנות לכולן ואם נתן מתנה אחת לכולן יצא

רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה ומי אית ליה לרבי האי סברא והא תניא אמר רבי לדברי ר״א

דף עה עמוד ב

הזאה כל שהוא מטהרת הזאה אינה צריכה שיעור הזאה מחצה כשר ומחצה פסול

לדבריו דר״א קאמר ואיבעית אימא הזאה לחוד ונתינה לחוד:

נתערבו בבכור ומעשר כו׳: אמר רמי בר חמא בכור לב״ש אין מאכילין לנדות תמורתו מהו

בכור אינו נפדה תמורתו מהו בכור אינו נשקל בליטרא תמורתו מהו אמר רבא תניא בכור ומעשר משהוממו עושין תמורה ותמורתן כיוצא בהן

בעי רמי בר חמא התפיס בכור לבדק הבית מהו שישקול בליטרא רווחא דהקדש עדיף או דלמא זילותא דבכור עדיף

א״ר יוסי בר זבידא ת״ש נתערבו בבכור ובמעשר ירעו עד שיסתאבו ויאכלו כבכור וכמעשר לאו למימרא דאינו נשקל בליטרא

רב הונא ורבי חזקיה תלמידי דרבי ירמיה אמרי מי דמי התם שתי קדושות ושני גופין הכא שתי קדושות וגוף אחד

מתקיף לה רבי יוסי בר אבין מה אילו אמר הפדו לי בכור שהתפיסו לבדק הבית כלום שומעין לו הפדו רחמנא אמר לא תפדה

אלא א״ר אמי כלום הקנה זה אלא מה שקנו לו:

הכל יכולין להתערב כו׳: מ״ש חטאת ואשם דהאי זכר והאי נקבה

חטאת ועולה נמי איכא שעיר נשיא האי שיער והאי צמר

פסח ואשם נמי לא מיערב האי בן שנה והאי בן שתי שנים איכא אשם נזיר ואשם מצורע ואיבעית אימא איכא בן שנה דמיחזי כבן שתי שנים ואיכא בן שתים דמיחזי כבן שנה:

מתני׳ אשם שנתערב בשלמים רבי שמעון אומר שניהם ישחטו בצפון ויאכלו כחמור שבהן

אמרו לו אין מביאין קדשים לבית הפסול

נתערבו חתיכות בחתיכות קדשי קדשים בקדשים קלים הנאכלין ליום אחד בנאכלין לשני ימים ולילה יאכלו כחמור שבהן:

גמ׳ תני תנא קמיה דרב שביעית אין לוקחין בדמיה תרומה מפני שממעטין באכילתה

אמרוה רבנן קמיה דרבא הא דלא כר״ש דאי כר״ש האמר מביאין קדשים לבית הפסול

אמר להו אפילו תימרו ר״ש הני מילי דאיעבד לכתחילה לא ולכתחילה לא איתיביה אביי

דף עו עמוד א

וכולן רשאין כהנים לשנות באכילתן לאכלן צלויין שלוקין ומבושלין ולתת לתוכן תבלי חולין ותבלי תרומה דברי ר׳ ישמעאל אמר ליה הנח לתרומת תבלין דרבנן

איתיביה אין לוקחין תרומה בכסף מעשר מפני שממעט באכילתה ור׳ שמעון מתיר אישתיק ליה

כי אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה אמאי לא תותביה מהא אין מבשלין ירק של שביעית בשמן של תרומה שלא יביאו קדשים לבית הפסול ור׳ שמעון מתיר

א״ל אביי ולאו מי אותביתיה מהא דתבלין ואמר לי הנח לתרומת תבלין דרבנן הכא נמי (תרומה) תרומת ירק דרבנן אי הכי איפכא מיבעיא ליה למיתני ירק של תרומה בשמן של שביעית

ולאו מי אותביתיה ממתני׳ דמתיר רבי שמעון ואמר לי דאיערב הכא נמי דאיערב

אי דאיערב מאי טעמייהו דרבנן מידי דהוה אאשם ושלמים

מי דמי התם אית ליה תקנתא ברעייה הא לית ליה תקנתא ברעייה

הא לא דמי אלא לחתיכה שבחתיכות דכיון דלית תקנתא דאוכל כחמור שבהן

מתקיף לה רבינא מי דמי חתיכה שבחתיכות לית לה תקנתא כלל האי אית ליה תקנתא בסחיטה

ורב יוסף היכי נסחוט נסחוט טובא קא מפסיד בשביעית נסחוט פורתא סוף סוף איערובי מיערב

איתיביה רבי שמעון אומר למחרת מביא אשמו ולוגו עמו ואומר אם של מצורע הרי זה אשמו וזה לוגו

דף עו עמוד ב

ואם לאו אשם זה של שלמי נדבה ואותו אשם טעון שחיטה בצפון ומתן בהונות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק

ונאכל ליום ולילה תקוני גברא שאני

התינח אשם לוג מאי איכא למימר דאמר לוג זה יהא נדבה ודילמא לאו מצורע הוא ובעי מקמץ דמקמיץ

ודילמא מצורע הוא ובעי מתן שבע דיהיב

והא חסר ליה דמייתי פורתא ומלי ליה דתנן חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו

והא בעי הקטרה דאקטר ליה

אימת אי בתר מתנות שבע הוו להו שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה ואין מקטירין את הקומץ עליהן

אי קודם מתנות שבע כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו

אמר רב יהודה בריה דר״ש בן פזי דמסיק להו לשם עצים דתניא רבי אליעזר אומר (ויקרא ב, יב) לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה

דף עז עמוד א

לשם עצים

והא איכא שיריים דבעי מילינהו ואיכא הך פורתא דלא קמיץ עילויה דפריק ליה

דפריק ליה היכא אי גוואי קא מעייל חולין לעזרה אי אבראי איפסיל ליה ביוצא לעולם גוואי וחולין ממילא הויין

והא אמר רבי שמעון אין מתנדבין שמן תקוני גברא שאני

יתיב רב רחומי קמיה דרבינא ויתיב וקאמר משמיה דרב הונא בר תחליפא ונימא אשם זה יהא אשם תלוי

ש״מ מאן תנא דפליג עליה דר׳ אליעזר רבי שמעון הוא דאמר אין מתנדבין אשם תלוי אמר ליה תורה תורה אימרי בדיכרי מיחלפי לך:

מתני׳ איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה ר׳ אליעזר אומר יתן למעלה ורואה אני את בשר החטאת מלמעלה כאילו הן עצים וחכמים אומרים תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה:

גמ׳ מ״ט דרבי אליעזר אמר קרא (ויקרא ב, יב) ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשם עצים

ורבנן מיעט רחמנא אותם אותם הוא דאי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשם עצים אבל מידי אחרינא לא

ורבי אליעזר אותם הוא דרבאי לך כבש כמזבח אבל מידי אחריני לא

ורבנן תרתי שמע מינה

מתניתין דלא כי האי תנא דתניא אמר רבי יהודה לא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה שיקרבו ברובע ונרבע שלא יקרבו

על מה נחלקו על איברי עולה תמימה שנתערבו באיברי בעלת מום שרבי אליעזר אומר יקרבו ורואה אני למעלה כאילו הן עצים וחכמים אומרים לא יקרבו

ורבי אליעזר מאי שנא רובע ונרבע דלא חזו בעלת מום נמי לא חזי

דף עז עמוד ב

אמר רב הונא בדוקין שבעין ואליבא דר׳ עקיבא דאמר אם עלו לא ירדו אימר דאמר ר׳ עקיבא דאי עבד לכתחלה מי אמר

אמר רב פפא הכא במאי עסקינן כגון שעלו על גבי כבש אי הכי אפי׳ בעינייהו

אלא טעמיה דר׳ אליעזר מיעט רחמנא מום בם הוא דלא ירצו הא ע״י תערובת ירצו

ורבנן מום בם הוא דלא ירצו הא עבר מום ירצו ור׳ אליעזר מבם בהם ורבנן בם בהם לא דרשי

אי הכי רואה הא רחמנא אכשריה לדבריהם קאמר להו לדידי רחמנא אכשריה לדידכו אודו לי מיהא בשר בעלת מום כעצים דמי מידי דהוה אבשר חטאת

ורבנן הכא מאיסי התם לא מאיסי:

מתני׳ אברין באברין בעלי מומין ר״א אומר אם קרב ראש אחד מהן יקרבו כל הראשין כרעים של אחד מהן יקרבו כל הכרעים וחכ״א אפי׳ קרבו כלם חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה:

גמ׳ אמר ר״א לא הכשיר ר״א אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא מתיב ר׳ ירמיה וחכ״א אפי׳ קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה

אמר לו ר׳ ירמיה בר תחליפא אסברה לך מאי אחד זוג אחד:

מתני׳ דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב בדם בהמה או בדם החיה רואין אותו כאילו הוא מים

דף עח עמוד א

רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם

נתערב בדם פסולין ישפך לאמה בדם התמצית ישפך לאמה רבי אליעזר מכשיר אם לא נמלך ונתן כשר:

גמ׳ א״ר חייא בר אבא א״ר יוחנן ל״ש אלא שנפלו מים לתוך דם אבל נפל דם לתוך מים ראשון ראשון בטל

אמר רב פפא ולענין כיסוי אינו כן לפי שאין דחוי במצות:

אמר ר״ל הפיגול והנותר והטמא שבללן זה בזה ואכלן פטור א״א שלא ירבה מין על חבירו ויבטלנו

שמע מינה תלת ש״מ איסורין מבטלין זה את זה וש״מ נותן טעם ברוב לאו דאורייתא וש״מ התראת ספק לא שמה התראה

מתיב רבא עשה עיסה מן חיטין ומן אורז אם יש בה טעם דגן חייבת בחלה ואע״ג דרובא אורז

מדרבנן אי הכי אימא סיפא אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח

דף עח עמוד ב

אלא מין בשאינו מינו בטעמא מין במינו ברובא

ונשער מין במינו כמין בשאינו מינו דתנן נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים מאי לאו רואין אותו ליין כאילו הוא מים

לא רואין אותו לדם כאילו הוא מים אי הכי בטל מיבעי ליה

ועוד תניא ר׳ יהודה אומר רואין אותו כאילו הוא יין אדום אם דיהה מראהו כשר

ואם לאו פסול

תנאי היא דתניא דלי שיש בו יין לבן או חלב והטבילו הולכין אחר הרוב ר׳ יהודה אומר רואין אותו כאילו הוא יין אדום אם דיהה מראהו כשר ואם לאו פסול

ורמינהי דלי שהוא מלא רוקין והטבילו כאילו לא טבל

מי רגלים רואין אותו כאילו הן מים

מלא מי חטאת עד שירבו המים על מי חטאת

מאן שמעת ליה דאית ליה רואין רבי יהודה וקתני דסגי ליה ברובא

אמר אביי לא קשיא

דף עט עמוד א

הא דידיה הא דרביה דתניא רבי יהודה אומר משום רבן גמליאל אין דם מבטל דם אין רוק מבטל רוק ואין מי רגלים מבטלין מי רגלים

רבא אמר בדלי שתוכו טהור וגבו טמא עסקינן דמדינא סגי להו בכל דהו

ורבנן הוא דגזרו בהו דילמא חייס עלייהו ולא מבטיל ליה וכיון דאיכא ריבויא לא צריך

אמר רבא אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן ברובא ואמור רבנן בחזותא מין בשאינו מינו בטעמא מין במינו ברובא היכא דאיכא חזותא במראה

ופליגא דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר כשם שאין מצות מבטלות זו את זו כך אין איסורין מבטלין זו את זו

מאן שמעת ליה דאמר אין מצות מבטלות זו את זו הלל היא דתניא אמרו עליו על הלל הזקן שהיה כורכן בבת אחת ואוכלן משום שנאמר (במדבר ט, יא) על מצות ומרורים יאכלוהו

דף עט עמוד ב

תנו רבנן חרסן של זב וזבה פעם ראשון ושני טמא שלישי טהור

במה דברים אמורים שנתן לתוכו מים אבל לא נתן לתוכו מים אפילו עשירי טמא רבי אליעזר בן יעקב אומר שלישי אע״פ שלא נתן לתוכו מים טהור מאן שמעת ליה דאמר מין במינו לא בטיל רבי יהודה

ורמינהו פשתן שטוואתו נדה מסיטו טהור ואם היה לח מסיטו טמא משום משקה פיה רבי יהודה אומר אף הרוטבו במים טמא משום משקה פיה ואפילו טובא

אמר רב פפא שאני רוק דקריר:

נתערב בדם הפסולין ישפך לאמה: במאי קמיפלגי

אמר רב זביד בגוזרין גזירה במקדש קא מיפלגי דמר סבר גוזרין ומר סבר לא גוזרין

רב פפא אמר דכולי עלמא גוזרין

והכא בדם התמצית מצוי לרבות על דם הנפש קא מיפלגי מר סבר שכיח ומר סבר לא שכיח

בשלמא לרב פפא היינו דקתני נתערב בדם הפסולין ישפך לאמה (או) בדם התמצית ישפך לאמה

אלא לרב זביד ליערבינהו וליתנינהו קשיא:

מתני׳ דם תמימים בדם בעלי מומין ישפך לאמה כוס בכוסות רבי אליעזר אומר אם קרב כוס אחד יקרבו כל הכוסות וחכמים אומרים אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן ישפך לאמה

הניתנין למטה שנתערבו בניתנין למעלה רבי אליעזר אומר יתן למעלה ורואה אני את התחתונים מלמעלן כאילו הם מים ויחזור ויתן למטה וחכמים אומרים ישפך לאמה ואם לא נמלך ונתן כשר

דף פ עמוד א

הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין במתנה אחת ינתנו במתנה אחת (מהן) מתן ארבע במתן ארבע ינתנו במתן ארבע

מתן ארבע במתנה אחת ר״א אומר ינתנו במתן ארבע ר׳ יהושע אומר ינתנו במתנה אחת

אמר לו רבי אליעזר הרי הוא עובר על בל תגרע אמר ליה רבי יהושע הרי הוא עובר על בל תוסיף

א״ל רבי אליעזר לא נאמר בל תוסיף אלא כשהוא בעצמו א״ל ר׳ יהושע לא נאמר בל תגרע אלא כשהוא בעצמו ועוד א״ר יהושע כשנתת עברת על בל תוסיף ועשית מעשה בידך כשלא נתת עברת על בל תגרע ולא עשית מעשה בידך:

גמ׳ א״ר אלעזר לא הכשיר ר״א אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא

מתיב רב דימי וחכמים אומרים אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן ישפך לאמה אמר ליה רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא אסברא לך מאי אחד זוג אחד

וצריכא דאי איתמר בהא בהא קא״ר אליעזר משום דאיתעביד ביה כפרתו אבל בהא אימא מודי להו לרבנן

ואי איתמר בהא בהא קאמרי רבנן אבל בהא אימא מודו לרבי אליעזר צריכא

תנן התם צלוחית שנפלו לתוכה מים כל שהו ר״א אומר יזה שתי הזאות וחכמים פוסלין

בשלמא רבנן סברי יש בילה והזאה צריכה שיעור ואין מצטרפין להזאות

אלא רבי אליעזר מאי קסבר אי קסבר אין בילה כי מזה שתי הזאות מאי הוי דילמא תרוייהו מיא קא מזי אלא קא סבר יש בילה אי קסבר אין הזאה צריכה שיעור למה לי שתי הזאות אלא קסבר הזאה צריכה שיעור ואי קסבר אין מצטרפין להזאות כי מזה שתי הזאות מאי הוי ואי נמי מצטרפין להזאות מי יימר דמלא ליה שיעורא

אמר ריש לקיש לעולם יש בילה והזאה צריכה שיעור והכא במאי עסקינן כגון שנתערבו אחת באחת

רבא אמר לעולם יש בילה והזאה אין צריכה שיעור וקנסא דקנסו רבנן כי היכי דלא משתרש ליה

רב אשי אמר אין בילה יזה שתי הזאות

מיתיבי רבי אומר לדברי ר״א הזאה כל שהוא מטהרת הזאה אין צריכה שיעור הזאה מחצה כשר ומחצה פסול

דף פ עמוד ב

ועוד תניא בהדיא הניתנין למעלה שנתערבו בניתנין למטה רבי אליעזר אומר יתן למעלה והתחתונים עלו לו

ואי אמרת אין בילה אמאי עלו לו דילמא קיהיב עליונים למטה והתחתונים למעלה

הכא במאי עסקינן כגון דאיכא רובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד

הא תחתונים עלו לו קתני לשם שירים

ת״ש נתן למטה ולא נמלך ר״א אומר יחזור ויתן למעלה והתחתונים עלו לו

הכא נמי ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד והא תחתונים עלו לו קתני לשם שירים

ת״ש נתנן למעלה ולא נמלך [אלו ואלו מודים שיחזור] ויתן למטה ואלו ואלו עלו לו

הכא נמי ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד

[והא אלו ואלו עלו לו קתני] מי קתני אלו ואלו מודים אלו ואלו עלו לו קתני סיפא אתאן לרבנן דאמרי יש בילה

תא שמע הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין במתנה אחת ינתנו במתנה אחת ואי אמרת אין בילה אמאי ינתנו במתנה אחת דילמא מהאי קיהיב ומהאי לא קיהיב כגון שנתערבו אחת באחת

מתן ארבע במתן ארבע הכא נמי שנתערבו ארבע בארבע

מתן ארבע במתנה אחת

דף פא עמוד א

וכי תימא ה״נ בנתערב באחת אי הכי אמר לו רבי יהושע הרי הוא עובר על בל תוסיף הכא בל תוסיף מהיכא

אלא אמר רבא בבלול לא פליגי כי פליגי בכוסות לר״א אית ליה רואין לרבנן לית להו רואין

ובבלול לא פליגי והתניא א״ר יהודה לא נחלקו ר״א וחכמים על דם חטאת שנתערב בדם עולה שיקרב ברובע ונרבע שלא יקרב על מה נחלקו על דם תמימה שנתערב בדם בעלת מום שר״א אומר יקרב בין בבלול בין בכוסות וחכ״א לא יקרב

רבי יהודה אליבא דר״א מתני בין בבלול בין בכוסות ורבנן בכוסות פליגי

אמר אביי לא שנו אלא תחלת חטאת ועולה

אבל סוף חטאת [ועולה] דברי הכל מקום עולה מקום שיריים א״ל רב יוסף הכי אמר רב יהודה שירים צריכין איצטבא

וכן אמר ר״ש לא שנו אלא תחלת חטאת ועולה אבל סוף חטאת ועולה דברי הכל מקום עולה מקום שירים א״ר יוחנן ואיתימא רבי אלעזר עדיין היא מחלוקת

מתיב רב הונא בר יהודה קדש הם שאם נתערב בדם קדשים אחרים יקרבו מאי לאו סוף עולה ובכור וש״מ מקום עולה מקום שירים לא תחילת עולה ובכור

ומאי קא משמע לן דאין עולין מבטלים זה את זה האי (ויקרא טז, יד) מולקח מדם הפר ומדם השעיר נפקא תנאי היא איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא

מתיב רבא (ויקרא א, ה) והקריבו בני אהרן את הדם וזרקו את הדם מה

דף פא עמוד ב

ת״ל דם דם שיכול אין לי אלא אלו שנתערבו בתמורתה שאף מחיים תקרב מנין לרבות תודה ושלמים

מרבה אני תודה ושלמים שבאין בנדר ונדבה כמותה מנין לרבות את האשם

מרבה אני את האשם שטעון מתן ד׳ כמותו בכור ומעשר ופסח מנין ת״ל דם דם

מאי לאו סוף עולה ובכור ושמע מינה מקום עולה מקום שירים

לא תחילת עולה ובכור ומאי קמ״ל דאין עולין מבטלין זה את זה מולקח מדם הפר ומדם השעיר נפקא תנאי היא איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא

והני תנאי מולקח מדם הפר ומדם השעיר לא ילפי קסברי אין מערבין לקרנות מדם דם לא יליף דם דם לא משמע להו

אלא מקודש הם מאי טעמא לא ילפי קסברי קודש הם הם קריבין ואין תמורתן קריבה

ואידך נפקא ליה (ויקרא כז, כו) מאם שור אם שה לה׳ הוא הוא קרב ואין תמורתו קריבה

ת״ש נתן למעלה ולא נמלך אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה אלו ואלו עולין לו

מאי לאו דאיערוב חטאת ועולה וכיון דיהיב ליה למעלה הוו להו שירים וקתני אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה ושמע מינה מקום עולה מקום שירים

כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר אמרי במערבא הכא במאי עסקינן כגון דאיערב חטאת החיצונה בשירים

א״ל אביי ונימא מר כגון דאיערב בשירים דלמא הא קמ״ל אפילו למ״ד שירים מעכבין חסרו אין מעכבין

א״ל רבא תוספאה לרבינא הא אוקימנא ההיא ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד [א״ל] ה״מ למאן דאמרו מעיקרא אין בילה מסקנא בכוסות פליגי:

מתני׳ הניתנין בפנים שנתערבו בניתנין בחוץ ישפכו לאמה נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים כשר

בפנים וחזר ונתן בחוץ רבי עקיבא פוסל וחכמים מכשירים שר״ע אומר כל דמים שנכנסו לכפר בהיכל פסולין וחכמים אומרים חטאת בלבד רבי אליעזר אומר אף האשם שנאמר (ויקרא ז, ז) כחטאת כאשם:

גמ׳ וניפלוג נמי ר״א בהא

היכי ליעביד ניתיב בחוץ והדר ניתיב לפנים כשם שמצוה להקדים עליונים לתחתונים כך מצוה להקדים פנים לחוץ

דף פב עמוד א

וניתיב לפנים והדר ניתיב לחוץ כיון דאיכא חטאת ואשם דכי נכנס דמן פסולין לא פסיקא ליה:

שהיה ר״ע אומר [וכו׳]: אמר רב יהודה אמר שמואל משל למה הדבר דומה לתלמיד שמזג לרבו בחמין ואמר לו מזוג לי אמר לו במה אמר לו לא בחמין אנו עסוקין עכשיו בין בחמין בין בצונן

הכא נמי מכדי בחטאת עסקינן ואתי חטאת דכתב רחמנא למה לי אלא לאו חטאת קאמינא לה אלא כל קדשים

מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע מכדי איתרבו כל קדשים לגבי מזבח לענין מריקה ושטיפה; חטאת דכתב רחמנא למה לי ש״מ חטאת אין מידי אחרינא לא

והא לא דמיא אלא לתלמיד שמזג לרבו בין בחמין בין בצונן אמר לו אל תמזוג לי אלא חמין

אלא טעמא דרבי עקיבא מחטאת וכל חטאת דתניא חטאת אין לי אלא חטאת; קדשי קדשים מנין ת״ל (ויקרא ו, כג) כל חטאת קדשים קלים מנין ת״ל וכל חטאת דברי רבי עקיבא

אמר לו רבי יוסי הגלילי אפילו אתה מרבה כל היום כולו איני שומע לך אלא חטאת אין לי אלא חטאת יחיד חטאת צבור מנין ת״ל כל חטאת ואין לי אלא חטאת זכר; חטאת נקבה מנין ת״ל וכל

כלפי לייא אלא ה״ק אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת״ל וכל חטאת

וסבר רבי יוסי הגלילי האי קרא להכי הוא דאתא והתניא רבי יוסי הגלילי אומר (לפי שמצינו) כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים

לשרוף פסוליהן אבית הבירה ולעמוד בלא תעשה על אכילתו

אמרו לו חטאת שנכנס דמה לפני ולפנים מנין אמר להם (ויקרא י, יח) הן לא הובא

לדבריו דר״ע קאמר:

מתני׳ חטאת שקבל דמה בשני כוסות יצא אחד מהן לחוץ הפנימי כשר נכנס אחד מהם לפנים ר׳ יוסי הגלילי מכשיר בחיצון וחכמים פוסלין

א״ר יוסי הגלילי מה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ לא עשה את המשויר כיוצא מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא נעשה את המשויר כנכנס

נכנס לכפר אע״פ שלא כפר פסול דברי ר״א ר״ש אומר עד שיכפר רבי יהודה אומר אם הכניס שוגג כשר

כל הדמים פסולין שנתנו ע״ג המזבח לא הרצה הציץ אלא על הטמא שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה על היוצא:

גמ׳ תניא א״ר יוסי הגלילי ק״ו ומה במקום שמחשבה פוסלת בחוץ לא פסל דם שבחוץ את שבפנים מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא יפסול דם שבפנים את שבחוץ

א״ל הרי הוא אומר (ויקרא ו, כג) אשר יובא מדמה אפילו מקצת דמה

אמר להם ק״ו ליוצא מעתה ומה במקום שאין מחשבה פוסלת בפנים פוסל דם שבפנים את שבחוץ מקום שמחשבה פוסלת בחוץ אינו דין שיפסול דם שבחוץ את שבפנים

אמרו לו הרי הוא אומר אשר יובא הנכנס פוסל ואין היוצא פוסל

ותהא מחשבה בפנים פוסלת מקל וחומר ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים מחשבה פוסלת בחוץ מקום שפסל דם שבפנים את דם שבחוץ אינו דין שתהא מחשבה פוסלת בפנים

הרי הוא אומר (ויקרא ז, יז) ביום השלישי

דף פב עמוד ב

מקום שיהא משולש בדם בבשר באימורים

ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ מקל וחומר ומה מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ אין מחשבה פוסלת בפנים מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים אינו דין שלא יהא פוסל מחשבה בחוץ

ת״ל שלישי חוץ לזמנו פיגול חוץ למקומו

בשר [היוצא לחוץ פסול] הנכנס לפנים כשר

שיהא בדין שפסול ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ פסול מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס בפנים אינו דין שיפסול

הרי הוא אומר מדמה דמה ולא בשר

ק״ו מעתה ומה במקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס לפנים כשר מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ אינו דין שכשר

הרי הוא אומר (שמות כב, ל) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר

תנו רבנן פנימה אין לי אלא פנימה היכל מנין ת״ל (ויקרא י, יח) אל הקדש פנימה

ויאמר קודש ואל יאמר פנימה אמר רבא בא זה ולימד על זה מידי דהוה אתושב ושכיר

דתניא תושב זה קנוי קנין עולם שכיר זה קנוי קנין שנים

יאמר תושב ואל יאמר שכיר ואני אומר קנוי קנין עולם אינו אוכל קנוי קנין שנים לא כ״ש

אילו כן הייתי אומר תושב זה קנוי קנין שנים אבל קנוי קנין עולם יהא אוכל בא שכיר ולימד על תושב שזה קנוי קנין עולם וזה קנוי קנין שנים ואינו אוכל

א״ל אביי בשלמא התם תרי גופי נינהו ואע״ג דה״ל לקרא למכתב נרצע לא יאכל ואידך אתי בק״ו מילתא דאתי בק״ו טרח וכתב לה קרא אלא הכא כיון (דאיכא) דאיפסל בהיכל (הכא) לפני ולפנים מאי בעי

אלא אמר אביי לא נצרכא אלא לדרך משופש א״ל רבא והא הבאה כתיב ביה אלא אמר רבא כל מידי דחשיב עליה לפני ולפנים לא מיפסל בהיכל

בעי רבא פר העלם דבר של צבור ושעיר עבודת כוכבים שהכניס דמן לפני ולפנים מהו

מי אמרי׳ אל הקודש פנימה כל היכא דקרינן אל הקודש קרינן ליה פנימה כל היכא דלא קרינן אל הקודש לא קרינן פנימה או דלמא שלא במקומן הוא

ואם תימצי לומר שלא במקומן הוא פר ושעיר של יום הכיפורים שהזה מדמן על הבדים והוציאן להיכל והכניסן מהו

מי אמרינן מקומן הוא או דלמא הואיל ונפק נפק

ואם תימצי לומר הואיל ונפק נפק הזה מדמן על הפרכת

דף פג עמוד א

והוציאו למזבח והכניסן מהו

הכא ודאי חד מקום הוא או [דילמא] יציאה קרינא ביה תיקו:

נכנס לכפר: תניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן לכפר בקודש ונאמר להלן (ויקרא טז, יז) וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש

מה להלן בשלא כיפר אף כאן בשלא כיפר

רבי שמעון אומר נאמר כאן לכפר ונאמר להלן (ויקרא טז, כז) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר

במאי קמיפלגי מ״ס דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים

ומ״ס דנין בהמה מבהמה ואין דנין בהמה מאדם:

רבי יהודה אומר כו׳: הא מזיד פסול בשכיפר או בשלא כיפר

אמר רבי ירמיה ממשמע שנאמר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם (אל אהל מועד) לכפר בקודש מה ת״ל (ויקרא טז, כח) והשורף

מה תלמוד לומר והשורף לגופיה איצטריך אלא מה ת״ל חטאת חטאת

לפי שלא למדנו אלא לפר ושעיר של יום הכפורים שנשרפין אבית הדשן מטמאין בגדים שאר נשרפין מנין ת״ל חטאת חטאת דברי רבי יהודה

רבי מאיר אומר אינו צריך הרי הוא אומר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת שאין תלמוד לומר לכפר מה תלמוד לומר לכפר לימד על כל המתכפרים שהשורפן מטמא בגדים

ורבי יהודה לכפר לא משמע ליה מאי טעמא לאו משום דמיבעיא ליה לגזירה שוה:

הדרן עלך כל הזבחים שנתערבו

מתני׳ **המזבח** מקדש [את] הראוי לו

רבי יהושע אומר כל הראוי לאישים אם עלה לא ירד שנאמר (ויקרא ו, ב) היא העולה על מוקדה מה עולה שהיא ראויה לאישים אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי לאישים אם עלה לא ירד

רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח אם עלה לא ירד שנאמר היא העולה על מוקדה על המזבח מה עולה שהיא ראויה למזבח אם עלתה לא תרד אף כל דבר שהוא ראוי למזבח אם עלתה לא תרד

אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים שרבן גמליאל אומר לא ירדו ורבי יהושע אומר ירדו

רבי שמעון אומר הזבח כשר ונסכים פסולין הנסכים כשירים והזבח פסול אפי׳ זה וזה פסולין הזבח לא ירד והנסכים ירדו:

דף פג עמוד ב

גמ׳ ראוי לו אין שאין ראוי לו לא למעוטי מאי אמר רב פפא למעוטי קמצין שלא קידשו בכלי

מתקיף לה רבינא מאי שנא מדעולא דאמר עולא אימורי קדשים קלין שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח

הנך לא מיחסרו מעשה בגופייהו הני מיחסרו מעשה בגופייהו:

ר׳ יהושע אומר כל הראוי לאישים כו׳: ורבן גמליאל נמי הכתיב עולה על מוקדה ההוא לאהדורי פוקעין הוא דאתא

ואידך לאהדורי פוקעין מנא ליה נפקא ליה מאשר תאכל האש

ואידך ההוא מיבעי ליה לעכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עכולי קטורת דתני רבי חנינא בר מניומי בר׳ אליעזר בן יעקב (ויקרא ו, ג) אשר תאכל האש את העולה על המזבח עכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עכולי קטורת

ואידך לאו ממילא ש״מ דעכולי עולה מהדרינן:

רבן גמליאל אומר כל הראוי כו׳: ורבי יהושע נמי הכתיב מזבח ההוא מיבעיא ליה מאי (טעמא) קאמר רחמנא כל הראוי למוקדה מקדש מזבח

ואידך מזבח אחרינא כתיב ואידך חד להיכא דהיתה לה שעת הכושר וחד להיכא דלא היתה לה שעת הכושר

ואידך כיון דפסולין נינהו ורבינהו רחמנא לא שנא היתה לו שעת הכושר לא שנא לא היתה לו שעת הכושר:

רבי שמעון אומר הזבח כשר כו׳: תניא רבי שמעון אומר עולה מה עולה הבאה בגלל עצמה אף כל הבאין בגלל עצמן יצאו נסכים הבאין בגלל זבח

רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר (שמות כט, לז) כל הנוגע במזבח יקדש שומע אני בין ראוי ובין שאינו ראוי ת״ל (שמות כט, לח) כבשים מה כבשים ראויין אף כל ראוי ר״ע אומר (שמות כט, יח) עולה מה עולה ראויה אף כל ראויה

מאי בינייהו אמר רב אדא בר אהבה עולת העוף פסולה איכא בינייהו מר מייתי לה מעולה ומר מייתי לה מכבשים

ולמאן דמייתי לה מכבשים הכתיב עולה אי כתיב כבשים ולא כתיב עולה ה״א אפילו מחיים כתב רחמנא עולה

ולמאן דמייתי ליה מעולה הא כתיב כבשים אי כתיב עולה ולא כתיב כבשים הוה אמינא אפילו מנחה כתב רחמנא כבשים

מאי איכא בין הני תנאי להני תנאי דמתניתין אמר רב פפא קמצים שקדשו בכלי איכא בינייהו לתנאי דידן לא ירדו לתנאי דמתניתא ירדו

(ר״ל אמר) מנחה הבאה בפני עצמה לדברי כולן לא תרד לדברי רבי יוסי הגלילי ור״ע

דף פד עמוד א

תרד מנחה הבאה עם הזבח לדברי ר״ג ורבי יהושע לא תרד לדברי כולן תרד

נסכים הבאין בפני עצמן לדברי כולן ירדו לדברי ר״ג ור״ש לא ירדו נסכין הבאין עם הזבח לדברי כולן ירדו לדברי ר״ג לחודיה לא ירדו

פשיטא מנחה הבאה בפני עצמה איצטריכא ליה וכדרבא דאמר רבא מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום

ונשמעינן כדרבא נסכים הבאים עם הזבח איצטריכא ליה דקא מקרב להו למחר וליומא חרא

ס״ד אמינא הואיל ואמר מר (במדבר כט, יח) מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם למחר כנסכים הבאין בפני עצמן דמו ומודי ר״ש דלא ירדו קמ״ל:

מתני׳ אלו אם עלו לא ירדו הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו

רבי יהודה אומר שנשחט בלילה ונשפך דמה ויצא דמה חוץ לקלעים אם עלתה תרד ר״ש אומר לא תרד (שהיה פסולו בקדש) שר״ש אומר כל שפסולו בקדש הקדש מקבלו לא היה פסולו בקדש אין הקדש מקבלו

ואלו שלא היו פסולין בקדש הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר והכלאים והטרפה והיוצא דופן ובעלי מומין ר״ע מכשיר בבעלי מומין רבי חנינא סגן הכהנים אומר דוחה היה אבא את בעלי מומין מע״ג המזבח

כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו וכולן שעלו חיים לראש המזבח ירדו עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתחה במקומה:

גמ׳ תניא ר׳ יהודה אומר (ויקרא ו, ב) זאת היא העולה הרי אלו ג׳ מיעוטין פרט לשנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים שאם עלתה תרד

ר״ש אומר עולה אין לי אלא עולה כשרה מנין לרבות שנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים והלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו

הניתנין למטה שנתנן למעלה ולמעלה שנתנן למטה והניתנין בחוץ שנתנן בפנים בפנים שנתנן בחוץ

ופסח וחטאת ששחטן שלא לשמן מנין ת״ל תורת העולה ריבה תורה אחת לכל העולין שאם עלו לא ירדו

יכול שאני מרבה הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד ואתנן ומחיר וכלאים וטרפה ויוצא דופן ת״ל זאת

ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה

דף פד עמוד ב

הכתוב ומיעט מרבה אני את אלו שהיה פסולן בקדש ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקודש

ורבי יהודה מייתי לה מהכא מפני מה אמרו לן בדם כשר

שהרי לן כשר באימורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר

יוצא שהיוצא כשר בבמה

טמא הואיל והותר לעבודת ציבור

חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפיגולו

חוץ למקומו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו

שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור

וכי דנין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו

תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה

א״ר יוחנן השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

דף פה עמוד א

לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ

מתיב רב חייא בר אבין השוחט עוף בפנים ומעלה בחוץ פטור שחט בחוץ ומעלה בחוץ חייב נימא לא תהא פחותה משוחט ומעלה בחוץ

תיובתא איבעית אימא שחיטת העוף בפנים מיקטל קטליה

אמר עולא אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח

א״ר זירא אף אנן נמי תנינא שנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים ומה התם דאם בא לזרוק אין לו לזרוק אמרת אם עלו לא ירדו הכא דאם בא לזרוק זורק לא כל שכן

תרגמא אקדשי קדשים

הרי פסח דקדשים קלים הוא תרגמא בשלא לשמן

תנן וכולן שעלו חיין לגבי מזבח ירדו הא שחוטין לא ירדו מאי לאו ל״ש קדשי קדשים לא שנא קדשים קלים

לא הא שחוטין מהן ירדו מהן לא ירדו והא כולן קתני כולם אחיין

פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין ואליבא דר״ע דאמר אם עלו לא ירדו

במאי אוקימתא בפסולין אימא סיפא וכן עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתח במקומה ואי פסולה בת הפשט ונתוח היא (ויקרא א, ו) ונתח אותה אמר רחמנא אותה כשרה ולא פסולה

סיפא אתאן לכשרה ומאי קמשמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח

ולמאן דאמר אין הפשט ונתוח בראש המזבח מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שהיתה לו שעת הכושר ונפסלה ורבי אלעזר ברבי שמעון היא דאמר כיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשיטנה ועורה לכהנים

ואלא דקתני כיצד עושה מוריד את הקרבים למטה ומדיחן למה לי

היכי נעביד נקרבינהו בפרתייהו (מלאכי א, ח) הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך

אנן הכי קאמרינן מדיחן למה לי דאי מיתרמי כהן אחרינא ולא ידע נסקינהו

דף פה עמוד ב

ואנן ניקו נעביד להו לכהנים מילתא דאתו בה לידי תקלה אפ״ה עדיפא שלא יהו קדשי שמים מוטלים כנבילה

אמר רבי חייא בר אבא בעי רבי יוחנן אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן ירדו או לא ירדו

א״ל רבי אמי ותיבעי לך מעילה א״ל מעילה לא קמיבעיא לי דזריקה הוא דקבעה להו במעילה כי קמיבעיא ליה ירידה ופשיט לא ירדו ואין בהן מעילה

רב נחמן בר יצחק מתני הכי א״ר חייא בר אבא בעי רבי יוחנן אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן יש בהן מעילה או לא א״ל רבי אמי ותיבעי לך ירידה א״ל ירידה לא קא מיבעי׳ לי דנעשו לחמו של מזבח כי קמיבעי׳ לי מעילה ופשיט הכי לא ירדו ואין בהן מעילה:

ואלו לא היה פסולן [וכו׳]:

א״ר יוחנן לא הכשיר ר״ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשרים בעופות והוא שקדם הקדשן את מומן ומודה ר״ע בעולת נקבה דכשקדם מומה להקדשה דמיא

בעי רבי ירמיה יש נרבע בעופות או אין נרבע בעופות מי אמר מן הבהמה להוציא את הרובע והנרבע

כל היכא דאיתיה ברובע איתיה בנרבע כל היכא דליתיה ברובע ליתיה בנרבע או דלמא הרי נעבדה בו עבירה

אמר רבה ת״ש ר״ע מכשיר בבעלי מומין ואם איתא נכשיר נמי בנרבע הואיל וכשר בעופות שמע מינה

אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא הנרבע והמוקצה והנעבד ואתנן ומחיר וטומטום ואנדרוגינוס כולן מטמאין בגדים אבית הבליעה ש״מ:

רבי חנינא סגן הכהנים כו׳: מאי קמ״ל איבעית אימא מעשה קמ״ל ואיבעית אימא מאי דוחה כלאחר יד:

כשם שאם עלה כו׳: אמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו

רב מרי מתני אירשא רב חנינא מסורא מתני אסיפא העצמות והגידין והקרנים והטלפים בזמן שמחוברין יעלו פרשו לא יעלו אמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו

מאן דמתני אסיפא כ״ש אירשא ומאן דמתני אירשא אבל אסיפא לאו בני הקטרה נינהו:

מתני׳ ואלו אם עלו ירדו בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והקטורת

הצמר שבראשי כבשים ושער שבזקן תישים והעצמות והגידים והקרנים והטלפים בזמן שהם מחוברים יעלו שנאמר (ויקרא א, ט) והקטיר הכהן את הכל פירשו לא יעלו שנאמר (דברים יב, כז) ועשית עולותיך הבשר והדם:

גמ׳ ת״ר (ויקרא א, ט) והקטיר הכהן את הכל המזבחה לרבות העצמות והגידים והקרנים והטלפים יכול אפילו פרשו תלמוד לומר ועשית עולותיך הבשר והדם

אי בשר ודם

דף פו עמוד א

יכול יחלוץ גידין ועצמות ויעלה בשר לגבי מזבח ת״ל והקטיר הכהן את הכל הא כיצד מחוברין יעלו פירשו אפי׳ הן בראש המזבח ירדו

מאן תנא דשמעת ליה דאמר פירשו ירדו רבי היא דתניא (ויקרא א, ט) והקטיר הכהן את הכל המזבחה לרבות העצמות והגידין והקרנים והטלפים אפילו פירשו

ואלא מה אני מקיים (דברים יב, כז) ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות

רבי אומר כתוב אחד אומר והקטיר הכהן את הכל המזבחה ריבה וכתוב אחד אומר ועשית עולותיך הבשר והדם מיעט הא כיצד מחוברין יעלו פירשו אפי׳ הן בראש המזבח ירדו:

פירשו לא יעלו [וכו׳]: אמר רבי זירא לא שנו אלא שפירשו כלפי מטה אבל כלפי מעלה קרובי הוא דאקריבו לעיכול ואפילו פירשו

אמר רבה הכי קאמר לא שנו אלא שפירשו לאחר זריקה אבל פירשו קודם זריקה אתאי זריקה ושריתינהו אפי׳ למעבד מינייהו קתא דסכיני

סבר לה כי הא דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל נאמר (ויקרא ז, ז) לו יהיה בעולה ונאמר (ויקרא ז, ז) לו יהיה באשם מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה עצמות מותרין

מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לאשם שכן בשרו מותר לו יהיה יתירא כתיב

מתיב רב אדא בר אהבה עצמות קדשים לפני זריקה מועלין בהן

לאחר זריקה אין מועלין בהן ושל עולה מועלין בהן לעולם

אימא ושל עולה פירשו לפני זריקה אין מועלין בהן לאחר זריקה מועלין בהן לעולם

ופליגא דר״א דא״ר אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין בהם לאחר זריקה לא נהנין ולא מועלין:

מתני׳ וכולן שפקעו מעל גבי המזבח לא יחזיר וכן גחלת שפקעה מעל גבי המזבח לא יחזיר איברים שפקעו מעל גבי המזבח קודם חצות יחזיר ומועלין בהן לאחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהם

כשם שהמזבח מקדש את הראוי לו כך הכבש מקדש כשם שהמזבח והכבש מקדשין את הראוי להן כך הכלים מקדשין:

גמ׳ ה״ד אי דאית בהו ממש אפילו לאחר חצות נמי אי דלית בהו ממש אפי׳ קודם חצות נמי לא לא צריכא

דף פו עמוד ב

בשרירי מנא הני מילי

אמר רב כתוב אחד אומר (ויקרא ו, ב) כל הלילה והקטיר וכתוב אחד אומר (ויקרא ו, ב) כל הלילה והרים

חלקיהו חציו להקטרה וחציו להרמה

מתיב רב כהנא בכל יום תורם את המזבח מקרות הגבר או סמוך לו מלפניו [או] מאחריו ביום הכיפורים בחצות ברגלים באשמורת הראשונה ואי סלקא דעתך מחצות דאורייתא היכי מקדמינן (והיכי מאחרינן

אלא) אמר רבי יוחנן ממשמע שנאמר כל הלילה איני יודע שעד הבקר מה תלמוד לומר עד בקר תן בקר לבקרו של לילה

הלכך כל יומא מקרות הגבר סגי ביום הכיפורים משום חולשא דכהן גדול מחצות ברגלים דנפישי קרבנות דקדמי אתו ישראל מאשמורת הראשונה כדקתני סיפא לא היתה קריית הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל

איתמר פירשו קודם חצות והחזירן אחר חצות רבה אמר

דף פז עמוד א

חצות שני עוכלתן רב חסדא אמר עמוד השחר עוכלתן

אמרי בי רב מאי טעמא דרב חסדא ומה חצות שאין עושה לינה עושה עיכול עמוד השחר שעושה לינה אינו דין שעושה עיכול

פירשו קודם חצות והחזירן לאחר עמוד השחר רבה אמר חצות שני עוכלתן רב חסדא אמר אין בהן עיכול לעולם

מתקיף לה רב יוסף ומאן לימא לן דחצות בראש המזבח משויא להו עיכול דילמא כל היכא דמשכחא להו משויא להו עיכול שלחו מתם הלכתא כרב יוסף

איתמר נמי א״ר חייא בר אבא פירשו קודם חצות והחזירן אחר חצות לא נהנין ולא מועלין וכן תנא בר קפרא פירשו קודם חצות והחזירן לאחר חצות יוצאין מידי מעילה

א״ל רב פפא לאביי וכי מאחר דשלחו מתם הילכתא כרב יוסף וא״ר חייא בר אבא וכן תני בר קפרא רבה ורב חסדא במאי פליגי אמר ליה בשמנים

בעא מיניה רבא מרבה לינה מועלת בראשו של מזבח או אינה מועלת בראשו של מזבח היכי דמי אילימא דלא ירדו השתא לנו בעזרה אמרת דלא ירדו בראשו של מזבח מיבעיא

ואלא דירדו לשלחן מדמינן לה דתנן אפילו הן על השלחן ימים רבים אין בכך כלום או דילמא לקרקע מדמינן

א״ל אין לינה בראשו של מזבח קיבלה מיניה או לא ת״ש דאיתמר איברים שלנו בעזרה מקטר והולך כל הלילה לן בראשו של מזבח מקטר והולך לעולם

ירדו רבה אמר יעלו רבא אמר לא יעלו ש״מ לא קיבלה מיניה ש״מ:

כשם שהמזבח מקדש כו׳: תנו רבנן (שמות כט, לז) הנוגע במזבח אין לי אלא מזבח כבש מנין ת״ל את המזבח כלי שרת מניין ת״ל (שמות ל, כט) כל הנוגע בהם יקדש

בעא מיניה ר״ל מר״י כלי שרת מהו שיקדשו את הפסולין א״ל תניתוה כשם שהמזבח והכבש מקדשין את הראוי להן כך כלים מקדשין

א״ל לכתחילה ליקרב קמיבעי לי הא נמי תנינא

דף פז עמוד ב

שקיבלו פסולין וזרקו את דמו מאי לאו שקיבלו פסולין וזרקו פסולין

לא שקיבלו פסולין א״נ שזרקו פסולין

אויר מזבח כמזבח דמי או לא ת״ש כשם שהמזבח מקדש כך כבש מקדש

ואי אמרת אויר מזבח לאו כמזבח דמי אויר כבש נמי לאו ככבש דמי היכי מסיק ליה מכבש למזבח הוה ליה ירוד

דנגד ליה והא אויר יש בין כבש למזבח רובו לכבש ככבש רובו למזבח כמזבח

תיפשוט מהא הא דבעי רמי בר חמא יש חיבור לעולין או לא תיפשוט דיש חיבור הא לא קשיא תיפשוט

מתקיף לה רבא בר רב חנן ואי אמרת אויר מזבח כמזבח דמי עולת העוף דפסלה במחשבה היכי משכחת לה

הא קלטה מזבח

מתקיף לה רב שימי בר אשי אלמה לא משכחת לה כגון דאמר הריני מולקה על מנת להורידה למחר ולהעלותה ולהקטירה

הניחא לרבא דאמר לינה מועלת בראש המזבח אלא לרבה דאמר אין לינה מועלת בראש המזבח ליתא למחשבתו

לרבה נמי משכחת לה כגון דאמר הריני מולקה על מנת להורידה קודם עמוד השחר ולהעלותה לאחר עמוד השחר

להך גיסא מיהא תיפשוט דאויר מזבח כמזבח דמי דאי ס״ד אויר מזבח לאו כמזבח דמי

דף פח עמוד א

חטאת העוף פסולה היכי מזה מדמה הוה ליה ירוד שאר פסולים היכי זריק להו מדמה

דמגע להו הא הזאה היא מיצוי היא הא זריקה שפיכה היא

ועוד דרך הזאה בכך דרך זריקה בכך

אמר רב אשי אי דנקט להו בראש המזבח ה״נ כי קאמר דתלנהו בקניא מאי תיקו:

מתני׳ כלי הלח מקדשין את הלח ומדות יבש מקדשות את היבש אין כלי הלח מקדשת את היבש ולא יבש מקדש את הלח כלי הקודש שניקבו אם עושין בהן מעין מלאכתן שהיו עושין והן שלימים מקדשין ואם לאו אין מקדשין וכולן אין מקדשין אלא בקודש:

גמ׳ אמר שמואל לא שנו אלא מדות אבל מזרקות מקדשין שנאמר (במדבר ז, יג) שניהם מלאים סולת

א״ל רב אחא מדיפתי לרבינא מנחה לחה היא א״ל לא נצרכה אלא ליבש שבה איבעית אימא מנחה לגבי דם כיבש דמי

אמר שמואל כלי שרת אין מקדשין אלא שלימין אין מקדשין אלא מלאין אין מקדשין אלא מתוכן ואמרי לה אין מקדשין אלא שלימין ומלאים ומבפנים

מאי בינייהו איכא בינייהו בירוצי מדות במתניתא תנא אין מקדשין אלא שלימין ומלאים ומתוכן ובפנים

א״ר אסי א״ר יוחנן לא שנו אלא שאין דעתו להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון קודש

תניא נמי הכי מלאין אין מלאין אלא שלימין אמר רבי יוסי אימתי בזמן שאין דעתו להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון קודש:

אין כלי הלח מקדש [וכו׳]: אמר רב ואיתימא רב אסי אין מקדשין ליקרב אבל מקדשין ליפסל

איכא דמתני לה אהא אין מביאין מנחות ונסכים ומנחת בהמה וביכורים מן המדומע ואין צ״ל מערלה וכלאי הכרם ואם הביא לא קדש אמר רב ואיתימא רב אסי לא קדש ליקרב אבל קדש ליפסל

ת״ר כלי קדש שניקבו אין מתיכין אותן ואין מתיכין לתוכן אבר נפגמו אין מתקנין אותן סכין שנפגם אין משחיזין את פגימתה נשמטה אין מחזירין אותה אבא שאול אומר סכין מטרפת היתה במקדש ונמנו עליה כהנים וגנזוה

ת״ר בגדי כהונה אין עושין אותם מעשה מחט אלא מעשה אורג שנאמר (שמות כח, לב) מעשה אורג נתגעלו אין מכבסין לא בנתר ולא באהל

הא במים מכבסין אמר אביי ה״ק הוגעו במים מכבסין אותו בנתר ואהל

דף פח עמוד ב

הוגעו לנתר ואהל אף במים אין מכבסים ויש אומרים אין מכבסין אותן כל עיקר שאין עניות במקום עשירות:

ת״ר מעיל כולו של תכלת היה שנאמר (שמות לט, כב) ויעש את מעיל האפוד כליל תכלת שוליו כיצד מביא תכלת וארגמן ותולעת שני שזורין ועושה אותן כמין רימונים שלא פיתחו פיהן וכמין קונאות של קנסות שבראשי תינוקות

ומביא שבעים ושנים זגין שבהן שבעים ושנים עינבלין ותולה בהן שלשים וששה בצד זה ושלשים וששה מצד זה רבי דוסא אומר משום רבי יהודה שלשים וששה היו שמונה עשרה מצד זה ושמנה עשרה מצד זה

אמר רבי עיניני בר ששון כמחלוקת כאן כך מחלוקת במראות נגעים דתנן מראות נגעים רבי דוסא בן הרכינס אומר ל״ו עקביא בן מהללאל אומר שבעים ושנים

ואמר רבי עיניני בר ששון למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין

כתונת מכפרת על שפיכות דם שנאמר (בראשית לז, לא) וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם מכנסים מכפרת על גילוי עריות שנאמר (שמות כח, מב) ועשה להם מכנסי בד [לכסות (את) בשר ערוה] מצנפת מכפרת על גסי הרוח מנין אמר רבי חנינא יבא דבר שבגובה ויכפר על גובה

אבנט מכפר על הרהור הלב ׳ היכא דאיתיה חושן מכפר על הדינין שנא׳ (שמות כח, טו) ועשית חושן משפט אפוד מכפר על עבודת כוכבים שנאמר (הושע ג, ד) אין אפוד ותרפים

מעיל מכפר על לשון הרע מנין א״ר חנינא יבא דבר שבקול ויכפר על קול הרע וציץ מכפר על עזות פנים בציץ כתיב (שמות כח, לח) והיה על מצח אהרן ובעזות פנים כתיב (ירמיהו ג, ג) ומצח אשה זונה היה לך

איני והא״ר יהושע בן לוי שני דברים לא מצינו להן כפרה בקרבנות ומצינו לו כפרה ממקום אחר ואלו הן שפיכות דמים ולשון הרע

שפיכות דמים מעגלה ערופה ולשון הרע מקטרת דתני רב חנניה מנין לקטרת שמכפרת שנאמר (במדבר יז, יב) ויתן את הקטרת ויכפר על העם

ותני דבי רבי ישמעאל על מה קטורת מכפרת על לשון הרע יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי

קשיא לשון הרע אלשון הרע קשיא שפיכות דמים אשפיכות דמים

לא קשיא הא דידיע מאן קטליה הא דלא ידיע מאן קטליה אי דידיע מאן קטליה בר קטלא הוא במזיד ולא אתרו ביה

ולשון הרע אלשון הרע נמי לא קשיא הא בצינעא הא בפרהסיא:

הדרן עלך המזבח מקדש

דף פט עמוד א

מתני׳ כל התדיר מחבירו קודם את חבירו התמידין קודמין למוספין מוספי שבת קודמין למוספי ר״ח מוספי ר״ח קודמין למוספי ר״ה שנאמר (במדבר כח, כג) מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד תעשו את אלה:

גמ׳ מנא לן מנא לן כדקאמר טעמא מלבד עולת הבקר דילמא תמידין הן דקדמו למוספין משום דתדירי מוספין למוספין מנ״ל

א״ר אילעא דאמר קרא (במדבר כח, כד) כאלה תעשו ליום שבעת ימים אלה כאלה

והאי מיבעי ליה לגופיה א״כ ניכתוב אלה תעשו ליום

אי כתב אלה תעשו ליום שבעת הימים ה״א אלה לשבעת הימים (אין מידי אחרינא לא) ליום כתיב

ואכתי אימא אלה ליום אבל שאר יומי לא ידענא כמה אמר קרא תעשו שיהו כל העשיות שוות

אבעי אמר מגופה דקרא אם כן לימא קרא מלבד עולת הבקר ותישתוק אשר לעולת התמיד ל״ל למימר דהך דתדירא תיקדום:

מתני׳ כל המקודש מחבירו קודם את חבירו דם החטאת קודם לדם העולה מפני שהוא מרצה איברי עולה קודמין לאימורי חטאת מפני שהוא כליל לאישים

חטאת קודמת לאשם מפני שדמה ניתן לד׳ קרנות על היסוד אשם קודם לתודה ואיל נזיר מפני שהוא קדשי קדשים תודה ואיל נזיר קודמים לשלמים מפני שהן נאכלין ליום אחד וטעונין לחם

השלמים קודמין לבכור מפני שהן טעונין מתן ד׳ [וסמיכה] ונסכים ותנופות חזה ושוק הבכור קודם למעשר מפני שקדושתו מרחם ונאכל לכהנים

המעשר קודם לעופות מפני שהוא זבח ויש בו קודש קדשים דמו ואימוריו העופות קודמין למנחות מפני שהן מיני דמים מנחת חוטא קודם למנחת נדבה מפני שהוא בא על חטא חטאת העוף קודמת לעולת העוף וכן בהקדישה:

דף פט עמוד ב

גמ׳ מנא הני מילי דת״ר (במדבר ח, ח) ופר שני בן בקר תקח לחטאת

אם בא ללמד שהן שנים הרי כבר נאמר (במדבר ח, יב) ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה מה ת״ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת שיכול שיהא חטאת קודמת לכל מעשה עולה ת״ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת

אי פר שני יכול תהא עולה קודמת לחטאת לכל מעשיה ת״ל ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה הא כיצד דם חטאת קודמת לדם עולה מפני שמרצה איברי עולה כו׳

ואמאי מתנה קמייתא דמכפרה תיקדום והנך לא

אמר רבינא הכא בחטאת הלוים עסקינן ואע״ג דכי עולה דמי קאמר רחמנא היא תיקדים במערבא אמרי הואיל והתחיל במתנות גומר:

איבעיא להו דם חטאת ואיברי עולה איזה מהן קודם דם חטאת קודם מפני שמרצה או דילמא איברי עולה קודמין מפני שהן כליל לאישים

ת״ש דם חטאת קודם לדם עולה הוא דקדים לאיברי עולה לא קדים

אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת לאימורי חטאת הוא דקדים לדם חטאת לא קדים אלא מהא ליכא למשמע מינה:

איבעיא להו דם עולה ואימורי חטאת איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא אימורי חטאת קודמין דקאתי מכח מכפר

ת״ש דם חטאת קודם לדם עולה דם חטאת הוא דקדים לדם עולה אבל אימורי חטאת לא

אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת איברי עולה הוא דקדמי לאימורי חטאת אבל דם עולה לא אלא מהא ליכא למשמע מינה:

איבעיא להו דם עולה ודם אשם איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא דם אשם קודם (דקאתי מכח) דמכפר

ת״ש דם חטאת קודם לדם עולה אבל דם אשם לא

בדין הוא דאיבעי למיתני דם אשם ואיידי דבעא למיתני סיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת

דאי תנא לאימורי אשם ה״א לאימורי אשם הוא דקדמי לאימורי חטאת לא קדמי מש״ה תנא חטאת

ת״ש חטאת קודם לאשם חטאת הוא דקדמה ליה לאשם אבל עולה לא מאי לאו דם

לא אאימורים דיקא נמי דקתני מפני שדמה ניתן ש״מ:

חטאת קודמת כו׳: אדרבה אשם קדים שכן יש לו קיצבה אפ״ה ריבוי דמזבח עדיף:

אשם קודם לתודה כו׳: אדרבה התודה ואיל נזיר קדמי שכן טעונין לחם אפ״ה קדשי קדשים עדיפי:

תודה ואיל נזיר כו׳: אדרבה שלמים קדמי שכן ישנן בציבור כביחיד אפילו הכי נאכלין ליום אחד עדיפי

איבעיא להו תודה ואיל נזיר איזה מהן קודם תודה קדמה שכן טעונה ד׳ מיני לחם או דילמא איל נזיר קודם שכן יש עמו דמים אחרים ת״ש זו קודמת לזו שזו טעונה ד׳ מיני לחם וזו אינה טעונה אלא שני מיני לחם:

השלמים קודמין לבכור כו׳: אדרבה בכור קודם שכן קדושתו מרחם ונאכל לכהנים אפ״ה מצות יתירות עדיפי:

הבכור קודם כו׳: אדרבה מעשר קודם שכן מקדש לפניו ולאחריו אפ״ה קדושה מרחם עדיפא:

מעשר קודם לעופות כו׳: אדרבה עופות קדמי שכן קדשי קדשים אפ״ה מין זבח עדיף

אמר רבינא בר שילא אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים פסולין ותנא תונא מפני שהוא זבח וישנו קדשי קדשים דמיו ואימורין

בשלמא אימורין ליתנהו בעופות אלא דם מיהא איתיה אלא לאו קמ״ל אימורין כי דמו

מה דמו לפני זריקה אף אימורין קודם זריקה וקא קרי להו קדשי קדשים ומה דמו מיפסל ביוצא אף אימורין מיפסל ביוצא

נימא מסייע ליה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים רבי יוחנן אמר כשר ר״ל אמר פסול

רבי יוחנן אמר כשר הואיל וסופו לצאת ר״ל אמר פסול עדיין לא הגיע זמנו לצאת ע״כ לא פליגי אלא בבשר אבל באימורין לא

הוא הדין דבאימורין נמי פליגי והא דקא מיפלגי בבשר להודיעך כחו דר״ל דאפילו בשר דסופה לצאת אמר עדיין לא הגיע זמנו לצאת

לימא כתנאי אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ר״א אומר אין מועלין בהן

דף צ עמוד א

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ר״ע אומר מועלין בהן וחייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא

מאי לאו בדהדר עיילינהו פליגי ובהא פליגי דמר סבר מיפסלי ביוצא ומר סבר לא מיפסלי ביוצא

אמר רב פפא בדהדר עיילינהו כ״ע לא פליגי והכא בדאיתנהו אבראי פליגי ובהא פליגי דמר סבר אין זריקה מועלת ליוצא ומר סבר זריקה מועלת ליוצא

והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ״ע לא פליגי בדעיילינהו לגוואי פליגי

ה״מ גבי שתי לחם דלאו גופיה דזיבחא אבל אימורין דגופיה דזיבחא הוא בדאיתנהו אבראי פליגי:

עופות קודמין כו׳: אדרבה מנחות קודמות שכן ישנן בצבור כביחיד אפ״ה מיני דמים עדיפי:

מנחת חוטא כו׳: אדרבה מנחת נדבה קודמת שכן טעונה שמן ולבונה אפ״ה מנחת חוטא הבאה על חטא עדיפא דמכפרת

איבעיא להו מנחת סוטה ומנחת נדבה איזו מהן קודמת מנחת נדבה קדמה שכן טעונה שמן (או) ולבונה או דלמא מנחת סוטה קדמה שכן באה לברר עון

ת״ש מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה מנחת חוטא הוא דקדמה למנחת נדבה הא מנחת סוטה לא מי קתני מפני שהיא מכפרת מפני שהיא באה על חטא קתני והא נמי באה על חטא

ת״ש זו קודמת לזו שזו באה מן החיטין וזו באה מן השעורין מאי לאו מנחת נדבה למנחת סוטה לא מנחת חוטא למנחת סוטה

תיפוק לי דהא מכפרת והא לא מכפרת

ואלא מאי מנחת נדבה תיפוק לי דזו טעונה שמן ולבונה וזו אינה טעונה שמן ולבונה אלא חד מתרי טעמי [נקיט]:

חטאת העוף קודמת כו׳: מנא ה״מ דת״ר (ויקרא ה, ח) והקריב את אשר לחטאת ראשונה מה ת״ל שאין ת״ל ללמד שתקרב ראשונה הרי כבר נאמר (ויקרא ה, י) ואת השני יעשה עולה

אלא זה בנה אב לכל חטאות שיקדמו לעולה הבאות עמהן בין חטאת העוף לעולת העוף בין חטאת בהמה לעולת בהמה ואפי׳ חטאת העוף לעולת בהמה

הלכך חטאת העוף לעולת העוף מואת השני חטאת בהמה לעולת בהמה מדרבי רחמנא חטאת העוף לעולת בהמה מזה בנה אב

תא שמע ר״א אומר כל מקום שנתחלפה חטאת חטאת קודמת וכאן (ביולדת) עולה קודמת

כל מקום שבא על חטא חטאת קודמת וכאן עולה קודמת וכל מקום ששנים באים תחת חטאת חטאת קודמת וכאן עולה קודמת

אמר רבא למקראה הקדימה הכתוב:

תא שמע פרים קודמין לאילים ואילים קודמין לכבשים כבשים לשעירים

דף צ עמוד ב

מאי לאו דחג לא לנדבה פרים קודמין לאילים שכן נתרבו בנסכים וכן אילים לכבשים כבשים לשעירים שכן נתרבו באליה

ת״ש פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר של צבור פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים

פר עבודת כוכבים קודם לשעירי עבודת כוכבים דאע״ג דפר עבודת כוכבים עולה ושעירי עבודת כוכבים חטאת

ואימא מרישא פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים

בחד מינא מיהא לא קאמרינן דחטאת קדמה כי קאמרינן בתרי מיני אשכחן עולה דקדמה לחטאת

אמרי במערבא משמיה דרבא בר מרי חטאת עבודת כוכבים חסר א׳ (במדבר טו, כד) לחטת כתיב רבינא אמר כמשפט כתיב בהו

השתא דאתית להכי אפילו תימא פרים דחג נמי כמשפטם כתיב בהו:

איבעיא להו חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזו מהן קודם תיקדום חטאת העוף איכא מעשר דקדים לה ליקדים מעשר איכא עולת בהמה דקדמה ליה תיקדום עולת בהמה איכא חטאת העוף דקדמה לה

הכא תרגימו מין זבח עדיף במערבא אמרי עיילא בה עולת בהמה בחטאת העוף ואגבהתה ממעשר:

מתני׳ כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות חוץ מאשם מצורע מפני שהוא בא על הכשר

כל האשמות שבתורה באין בני שתים ובאין בכסף שקלים חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שהן באין בני שנתן ואין באין בכסף שקלים

כשם שקודמין בהקרבתן קודמין באכילתן שלמים של אמש ושלמים של יום של אמש קודמין לשל יום שלמים של אמש חטאת ואשם של היום שלמים של אמש קודמין דברי ר״מ וחכ״א חטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים

וכולן הכהנים רשאין לשנות באכילתן לאכלן צלוין ושלוקין ומבושלין לתת לתוכו תבלי חולין ותבלי תרומה דברי ר״ש ר״מ אומר לא יתן לתוכו תבלי תרומה שלא יביא התרומה לידי פסול:

גמ׳ איבעיא להו תדיר ומקודש איזה מהם קודם תדיר קודם משום דתדיר או דלמא מקודש קדים דקדיש תא שמע תמידין קודמין למוספין

דף צא עמוד א

ואף ע״ג דמוספין קדישי אטו שבת למוספין אהנאי לתמידין לא אהנאי

ת״ש מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש אטו ראש חודש למוספין דידיה אהני למוספי שבת לא אהני

תא שמע מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה אע״ג דראש השנה קדשה אטו ראש השנה למוספי דידיה אהני למוספי ראש חודש לא אהני

ת״ש ד״א ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם אע״ג דברכת היום קדישה אטו שבת לברכת היום אהנאי לברכת היין לא אהנאי

תא שמע דאמר רבי יוחנן הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח״כ של מוספין אטו שבת לתפלת מוספין אהנאי לתפלת מנחה לא אהנאי

ת״ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום שלמים של אמש קודמין הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע״ג דשלמים תדירי

אמר רבא מצוי קאמרת תדיר קמיבעיא לן מצוי לא קמיבעיא לן

אמר ליה רב הונא בר יהודה לרבא אטו מצוי לאו תדיר והתניא אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה

מאי תדירה תדירה במצות ואיבעית אימא מילה לגבי פסח כי תדיר דמיא

איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר מאי מי אמרינן כיון דשחטיה מקריב ליה או דלמא יהיב לאחר דממרס בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר

אמר רב הונא מסורא ת״ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום של אמש קודם לשל יום הא דיום דומיא דאמש

וה״ד דקדים שחטיה לשלמים חטאת ואשם קדמי

דלמא שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום היכי משכחת לה דשחטינהו לתרוייהו אבל לא שחטינהו לתרוייהו תיבעי לך

ת״ש ד״א ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם

ה״נ דכיון דאתיין כמאן דשחיטי תרוייהו דמי

ת״ש דא״ר יוחנן הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח״כ של מוספין ה״נ כיון דמטי זמן תפלת מנחה כמאן דשחיטי תרוייהו דמי

אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי לרבינא שחטו קודם חצות פסול מפני שנאמר בו (שמות יב, ו) בין הערבים קודם לתמיד כשר ויהא ממרס בדמו עד שיזרוק הדם

הכא במאי עסקינן כגון דקדים שחטיה לתמיד ברישא אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני עד שיזרק הדם (תמיד) ולא קתני עד שישחוט ויזרק דם ש״מ:

ובכולן כהנים רשאין כו׳: מאי טעמא אמר קרא (במדבר יח, ח) למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין:

מתני׳ אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה אין צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי מנחות ישראל ולוג שמן של מצורע

אם ראית שמן שהוא ניתן על גבי האישים אין צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח שאין מתנדבין שמן רבי טרפון אומר מתנדבין שמן:

דף צא עמוד ב

גמ׳ אמר שמואל לדברי ר״ט המתנדב שמן קומצו ושיריו נאכלין מאי טעמא אמר קרא קרבן מנחה מלמד שמתנדבין שמן וכי מנחה מה מנחה קומצה ושיריה נאכלין אף שמן קומצו ושיריו נאכלין

א״ר זירא אף אנן נמי תנינא א״ר שמעון אם ראית שמן שמתחלק בעזרה אי אתה צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי מנחות ישראל ולוג שמן של מצורע שאין מתנדבין מכלל דמ״ד מתנדבין מתחלק

אמר ליה אביי אימא סיפא אם ראית שמן שניתן על גבי אישים אי אתה צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח שאין מתנדבין שמן מכלל דלמ״ד מתנדב כולן לאישים לאביי קשיא רישא לרבי זירא קשיא סיפא

בשלמא לרבי זירא רישא בשירים סיפא בקומץ אלא לאביי קשיא תנא רישא אטו סיפא

בשלמא סיפא תני משום רישא אלא רישא משום סיפא מי תני אין אמרי במערבא תנא רישא משום סיפא:

ת״ש יין כדברי ר״ע לספלים שמן כדברי רבי טרפון לאישים מאי לאו מדיין כולו לספלים שמן כולו לאישים מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא

אמר רב פפא כתנאי שמן לא יפחות מלוג רבי אומר שלשת לוגין במאי קמיפלגי אמרוה רבנן קמיה דרב פפא דון מינה ומינה דון מינה ואוקי באתרה איכא בינייהו

דרבנן סברי מה מנחה מתנדבין אף שמן מתנדבין [ומינה מה מנחה לוג שמן אף כאן לוג שמן ומה מנחה קומצה ושיריה נאכלין אף שמן קומצו ושיריו נאכלין

ואידך ממנחה מה מנחה מתנדבין אף שמן מתנדבין ואוקי באתרה] כנסכים מה נסכים שלשת לוגין [אף שמן שלש לוגין ומה נסכים כולן לספלין] אף שמן כולן לאישים

אמר ליה רב פפא לאביי אי ממנחה מייתי לה [רבי] דכ״ע דון מינה ומינה אלא רבי מאזרח גמר לה

א״ל רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא מי מצית אמרת הכי והתניא קרבן מנחה מלמד שמתנדבין שמן וכמה שלשה לוגין ומאן שמעת ליה דאמר שלשה לוגין רבי היא וקא מייתי לה מקרבן א״ל אי תניא תניא

אמר שמואל המתנדב יין מביא ומזלפו על גבי האישים מ״ט אמר קרא (במדבר טו, י) ויין תקריב לנסך חצי ההין אשה ריח ניחוח לה׳ והא קא מכבי כיבוי במקצת לא שמיה כיבוי

איני והאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה המוריד גחלת מעל גבי המזבח וכיבה חייב דליכא אלא האי איבעית אימא כיבוי דמצוה שאני

ת״ש דתנא ר״א בן יעקב כלפי שנתנה תורה לתרום יכול יכבה ויתרום אמרת לא יכבה שאני התם אפשר דיתיב ונטר

ת״ש יין כדברי ר״ע לספלים שמן כדברי רבי טרפון לאישים ועוד תניא יין נסך לספלים או אינו אלא לאישים אמרת לא יכבה

לא קשיא הא רבי יהודה הא ר״ש למימרא דשמואל כר״ש סבירא ליה והאמר שמואל מכבין גחלת של מתכת ברה״ר בשביל שלא יזוקו בה רבים

דף צב עמוד א

אבל לא גחלת של עץ ואי ס״ד כר״ש ס״ל אפילו גחלת של עץ נמי

בדבר שאין מתכוין סבר לה כר״ש במלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כרבי יהודה

אמר רב הונא נסכים שנטמאו עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן משום שנאמר (ויקרא ו, כג) בקודש באש תשרף תניא נמי הכי הדם והשמן והמנחות והנסכים שנטמאו עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן

א״ל שמואל לרב חנא בגדתאה אייתי לי בי עשרה ואימא לך קמייהו נסכים שנטמאו עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן:

הדרן עלך כל התדיר

מתני׳ דם חטאת שנתז על הבגד הרי זה טעון כיבוס אע״פ שאין הכתוב מדבר אלא בנאכלות שנאמר (ויקרא ו, יט) במקום קדוש תאכל אחד הנאכלות ואחד הפנימיות טעונות כיבוס שנאמר תורת החטאת תורה אחת לכל החטאות

חטאת פסולה אין דמה טעון כיבוס בין שהיתה לה שעת הכושר ובין שלא היתה לה שעת הכושר איזו היא שהיתה לה שעת הכושר שלנה ושנטמאה ושיצאת ואיזו היא שלא היתה לה שעת הכושר שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקיבלו פסולין (וזרקו) את דמה:

גמ׳ דם חטאת (שמתה) כו׳ ואי תורה אחת לכל חטאות אפילו חטאת העוף נמי אלמה תניא יכול תהא דם חטאת העוף טעון כיבוס ת״ל (ויקרא ו, יח) זאת

אמר ר״ל משום בר קפרא אמר קרא (ויקרא ו, יח) תשחט בנשחטות הכתוב מדבר

ואימא בנאכלות הכתוב מדבר כדכתיב במקום קדוש תאכל אבל פנימיות לא רבי רחמנא תורת

אי הכי אפילו חטאת העוף נמי מיעט רחמנא זאת

ומה ראית מסתברא דחטאת [בהמה] פנימיות ה״ל לרבויי שכן בהמה שחיטת צפון וקבלת כלי

דף צב עמוד ב

וקרן ואצבע וחודה ואישים

אדרבה חטאת העוף הוה ליה לרבויי שכן חוץ כמותה ואכילה כמותה הנך נפישין

רב יוסף אמר אמר קרא (ויקרא ו, יט) יאכלנה לזו ולא לאחרת בנאכלות מיעט הכתוב

ואלא זאת ל״ל אי לאו זאת הוי אמינא יאכלנה אורחיה דקרא קמ״ל

רבה אמר אמר קרא (ויקרא ו, כ) אשר יזה בהזאות הכתוב מדבר

והתניא אע״פ שאין הכתוב מדבר אלא בנאכלות לענין מריקה ושטיפה אבל לענין כיבוס אשר יזה כתיב

אי הכי אחד הנאכלות ואחד הפנימיות אחד הפנימיות ואחד הנאכלות מיבעי ליה תני אחד הפנימיות ואחד הנאכלות

אי הכי חטאת העוף נמי מיעט רחמנא זאת אי הכי חיצונה נמי לא ריבה רחמנא תורת

ומה ראית מסתברא חטאת בהמה הוה ליה לרבויי שכן בהמה שחיטת צפון וקבלת כלי וקרן ואצבע וחודה ואישים

אדרבה חטאת העוף הו״ל לרבויי שכן הזאה כמותה הנך נפישין

בעי רבי אבין חטאת העוף שהכניס דמה בצוארה בפנים מהו צוארה ככלי שרת דמי ומיפסיל

או דלמא כצואר בהמה מדמה אמר רחמנא ולא בשרה ת״ש פירכסה ונכנסה לפנים וחזרה כשירה הא הכניסה פסולה

וליטעמיך גבי קדשי קדשים דקתני פירכסה ויצאה לדרום וחזרה כשרה הא הוציאה פסולה

אלא האי יצתה לחוץ איצטריכא ליה ה״נ יצתה לחוץ איצטריכא ליה

בעי רבי אבין נשפך על הרצפה ואספה מהו

אצרוכיה הוא דלא אצרכיה רחמנא כלי שרת והלכך אוספו וכשר או דלמא מיפסל פסל ביה רחמנא כלי שרת והלכך אוספו ופסול

אמר רבא ת״ש יכול יהא דם חטאת העוף טעון כיבוס תלמוד לומר זאת ואי ס״ד מיפסל פסיל ביה רחמנא תיפוק לי דהא אפסיל לה באויר כלי

אמר רב הונא בריה דרב יהושע במדביק כלי בצוארה

בעא מיניה לוי ניתז מבגד לבגד מהו מבגד קמא אידחי ליה לכיבוס או דלמא לא

א״ל זו שאלה טעון כיבוס ממה נפשך אי אוספו וכשר הא כשר ואי אוספו ופסול אנא כרבי עקיבא ס״ל דאמר היתה לו שעת הכושר ונפסלה דמה טעון כיבוס

דף צג עמוד א

בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא ניתז על בגד טמא מהו אמר רב הונא בריה דרב יהושע מדקמיבעיא ליה הכי ש״מ היתה לה שעת הכושר ונפסלה אין דמה טעון כיבוס

ה״מ בזה אחר זה אבל בבת אחת לא או דלמא לא שנא א״ל פלוגתא דר״א ורבנן אליבא דרבה וכדקא מתריץ אביי

דתניא ר׳ אלעזר אומר מי חטאת שנטמאו מטהרין שהרי נדה מזין עליה

ואמר רבה ר״א בשיטת ר״ע רבו אמרה דאמר העברת כלי על גבי מקום טמא כמונח דמי

דתנן היה עומד חוץ לתנור ושרץ בתנור והושיט ידו לחלון ונטל את הלגין והעבירו ע״פ תנור ר״ע מטמא וחכמים מטהרין ובהא פליגי דר׳ עקיבא סבר כמונח דמי ורבנן סברי לאו כמונח דמי

ואיתיביה אביי מודה רבי עקיבא בהזאה שהעבירה על כלי חרס טמא על גבי משכב ומושב טמא שהיא טהורה שאין לך דבר שמטמא למעלה כלמטה אלא כזית מן המת ושאר כל המאהילין לאיתויי אבן המנוגעת

אלא אמר אביי דכ״ע לאו כמונח דמי והכא בהא קמיפלגי דרבי עקיבא סבר גזרינן שמא ינוח ורבנן סברי לא גזרינן ומודה רבי עקיבא בהזאה כיון דנפק נפק

ורבי אלעזר ורבנן במאי קמיפלגי אמר אביי בדנין טומאה קדומה מטומאה שבאותה שעה קמיפלגי

מ״ס דנין ומ״ס אין דנין

רבא אמר דכ״ע אין דנין

והכא בהא קמיפלגי דר״א סבר הזאה צריכה שיעור ומצטרפין להזאות ורבנן סברי הזאה אין צריכה שיעור:

חטאת פסולה כו׳: ת״ר מדמה מדם כשירה ולא מדם פסולה ר״ע אומר היתה לה שעת הכושר ונפסלה דמה טעון כיבוס לא היתה לה שעת הכושר ונפסלה אין דמה טעון כיבוס

ור״ש אומר אחד זה ואחד זה אין דמה טעון כיבוס מאי טעמא דרבי שמעון כתיב אותה וכתיב מדמה חד להיכא דהיתה לו שעת הכושר

ורבי עקיבא אותה פרט לתרומה ור״ש לטעמיה דאמר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה וכ״ש תרומה:

מתני׳ ניתז מן הצואר על הבגד אינו טעון כיבוס מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס אין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזאה:

גמ׳ ת״ר יכול ניתז מן הצואר על הבגד יהא טעון כיבוס ת״ל אשר יזה לא אמרתי לך אלא בראוי להזאה תניא אידך יכול ניתז מן הקרן ומן היסוד יהא טעון כיבוס ת״ל אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה:

נשפך על הרצפה כו׳:

דף צג עמוד ב

הא תו ל״ל מה טעם קאמר מה טעם נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס לפי שאין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזייה:

ראוי להזאה: למעוטי מאי למעוטי קיבל פחות מכדי הזייה בכלי זה ופחות מכדי הזייה בכלי זה

דתניא רבי חלפתא בר שאול אומר קידש פחות מכדי הזייה בכלי זה ופחות מכדי הזייה בכלי זה לא קידש

איבעיא להו בדם מהו הלכתא היא ומהלכתא לא גמרינן

או דלמא התם מ״ט דכתיב (במדבר יט, יח) וטבל במים ה״נ כתיב (ויקרא ד, ו) וטבל בדם

תא שמע דא״ר זריקא א״ר אלעזר אף בדם לא קידש

אמר רבא תניא וטבל ולא מספג בדם עד שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו מן הדם שבענין

ואיצטריך למיכתב בדם דאי כתב רחמנא וטבל ה״א אע״פ דליכא שיעור טבילה מעיקרו כתב [רחמנא] בדם

ואי כתב רחמנא בדם ה״א אפילו מספג כתב רחמנא וטבל

מן הדם שבענין למעוטי מאי אמר רבא למעוטי שיריים שבאצבע מסייע לרבי אלעזר דאר״א שיריים שבאצבע פסולין

א״ל רבין בר רב אדא לרב אמר תלמידך אמר רב עמרם תנינא היה מזה וניתזה הזאה מידו עד שלא הזה טעון כיבוס משהזה אין טעון כיבוס

מאי לאו ה״ק עד שלא גמר מלהזות טעון כיבוס משגמר להזות אין טעון כיבוס לא ה״ק עד שלא יצתה הזאה מידו טעון כיבוס משיצתה הזאה מידו אין טעון כיבוס

איתיביה אביי גמר מלהזות מקנח ידו בגופה של פרה גמר אין לא גמר לא א״ל גמר מקנח ידו בגופה של פרה לא גמר מקנח אצבעו

בשלמא גמר מקנח ידו בגופה של פרה שנאמר (במדבר יט, ה) ושרף את הפרה לעיניו אלא אצבעו במאי מקנח אמר אביי בשפת מזרק כדכתיב (עזרא א, י) כפורי זהב:

מתני׳ ניתז על העור עד שלא הופשט אינו טעון כיבוס משהופשט טעון כיבוס דברי רבי יהודה

רבי אלעזר אומר אף משהופשט אינו טעון כיבוס אלא מקום הדם ודבר שהוא ראוי לקבל טומאה וראוי לכיבוס

אחד הבגד ואחד השק ואחד העור טעונין כיבוס והכיבוס במקום קדוש ושבירת כלי חרס במקום קדוש ומריקה ושטיפה בכלי נחושת במקום קדוש זה חומר בחטאת מקדשי קדשים:

גמ׳ מנהני מילי דת״ר (ויקרא ו, כ) בגד אין לי אלא בגד מנין לרבות עור משהופשט ת״ל (ויקרא ו, כ) אשר יזה עליה תכבס

יכול שאני מרבה עור עד שלא הופשט תלמוד לומר בגד מה בגד הראוי לקבל טומאה אף כל הראוי לקבל טומאה דברי ר׳ יהודה

רבי אלעזר אומר בגד אין לי אלא בגד מנין לרבות שק

דף צד עמוד א

וכל מיני בגדים תלמוד לומר (ויקרא ו, כ) אשר עליה תכבס יכול שאני מרבה עור משהופשט ת״ל בגד מה בגד דבר המקבל טומאה אף כל דבר המקבל טומאה

מאי בינייהו אמר אביי מטלית פחותה משלש איכא בינייהו מאן דאמר ראוי הא נמי ראוי דאי בעי חשיב עליה מ״ד דבר המקבל טומאה הא מיהא לאו בת קבולי טומאה היא

רבא אמר בגד שחישב עליה לצורה איכא בינייהו מ״ד ראוי הא נמי ראוי דאי בעי מבטיל ליה למחשבתיה מ״ד דבר המקבל טומאה השתא מיהא לאו בת קבולי טומאה היא

רבא אמר עוצבא דחשיב עלה לקצעה איכא בינייהו מ״ד ראוי הא נמי ראויה מאן דאמר דבר המקבל טומאה הא לאו מקבלה טומאה עד דמקצע לה והתניא רבי שמעון בן מנסיא אומר עוצבא שחשב עליה לקצעה טהורה עד שיקציענה:

אין טעון כיבוס כו׳: מנה״מ דת״ר יכול נתז על מקצת בגד יהא כל הבגד טעון כיבוס ת״ל (ויקרא ו, כ) אשר יזה לא אמרתי לך אלא מקום דם בלבד:

דבר שהוא ראוי לקבל טומאה [וכו׳]: סתמא כרבי יהודה

ראוי לכיבוס למעוטי כלי דבר גרידה הוא:

אחד הבגד ואחד השק כו׳: למימרא דעור בר כיבוס הוא ורמינהו היתה עליו לשלשת מקנחה בסמרטוט היתה (על). של עור נותן עליה מים עד שתכלה

אמר אביי לא קשיא הא רבנן הא אחרים דתניא הבגד והשק מכבסו הכלי והעור מגררו אחרים אומרים הבגד והשק והעור מכבסו והכלי מגררו

כמאן אזלא הא דאמר רב חייא בר אשי זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאניה במיא כמאן כרבנן

אמר רבא ומי איכא למאן דאמר עור לאו בר כיבוס הוא והכתיב (ויקרא יג, נח) והבגד או השתי או הערב או כל כלי העור אשר תכבס אלא אמר רבא קרא ומתניתין ברכין כי פליגי בקשין

והאמר רב חייא זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאניה במיא בקשין וכרבנן

הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי ניקו נימא ליה לקרא דכי כתיבן ברכין כתיבן מי לא עסקינן בכלי אכסלגיא הבאים ממדינת הים וקאמר רחמנא ניבעי כיבוס

אלא אמר רבא צרעת כיון דמגופיה קא פרחה מחלחלא ליה ומשוי לה רך אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי

דף צד עמוד ב

כרים וכסתות דרכין נינהו ותנן היתה של עור נותן עליה מים עד שתכלה אלא אמר רבא כל כיבוס דלית ליה כיסכוס לא שמיה כיבוס

והא דאמר רב חייא בר אשי זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאניה במיא שכשוך אין אבל כבוס לא אי ברכין וכדברי הכל אי בקשין וכאחרים

אי הכי בגד נמי בגד שרייתו זהו כיבוסו

[רבא לטעמיה דאמר רבא זרק סודר למים חייב זרק פשתן למים חייב בשלמא סודר עביד כיבוס] אלא זרע פשתן מ״ט

וכ״ת משום דמקדח אי הכי חיטי ושערי נמי הנך אית להו רירי א״ה שלחים נמי התם קעביד לישה

דרש רבא מותר לכבס מנעל בשבת א״ל רב פפא לרבא והא״ר חייא בר אשי זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאני במיא שכשוך אין אבל כיבוס לא הדר אוקי רבא אמורא עליה ודרש דברים שאמרתי לפניכם טעות הם בידי ברם כך אמרו שכשוך מותר כיבוס אסור:

הכיבוס במקום קדוש כו׳: מנא הני מילי דת״ר (ויקרא ו, כ) תכבס במקום קדוש שבירת כלי חרס מניין ת״ל (ויקרא ו, כא) וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר מריקה ושטיפה בכלי נחשת מנין ת״ל (ויקרא ו, כא) ואם בכלי נחשת בושלה ומורק ושוטף במים:

זה חומר בחטאת כו׳: ותו ליכא והאיכא שנכנס דמה (לפני ו) לפנים בחטאות החיצונו׳

שאם נכנס דמה (לפני ו) לפנים פסולה כר״ע דאמר כל דמים שנכנסו להיכל לכפר פסולה

שכן מכפרין על חייבי כריתות בחטאת דשמיעת הקול

שכן טעונה ארבע מתנות כר׳ ישמעאל דאמר כל דמים טעונין ד׳ מתנות על ד׳ קרנות

וליטעמיך האיכא קרן (בדם) האיכא אצבע האיכא חודה אלא חד מתרי תלתא חומרי נקט:

מתני׳ בגד שיצא חוץ לקלעים נכנס ומכבסו במקום קדוש נטמא חוץ לקלעים קורעו נכנס ומכבסו במקום קדוש כלי חרס שיצא חוץ לקלעים נכנס ושוברו במקום קדוש נטמא חוץ לקלעים נוקבו ונכנס ושוברו במקום קדוש

כלי נחשת שיצא חוץ לקלעים נכנס ומורקו ושוטפו במקום קדוש נטמא חוץ לקלעים פוחתו ונכנס ומורקו ושוטפו במקום קדוש:

גמ׳ מתקיף לה רבינא קורעו בגד אמר רחמנא ולאו בגד הוא

דמשייר ביה כדי מעפורת איני והאמר רב הונא ל״ש אלא שלא שייר בה כדי מעפורת אבל שייר בה כדי מעפורת חבור הוי

דף צה עמוד א

מדרבנן הוא:

כלי חרס שיצא כו׳: כלי אמר רחמנא ולא כלי הוא שניקב בשורש קטן:

כלי נחשת [כו׳] פוחתו [וכו׳]: והא לאו כלי הוא דרציף מרציף (הוא)

אמר ריש לקיש מעיל שניטמא מכניסו בפחות משלש על שלש ומכבסו משום שנא׳ (שמות כח, לב) לא יקרע

מותיב רב אדא בר אהבה העבין והרכים אין בהן משום שלש על שלש

אגב אביהן חשיבי

והא בעי שבעת סממנין דא״ר נחמן אמר רבה בר אבוה דם חטאת ומראות נגעים צריכין שבעת סממנין ותניא אלא שאין מכניסין מי רגלים למקדש

דף צה עמוד ב

וכי תימא דמבלע להו בהדי שבעה סממנין ומעבר להו לכולהו כחד והתנן העבירן שלא כסדרן או שהעביר שבעתן כאחד לא עשה ולא כלום

וכי תימא דמיבלע להו בהדי חד מסממנין והא צריך לכסכס שלש פעמים בכל אחד ואחד תנן אלא דמבלע להו ברוק תפל דאמר ריש לקיש רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד:

מתני׳ אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכה רותח אחד קדשי הקדשים ואחד קדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה ר״ש אומר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה:

גמ׳ ת״ר (ויקרא ו, כא) אשר תבושל בו אין לי אלא שבישל בו עירה לתוכו רותח מנין ת״ל ואשר תבושל בו ישבר

בעי רמי בר חמא תלאו באויר תנור מהו אבישול ובילוע הוא דקפיד רחמנא או דילמא אבישול בלא בילוע

אמר רבא ת״ש אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רותח

בלוע בלא בישול לא קמיבעיא לן כי קמיבעיא לן בישול בלא בילוע מאי

ת״ש דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה תנור של מקדש של מתכת היה ואי ס״ד בישול בלא בלוע לא קפיד ניעביד של חרס כיון דאיכא שירי מנחות דאפייתן בתנור ואיכא בישול ובילוע עבדינן של מתכת

ההוא תנורא דאטחו בה טיחייא אסרה רבה בר אהילי למיכלה לריפתא לעולם ואפי׳ במילחא דילמא אתי למיכלה בכותחא

מיתיבי אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה

כיוצא בו אין טשין את התנור באליה ואם טש כל הפת כולה אסורה עד שיסיק את התנור תיובתא דרבה בר אהילי תיובתא

אמר ליה רבינא לרב אשי וכי מאחר דאיתותב רבה בר אהילי אמאי אמר רב קדירות בפסח ישברו אמר ליה רב מוקי לה ההיא בשל מתכת

ואי בעית אימא בתנור של חרס זה הסיקו מבפנים וזה הסיקו מבחוץ

ונעביד הסקה מבפנים חייס עלייהו דמתברי הילכך האי כוביא הסיקו מבחוץ הוא ואסיר

דף צו עמוד א

אלא קדירות של מקדש אמאי (אמר רחמנא) ישברו נהדרינהו לכבשונות א״ר זירא לפי שאין עושין כבשונות בירושלים

אמר אביי וכי עושין אשפתות בעזרה אישתמיטתיה הא דתני שמעיה בקלנבו שברי כלי חרס נבלעין במקומן

אלא הא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה תנור של מקדש של מתכת הוה נעביד דחרס דהסיקו מבפנים הוא

דכיון דאיכא שתי הלחם ולחם הפנים דאפייתן בתנור וקדושתן בתנור הוה ליה כלי שרת וכלי שרת דחרס לא עבדינן

דף צו עמוד ב

ואפי׳ ר׳ יוסי ברבי יהודה לא קאמר אלא דעץ אבל דחרס לא

רב יצחק בר יהודה הוה רגיל קמיה דרמי בר חמא שבקיה ואזיל לרב ששת יומא חד פגע ביה אמר ליה אלקפטא נקטן ריחא אתי לה ליד משום דאזלת לך לקמיה דרב ששת הוית לך כי רב ששת

א״ל לאו מש״ה מר כי בעינא מילתא פשיט לי מסברא כי משכחנא מתניתא פרכא לה רב ששת כי בעינא מילתא מיניה פשיט לי ממתניתא דכי נמי משכחת מתניתא ופרכא מתניתא ומתניתא היא

אמר ליה בעי מיני מילתא דאיפשיט לך כי מתניתא בעא מיניה בישל במקצת כלי טעון מריקה ושטיפה או אין טעון א״ל אינו טעון מידי דהוה אהזאה

והא לא תנא הכי א״ל מסתברא כבגד מה בגד אינו טעון כיבוס אלא מקום הדם אף כלי אינו טעון מריקה ושטיפה אלא במקום בישול

א״ל מי דמי דם לא מפעפע בישול מפעפע ועוד תניא חומר בהזאה ממריקה ושטיפה וחומר במריקה ושטיפה מבהזאה

חומר בהזאה שהזאה ישנה בחטאות החיצונות ובחטאות הפנימיות וישנה לפני זריקה מה שאין כן במריקה ושטיפה

חומר במריקה ושטיפה שהמריקה ושטיפה נוהגת בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים בישל במקצת הכלי טעון מריקה ושטיפה כל הכלי מה שאין כן בהזאה

א״ל אי תניא תניא וטעמא מאי אמר קרא (ויקרא ו, כא) ואם בכלי נחשת בושלה ואפילו במקצת כלי:

אחד קדשי קדשים וכו׳: ת״ר חטאת אין לי אלא חטאת כל קדשים מנין ת״ל (ויקרא ו, י) קדש קדשים היא

יכול שאני מרבה את התרומה ת״ל אותה פרט לתרומה דברי ר׳ יהודה ר״ש אומר קדשי קדשים טעונין מריקה ושטיפה קדשים קלים אינן טעונין מריקה ושטיפה דכתיב קדש קדשים קדשי קדשים אין קדשים קלים לא

מ״ט דרבי יהודה מדאיצטריך אותה למעוטי תרומה מכלל דקדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה ור״ש אמר לך אותה כדאמרינן

ותרומה לא בעיא שטיפה ומריקה והתניא קדרה שבישל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בישל בנותן טעם תרומה לא יבשל בה חולין ואם בישל בנותן טעם

אמר אביי לא צריכא אלא לדאמר מר בישל במקצת כלי טעון מריקה ושטיפה כל הכלי הא תרומה לא צריך אלא מקום בישול

רבא אמר לא צריכא אלא לדאמר מר במים ולא ביין במים ולא במזוג הא אפי׳ ביין ואפי׳ במזוג

רבה בר עולא אמר לא צריכא אלא לדאמר מר מריקה ושטיפה בצונן הא אפי׳ בחמין

הניחא למ״ד מריקה ושטיפה בצונן אלא למ״ד מריקה בחמין ושטיפה בצונן מאי איכא למימר שטיפה יתירתא:

מתני׳ רבי טרפון אומר בישל מתחילת הרגל יבשל בו כל הרגל וחכ״א עד זמן אכילה מריקה ושטיפה מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס מריקה ושטיפה בצונן

דף צז עמוד א

השפוד והאסכלא מגעילן בחמין:

גמ׳ מאי טעמא דר״ט דאמר קרא (דברים טז, ז) ופנית בבקר והלכת לאהלך הכתוב עשאו לכולן בקר אחד

מתקיף לה רב אחדבוי בר אמי וכי אין פיגול ברגל ואין נותר ברגל

וכי תימא ה״נ והתניא ר׳ נתן אומר לא אמר ר״ט אלא זו בלבד

אלא כדר״נ אמר רבה בר אבוה דאמר ר״נ אמר רבה בר אבוה כל יום ויום נעשה גיעול לחבירו:

וחכ״א עד זמן אכילה כו׳: מאי קאמר אמר ר״נ אמר רבה בר אבוה ממתין לה עד זמן אכילה והדר עביד לה מריקה ושטיפה

מנהני מילי א״ר יוחנן משום אבא יוסי בן אבא כתיב (ויקרא ו, כא) ומורק ושוטף וכתיב (ויקרא ו, כב) כל זכר בכהנים יאכל הא כיצד ממתין לה עד זמן אכילה והדר עביד לה מריקה ושטיפה:

מריקה כמריקת הכוס שטיפה כשטיפת הכוס: ת״ר מריקה ושטיפה בצונן דברי רבי וחכמים אומרים מריקה בחמין ושטיפה בצונן

מ״ט דרבנן מידי דהוה אגיעולי עובדי כוכבים ורבי אמר לך הגעלה לא קאמינא כי קאמינא למריקה ושטיפה דבתר הגעלה

ורבנן א״כ לכתוב קרא או מורק מורק או שוטף שוטף מאי ומורק ושוטף ש״מ מריקה בחמין ושטיפה בצונן

ורבי אי כתיב ומורק מורק ה״א תרי זימני מורק או תרי זימני שוטף לכך כתיב ומורק ושוטף לומר לך מריקה כמריקת הכוס שטיפה כשטיפת הכוס:

מתני׳ בישל בו קדשים וחולין או קדשי קדשים וקדשים קלים אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלין כחמורין שבהן ואינן טעונין מריקה ושטיפה ואינן פוסלים במגע

רקיק שנגע ברקיק וחתיכה בחתיכה לא כל הרקיקין ולא כל החתיכות אסורין אינו אסור אלא במקום שבלע:

גמ׳ מאי קאמר אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלין נאכלין כחמורין וטעונין מריקה ושטיפה ופוסלין במגע

אין בהן בנותן טעם אין הקלין נאכלין כחמורים ואין טעונין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע

נהי דקדשי קדשים לא בעו קדשים קלים ניבעי

אמר אביי מאי אין טעונין דקאמר קדשי קדשים אבל קדשים קלים טעונין רבא אמר הא מני ר״ש היא דאמר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה

בשלמא לרבא היינו דקתני או קדשי קדשים וקדשים קלים אלא לאביי תרתי למה לי

צריכי דאי תנא קדשים וחולין ה״א חולין הוא דמבטלי קדשים דלאו מינייהו אבל קדשי קדשים וקדשים קלים אימא לא

ואי תנא קדשי קדשים וקדשים קלים ה״א קדשים הוא דאלימי לבטולי קדשים אבל חולין אימא לא צריכא:

רקיק שהגיע ברקיק כו׳: ת״ר כל אשר יגע יכול אפי׳ שלא בלע ת״ל בבשרה

דף צז עמוד ב

עד שיבלע בבשרה

יכול נגע במקצת חתיכה יהא כולו פסול ת״ל יגע הנוגע פסול הא כיצד חותך את מקום שבלע בבשרה ולא בגידין ולא בעצמות ולא בקרנים ולא בטלפים

יקדש להיות כמוה הא כיצד אם פסולה היא תפסל [ואם] כשרה היא תאכל כחמור שבה

אמאי וניתי עשה ולידחי את לא תעשה אמר רבא אין עושה דוחה את לא תעשה שבמקדש

שנאמר (שמות יב, מו) ועצם לא תשברו בו ר״ש בן מנסיא אומר אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח אמאי ניתי עשה ולידחי את לא תעשה אלא אין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש

רב אשי אמר יקדש עשה הוא ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה

אשכחן חטאת דמתקדש בבלוע שאר קדשים מנלן אמר שמואל משום ר״א (ויקרא ז, לז) זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים

[לעולה] כי עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעונה כלי מאי כלי אילימא מזרק בשלמי ציבור נמי כתיב בהו (שמות כד, ו) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות

אלא דסכין ועולה גופה מנלן דכתיב (בראשית כב, י) וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת והתם עולה הוא דכתיב (בראשית כב, יג) ויעלהו לעולה תחת בנו

מנחה מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף כל אינם נאכלין אלא לזכרי כהונה מאי היא אי חטאת ואשם בהדיא כתיב בהו (ויקרא ז, ו) כל זכר בכהנים יאכלנו

ואי שלמי ציבור מריבוייא דקרא אתי (במדבר יח, י) בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו לימד על שלמי ציבור שאינן נאכלין אלא לזכרי כהונה

תנאי היא

דף צח עמוד א

איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא

חטאת מה חטאת מתקדשת בבלוע אף כל מתקדשת בבלוע

אשם מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו קסבר וולדות קדשים בהווייתן הן קדושים ודנין אפשר משאי אפשר

מלואים מה מלואים מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן אף כל מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן

שלמים מה שלמים מפגלין ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין

במתניתא תנא משמיה דר״ע מנחה מה מנחה מתקדשת בבלוע אף כל מתקדשת בבלוע

ואיצטריך למכתב מנחה ואיצטריך למכתב חטאת דאי אשמעינן מנחה דאיידי דרכיכא מיבלעא אבל חטאת אימא לא ואי אשמעינן חטאת משום דקריר אבל מנחה אימא לא צריכא

חטאת מה חטאת אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית אף כל אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית וחטאת מנלן אמר רב חסדא אמר קרא (ויקרא טז, ו) והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו משלו ולא משל ציבור ולא משל מעשר

ביום (ויקרא ז, לח) מביום צוותו נפקא כדי נסבה

בידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא דאמר רבה בר בר חנה אמר ר״ל כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין כדי נסבה

ואיבעית אימא סבר לה כר״ש דאמר אצבע לא בעיא כהונה כהונה בעיא אצבע

אשם מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין

אמר רבא פשיטא לי

דף צח עמוד ב

דם חטאת למטה ודם עולה למעלה טעון כיבוס

בעי רבא דם עולה למטה ודם חטאת למעלה מהו משום נוגע הוא והא נוגע או דלמא משום בלוע הוא והא לא בלע (הוא) הדר פשטה דאין טעונין כיבוס

אמר רבא פשיטא לי דם על בגדו חוצץ ואם טבח הוא אינו חוצץ רבב על בגדו חוצץ ואם מוכר רבב הוא אינו חוצץ בעי רבא דם ורבב על בגדו מהו

אם טבח הוא תיפוק לי משום רבב ואי מוכר רבב הוא תיפוק לי משום דם לא צריכא דעביד הא והא אחדא לא קפיד אתרתי קפיד או דלמא אתרתי נמי לא קפיד תיקו:

הדרן עלך דם חטאת

מתני׳ **טבול** יום ומחוסר כיפורים אינן חולקין בקדשים לאכול לערב

אונן (אינו) נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לאכול לערב

בעלי מומין בין בעלי מומין עוברין בין בעלי מומין קבועין חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין

כל שאינו ראוי לעבודה אינו חולק בבשר וכל שאין לו בבשר אין לו בעורות

אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק בבשר שנא׳ (ויקרא ז, לג) המקריב את דם השלמים [ואת החלב מבני אהרן] לו (יהיה) [תהיה שוק הימין למנה]:

דף צט עמוד א

גמ׳ מנא הני מילי אמר ר״ל דאמר קרא (ויקרא ו, יט) הכהן המחטא אותה יאכלנה כהן המחטא יאכל שאינו מחטא אינו אוכל

וכללא הוא והרי משמרה כולה דאין מחטאין ואוכלין ראוי לחיטוי קאמרינן

הרי קטן דאינו ראוי לחיטוי ואוכל אלא מאי יאכלנה יחלקנה ראוי לחיטוי חולק שאינו ראוי לחיטוי אינו חולק

הרי בעל מום דאינו ראוי לחיטוי וחולק בעל מום רחמנא רבייה (ויקרא ו, כב) כל זכר בכהנים לרבות בעל מום

ואימא כל זכר לרבות טבול יום מסתברא בעל מום ה״ל לרבויי שכן אוכל

אדרבה טבול יום הוה ליה לרבויי דלאורתא מיחזא חזי השתא מיהא הא לא חזי

רב יוסף אמר מכדי מאי יאכלנה יחלקנה לכתוב רחמנא יחלקנה מאי יאכלנה ש״מ ראוי לאכילה חולק שאינו ראוי לאכילה אינו חולק

בעי ר״ל בעל מום והוא טמא מהו שיחלקו לו כיון דלא חזי ורחמנא רבייה לא שנא מה לי טמא מה לי בעל מום או דלמא ראוי לאכילה חולק שאינו ראוי לאכילה אינו חולק

אמר רבה ת״ש כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב ש״מ ראוי לאכילה בעינן ש״מ

בעי רב אושעיא טמא בקרבנות ציבור מהו שיחלקו לו מי אמרינן המחטא אמר רחמנא והאי נמי מחטא הוא או דלמא ראוי לאכילה חולק שאין ראוי לאכילה אינו חולק

אמר רבינא ת״ש כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב ש״מ ראוי לאכילה בעינן ש״מ׃

אונן נוגע ואינו מקריב כו׳׃ אונן נוגע ורמינהי אונן ומחוסר כיפורים צריכין טבילה לקודש

א״ר אמי א״ר יוחנן לא קשיא כאן בשטבל כאן בשלא טבל

וכי טבל מאי הוי הא הדרא עליה אנינות דאמר רבה בר רב הונא אונן שטבל אנינותו חוזרת עליו

ל״ק הא דאסח דעתיה הא דלא אסח דעתיה

היסח הדעת שלישי ושביעי בעי דא״ר יוסטאי ברבי מתון א״ר יוחנן היסח הדעת צריך הזאה שלישי ושביעי

לא קשיא הא דאסח דעתיה מטמא מת הא דאסח דעתיה מטמא שרץ

טמא שרץ טמא מעלייא הוא הערב שמש בעי ועוד אפילו תרומה נמי

א״ר ירמיה באומר נשמרתי מדבר המטמאני ולא נשמרתי מדבר הפוסלני

ומי איכא נטירותא לפלגא אין והתניא עודהו הסל על ראשו

דף צט עמוד ב

ומגריפה בתוכו ואמר לבי על הסל ואין לבי על המגריפה הסל טהור והמגריפה טמאה

ותטמא מגריפה לסל אין כלי מטמא כלי ותטמא מה שבתוכו אמר רבא באומר שמרתיה מדבר המטמאה ולא שמרתיה מדבר הפוסלה

איגלגל מילתא ומטאי לקמיה דרבי אבא בר ממל א״ל לא שמיע להו הא דאמר רבי יוחנן א״ר האוכל שלישי של תרומה אסור לאכול ומותר ליגע

אלמא באכילה עבוד רבנן מעלה בנגיעה לא עבוד רבנן מעלה׃

ואינו חולק לאכול כו׳׃ מיפלג הוא דלא פליג וכי מזמני ליה אכיל

ורמינהי אונן (ומחוסר כיפורים) טובל ואוכל את פסחו לערב אבל לא בקדשים

אמר רב ירמיה מדיפתי לא קשיא כאן בפסח כאן בשאר ימות השנה

בפסח איידי דאכיל פסח אכיל נמי קדשים בשאר ימות השנה דלא חזי לא חזי ומאי אבל לא בקדשים אבל לא בקדשים של כל השנה

רב אסי אמר ל״ק כאן שמת לו מת בארבעה עשר וקברו בארבעה עשר כאן שמת לו מת בשלשה עשר וקברו בארבעה עשר יום קבורה לא תפיס לילו מדרבנן

מאן תנא אנינות לילה מדרבנן ר״ש היא דתניא אנינות לילה מדברי תורה דברי רבי יהודה ר״ש אומר אונן אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים תדע שהרי אמרו אונן טובל ואוכל את פסחו לערב אבל לא בקדשים

וסבר ר״ש אנינות לילה מדרבנן והתניא ר״ש אומר אונן אינו משלח קרבנותיו מאי לאו ׳ ואפילו בפסח לא לבר מפסח

והתניא ר״ש אומר שלמים כשהוא שלם מביא ואינו מביא כשהוא אונן מנין לרבות את התודה מרבה אני את התודה שכן נאכלת בשמחה כשלמים

מנין לרבות את העולה מרבה אני את העולה שכן באה בנדר ובנדבה כשלמים מנין לרבות [בכור ומעשר ופסח מרבה אני] בכור ומעשר ופסח שכן אינן באין על חטא מנין לרבות חטאת ואשם ת״ל זבח

מנין לרבות העופות והמנחות והיין והעצים והלבונה ת״ל שלמים קרבנו כל קרבנות שהוא מביא כשהוא שלם מביא ואינו מביא כשהוא אונן

קתני מיהא פסח

אמר רב חסדא פסח כדי נסביה

רב ששת אמר מאי פסח שלמי פסח אי הכי היינו שלמים תנא שלמים הבאין מחמת פסח ותנא שלמים הבאין מחמת עצמן

דאי לא תנא שלמים הבאין מחמת פסח סלקא דעתך אמינא הואיל ומחמת פסח אתי כגופיה דפסח דמי קמ״ל

רב מרי אמר

דף ק עמוד א

לא קשיא כאן שמת לו מת בי״ד וקברו בי״ד כאן שמת לו מת בי״ג וקברו בי״ד

מת לו מת בי״ד וקברו בי״ד יום מיתה תופס לילו מדאורייתא מת לו מת בי״ג וקברו בי״ד יום קבורה מדרבנן אינו תופס לילו אלא מדרבנן

א״ל רב אשי לרב מרי ואלא הא דקתני אמר לו ר״ש תדע שהרי אמרו אונן טובל ואוכל את פסחו אבל לא בקדשים נימא ליה קאמינא לך אנא יום מיתה דאורייתא ואמרת לי את יום קבורה דרבנן קשיא

אביי אמר לא קשיא כאן שמת קודם חצות כאן שמת לאחר חצות קודם חצות דלא איחזי לפסח חיילא עליה אנינות אחר חצות דאיחזי לפסח לא חיילא עליה אנינות

ומנא תימרא דשני ליה בין קודם חצות בין לאחר חצות דתניא (ויקרא כא, ג) לה יטמא מצוה לא רצה מטמאין אותו על כרחו ומעשה ביוסף הכהן שמתה אשתו בערב הפסח ולא רצה ליטמא ונמנו אחיו הכהנים וטימאוהו בעל כרחו

ורמינהי (במדבר ו, ז) ולאחותו מה ת״ל הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת (במדבר ו, ז) לא יטמא

יכול כשם שלא יטמא לאחותו כך אין מטמא למת מצוה ת״ל ולאחותו לאחותו הוא דאינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה

לאו ש״מ כאן קודם חצות כאן לאחר חצות

ממאי דילמא לעולם אימא לך אידי ואידי אחר חצות והא רבי ישמעאל והא ר״ע דתניא לה יטמא רשות דברי רבי ישמעאל ר״ע אומר חובה

לא ס״ד דרישא דההיא ר״ע קתני לה דתניא ר״ע אומר (במדבר ו, ו) נפש אלו הקרובים מת אלו הרחוקים

לאביו אינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה לאמו היה כהן והוא נזיר לאמו הוא דאינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה לאחיו שאם היה כ״ג והוא נזיר לאחיו הוא דאינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה

ולאחותו מה ת״ל הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת לא יטמא יכול כשם שאין מטמא לאחותו כך אינו מטמא למת מצוה תלמוד לומר ולאחותו לאחותו לא יטמא אבל יטמא הוא למת מצוה

דף ק עמוד ב

רבא אמר אידי ואידי אחר חצות ול״ק כאן קודם ששחטו וזרקו עליו כאן לאחר ששחטו וזרקו עליו

א״ל רב אדא בר מתנה לרבא אחר ששחטו וזרקו את דמו מה דהוה הוה א״ל רבינא אכילת פסחים מעכבא מדרבה בר רב הונא א״ל ציית מאי דקאמר לך רבך

מאי דרבה בר רב הונא דתניא יום שמועה כיום קבורה למצות שבעה ושלשים ולאכילת פסחים כיום ליקוט עצמות אחד זה ואחד זה טובל ואוכל בקדשים לערב

הא גופא קשיא אמרת יום שמועה כיום קבורה למצות שבעה ושלשים ולאכילת פסחים כיום ליקוט עצמות מכלל דיום קבורה אפילו לערב נמי לא אכיל והדר תני אחד זה ואחד זה טובל ואוכל בקדשים לערב

אמר רב חסדא תנאי היא

רבה בר רב הונא אמר ל״ק כאן ששמע שמועה על מתו סמוך לשקיעת החמה וכן שליקטו לו עצמות סמוך לשקיעת החמה וכן שמת לו מת וקברו סמוך לשקיעת החמה וכאן לאחר שקיעת החמה

לאחר שקה״ח מאי דהוה הוה אלא ש״מ אכילת פסחים מעכבא

רב אשי אמר מאי אחד זה ואחד זה ה״ק אחד יום שמועה ואחד יום ליקוט טובל ואוכל בקדשים לערב

והא דרב אשי בדותא היא מכדי עלה קאי זה וזה מיבעי ליה אלא ש״מ בדותא היא

ומאי תנאי דתניא עד מתי מתאונן עליו כל היום רבי אומר כל זמן שלא נקבר

במאי עסקינן אילימא ביום מיתה מי איכא דלית ליה דיום מיתה דתפיס לילו מדרבנן

ותו רבי אומר כל זמן שלא נקבר הא קברו אישתרי ליה ומי איכא דלית ליה (עמוס ח, י) ואחריתה כיום מר

אמר רב ששת איום קבורה קאי

מתקיף רב יוסף אלא הא דקתני השומע על מתו כמלקט עצמות טובל ואוכל בקדשים לערב מכלל דיום קבורה אפילו לערב נמי לא אכיל הא מני אלא תריץ עד מתי מתאוננין עליו כל אותו היום ולילו רבי אומר כל זמן שלא נקבר [אבל נקבר] בלא לילו

אמרוה קמיה דר׳ ירמיה אמר גברא רבה כרב יוסף לימא הכי לימא דרבי לקולא והתניא עד מתי מתאונן עליו כל זמן שאינו נקבר אפילו מכאן ועד עשרה ימים דברי רבי וחכ״א אין מתאונן עליו אלא אותו היום בלבד

אלא תריץ הכי עד מתי הוא מתאונן עליו כל אותו היום בלא לילו רבי אומר כל זמן שלא נקבר ואם נקבר תופס לילו

אמרוה קמיה דרבא מדקאמר רבי יום קבורה תופס לילו מדרבנן מכלל דיום מיתה תופס לילו מדאורייתא

וסבר רבי אנינות לילה דאורייתא והתניא (ויקרא י, יט) הן היום אני היום אסור ולילה מותר ולדורות בין ביום ובין בלילה אסור דברי רבי יהודה רבי אומר אנינות לילה אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים

לעולם דרבנן היא

דף קא עמוד א

וחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה

תנו רבנן (ויקרא י, יג) כי כן צויתי כאשר צויתי כאשר צוה ה׳ כי כן צויתי באנינות יאכלוה כאשר צויתי בשעת מעשה אמר להן כאשר צוה ה׳ לא מאליי אני אומר

ורמינהי מפני אנינות נשרפה לכך נאמר כאלה

אמר שמואל לא קשיא הא ר״י הא ר״נ

דתניא מפני אנינות שרפוה לכך נאמר כאלה דברי רבי נחמיה רבי יהודה ור״ש אומרים מפני טומאה נשרפה שאם אתה אומר מפני אנינות נשרפה היו לשלשתן שישרפוה ד״א היו ראוי לאוכלן לערב ד״א והלא פינחס היה עמהן

רבא אמר אידי ואידי רבי נחמיה ולא קשיא כאן בקדשי שעה כאן בקדשי דורות

רבי נחמיה היכי מתריץ להני קראי ורבנן היכי מתרצי להו להני קראי

רבי נחמיה מתריץ להו הכי מדוע לא אכלתם אמר לו משה לאהרן שמא נכנס דמה לפני ולפנים אמר לו (ויקרא י, יח) הן לא הובא את דמה שמא חוץ למחיצתה יצאת אמר לו בקדש היתה

ודלמא באנינות אקריבתוה ופסלתוה אמר לו משה וכי הם הקריבו אני הקרבתי וא״ל הן לא הובא את דמה ובקדש היתה אכול תאכלו אותה כאשר צויתי באנינות יאכלוה

אמר לו (ויקרא י, יט) ותקראנה אותי כאלה ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה׳ שמא לא שמעת אלא בקדשי שעה

דאי בקדשי דורות ק״ו ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה (דברים כו, יד) לא אכלתי באוני ממנו בקדשי דורות לא כל שכן

מיד (ויקרא י, כ) וישמע משה וייטב בעיניו הודה ולא בוש משה לומר לא שמעתי אלא אמר שמעתי ושכחתי

ור״י ור״ש היכי מתרצי להו הכי מתרצי להו (ויקרא י, יז) מדוע לא אכלתם את החטאת במקום [הקודש] שמא נכנס דמה לפני ולפנים אמר לו (ויקרא י, יח) הן לא הובא את דמה (אל הקדש פנימה)

שמא חוץ למחיצתה יצאת אמר לו הן בקודש היתה ודילמא באנינות אקריבתוה ופסלתוה אמר לו משה הן הקריבוה דפסלה בהו אנינות אני הקרבתיה

ודילמא אגב מרירייכו פשעתו בה ואיטמאי אמר לו משה כך אני בעיניך שאני מבזה קדשי שמים ותקראנה אותי כאלה ואפילו אלה וכאלה אין אני מבזה קדשי שמים

אמר לו ואי הן לא הובא את דמה ובקודש היתה אכול תאכלו אותה בקודש כאשר צויתי באנינות יאכלוה

אמר לו שמא לא שמעת אלא בלילה דאי ביום ק״ו ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה (דברים כו, יד) לא אכלתי באוני ממנו קודש חמור לא כל שכן

מיד וישמע משה

דף קא עמוד ב

וייטב בעיניו לא בוש משה לומר לא שמעתי אלא שמעתי ושכחתי

איבעי להו לשהוייה ולמיכלא באורתא טומאה באונס באתה

בשלמא לרבנן היינו דכתיב היום אלא לרבי נחמיה מאי היום חובת היום

בשלמא לרבי נחמיה היינו דכתיב הן היום אלא לרבנן מאי הן היום ה״ק הן הקריבו אני הקרבתי

אמר מר היו לשלשתן שישרפו מאי שלשתן

דתניא (ויקרא י, טז) ואת שעיר החטאת דרש דרש משה שעיר זו שעיר נחשון חטאת זו חטאת שמיני דרש שעיר של ראש חודש

יכול שלשתן נשרפו ת״ל והנה שורף אחד נשרף ולא שלשתן נשרפו דרש דרש שתי דרישות למה אמר להו מפני מה חטאת זו נשרפה ואלו מונחות ואיני יודע איזהו כשהוא אומר (ויקרא י, יז) ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה הוי אומר זה שעיר של ראש חודש

שפיר קאמרי ליה רבי נחמיה לטעמיה דאמר קדשי שעה לא פסלה בהו אנינות

אמר מר היה לו לאכלה לערב שפיר קאמרי ליה קסבר אנינות לילה דאורייתא

דבר אחר והלא פינחס היה עמהן שפיר קאמרי ליה סבר לה כרבי אלעזר דאר״א א״ר חנינא לא נתכהן פינחס עד שהרגו לזמרי דכתיב (במדבר כה, יג) והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם

רב אשי אמר עד ששם שלום בין השבטים שנאמר (יהושע כב, ל) וישמע פינחס הכהן ונשיאי העדה וראשי אלפי ישראל וגו׳

ואידך נמי והכתיב והיתה לו ולזרעו אחריו כי כתיב ההוא בברכה הוא דכתיב

ואידך נמי הא כתיב וישמע פינחס הכהן ההוא ליחס זרעו אחריו

אמר רב משה רבינו כהן גדול וחולק בקדשי שמים היה שנאמר (ויקרא ח, כט) מאיל המלואים למשה היה למנה

מיתיבי והלא פינחס היה עמהן ואם איתא לימא והלא משה רבינו היה עמהן דילמא שאני משה דטריד בשכינה דאמר מר משה בהשכמה עלה ובהשכמה ירד

מיתיבי (ויקרא כא, כב) לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל אם נאמרו קדשי קדשים למה נאמר קדשים קלים ואם נאמרו קדשים קלים למה נאמר קדשי קדשים

אילו לא נאמר קדשים קלים הייתי אומר קדשי קדשים הוא דאוכל . שהרי הותרו לזר ולהן קדשים קלים לא יאכל ואילו לא נאמרו קדשי קדשים הייתי אומר בקדשים קלים יהא אוכל שהן קלים בקדשי קדשים לא יהא אוכל לכך נאמרו קדשי קדשים ולכך נאמר קדשים קלים

קתני מיהא שהרי הותרו לזר ולהן לאו משה אמר רב ששת לא בבמה לזר וכדברי האומר יש מנחה בבמה

מיתיבי מרים מי הסגירה א״ת משה הסגירה משה זר הוא

דף קב עמוד א

ואין זר רואה את הנגעים וא״ת אהרן הסגירה אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים אלא כבוד גדול חלק לה הקב״ה למרים אותה שעה אני כהן ואני מסגירה אני חולטה ואני פוטרה

קתני מיהת משה זר ואין זר רואה את הנגעים

אמר רב נחמן בר יצחק שאני מראות נגעים דאהרן ובניו כתובין בפרשה

מיתיבי חמש שמחות היתה אלישבע יתירה על בנות ישראל יבמה מלך אישה כהן גדול בנה סגן בן בנה משוח מלחמה ואחיה נשיא שבט ואבילה על שני בניה

קתני מיהת יבמה מלך מלך אין כ״ג לא אימא אף מלך

כתנאי (שמות ד, יד) ויחר אף ה׳ במשה רבי יהושע בן קרחה אומר כל חרון אף שבתורה נאמר בו רושם וזה לא נאמר בו רושם

ר״ש בן יוחי אומר אף זה נאמר בו רושם שנאמר (שמות ד, יד) הלא אהרן אחיך הלוי והלא כהן הוא הכי קאמר אני אמרתי אתה כהן והוא לוי עכשיו הוא כהן ואתה לוי

וחכמים אומרים לא נתכהן משה אלא שבעת ימי המלואים בלבד ויש אומרים לא פסקה כהונה אלא מזרעו של משה שנאמר (דברי הימים א כג, יד) ומשה איש האלהים בניו יקראו על שבט הלוי ואומר (תהלים צט, ו) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו

מאי ואומר וכי תימא לדורות הוא דכתיב ואומר משה ואהרן בכהניו

וכל חרון אף שבתורה נאמר בו רושם והכתיב (שמות יא, ח) ויצא (משה) מעם פרעה בחרי אף ולא א״ל ולא מידי אמר ר״ל סטרו ויצא

ומי אמר ר״ל הכי והכתיב (שמות ז, טו) ונצבת לקראתו על שפת היאור ואמר ר״ל מלך הוא והסביר לו פנים ורבי יוחנן אמר רשע הוא והעיז פניך בו איפוך

א״ר ינאי לעולם תהא אימת מלכות עליך דכתיב (שמות יא, ח) וירדו כל עבדיך אלה אלי ואילו לדידיה לא קאמר ליה

רבי יוחנן אמר מהכא (מלכים א יח, מו) ויד ה׳ היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני אחאב

אמר עולא בקש משה מלכות ולא נתנו לו דכתיב (שמות ג, ה) אל תקרב הלום ואין הלום אלא מלכות שנאמר (שמואל ב ז, יח) מי אנכי ה׳ אלהים [וגו׳] כי הביאתני עד הלום

מתיב רבא רבי ישמעאל אומר יבמה מלך אמר רבא לו ולזרעו קאמר

וכל היכא דכתיב הלום לדורות הוא והא גבי שאול דכתיב (שמואל א י, כב) הבא עוד הלום איש הוא אין זרעו לא

איבעית אימא הא הוה איש בשת ואיבעית אימא שאני שאול דאפי׳ בגויה לא קאים

כדר׳ אלעזר אמר רבי חנינא בשעה שפוסקים גדולה לאדם פוסקים לו ולזרעו עד סוף כל הדורות שנאמר (איוב לו, ז) לא יגרע מצדיק עיניו ואת מלכים לכסא וגו׳ ואם הגיס דעתו הקב״ה משפילו שנאמר (איוב לו, ח) ואם אסורים בזקים ילכדון בחבלי עוני:

בעלי מומין בין בעלי מומין כו׳: מנא ה״מ דת״ר (ויקרא ו, יא) כל זכר לרבות בעלי מומין

למאי אי לאכילה הרי כבר נאמר (ויקרא כא, כב) לחם אלהיו מקדשי הקדשים יאכל אלא לחלוקה

תניא אידך כל זכר לרבות בעלי מומין למאי אי לאכילה הרי כבר אמור אי לחלוקה הרי כבר אמור שיכול אין לי אלא תם ונעשה בעל מום בעל מום מעיקרו מנין ת״ל כל זכר

תניא אידך כל זכר לרבות בעל מום למאי אי לאכילה הרי כבר אמור ואי לחלוקה הרי כבר אמור ואי לבעל מום מעיקרו הרי כבר אמור שיכול אין לי אלא בעל מום קבוע בעל מום עובר מנין ת״ל כל זכר

כלפי לייא אמר רב ששת איפוך

רב אשי אמר לעולם לא תיפוך ואיצטריך סלקא דעתך אמינא

דף קב עמוד ב

כי טמא מה טמא כמה דלא טהור לא אכיל אף האי נמי כמה דלא מתקן לא אכיל קא משמע לן:

כל שאינו ראוי וכו׳: ולא והרי בעל מום דלא ראוי לעבודה וחולק ותו הא ראוי לעבודה חולק הרי טמא בקרבנות ציבור דראוי לעבודה ואינו חולק

ראוי לאכיל׳ קאמר

והרי קטן דראוי לאכילה ואינו חולק הא לא קתני

השתא דאתית להכי לעולם כדקאמר מעיקרא אי משום טמא טמא לא קתני ואי משום בעל מום רחמנא רבייה:

אפי׳ טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק: הא טהור בשעת זריקת דמים וטמא בשעת הקטר חלבים חולק

מתניתין דלא כאבא שאול דתניא אבא שאול אומר לעולם אינו אוכל עד שיהא טהור משעת זריקה עד שעת הקטר חלבים דאמר קרא (ויקרא ז, לג) המקריב את דם השלמים ואת החלב דאפי׳ הקטר חלבים נמי בעי:

בעי רב אשי נטמא בינתיים מהו בשעת זריקה ובשעת הקטרה בעינן והאיכא או דלמא עד שיהא טהור משעת זריקה ועד שעת הקטר חלבים תיקו

אמר רבא האי דינא מרבי אלעזר ברבי שמעון גמירנא דאמר בבית הכסא דנתה בא טבול יום ואמר תן לי ממנחה ואוכל

אמר לו ומה אם במקום שיפה כחך בחטאתך דחיתיך מחטאת ישראל מקום שהורע כחך במנחתך אינו דין שאדיחך ממנחת ישראל

ומה אם דחיתני מחטאת ישראל שכשם שיפה כחי כך יפה כחך תדחיני ממנחה שכשם שהורע כחי כך הורע כחך

הרי הוא אומר (ויקרא ז, ט) לכהן המקריב אותה לו תהיה בא הקרב ואכול

תן לי מחטאת ישראל ואוכל

א״ל ומה במקום שהורע כחי במנחתי דחיתיך ממנחת ישראל מקום שיפה כחי בחטאתי אינו דין שאדיחך מחטאת ישראל

א״ל ומה אם שדחיתני ממנחת ישראל שכשם שהורע כחך כך הורע כחי תדחיני מחטאת ישראל שכשם שיפה כחך כך יפה כחי

הרי הוא אומר (ויקרא ו, יט) הכהן המחטא אותה יאכלנה בא חטא ואכול

אמר ליה תן לי מחזה ושוק ואוכל

אמר ליה ומה במקום שיפה כחך בחטאתך דחיתיך [מחטאת ישראל] (מחזה ושוק) מקום שהורע כחך בשלמים שאין לך בהן אלא חזה ושוק אינו דין שאדיחך

מה אם דחיתני מחטאת שכן הורע כחי אצל נשיי ועבדיי תדחיני מחזה ושוק שכן יפה כחי אצל נשיי ועבדיי

הרי הוא אומר (ויקרא ז, יד) לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה בא זרוק ואכול

יצא טבול יום קוליו וחמוריו על ראשו אונן מימינו מחוסר כפרה משמאלו

פריך רב אחאי לימא ליה תן לי מבכור ואוכל

משום דא״ל ומה במקום שהורע כחי בחטאת אצל נשיי ועבדיי דחיתיך מחטאת ישראל מקום שיפה כחי בבכור דכוליה דילי היא אינו דין שאדחך ממנו

ומה אם דחיתני מחטאת שכשם שהורע כחך כך הורע כחי תדיחני מבכור שכשם שיפה כחך כך יפה כחי

הרי הוא אומר (במדבר יח, יז) את דמם תזרוק על המזבח ואת חלבם תקטיר ובשרם יהיה לך בא זרוק ואכול

ואידך פריך מי כתיב ובשרם לכהן הזורק ובשרם יהיה לך כתיב אפי׳ לכהן אחר

והיכי עביד הכי והאמר רבה בר בר חנה א״ר יוחנן בכל מקום מותר להרהר חוץ ממרחץ ומבית הכסא לאונסו שאני:

דף קג עמוד א

מתני׳ כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו כהנים בעורה שנאמר (ויקרא ז, ח) עולת איש עולה שעלתה לאיש

עולה שנשחטה שלא לשמה אע״פ שלא עלתה לבעלים עורה לכהנים אחד עולת האיש ואחד עולת האשה עורותיהן לכהנים

עורות קדשים קלים לבעלים עורות קדשי קדשים לכהנים קל וחומר ומה אם עולה שלא זכו בבשרה זכו בעורה קדשי קדשים שזכו בבשרה אינו דין שיזכו בעורה אין מזבח יוכיח שאין לו עור בכל מקום:

גמ׳ ת״ר עולת איש פרט לעולת הקדש דברי ר׳ יהודה רבי יוסי בר׳ יהודה אומר פרט לעולת גרים

מאי פרט לעולת הקדש אמר רבי חייא בר יוסף פרט לעולה הבאה מן המותרות

הניחא למ״ד מותרות לנדבת ציבור אזלי אלא למ״ד מותרות לנדבת יחיד אזלי מאי איכא למימר

כדאמר רבא העולה עולה ראשונה ה״נ העולה עולה ראשונה

רבי אייבו א״ר ינאי פרט למתפיס עולה לבדק הבית

לא מיבעיא למ״ד קדשי בדק הבית תפסי מדאורייתא אלא אפילו למ״ד לא תפסי הני מילי בשר אבל עור תפיס

וכן אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה פרט לעולה הבאה מן המותרות

א״ל רב המנונא לרב נחמן כמאן כרבי יהודה הא הדר ביה דתניא ששה לנדבה לעולה הבאה מן המותרות שלא יהו כהנים זכאין בעורה דברי רבי יהודה

אמר לו רבי נחמיה ואמרי לה ר״ש אם כן ביטלת מדרשו של יהוידע הכהן דתניא זה מדרש דרש יהוידע הכהן (ויקרא ה, יט) אשם הוא אשם אשם לה׳ כל שבא משום חטאת ומשום אשם ילקח בו עולות הבשר לשם עורה לכהנים

א״ל אלא מר במאי מוקים לה א״ל מוקמינא ליה במקדיש נכסיו

וכדרבי יהושע דתנן המקדיש נכסיו והיו בהן בהמות הראויות לגבי מזבח זכרים ונקבות ר״א אומר זכרים ימכרו לצורכי עולות נקבות ימכרו לצורכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית

רבי יהושע אומר זכרים עצמם יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצורכי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית

ואפי׳ לרבי יהושע דאמר אדם חולק הקדישו הני מילי בשר אבל עור תפיס

רבי יוסי ברבי יהודה אומר פרט לעולת גרים אמר ליה רב סימאי בר חילקאי לרבינא אטו גר לאו איש הוא אמר ליה פרט לגר שמת ואין לו יורשים

תנו רבנן עולת איש אין לי אלא עולת איש עולת גרים נשים ועבדים מנין ת״ל עור העולה ריבה

אם כן מה תלמוד לומר עולת איש עולה שעלתה לאיש פרט לשנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה שלא יהו הכהנים זכאין בעורה

יכול שאני מרבה שנשחטה שלא לשמה הואיל ולא עלתה לבעלים

דף קג עמוד ב

לא יהו כהנים זכאין בעורה ת״ל עור העולה מ״מ

עור העולה אין לי אלא עור העולה עורות קדשי קדשים מנין ת״ל עור העולה אשר הקריב יכול שאני מרבה אף קדשים קלים ת״ל עולה מה עולה קדשי קדשים אף כל קדשי קדשים

רבי ישמעאל אומר עור העולה אין לי אלא העולה עורות קדשי קדשים מנין ודין הוא ומה עולה שלא זכו בבשרה זכו בעורה קדשי קדשים שזכו בבשרן אינו דין שזכו בעורן

מזבח יוכיח שזכה בבשר ולא זכה בעור מה למזבח שכן לא זכה במקצת תאמר בכהנים שזכו במקצת הואיל וזכו במקצת זכו בכוליה

רבי אומר כל עצמו לא הוצרכנו אלא לעור העולה בלבד שבכל מקום העור מהלך אחר הבשר

פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין הן ועורותיהן [נשרפין] עמהן חטאת ואשם וזבחי שלמי ציבור מתנה לכהן רצו מפשיטין אותן לא רצו אוכלין אותן ע״ג עורן קדשים קלים לבעלים רצו מפשיטין אותן רצו אוכלין אותן על גב עורן

אבל עולה נאמר בה (ויקרא א, ו) והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחיה יכול לא יהו הכהנים זכאין בעורה ת״ל (ויקרא ז, ח) עור העולה אשר הקריב

לו יהיה פרט לטבול יום (ומחוסר כיפורים) ואונן שיכול לא יזכו בבשר שהוא לאכילה יזכו בעור שאינו לאכילה ת״ל לו יהיה פרט למחוסר כיפורים וטבול יום ואונן

ות״ק נמי תיפוק לי מדינא מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא

ורבי ישמעאל האי אשר הקריב מאי עביד ליה פרט לטבול יום ומחוסר כיפורים ואונן

ותיפוק ליה מלו יהיה רבי ישמעאל לטעמיה דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל נאמר בעולה לו יהיה ונאמר באשם לו יהיה מה להלן עצמותיו מותרין אף כאן עצמותיו מותרין

מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לאשם שכן בשרו מותר לו יהיה קרא יתירא הוא:

מתני׳ כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם להפשיטן אין עורותיהן לכהנים לאחר הפשיטן עורותיהן לכהנים אמר רבי חנינא סגן הכהנים מימי לא ראיתי עור שיוצא לבית השריפה

אמר רבי עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו חכמים אומרים אין לא ראינו ראיה אלא יצא לבית השריפה:

גמ׳ כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה ואע״ג דאפשטיה לעור קודם זריקה מני רבי אלעזר ברבי שמעון היא דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו

אימא סיפא כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם הפשיטן אין עורותיהן לכהנים לאחר הפשיטן עורותיהן לכהנים אתאן לרבי דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו רישא רבי אלעזר ברבי שמעון סיפא רבי

אמר אביי מדסיפא רבי היא רישא נמי רבי היא ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה

רבא אמר מדרישא ר״א ברבי שמעון סיפא נמי ר״א בר״ש מאי קודם הפשט

דף קד עמוד א

ומאי אחר הפשט קודם שנראו להפשט אחר שנראו להפשט

מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר׳ שמעון דתניא רבי אומר הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו

רבי אלעזר בר״ש אומר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה הורצה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים

לימא בדרבי אליעזר ורבי יהושע קמיפלגי (דברים יב, כז) ועשית עולותיך הבשר והדם רבי יהושע אומר אם אין דם אין בשר אם אין בשר אין דם

רבי אליעזר אומר דם אע״פ שאין בשר שנאמר (דברים יב, כז) ודם זבחיך ישפך א״כ מה ת״ל ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך מה דם בזריקה אף בשר בזריקה הא למדת שריוח יש בין כבש למזבח

לימא מ״ד הורצה כר״א ומ״ד לא הורצה כר׳ יהושע

אליבא דר״א כ״ע לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי יהושע

מ״ד לא הורצה כרבי יהושע מ״ד הורצה אמר לך עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם אלא בבשר דליכא פסידא לכהנים אבל עור דאיכא פסידא לכהנים אפילו רבי יהושע מודה

מידי דהוה אדיעבד דתנן נטמא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקלעים ר״א אומר יזרוק רבי יהושע אומר לא יזרוק ומודה רבי יהושע שאם זרק הורצה:

א״ר חנינא סגן הכהנים כו׳: ולא הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים

למצותן לא קאמרינן

הרי קודם הפשט וקודם זריקה חלוץ קאמרינן

והאיכא אחר הפשט וקודם זריקה לרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו

רבי חנינא כרבי סבירא ליה ואיבעית אימא אפילו תוקמא כרבי אלעזר ברבי שמעון מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה

והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים

קסבר נמצאת טריפה בבני מעיים מרצה דיקא נמי דקתני א״ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ש״מ

ואלא מאי קמ״ל ר״ע הא קמ״ל אפילו בגבולין

א״ר חייא בר אבא א״ר יוחנן הלכה כר״ע ואף ר״ע לא אמר אלא כשהתירו מומחה אבל לא התירו מומחה לא

והלכתא כדברי חכמים (בשר בקבורה והעור בשריפה):

מתני׳ פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים בזמן שהן נשרפין כמצותן נשרפים בבית הדשן ומטמאין בגדים ואם אינן נשרפין כמצותן נשרפין בבית הבירה ואינן מטמאין בגדים

דף קד עמוד ב

היו סובלין אותו במוטות יצאו הראשונים חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו הראשונים מטמאין בגדים והאחרונים אינן מטמאין בגדים עד שיצאו יצאו אלו ואלו מטמאין בגדים רבי שמעון אומר אינן מטמאין עד שיוצת האור ברובן ניתך הבשר אין השורף מטמא בגדים:

גמ׳ מאי בירה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מקום יש בהר הבית ובירה שמו ור״ל אמר כל הבית כולו קרוי בירה שנאמר (דברי הימים א כט, יט) (ואל) הבירה אשר הכינותי

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה שלשה בית הדשנין הן בית הדשן גדול היה בעזרה ששם שורפין פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ופרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שאירע בהן פסול קודם זריקה

ובית הדשן אחר היה בהר הבית ששם שורפין פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול אחר זריקה וכמצותן חוץ לשלש מחנות

תני לוי שלשה בית הדשנין הן בית הדשן גדול היה בעזרה ששם שורפין פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ופרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה ובית הדשן אחר היה בהר הבית ששם שורפין פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שאירע בהן פסול ביציאתן וכמצותן חוץ לשלש מחנות

בעי רבי ירמיה לינה מהו שתועיל בפרים הנשרפים ובשעירים הנשרפים מי אמרינן כי מהניא לינה בבשר דבר אכילה אבל הני דלאו בני אכילה נינהו לא או דלמא לא שנא

אמר רבא הא מילתא איבעיא ליה לאביי ופשטנא ליה מהא ושוין שאם חישב באכילת פרים ובשריפתן שלא עשה כלום מאי לאו מדמחשבה לא פסלה לינה נמי לא פסלה

ודלמא מחשבה הוא דלא פסלה אבל לינה פסלה

תא שמע פרים הנשרפים ושעירים הנשרפין מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובלינה מאי לאו לינת בשר לא לינת אימורין

והא מדקתני סיפא כולן מועלין בהן בבית הדשן עד שיותך הבשר מדסיפא בשר רישא נמי בשר מידי איריא סיפא בשר רישא אימורין

תא שמע דתני לוי שאירע בהן פסול ביציאתן מאי לאו לינה לא פסול טומאה ופסול יציאה

בעי ר״א יציאה מהו שתועיל בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים

מאי קמיבעיא ליה א״ר ירמיה בר אבא אליבא דמ״ד עדיין לא הגיע זמנו לצאת

מי אמרינן ה״מ בשר דאין סופו לצאת חובה אבל הני דסופן לצאת חובה לא או דלמא ה״נ לא הגיע זמנו לצאת

ת״ש דתני לוי שאירע בו פסול ביציאתו מאי לאו פסול יציאה לא פסול טומאה ופסול לינה

בעי רבי אלעזר פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיצא רובו במיעוט אבר מהו הך מיעוטא דאבר בתר רובא שדינן ליה והא לא נפקא ליה או דלמא בתר רובא דבהמה שדינן

פשיטא דלא שבקינן רובא דבהמה ואזלינן בתר רובא דאברים אלא שיצא חציו ברוב אבר האי מיעוטא דאבר

דף קה עמוד א

בתר רוב אבר שדינן ליה והא נפק ליה או דלמא בתר בהמה שדינן ליה תיקו

רבה בר רב הונא מתני לה בגברי במתעסקין בו חמשה בני אדם ונפקו תלתא ופשו להו תרי מאי בתר רוב מתעסקין אזלינן או בתר בהמה אזלינן תיקו

בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים שיצאו וחזרו מהו מי אמרינן כיון דנפקי להו איטמו להו או דלמא כיון דהדור הדור

אמר ר׳ אבא בר ממל ת״ש היו סובלין אותן במוטות הראשונים יצאו חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו הראשונים שיצאו חוץ לחומת העזרה מטמאין בגדים והאחרונים אין מטמאין בגדים עד שיצאו ואי ס״ד כיון דנפקי להו איטמו הנך דאיכא גואי ליטמא

אמר רבינא ותסברא הא בעינא (ויקרא יד, ח) ואחר יבא אל המחנה וליכא

אלא רבי אלעזר היכי בעי לה כגון דנקיטי לה בבקולסי

ת״ר פרים ופרה ושעיר המשתלח המשלח השורפן והמוציאן מטמא בגדים והן עצמן אין מטמאין בגדים אבל מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר״מ וחכ״א פרה ופרים מטמאין אוכלין ומשקין שעיר המשתלח אינו מטמא שהוא חי והחי אינו מטמא אוכלין ומשקין

בשלמא לרבי מאיר כדתנא דבי ר׳ ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא, לז) על כל זרע זרוע

מה זרעים שאין סופן ליטמא טומאה חמורה וצריכין הכשר אף כל שאין סופן ליטמא טומאה חמורה צריכין הכשר יצתה נבלת עוף טהור שסופה ליטמא טומאה חמורה ואין צריכה הכשר

אלא לרבנן אי אית להו דתנא דבי רבי ישמעאל אפילו שעיר המשתלח אי לית ליה אפי׳ פרה ופרים מנלן

כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא צריכין הכשר טומאה ממקום אחר

בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים מהו שיטמאו אוכלין ומשקין בפנים כבחוץ מחוסר יציאה כמחוסר מעשה דמי או לא

בתר דבעיא הדר פשטה מחוסר יציאה כמחוסר מעשה דמי

בעא מיניה רבי אבא בר שמואל מרבי חייא בר אבא נבלת עוף טהור לר׳ מאיר מהו שיטמא בכזית

דמחתא לארעא לא תיבעי לך דנקיט בפומיה לא תיבעי לך כי תיבעי לך דנקיט ליה בידיה מחוסר קריבה כמחוסר מעשה דמי או לא

(בתר דבעיא הדר פשטה)

דף קה עמוד ב

מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי

איתיביה שלשה עשר דברים נאמרו בנבלת עוף טהור וזה אחד מהן צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר ומטמא טומאת אוכלין בכביצה מאי לאו ר״מ היא

לא רבנן היא

והא קתני רישא צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר ומאן שמעת ליה האי סברא ר״מ ומדרישא ר״מ סיפא נמי ר״מ

מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא

והא מדקתני סיפא שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה מאן שמעת ליה האי סברא ר״מ רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן

אין רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן

אמר ליה רב המנונא לרבי זירא לא תיתיב אכרעך עד דאמרת לי הא מילתא נבלת עוף טהור לר״מ מונין לה ראשון ושני או אין מונין לה ראשון ושני

א״ל כל היכא דמטמא אדם במגע מונין בו ראשון ושני כל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני

בעא מיניה רבי זירא מרבי אמי בר חייא ואמרי לה מר׳ אבין בר כהנא הא דתנן חיבורי אוכלין ע״י משקין חיבור לטומאה קלה ואין חיבור לטומאה חמורה

מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני

א״ל כל היכא דמטמא אדם מונין בו ראשון ושני אין מטמא אדם אין מונין בו ראשון ושני:

יצאו אלו ואלו: מה״מ דת״ר להלן הוא אומר חוץ לג׳ מחנות כאן למחנה אחת לומר לך כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמא בגדים

והיא גופה מנלן דת״ר (ויקרא ד, יב) והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה חוץ לג׳ מחנות אתה אומר חוץ לג׳ מחנות או אינו אלא מחנה אחת

כשהוא אומר בפר העדה (ויקרא ד, יב) מחוץ למחנה שאין צריך לומר שהרי כבר נאמר (ויקרא ד, כא) כאשר שרף את הפר הראשון ליתן לו מחנה שניה

כשהוא אומר מחוץ למחנה בדשן שאצ״ל שהרי כבר נאמר (ויקרא ד, יב) על שפך הדשן ישרף ליתן לו מחנה שלישית

ור״ש האי מחוץ למחנה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן חוץ למחנה ונאמר להלן (במדבר יט, ג) חוץ למחנה מה להלן חוץ לג׳ מחנות אף כאן חוץ לג׳ מחנות ומה להלן למזרחה של ירושלים

דף קו עמוד א

אף כאן למזרחה של ירושלים

אלא לרבנן היכא שריף להו כדתניא היכן נשרפין לצפון ירושלים חוץ לשלש מחנות רבי יוסי הגלילי אומר אבית הדשן נשרפין

אמר רבא מאן תנא דפליג עליה דר׳ יוסי הגלילי ר׳ אליעזר בן יעקב היא דתניא (ויקרא ד, יב) על שפך הדשן ישרף שיהא שם דשן (שיקדים לשם דשן) ר׳ אליעזר בן יעקב אומר שיהא מקומו משופך

אמר ליה אביי דילמא במקומו משופך פליגי

תנו רבנן השורף מטמא בגדים ולא המצית את האור מטמא בגדים ולא המסדר את המערכה מטמא בגדים ואיזהו השורף המסייע בשעת שריפה

יכול אף משנעשו אפר מטמא בגדים תלמוד לומר אותם אותם מטמאין בגדים ומשנעשין אפר אין מטמאין בגדים רבי שמעון אומר אותם מטמאין בגדים ניתך הבשר אין מטמאין בגדים

מאי בינייהו אמר רבא איכא בינייהו דשוייה חרוכא:

הדרן עלך טבול יום

מתני׳ **השוחט** והמעלה בחוץ חייב על השחיטה וחייב על העלאה

רבי יוסי הגלילי אומר שחט בפנים והעלה בחוץ שחט בחוץ והעלה בחוץ פטור שלא העלה אלא דבר פסול אמרו לו אף השוחט בפנים ומעלה בחוץ כיון שהוציאו פסלו

הטמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל טהור חייב וטמא שאכל טמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טמאוהו

וטהור שאכל טמא פטור שאינו חייב אלא על טומאת הגוף:

גמ׳ בשלמא העלה כתיב עונש וכתיב אזהרה עונש דכתיב (ויקרא יז, ד) ואל פתח אהל מועד לא הביאו אזהרה דכתיב (דברים יב, יג) השמר לך פן תעלה עולותיך וכי הא דא״ר אבין א״ר אלעזר כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה

אלא שחיטה בשלמא עונש דכתיב (ויקרא יז, ד) ואל פתח אהל מועד לא הביאו אלא אזהרה מנלן אמר קרא (ויקרא יז, ז) ולא יזבחו עוד

האי מיבעי ליה לכדר״א דאמר מנין לזובח בהמה למרקוליס שהוא חייב דכתיב ולא יזבחו עוד את זבחיהם אם אינו ענין לכדרכה דכתיב (דברים יב, ל) איכה יעבדו תנהו ענין לשלא כדרכה

אמר רבה קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד

אכתי מיבעי ליה לכדתניא עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות

דף קו עמוד ב

שהרי עונשן אמור (ויקרא יז, ד) ואל פתח אהל מועד אזהרה דכתיב (דברים יב, יג) השמר לך פן תעלה עולותיך

מכאן ואילך בזבחים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות

שנא׳ (ויקרא יז, ה) למען אשר יביאו בני ישראל את זבחיהם אשר הם זובחים זבחים שהתרתי לך כבר על פני השדה לומר לך הזובח בשעת איסור הבמות מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב על פני השדה

(ויקרא יז, ה) והביאום לה׳ זו מצות עשה לא תעשה מניין ת״ל (ויקרא יז, ז) ולא יזבחו עוד

יכול יהא ענוש כרת ת״ל (ויקרא יז, ז) חוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם זאת להם ולא אחרת להם

אלא אמר (ר׳ אבין) ק״ו ומה במקום שלא ענש הזהיר מקום שענש אינו דין שהזהיר

א״ל רבינא לרב אשי א״כ לא יאמר לאו בחלב ותיתי ק״ו מנבילה מה נבילה שלא ענש הזהיר חלב. שענש אינו דין שהזהיר

אתא לקמיה דרבא א״ל מנבלה נמי לא אתיא דאיכא למיפרך מה לנבלה שכן מטמא

משרצים טמאין מה לשרצים טמאין שמטמאין במשהו

משרצים טהורים מה לשרצים טהורים שאיסורן במשהו

מערלה וכלאי הכרם מה לערלה וכלאי הכרם שכן אסורין בהנאה

משביעית מה לשביעית שכן תופסת דמיה

מתרומה שכן לא הותר מכללה מכולהו נמי שכן לא הותרו מכללן

אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי הא דתנן פסח ומילה מצות עשה

תיתי בק״ו ממותיר מה מותיר שלא ענש הזהיר פסח ומילה שענש אינו דין שהזהיר

אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב כהנא ואמר לי ממותיר לא אתיא דאיכא למיפרך מה למותיר שכן אין לו תקנה תאמר פסח יש לו תקנה

וכי מזהירין מן הדין אפילו למ״ד עונשין מן הדין אין מזהירין מן הדין

אלא כדרבי יוחנן דאמר אתיא הבאה הבאה

מה להלן לא ענש אא״כ הזהיר אף כאן לא ענש אא״כ הזהיר

דף קז עמוד א

רבא אמר כדרבי יונה דאמר רבי יונה אתיא שם שם מה להלן לא ענש אלא א״כ הזהיר אף כאן לא ענש אלא אם כן הזהיר

אשכחן מוקטרי פנים שהעלן לחוץ מוקטרי חוץ שהעלן לחוץ מנין

אמר רב כהנא אמר קרא ואליהם תאמר על הסמוכין תאמר

מתקיף לה רבא מי כתיב ועליהם ואליהם כתיב אלא כדתנא דבי ר׳ ישמעאל ואליהם תאמר לערב פרשיות

ר׳ יוחנן אמר אתיא הבאה הבאה מה להלן מוקטרי חוץ אף כאן מוקטרי חוץ

מתקיף לה רב ביבי הא דתנן שלשים ושש כריתות בתורה תלתין ושב הויין דאיכא המעלה והמעלה קשיא

והדתנן הזורק מקצת דמים בחוץ חייב מנלן נפקא ליה מדתניא (ויקרא יז, ד) דם יחשב לרבות הזורק דברי רבי ישמעאל ר״ע אומר (ויקרא יז, ח) או זבח לרבות את הזורק

ורבי ישמעאל האי או זבח מאי עביד ליה לחלק

ור׳ עקיבא לחלק מנא ליה נפקא ליה (ויקרא יז, ט) מלא יביאנו

ורבי ישמעאל ההוא מיבעי ליה על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר ורבי עקיבא נפקא ליה (ויקרא יז, ט) מלעשות אותו

ור׳ ישמעאל חד למוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ וחד למוקטרי חוץ שחסרו והעלו בחוץ והא תניא רבי ישמעאל אומר יכול מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ חייב ת״ל לעשות אותו על השלם חייב ואינו חייב על החסר

ורבי עקיבא מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ חייב

ורבי עקיבא האי דם יחשב מאי עביד ליה לרבות שחיטת העוף ורבי ישמעאל נפקא ליה (ויקרא יז, ג) מאו אשר ישחט

ורבי עקיבא אמר לך ההוא מיבעי ליה על השוחט הוא חייב ולא על המולק ור׳ ישמעאל נפקא ליה מזה הדבר

דתניא אשר ישחט אין לי אלא שוחט בהמה שחט עוף מנ״ל ת״ל או אשר ישחט

יכול אף המולק ודין הוא מה שחיטה דאין דרך הכשירה בפנים חייב מליקה שדרך הכשירה בפנים אינו דין שהוא חייב ת״ל (ויקרא יז, ב) זה הדבר

ורבי עקיבא אמר לך ההוא מיבעי ליה לגזירה שוה

והא דתנן הקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור מנלן ומהיכא תיתי דחייב

תיתי משחיטה מה לשחיטה שכן נפסלת שלא לאוכלין בפסח

תיתי מזריקה מה לזריקה שכן זר חייב עליה מיתה

דף קז עמוד ב

תיתי מבינייא

א״כ לא יאמר בזריקה ותיתי מבינייא

ותיתי משחיטה מה לשחיטה שכן נפסלת שלא לשם אוכלין בפסח תיתי מהעלאה מה להעלאה שכן ישנה במנחה ותיתי מבינייא

להכי כתיב קרא למימר דלא אתא מבינייא

אמר ר׳ אבהו שחט וזרק לדברי ר׳ ישמעאל חייב אחת לדברי ר״ע חייב שתים

אביי אמר אפי׳ [לדברי] ר״ע אינו חייב אלא אחת דאמר קרא שם תעשה הכתוב עשאן לכולן עבודה אחת

זרק והעלה לדברי ר׳ ישמעאל חייב שתים לדברי ר״ע אינו חייב אלא אחת

אביי אמר אפי׳ [לדברי] ר״ע חייב שתים להכי פלגינהו קרא (דברים יב, יד) שם תעלה ושם תעשה

שחט וזרק והעלה לדברי הכל חייב שתים

ת״ר (במחנה יכול השוחט עולה בדרום יהא חייב ת״ל אל) מחוץ למחנה

יכול חוץ לשלש מחנות [ת״ל (ויקרא יז, ג) או עז במחנה] (מנין אף במחנה לוייה ת״ל במחנה)

אי במחנה יכול השוחט עולה בדרום יהא חייב ת״ל או אל מחוץ למחנה

מה חוץ למחנה מיוחד שאין ראוי לשחיטת קדשים ולשחיטת כל זבח יצא דרום שאע״פ שאין ראוי לשחיטת קדשי קדשים ראוי לשחיטת קדשים קלים

אמר עולא השוחט על גגו של היכל חייב הואיל ואין ראוי לשחיטת כל זבח מתקיף לה רבא א״כ ניכתוב קרא (אל) מחוץ למחנה ולא בעי אל פתח אהל מועד אל פתח אהל מועד ל״ל לאו למעוטי גגו

ולרבא א״כ נכתוב אל פתח אהל מועד במחנה (ואל) מחוץ למחנה ל״ל לאו לאתויי גגו

אמר רב מרי לאיתויי כולה בפנים וצוארה בחוץ

[צוארה] בחוץ פשיטא אמאי קפיד רחמנא אשחיטה ושחיטה בחוץ היא אלא לאיתויי כולה בחוץ וצוארה בפנים

איתמר המעלה בזמן הזה ר׳ יוחנן אמר חייב ריש לקיש אמר פטור

ר׳ יוחנן אמר חייב קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ריש לקיש אמר פטור קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא

נימא דבפלוגתא דר״א ור׳ יהושע קמיפלגי דתנן א״ר אליעזר כשהיו בונין בהיכל היו עושים קלעים בהיכל קלעים בעזרות אלא שבהיכל בונין מבחוץ ובעזרה בונין מבפנים

א״ר יהושע שמעתי שהיו מקריבין אע״פ שאין בית ואוכלים קדשי קדשים אע״פ שאין קלעים קדשים קלים ומעשר שני אע״פ שאין חומה מפני שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא

לאו מכלל דר״א סבר לא קידשה

א״ל רבינא לרב אשי ממאי דלמא דכולי עלמא קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ומר מאי דשמיע ליה קאמר ומר מאי דשמיע ליה קאמר וכי תימא קלעים לר׳ אליעזר למה לי לצניעותא בעלמא

איתמר המעלה ואין בו כזית ועצם משלימו לכזית רבי יוחנן אמר חייב ריש לקיש אמר פטור

ר׳ יוחנן אמר חייב חיבורי עולין כעולין דמי ריש לקיש אמר פטור חיבורי עולין לאו כעולין דמו

בעי רבא המעלה

דף קח עמוד א

ראש בן יונה שאין בו כזית ומלח משלימו לכזית מהו

א״ל רבא מפרזקיא לרב אשי לאו היינו פלוגתייהו דר׳ יוחנן ור״ל תיבעי לרבי יוחנן ותיבעי לר״ל

תיבעי לר׳ יוחנן ע״כ לא קאמר ר׳ יוחנן התם אלא עצם דמינא דבשר הוא אבל מלח דלאו מינא דבר יונה הוא לא תיבעי לר״ל ע״כ לא קאמר ר״ל התם אלא דאי פריש מינה לאו מצוה לאסוקי אבל הכא דאי פריש מצוה לאסוקי לא או דלמא ל״ש

תיקו:

ר׳ יוסי הגלילי אומר כו׳:

השיב רבי תחת רבי יוסי הגלילי מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שהיתה לו שעת הכושר תאמר בשוחט חוץ ומעלה בחוץ שלא היתה לו שעת הכושר

השיב ר״א בר׳ שמעון תחת ר״י הגלילי מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שכן קודש מקבלו תאמר בשוחט בחוץ שאין קודש מקבלו

מאי בינייהו אמר זעירי שחיטת לילה איכא בינייהו

רבה אמר קבלה בכלי חול איכא בינייהו:

טמא שאכל בין קודש כו׳:

שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי יוסי הגלילי

אמר רבא כל היכא דנטמא טומאת הגוף ואחר כך נטמא בשר דכולי עלמא לא פליגי דחייב שכן טומאת הגוף בכרת

כי פליגי בשנטמא בשר ואח״כ נטמא הגוף

דרבנן סברי אמרינן מיגו ור׳ יוסי הגלילי סבר לא אמרינן מיגו

ורבי יוסי נהי דמיגו לא אמרינן תיתי טומאת הגוף דחמירא ותחול על טומאת בשר

אמר רב אשי ממאי דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת בשר חמורה שכן אין לה טהרה במקוה:

מתני׳ חומר בשחיטה מבעלייה ובעלייה מבשחיטה

חומר בשחיטה שהשוחט להדיוט חייב והמעלה להדיוט פטור חומר בעלייה שנים שאחזו בסכין ושחטו פטורים אחזו באבר והעלו חייבין

העלה חזר והעלה וחזר והעלה חייב על כל עלייה דברי ר״ש ר׳ יוסי אומר אינו חייב אלא אחת

ואינו חייב עד שיעלה לראש המזבח ר״ש אומר אפילו העלה על הסלע או על האבן חייב:

גמ׳ מאי שנא המעלה להדיוט דפטור דכתיב (ויקרא יז, ד) לה׳ בשחיטה נמי הכתיב לה׳

שאני התם דאמר קרא (ויקרא יז, ג) איש איש גבי העלאה נמי כתיב איש איש מיבעי ליה לשנים שהעלו באבר חייבין

אי הכי ה״נ מיבעי ליה לשנים שאחזו בסכין ושחטו שחייבין שאני התם דאמר קרא ההוא אחד ולא שנים

אי הכי גבי העלאה נמי הא כתיב ההוא מיבעי ליה

דף קח עמוד ב

למעוטי שוגג אנוס ומוטעה אי הכי הכא נמי מיבעי למעוטי אנוס שוגג ומוטעה

תרי ההוא כתיבי

ואלא לה׳ למה לי להוציא שעיר המשתלח:

חומר בהעלאה כו׳:

ת״ר (ויקרא יז, ג) איש איש מה ת״ל לרבות שנים שאחזו באבר והעלו שחייבין שיכול והלא דין הוא ומה השוחט להדיוט שחייב שנים שאחזו בסכין ושחטו פטורין המעלה להדיוט שפטור אינו דין ששנים שאחזו פטורין ת״ל איש איש דברי ר״ש

רבי יוסי אומר ההוא אחד ולא שנים א״כ מה ת״ל איש איש דברה תורה כלשון בני אדם

ור״ש האי ההוא מיבעי ליה למעוטי שוגג אנוס מוטעה ורבי יוסי מהוא ההוא ור״ש הוא ההוא לא דריש

ורבי יוסי מדהאי איש איש דברה תורה כלשון בני אדם ההוא איש איש נמי דברה תורה כלשון בני אדם ואלא השוחט להדיוט מנא ליה דחייב נפקא ליה (ויקרא יז, ד) מדם יחשב לאיש ההוא דם שפך ואפילו השוחט לאיש:

העלה וחזר והעלה כו׳:

אמר ר״ל מחלוקת בד׳ וה׳ אברים דמר סבר כי כתיב לעשות אותו על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר אכל בהמה כתיב ומר סבר אכל אבר ואבר כתיב אבל אבר אחד דברי הכל אינו חייב אלא אחת

ור׳ יוחנן אמר מחלוקת באבר אחד דמר סבר מוקטרי פנים שחסרו והעלה בחוץ חייב ומר סבר פטור אבל בד וה׳ איברין דברי הכל חייב על כל אבר ואבר

ופליגא דעולא דאמר עולא הכל מודים במוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ שחייב לא נחלקו אלא במוקטרי בחוץ שחסרו והעלו בחוץ דמר סבר פטור ומ״ס חייב

איכא דאמרי אמר עולא הכל מודים במוקטרי חוץ שחסרו והעלו בחוץ שהוא פטור לא נחלקו אלא במוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ דמ״ס פטור ומ״ס חייב

ופליגי דאבוה דשמואל אלישנא קמא דעולא דאמר אבוה דשמואל כמאן מהדרינן פוקעין לגבי מזבח כמאן דלא כר׳ יוסי:

ואינו חייב עד שיעלה כו׳: אמר רב הונא מאי טעמא דרבי יוסי דכתיב (בראשית ח, כ) ויבן נח מזבח לה׳

א״ר יוחנן מ״ט דר״ש דכתיב (שופטים יג, יט) ויקח מנוח את גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור לה׳

ואידך נמי והכתיב ויבן מזבח לה׳ ההוא גובהה בעלמא ואידך נמי הא כתיב ויקח מנוח הוראת שעה היתה

ואיבעית אימא ה״ט דר״ש כדתניא ר״ש אומר (ויקרא יז, ו) מזבח פתח אהל מועד ואין מזבח בבמה לפיכך העלה על הסלע או על האבן חייב

יצא מיבעי ליה ה״ק לפיכך בשעת איסור הבמות העלה על הסלע או על האבן חייב

בעי רבי יוסי בר׳ חנינא קרן וכבש ויסוד וריבוע מהו שיעכבו בבמה

א״ל רבי ירמיה תניא קרן וכבש וריבוע ויסוד מעכבין בבמה גדולה ואין מעכבין בבמה קטנה:

דף קט עמוד א

מתני׳ אחד קדשים כשרין ואחד קדשים פסולין שהיה פסולן בקודש והקריבן בחוץ חייב

המעלה כזית מן העולה ומן האימורין בחוץ חייב:

גמ׳ ת״ר (ויקרא יז, ח) אשר יעלה עולה או זבח אין לי אלא עולה מנין לרבות אימורי אשם ואימורי חטאת ואימורי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ת״ל זבח

מנין לרבות הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח והמנסך שלשת לוגין יין ושלשת לוגין מים ת״ל (ויקרא יז, ט) ואל פתח אהל מועד לא יביאנו כל הבא לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ

ואין לי אלא קדשים כשרים מנין לרבות פסולין

כגון הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו והניתנין למטה שנתנן למעלה והניתנין למעלה שנתנן למטה והניתנין בחוץ שנתנן בפנים והניתנין בפנים שנתנן בחוץ ופסח וחטאת שנתנן שלא לשמן

מנין ת״ל לא יביאנו לעשות כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ:

המעלה כזית מן העולה כו׳: עולה ואימוריה אין שלמים ואימוריהן לא

תנינא להא דת״ר עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא

בשלמא העלאת עולה דכליל אין שלמים לא אלא פיגול ונותר וטמא מ״ט

והא תנן כל הפגולין מצטרפין וכל הנותרין מצטרפין קשיא פיגול אפיגול קשיא נותר אנותר

פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול

נותר אנותר לא קשיא כאן בנותר כאן בשניתותרו עד שלא נזרק הדם

ומני רבי יהושע היא דתניא ר׳ יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר בהן כזית בשר

דף קט עמוד ב

וכזית חלב זורק את הדם

חצי זית בשר וחצי זית חלב אינו זורק את הדם ובעולה חצי זית בשר וחצי זית חלב זורק את הדם מפני שכולה כליל ומנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק

מנחה מאי עבידתה אמר רב פפא מנחת נסכים הבאה עם הזבח:

מתני׳ הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב ר״א פוטר עד שיקריב את כולן וכולן שהקריב בפנים ושייר מהן כזית והקריבו בחוץ חייב

וכולן שחסרו כל שהו והקריבו בחוץ פטור

המקריב קדשים ואימורים בחוץ חייב:

גמ׳ ת״ר המקטיר כזית בחוץ חייב חצי פרס בפנים פטור

קס״ד מאי פטור פטור זר אמאי הקטרה היא

א״ר זירא אמר רב חסדא אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מאי פטור פטור ציבור

א״ר זירא אי קשיא לי הא קשיא לי הא דאמר רב עלה בהא אפילו ר׳ אליעזר מודה דהא ר׳ אליעזר לאו הקטרה היא קאמר

אמר רבה בהקטרה דהיכל דכולי עלמא לא פליגי

כי פליגי בהקטרה דפנים דמר סבר (ויקרא טז, יב) מלא חפניו דוקא ומ״ס מלא חפניו לאו דוקא

א״ל אביי והא כי קא כתיבא חוקה בהקטרה דפנים הוא דכתיב

אלא אמר אביי בהקטרה בפנים כ״ע לא פליגי

כי פליגי בהקטרה דחוץ מ״ס ילפינן פנים מחוץ ומ״ס לא ילפינן

אמר רבא השתא חוץ מחוץ לא ילפי רבנן פנים מחוץ מיבעי

מה היא דתניא יכול המעלה פחות מכזית קומץ ופחות מכזית אימורין והמנסך פחות משלשת לוגין יין [פחות] מג׳ לוגין מים יהא חייב תלמוד לומר לעשות על השלם חייב ואינו חייב על החסר

והא פחות משלשת לוגין דאית בהו כמה זיתים ולא ילפי רבנן חוץ מחוץ

אלא אמר רבא כגון דקבעינהו שני חצאי פרס

דף קי עמוד א

במנא מר סבר קביעות מנא מילתא היא ומר סבר לאו מילתא היא

אמר רבא השתא למאן דאמר קביעותא דמנא ולא כלום הוא קבע ששה לפר ומשך מהן ארבעה והקריבן בחוץ חייב שראויין לאיל

קבע ארבעה לאיל ומשך מהן שלשה והקריבן בחוץ חייב שראויין לכבש

חסרו כל שהוא והקריבן בחוץ פטור

רב אשי אמר ניסוך מהקטרה לא ילפי רבנן

אף על גב דחוץ מחוץ לא ילפי הקטרה מהקטרה ילפי אף על גב דחוץ מפנים:

וכולן שחסרו: איבעיא להו חסרון דחוץ שמיה חסרון או לא שמיה חסרון

מי אמרינן כיון דנפק איפסלו להו מה לי חסר מה לי יתר או דילמא יוצא דאיתיה בעיניה אין דליתיה בעיניה לא

אמר אביי ת"ש ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את כולן

אמר ליה רבה בר רב חנן לאביי מדר' אליעזר פשיט מר

אמר ליה בפירוש שמיע לי מיניה דרב עד כאן לא פליגי רבנן עליה דר' אליעזר אלא דאיתיה בעיניה אבל בחסרון מודו ליה לאו דחסר בחוץ לא דחסר בפנים

ת"ש וכולן שחסרו והקריבן בחוץ פטור לאו דחסר בחוץ לא דחסר בפנים:

המקריב קדשים: אמאי והאיכא חציצה

אמר שמואל כשהפכן

ור' יוחנן אמר אפילו תימא שלא הפכן והא מני רבי שמעון היא דאמר אפילו העלו על הסלע חייב

רב אמר מין במינו אינו חוצץ:

מתני' מנחה שלא נקמצה והקריבה בחוץ פטור קמצה וחזר קומצה לתוכה והקריבו בחוץ חייב:

גמ' ואמאי ליבטלי שירים לקומץ

אמר רבי זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרת קומץ אין קומץ מבטל חבירו אף הקטרת שירים אין שירים מבטלין קומץ:

מתני' הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את השני אחד בפנים ואחד בחוץ חייב

שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את השני אחד בפנים ואחד בחוץ חייב:

גמ' בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי מיקלש

אליבא דמאן אי אליבא דרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי

אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש

אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר

אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש

תיקו:

מתני' הזורק מקצת דם בחוץ

דף קי עמוד ב

חייב ר"א אומר אף המנסך מי החג בחוץ חייב רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבו בחוץ חייב:

גמ' אמר רבא ומודה רבי אלעזר בדמים

דתניא רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל:

רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג [בחג] בחוץ: א״ר יוחנן משום רבי מנחם יודפאה רבי אלעזר בשטת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא דתניא רבי עקיבא אומר (במדבר כט, לא) ונסכיה בשני ניסוכים הכתוב מדבר אחד ניסוך המים ואחד ניסוך היין

אמר ליה ריש לקיש לר׳ יוחנן אי מה להלן שלשת לוגין אף כאן שלשת לוגין והא ר״א מי החג קאמר אי מה להלן בשאר ימות השנה אף כאן בשאר ימות השנה [ור״א] בחג קאמר

אישתמיטתיה הא דאמר רבי אסי דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית חורתן עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני

תנו רבנן המנסך שלשת לוגין מים בחג בחוץ חייב ר״א (בר״ש) אומר אם מלאן לשם חג חייב

מאי בינייהו אמר רב נחמן בר יצחק ביש שיעור במים קמיפלגי

רב פפא אמר

דף קיא עמוד א

בקרבו נסכים במדבר פליגי

רבינא אמר בלמדין ניסוך המים מניסוך היין פליגי

ת״ר המנסך שלשה לוגין יין בחוץ חייב ר׳ אלעזר בר״ש אומר והוא שקדשן בכלי

מאי בינייהו אמר רב אדא בר רב יצחק בירוצי מידות איכא בינייהו

רבא בריה דרבה אמר קרבו נסכים בבמה איכא בינייהו

ובפלוגתא דהני תנאי דתניא במת יחיד אינה צריכה נסכים דברי רבי וחכ״א טעונה נסכים

והני תנאי כהני תנאי דתניא (במדבר טו, ב) כי תבאו להטעינה נסכים בבמה גדולה הכתוב מדבר

אתה אומר בבמה גדולה או אינו אפי׳ בבמה קטנה כשהוא אומר (במדבר טו, ב) אל ארץ מושבותיכם וגו׳ אשר אני נותן לכם הרי בבמה הנוהגת לכולכם הכתוב מדבר דברי רבי ישמעאל

ר״ע אומר כי תבאו להטעינה נסכים בבמה קטנה הכתוב מדבר

אתה אומר לבמה קטנה או אינו אלא לבמה גדולה כשהוא אומר אל ארץ מושבותיכם הרי בבמה הנוהגת בכל מושבות הכתוב מדבר

כשתמצא לומר לדברי רבי ישמעאל לא קרבו נסכים במדבר ולדברי ר״ע קרבו נסכים במדבר:

רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב:

א״ר יוחנן [תנא] רבי נחמיה כדברי האומר שיריים מעכבין

מיתיבי רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב אמר לו ר״ע והלא שירי הדם שירי מצוה הם אמר לו איברין ופדרין יוכיחו שהן שירי מצוה והמקריבן בחוץ חייב אמר לו לא אם אמרת באיברים ופדרים שהן תחלת עבודה תאמר בשירי הדם שאינן תחלת עבודה

ואם איתא לימא ליה הני נמי מעכבי תיובתא

והשתא דאמר רב אדא בר אהבה מחלוקת בשיריים הפנימיים אבל בשיריים החיצונים דברי הכל לא מעכבי כי קאמר רבי נחמיה בשיריים הפנימים כי תניא ההיא בשיריים החיצונים

(ורבי עקיבא לא ידע מאי קאמר רבי נחמיה הוא סבר רבי נחמיה שיריים חיצונים אמר וקא מהדר ליה שיריים החיצונים ורבי נחמיה) לדבריו דר׳ עקיבא קאמר:

מתני׳ המולק את העוף בפנים והעלה בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור השוחט את העוף בפנים והעלה בחוץ פטור

דף קיא עמוד ב

שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב

נמצא דרך הכשירו בפנים פטורו בחוץ דרך הכשירו מבחוץ פטורו בפנים

ר״ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים שהעלה בחוץ חוץ מן השוחט בפנים ומעלה בחוץ:

גמ׳ האי הכשירו חיובו הוא תני חיובו:

ר״ש אומר [וכו׳]: אהיכא קאי

אילימא אריש קאי המולק עוף בפנים והעלה בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור וא״ל ר״ש כי היכי דפנים מיחייב בחוץ נמי מיחייב האי כל שחייבין עליו בחוץ כל שחייבין עליו בפנים מיבעי ליה

אלא כי היכי דבחוץ לא מיחייב בפנים נמי לא ליחייב האי כל שאין חייבין עליו בחוץ מיבעי ליה

אלא אסיפא קאי השוחט עוף בפנים והעלה בחוץ פטור שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב ואמר ליה ר״ש כי היכי דבפנים לא מיחייב בחוץ נמי לא מיחייב האי כל שאין חייבין מיבעי ליה

אלא כי היכי דבחוץ מיחייב בפנים נמי מיחייב הא קתני חוץ מן השוחט בפנים והמעלה בחוץ

אמר זעירי שחיטת בהמה בלילה איכא בינייהו והכי קאמר [וכן] השוחט בהמה בפנים בלילה והעלה בחוץ פטור שחט בחוץ בלילה והעלה בחוץ חייב

ר״ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים והעלה בחוץ חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלה בחוץ

רבא אמר קבלה בכלי חול איכא בינייהו וה״ק [וכן] המקבל בכלי חול בפנים והעלה בחוץ פטור המקבל בכלי חול בחוץ והעלה בחוץ חייב

ר״ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים והעלו בחוץ חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלו בחוץ

השתא דתני אבוה דשמואל בר רב יצחק המולק עוף בפנים והעלו בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור ור״ש מיחייב ר״ש התם קאי ותני כל שחייבין עליו בפנים והעלה בחוץ חייבין עליו בחוץ:

מתני׳ חטאת שקבל דמה בכוס אחד נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב שכולו ראוי בפנים

קבל דמה בשתי כוסות נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור אחד בחוץ ואחד בפנים חייב על החיצון והפנימי מכפר

למה הדבר דומה למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואח״כ נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות שחט שתיהן בפנים פטור שתיהן בחוץ חייב אחת בפנים ואחת בחוץ פטור אחת בחוץ ואחת בפנים חייב על החיצונה והפנימית מכפרת

כשם שדמה פוטר את בשרה כך היא פוטרת את בשר חבירתה:

דף קיב עמוד א

גמ׳ בשלמא בחוץ וחזר ונתן בפנים שכולו ראוי להיות בפנים אבל בפנים והעלן בחוץ שיריים נינהו

הא מני רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב

אי רבי נחמיה אימא סיפא קבל דמה בשני כוסות נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור והאמר רבי נחמיה שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב

סיפא אתאן לתנא קמא דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר כוס עושה דחוי לחבירו:

למה הדבר דומה למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה:

למה הדבר דומה למה לי הא מני רבי היא דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה

והכי קאמר טעמא דאבדה הא הפריש שתי חטאות לאחריות חדא מינייהו מעיקרא עולה היא

וכדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לעולה

מי דמי התם אשם זכר ועולה זכר אבל חטאת נקבה היא א"ר חייא מיוסתיניא בשעיר נשיא:

הדרן עלך השוחט והמעלה

מתני' **פרת** חטאת ששרפה חוץ מגתה וכן שעיר המשתלח שהקריב בחוץ פטור

שנאמר (ויקרא יז, ד) ואל פתח אהל מועד לא הביאו כל שאין ראוי לבא אל פתח אהל מועד אין חייבין עליו

הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והמחיר [והאתנן] והכלאים והטריפה ויוצא דופן שהקריבן בחוץ פטור

שנאמר (ויקרא יז, ד) לפני משכן ה' כל שאין ראוי לבא לפני משכן ה' אין חייבין עליו

בעלי מומין בין בעלי מומין קבועין בין

דף קיב עמוד ב

בעלי מומין עוברין שהקריבן בחוץ פטור ר"ש אומר בעלי מומין קבועין פטור בעלי מומין עוברין חייב בלא תעשה

תורים שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן שהקריבן בחוץ פטור ר"ש אומר בני יונה שעבר זמנן פטור ותורים שלא הגיע זמנן בלא תעשה

אותו ואת בנו ומחוסר זמן פטור ר"ש אומר הרי זה בלא תעשה שר"ש אומר כל שהוא ראוי לבא לאחר זמן ה"ז בלא תעשה ואין בו כרת וחכ"א כל שאין בו כרת אין בו לא תעשה

מחוסר זמן בין בגופו בין בבעליו

איזהו מחוסר זמן בבעליו הזב והזבה והיולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורין עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין

המעלה מבשר חטאת מבשר אשם מבשר קדשי קדשים מבשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות

והיוצק והפותת והבולל והמולח והמניף והמגיש והמסדר את השולחן והמטיב את הנרות והקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור

ואין חייבין עליו לא משום זרות ולא משום טומאה ולא משום מחוסר בגדים ולא משום [שלא] רחוץ ידים ורגלים

עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים וקדשים קלים בכל מחנה ישראל באו לגלגל הותרו הבמות קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים וקדשים קלים בכל מקום

באו לשילה נאסרו הבמות ולא היה שם תקרה אלא בית אבנים בלבד מלמטן והיריעות מלמעלן והיא היתה מנוחה קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים וקדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה

באו לנוב וגבעון הותרו הבמות קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים קדשים קלים בכל ערי ישראל

באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להן היתר והיא היתה נחלה קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים קדשים קלים ומעשר שני לפנים מן החומה

כל הקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות מבחוץ הרי אלו בעשה ולא תעשה וחייבין עליו כרת

הקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות בחוץ הרי אלו בעשה ולא תעשה ואין חייבין עליהן כרת הקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת היתר הבמות הרי אלו בעשה ואין בהן לא תעשה

ואלו קדשים קרבין במשכן קדשים שהוקדשו למשכן קרבנות ציבור קרבין במשכן וקרבנות היחיד בבמה קרבנות היחיד שהוקדשו למשכן יקריבו במשכן ואם הקריבן בבמה פטור

ומה בין במת יחיד לבמת ציבור סמיכה ושחיטת צפון

דף קיג עמוד א

ומתן סביב ותנופה והגשה ר״י אומר אין מנחה בבמה וכיהון ובגדי שרת וכלי שרת וריח ניחוח ומחיצה לדמים וריחוץ ידים ורגלים

אבל הזמן הנותר והטמא שוין בזה ובזה:

גמ׳ מאי חוץ מגתה אמר ר״ל חוץ ממקום הבדוק לה אמר לו רבי יוחנן והלא כל א״י בדוקה היא

אלא א״ר יוחנן כגון ששחטה לפנים מן חומת ירושלים

ולוקמה כגון ששחטה חוץ לחומה שלא כנגד הפתח דאמר רב אדא בר אהבה שחטה שלא כנגד הפתח פסולה שנאמר (במדבר יט, ג) ושחט והזה

מה הזאתה כנגד הפתח אף שחיטתה כנגד הפתח וכי תימא דלא מקיש והא אתמר (שחטה שלא כנגד הפתח רבי יוחנן אמר פסולה ושחט והזה ר״ל אמר כשרה (במדבר יט, ג) אל מחוץ למחנה ושחט

ואיתמר נמי) שרפה שלא כנגד הפתח רבי יוחנן אמר פסולה ור׳ אושעיא אמר כשרה ר׳ יוחנן אמר פסולה ושרף והזה

ורבי אושעיא אמר כשרה (במדבר יט, ה) על פרשה ישרף מקום שפורשת למיתה שם תהא שריפתה

אמרי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא חוץ לחומה דרחוקי רחקה אלא אפי׳ לפנים מן החומה דקרובי קרבה ואימא תתכשר קמ״ל

אמר מר אמר לו רבי יוחנן והלא כל א״י בדוקה היא במאי קמיפלגי מר סבר ירד מבול לא״י ומר סבר לא ירד

אר״נ בר יצחק ושניהם מקרא אחד דרשו (יחזקאל כב, כד) בן אדם אמר לה את ארץ לא מטוהרה היא לא גושמה ביום זעם

רבי יוחנן סבר אתמוהי מתמה קרא א״י מי לא מטוהרה את כלום ירדו עליך גשמים ביום זעם ור״ל סבר כפשטיה ארץ לא מטוהרה את מי לא ירדו עליך גשמים ביום זעם

איתיביה ר״ל לר׳ יוחנן חצירות היו בירושלים בנויות על הסלע ותחתיהן חלול מפני קבר התהום ומביאין נשים מעוברות ויולדות ומגדלות שם בניהם לפרה

ומביאין שוורים ועל גביהן דלתות ותינוקות יושבין עליהן וכוסות של אבן בידן ומלאו וישבו במקומן

אמר רב הונא בריה דרב יהושע מעלה עשו בפרה

איתיבי׳ רבי יוחנן לריש לקיש פעם אחד מצאו עצמות בלשכת דיר העצים ובקשו לגזור טומאה על ירושלים עמד רבי יהושע על רגליו ואמר לא בושה וכלימה היא לנו שנגזור טומאה על עיר אבותינו איה מתי מבול איה מתי נבוכדנצר

מדקאמר הכי לאו למימרא דלא הוו ולטעמיך הרוגי נבוכדנצר הכי נמי דלא הוו אלא הוו ופנינהו הכא נמי הוו ופנינהו ואי אפנו

דף קיג עמוד ב

הא איפני נהי דאיפני מירושלים מכולה א״י לא איפני

איכא דאמרי איתיביה ר״ל לרבי יוחנן איה מתי מבול איה מתי נבוכדנאצר מאי לאו מדהני הוו הני נמי הוו מידי אירי׳ הא כדאיתיה והא כדאיתיה

איתיביה (בראשית ז, כב) מכל אשר בחרבה מתו בשלמא לדידי דאמינא ירד מבול לא״י משום הכי מתו אלא לדידך אמאי מתו משום הבלא

כדרב חסדא דאמר רב חסדא ברותחין קלקלו וברותחין נידונו דכתיב הכא (בראשית ח, א) וישוכו המים וכתיב התם (אסתר ז, י) וחמת המלך שככה

איכא דאמרי איתיביה רבי יוחנן לר״ל מכל אשר בחרבה מתו בשלמא לדידי דאמינא לא ירד מבול לא״י משום הכי הוי חרבה אלא לדידך מאי חרבה חרבה שהיתה מעיקרא

ואמאי קרי ליה חרבה כדרב חסדא דאמר רב חסדא בדור המבול לא נגזרה גזרה על דגים שבים שנאמר מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים

בשלמא למ״ד לא ירד מבול לא״י היינו דקם רימא התם אלא למ״ד ירד רימא היכא קם א״ר ינאי גוריות הכניסו בתיבה

והאמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי אורזילא דרימא בת יומא והוי כהר תבור והר תבור כמה הויא ארבעין פרסי משכא דצואריה תלתא פרסי מרבעתא דרישא פרסא ופלגא רמא כבא וסכר ירדנא

א״ר יוחנן ראשו הכניסו לתיבה והאמר מר מרבעתא דרישא פרסא ופלגא אלא ראש חוטמו הכניסו לתיבה

והא א״ר יוחנן לא ירד מבול לא״י לדברי ר״ל קאמר

והא קסגיא תיבה אמר ר״ל קרניו קשרו בתיבה והאמר רב חסדא אנשי דור המבול ברותחין קלקלו וברותחין נידונו

ולטעמיך תיבה היכי סגיא ועוד עוג מלך הבשן היכא קאי אלא נס נעשה להם שנצטננו בצידי התיבה

ולר״ש [בן לקיש] נהי נמי דירד מבול לא״י והא לא פש דאמר ר״ל למה נקרא שמה מצולה שכל מתי מבול נצתללו שם ורבי יוחנן אמר למה נקרא שמה שנער שכל מתי מבול ננערו שם אי אפשר דלא אידבקו

א״ר אבהו למה נקרא שמה שנער שמנערת עשיריה והא קחזינן דהוו תלתא דרי לא משכי

א״ר אמי כל האוכל מעפרה של בבל כאילו אוכל בשר אבותיו תנ״ה כל האוכל מעפרה של בבל כאילו אוכל בשר אבותיו וי״א כאילו אוכל שקצים ורמשים:

שעיר המשתלח:

ורמינהי (ויקרא יז, ד) או קרבן שומע אני אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן שנאמר (במדבר לא, נ) ונקרב את קרבן ה׳

ת״ל ואל פתח אהל מועד לא הביאו מי שראוי לבא באהל מועד יצאו קדשי בדק הבית שאינן ראוין

אוציא את אלו שאינן ראוין ולא אוציא את שעיר המשתלח שהוא ראוי לבא אל פתח אהל מועד ת״ל לה׳ להוציא שעיר המשתלח שאינו מיוחד לה׳

לא קשיא כאן קודם הגרלה כאן לאחר הגרלה אחר הגרלה נמי האיכא וידוי

אלא אמר רב מני לא קשיא כאן קודם וידוי כאן לאחר וידוי:

הרובע והנרבע:

והא נמי תיפוק לי מפתח אהל מועד

דף קיד עמוד א

בשלמא רובע ונרבע משכחת ליה דאקדשינהו מעיקרא והדר רבעו

אלא מוקצה ונעבד אין אדם אוסר דבר שאינו שלו בקדשים קלים ואליבא דר׳ יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון בעלים הוא

דתניא (ויקרא ה, כא) ומעלה מעל בה׳ לרבות קדשים קלים שהן ממונו דברי רבי יוסי הגלילי

הלכך רובע ונרבע דבר ערוה מוקצה ונעבד עבודת כוכבים בקדשים קלים

אתנן ומחיר כלאים יוצא דופן בולדות קדשים

קסבר ולדי קדשים בהוייתן הן קדושים:

בעלי מומין וכו' אותו ואת בנו וכו':

וצריכי דאי תנא בעלי מומין משום דמאיסי אבל תורין דלא מאיסי אימא (לא) דמודו ליה לר"ש

ואי תנא תורין משום דלא חזי ואידחו אבל בעלי מומין דאיחזו ואידחו אימא (לא) דמודה להו ר"ש לרבנן

ואי תנא הני תרתי משום דפסולא דגופייהו אבל אותו ואת בנו דפסולא מעלמא קאתי לה אימא מודו ליה רבנן לר"ש צריכא:

שהיה רבי שמעון אומר: מאי טעמא דר"ש

אמר רבי אילעא אמר ריש לקיש דאמר קרא (דברים יב, ח) לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום אמר להו משה לישראל כי עייליתו לארץ ישרות תקריבו חובות לא תקריבו

וגלגל לגבי שילה מחוסר זמן הוא וקאמר להו משה לא תעשון

אמר רבי ירמיה לרבי זירא אי הכי

דף קיד עמוד ב

מילקי נמי לילקי אלמה אמר רבי זירא הכתוב נתקו לעשה

הני מילי לרבנן לרבי שמעון הכי נמי

רב נחמן בר יצחק אמר פנים דגלגל לגבי שילה כחוץ דמי

רבה אמר טעמיה דרבי שמעון כדתניא רבי שמעון אומר מנין לזובח פסח בבמת יחיד בשעת איסור הבמות שהוא בלא תעשה ת"ל (דברים טז, ה) לא תוכל לזבוח את הפסח

יכול אף בשעת היתר הבמות כן ת"ל באחד שעריך לא אמרתי לך אלא בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד

אימת אי נימא אחר חצות כרת נמי מחייב אלא לאו קודם חצות

לעולם לאחר חצות ובשעת היתר הבמות קאי

והא בשעת איסור הבמות קאמר איסור במה לו היתר במה לחבירו:

מחוסר זמן כו': והני בני אשמות נינהו אמר זעירי תני מצורע בהדייהו:

עולותיהן ושלמיהן: והני בני שלמים נינהו אמר רב ששת תני נזיר דזעירי קבעוה תנאי דרב ששת לא קבעוה תנאי

א"ר חלקיה (דבי) רב טובי לא שנו אלא לשמו אבל שלא לשמו חייב הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים

אי הכי לשמו נמי ניחייב הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים בעי עקירה

מתקיף לה רב הונא וכי יש לך דבר שאינו כשר לשמו וכשר שלא לשמו ולא והרי

דף קטו עמוד א

פסח בשאר ימות השנה דאינו כשר לשמו וכשר שלא לשמו פסח בשאר ימות השנה שלמים נינהו

לימא מסייע ליה יכול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים ואשם נזיר ואשם מצורע

ת״ל (ויקרא יז, ג) שור מ״מ כשב מ״מ עז מ״מ ואילו חטאת שיירא

במאי עסקינן אילימא בזמנו מאי איריא אשם אפילו חטאת נמי אלא שלא לזמנו

ובמאי אילימא לשמו אשם אמאי חייב אלא לאו שלא לשמו לעולם בזמנו ושלא לשמו

ורבי אליעזר היא דאמר מקשינן אשם לחטאת

ותנא טפל וה״ה עיקר

ת״ש יכול שאני מרבה עולת מחוסר זמן בגופה וחטאת בין בגופה בין בבעלים

ת״ל (ויקרא יז, ד) ואל פתח אהל מועד כל שאינו ראוי לבא בפתח אהל מועד אין חייבין עליהן ואילו אשם שיירא

במאי עסקינן אילימא לשמו אשם נמי ליפטריה אלא לאו שלא לשמו

לעולם שלא לשמו ור״א היא דמקיש אשם לחטאת תנא עיקר וכ״ש לטפל

ת״ש דכי אתא רב דימי אמר תנא דבי ר׳ ליואי יכול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים אשם נזיר ואשם מצורע (מנין ונסיב להו תלמודא לחיובא ולא ידענא מאי היא)

מאי תלמודא אמר רבינא שור מכל מקום כשב מכל מקום עז מכל מקום הא מאי רומיא כדאמרת

אמר ר״נ משום [דרמי] דתנא דבי ר׳ ליואי אדתני לוי אשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן כשירין ולא עלו לבעלים לשום חובה

שחטן מחוסר זמן בבעלים או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין

ומשני רב דימי לא קשיא כאן לשמו כאן שלא לשמו

רב אשי רמי מתני׳ אברייתא ומשני כאן לשמו וכאן שלא לשמו

לימא תיהוי תיובתיה דרב הונא

אמר לך רב הונא הכא במאי עסקינן כגון שהפריש שתי אשמות לאחריות דחד מינייהו מעיקרא עולה היא

דף קטו עמוד ב

כדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעיה ושחטו סתם כשר לעולה:

המעלה מבשר חטאת [וכו׳]: ת״ר מנין למעלה מבשר חטאת ומבשר אשם ומבשר קדשי קדשים ומבשר קדשים קלים וממותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות שפטור

ת״ל עולה מה עולה שהיא ראויה להעלאה אף כל שראויה להעלאה

מנין שאף היוצק והבולל והפותת והמולח והמניף והמגיש והמסדר השלחן והמטיב את הנרות והקומץ והמקבל בחוץ שפטור

ת״ל (ויקרא יז, ח) אשר יעלה עולה או זבח מה העלאה שהיא גמר עבודה אף כל שהוא גמר עבודה:

עד שלא הוקם המשכן [וכו׳]: יתיב רב הונא בר רב קטינא קמיה דרב חסדא וקא קרי (שמות כד, ה) וישלח את נערי בני ישראל א״ל הכי אמר ר׳ אסי (קרבו) ופסקו

סבר לאותוביה ממתניתין שמעיה דקאמר משמיה דרב אדא בר אהבה עולה שהקריבו ישראל במדבר אינה טעונה הפשט וניתוח אותביה ברייתא דשויא בכולהו

דתני׳ עד שלא הוקם המשכן הבמות מותרות ועבודה בבכורות והכל כשירין להקריב בהמה חיה ועוף זכרים ונקבות תמימין ובעלי מומין טהורין אבל לא טמאין

והכל קרבו עולות ועולה שהקריבו ישראל במדבר טעונה הפשט וניתוח ונכרים בזמן הזה רשאין לעשות כן

תנאי היא דתניא (שמות יט, כב) וגם הכהנים הנגשים אל ה׳ יתקדשו ר׳ יהושע בן קרחה אומר זו פרישות בכורות רבי אומר זו פרישות נדב ואביהוא

בשלמא למ״ד זו פרישות נדב ואביהוא היינו דכתיב (ויקרא י, ג) הוא אשר דבר ה׳ לאמר בקרובי אקדש

אלא למ״ד זו פרישות בכורות היכא רמיזא דכתיב (שמות כט, מג) ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי אל תקרי בכבודי אלא במכובדיי

דבר זה אמר הקב״ה למשה ולא ידעו עד שמתו בני אהרן כיון שמתו בני אהרן אמר לו אהרן אחי לא מתו בניך אלא להקדיש שמו של הקב״ה כיון שידע אהרן שבניו ידועי מקום הן שתק וקבל שכר שנאמר (ויקרא י, ג) וידום אהרן

וכן בדוד הוא אומר (תהלים לז, ז) דום לה׳ והתחולל לו אע״פ שמפיל לך חללים חללים את שתוק וכן בשלמה הוא אומר (קהלת ג, ז) עת לחשות ועת לדבר פעמים ששותק ומקבל שכר על השתיקה פעמים מדבר ומקבל שכר על הדבור

והיינו דא״ר חייא בר אבא א״ר יוחנן מאי דכתיב (תהלים סח, לו) נורא אלהים ממקדשך אל תיקרי ממקדשך אלא ממקודשיך בשעה שעושה הקב״ה דין בקדושיו מתיירא ומתעלה ומתהלל

אלא קשיא עולה תרי תנאי היא דתניא ר׳ ישמעאל אומר כללות נאמרו בסיני ופרטות באהל מועד

ר״ע אומר כללות ופרטות נאמרו בסיני ונשנו באהל מועד ונשתלשו בערבות מואב

אמר מר הכל כשירין להקריב מנא הני מילי אמר רב הונא דאמר קרא (בראשית ח, כ) ויבן נח מזבח לה׳ ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל עוף הטהור בהמה כמשמעו חיה בכלל בהמה

דף קטז עמוד א

זכרים ונקבות תמימין ובעלי מומין (דאמר מר תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות

ואיתקש בהמה לעוף

תמימין ובעלי מומין) לאפוקי מחוסר אבר דלא א״ר אלעזר מנין למחוסר אבר שנאסר לבני נח ת״ל (בראשית ו, יט) ומכל החי מכל בשר אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי איברין שלה

ודילמא למעוטי טריפה ההוא מלחיות זרע נפקא

הניחא למ״ד טריפה אינה יולדת אלא למ״ד טריפה יולדת מאי איכא למימר האמר קרא אתך בדומין לך

ודילמא נח גופיה טריפה הוה תמים כתיב ביה ודילמא תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה

ודילמא תמים בדרכיו צדיק במעשיו אי סלקא דעתך דנח גופיה טריפה הוה מי קאמר ליה לנח דכוותך עייל שלמים לא תעייל

ומאחר דנפקא לן מאתך לחיות זרע למה לי מהו דתימא אתך לצותא בעלמא אפי׳ זקן אפילו סריס קמשמע לן:

טהורין אבל לא טמאין: ומי הוו טמאין וטהורין בההיא שעתא א״ר שמואל בר נחמני א״ר יונתן מאותן שלא נעבדה בהן עבירה

מנא הוו ידעי כדרב חסדא דאמר רב חסדא העבירן לפני התיבה כל שהתיבה קולטתן בידוע שהוא טהור אין התיבה קולטתן בידוע שהן טמאין

רבי אבהו אמר אמר קרא (בראשית ז, טז) והבאים זכר ונקבה הבאין מאיליהן

אמר מר והכל קרבו עולות עולות אין שלמים לא והא כתיב (שמות כד, ה) ויזבחו זבחים שלמים לה׳ פרים אלא אימא הכל קרבו עולות [ושלמים

והתניא אבל שלמים לא כי אם עולות] עולות אין שלמים לא כמ״ד לא קרבו שלמים בני נח דאיתמר ר״א ור׳ יוסי בר חנינא חד אמר קרבו [שלמים בני נח] וחד אמר לא קרבו

מ״ט דמ״ד קרבו שלמים בני נח דכתיב (בראשית ד, ד) והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן איזהו דבר שחלבו קרב לגבי מזבח ואין כולו קרב לגבי מזבח הוי אומר זה שלמים

מ״ט דמ״ד לא קרבו דכתיב (שיר השירים ד, טז) עורי צפון ובואי תימן תנער אומה שמעשיה בצפון ותבוא אומה שמעשיה בצפון ובדרום

ומר נמי הכתיב ומחלביהן משמניהן [דידהו]

ומר נמי הכתיב עורי צפון [ההוא] בקיבוץ גליות הוא דכתיב

והא כתיב (שמות י, כה) ויאמר משה גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות ועשינו לה׳ אלהינו זבחים לאכילה ועולות להקרבה

והא כתיב (שמות יח, יב) ויקח יתרו [חותן משה] עולה וזבחים ההוא לאחר מתן תורה הוא דכתיב

הניחא למ״ד [יתרו] אחר מתן תורה היה אלא למ״ד [יתרו] קודם מתן תורה היה מאי איכא למימר דאיתמר בני ר׳ חייא ור׳ יהושע בן לוי חד אמר יתרו קודם מתן תורה היה וחד אמר יתרו אחר מתן תורה היה למ״ד יתרו קודם מתן תורה היה קסבר שלמים הקריבו בני נח

כתנאי (שמות יח, א) וישמע יתרו כהן מדין מה שמועה שמע ובא ונתגייר ר׳ יהושע אומר מלחמת עמלק שמע שהרי כתיב בצדו (שמות יז, יג) ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב

ר״א המודעי אומר מתן תורה שמע [ובא] שכשניתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו וכל [מלכי] עובדי כוכבים אחזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה שנאמר (תהלים כט, ט) ובהיכלו כולו אומר כבוד

נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו שמא מבול בא לעולם (אמר להם) (תהלים כט, י) ה׳ למבול ישב [אמר להם] וישב ה׳ מלך לעולם כבר נשבע הקב״ה שאינו מביא מבול לעולם

אמרו לו מבול של מים אינו מביא אבל מבול של אש מביא שנא׳ (ישעיהו סו, טז) כי (הנה) באש ה׳ נשפט אמר להן כבר נשבע שאינו משחית כל בשר

ומה קול ההמון הזה ששמענו אמר להם חמדה טובה יש לו בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו תתקע״ד דורות קודם שנברא העולם וביקש ליתנה לבניו שנאמר (תהלים כט, יא) ה׳ עוז לעמו יתן [מיד] פתחו כולם ואמרו (תהלים כט, יא) ה׳ יברך את עמו בשלום

ר״א אומר קריעת ים סוף שמע ובא שנא׳ (יהושע ה, א) ויהי כשמוע כל מלכי האמורי ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע (יהושע ב, י) כי שמענו את אשר הוביש ה׳ את מי ים סוף

מאי שנא התם דאמר (ליה) (יהושע ה, א) ולא היה בם עוד רוח ומ״ש הכא דקאמר (יהושע ב, יא) ולא קמה עוד רוח באיש

דף קטז עמוד ב

דאפילו אקשויי נמי לא אקשו ומנא ידעה דאמר מר אין לך כל שר ונגיד שלא בא על רחב הזונה

אמרו בת י׳ שנים היתה כשיצאו ישראל ממצרים וזנתה [כל] מ׳ שנה שהיו ישראל במדבר אחר נ׳ שנה נתגיירה אמרה יהא מחול לי בשכר חבל חלון ופשתים:

אמר מר ועובדי כוכבים בזמן הזה רשאין לעשות כן מנא ה״מ דת״ר (ויקרא יז, א) דבר אל בני ישראל בני ישראל מצווין על שחוטי חוץ ואין העובדי כוכבים מצווין על שחוטי חוץ

לפיכך כל אחד ואחד בונה לו במה לעצמו ומקריב עליה כל מה שירצה א״ר יעקב בר אחא אמר רב אסי אסור לסייען ולעשות שליחותן אמר רבה ולאורינהו [להו] שרי

כי הא דאיפרא הורמיז אימיה דשבור מלכא שדרה קורבנא לרבא שלחה ליה אסקוה ניהליה לשם שמים אמר להו לרב ספרא ולרב אחא בר הונא זילו ודברו תרי עולמי גולאי וחזו היכא דמסקא ימא שירטון ושקלו ציבי חדתי ואפיקו נורא ממרא חדתא ואסקוה ניהליה לשם שמים

א״ל אביי כמאן כר״א בן שמוע דתניא ר׳ אלעזר בן שמוע אומר מה מזבח שלא ישתמש בו הדיוט אף עצים שלא ישתמש בהן הדיוט והא מודה ר״א בן שמוע בבמה

דתניא כתוב אחד אומר (דברי הימים א כא, כה) ויתן דוד לארנן במקום שקלי זהב משקל שש מאות וגו׳ וכתיב (שמואל ב כד, כד) ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים הא כיצד

גובה מכל שבט ושבט חמשים שהן שש מאות רבי אומר משום אבא יוסי בן דוסתאי בקר [ועצים] ומקום מזבח בנ׳ וכל הבית כולו בשש מאות

ר״א בן שמוע אומר בקר ועצים ומקום מזבח בנ׳ וכל הבית כולו בשש מאות דכתיב (שמואל ב כד, כב) ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך [הטוב בעיניו] ראה הבקר לעולה והמוריגים [וכלי הבקר] לעצים ורבא אמר לך התם נמי בחדתי

מאי מוריגים אמר עולא מטה של טורבל מאי מטה של טורבל אמר אביי עיזא דקרקסא דדיישן דישאי אמר אביי מאי קרא (ישעיהו מא, טו) הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות

מקרי ליה רבא לבריה ורמי ליה קראי אהדדי כתיב ויתן דוד לארנן וגו׳ וכתיב ויקן דוד וגו׳ הא כיצד גובה מכל שבט ושבט חמשים שהן שש מאות

ואכתי קשיין אהדדי התם כסף הכא זהב אלא ה״ק גובה כסף במשקל שש מאות זהב:

קדשים קלים נאכלים [בכל מחנה ישראל]: אמר רב הונא בכל מקומות ישראל אבל מחנה לא הוי

איתיביה ר״נ לרב הונא ומחנות במדבר לא הואי והא תניא כשם שמחנה במדבר כך מחנה בירושלים מירושלים להר הבית מחנה ישראל מהר הבית לשער נקנור מחנה לויה

מכאן ואילך מחנה שכינה והן הן קלעים שבמדבר

אלא אימא בכל מקום מחנה ישראל פשיטא מהו דתימא איפסלו ביוצא קמ״ל

ואימא ה״נ אמר קרא (במדבר ב, יז) ונסע אהל מועד אע״פ שנסע אהל מועד הוא

תניא רשב״י אומר עוד אחרת היתה וחיל עזרת נשים היא ולא היו עונשין עליה ובשילה לא היו אלא שני מחנות בלבד

הי מינייהו לא הוה אמר רבה מסתברא דמחנה לויה הואי דאי סלקא דעתך מחנה לויה לא הואי

דף קיז עמוד א

נמצאו זבין וטמאי מתים משתלחין חוץ למחנה אחת והתורה אמרה (במדבר ה, ג) ולא יטמאו את מחניהם

תן מחנה לזה ומחנה לזה

א״ל רבא אלא מאי מחנה ישראל לא הואי נמצאו זבין ומצורעין משתלחין למקום אחד והתורה אמרה (ויקרא יג, מו) בדד ישב שלא ישב טמא אחר עמו

אלא לעולם כולהו תלתא הוו ומאי לא היו אלא שתי מחנות לקליטה מכלל דבמדבר הואי קלטה מחנה לויה

אין והא תניא (שמות כא, יג) ושמתי לך מקום בחייך מקום מקומך (שמות כא, יג) אשר ינוס שמה מלמד שמגלין במדבר להיכן גולין למחנה לויה

מכאן אמרו בן לוי שהרג גולה מפלך לפלך ואם גלה לפלכו פלכו קולטו

מאי קרא אמר רב אחא בריה דרב איקא (במדבר לה, כח) כי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר:

באו לגלגל: ת״ר כל נידר ונידב היה קרב בבמה שאין נידר ונידב אין קרב בבמה מנחה ונזירות קריבין בבמה דברי ר״מ וחכ״א לא קרבו יחיד אלא עולות ושלמים בלבד

ר׳ יהודה אומר כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל מה בין אהל מועד שבמדבר לבין אהל מועד שבגלגל אהל מועד שבמדבר לא היו במות מותרות אהל מועד שבגלגל היו הבמות מותרות ובמתו שבראש גגו לא היה מקריב עליה אלא עולה ושלמים

וחכ״א כל שהצבור מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל וכאן וכאן לא קרבו יחיד אלא עולה ושלמים בלבד ר׳ שמעון אומר אף צבור לא הקריבו אלא פסחים

דף קיז עמוד ב

וחובות שקבוע להן זמן

מאי טעמא דר״מ דאמר קרא (דברים יב, ח) לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום

אמר להן משה לישראל כי עייליתו לארץ ישרות תקריבו חובות לא תקריבו מנחות ונזירות ישרות נינהו

ורבנן אין מנחה בבמה נזירות חובות נינהו

אמר שמואל מחלוקת בחטאת ואשם אבל בעולות ושלמים דברי הכל ישרות נינהו וקרבי

מותיב רבה חזה ושוק ותרומת לחמי תודה נוהגין בבמה גדולה ואין נוהגין בבמה קטנה ואילו הזרוע בשלה שיירה

אי אמרת בשלמא בעולה ושלמים פליגי הא מני רבנן היא אלא אי אמרת בחטאת ואשם פליגי הא מני

אלא אי איתמר הכי איתמר אמר שמואל מחלוקת בעולה ושלמים אבל בחטאת ואשם דברי הכל חובות נינהו ולא קרבי

אמר מר וחכמים אומרים כל שהצבור מקריבין באהל וכו׳

מאי טעמייהו דרבנן אמר קרא (שופטים יז, ו) איש הישר בעיניו יעשה איש ישרות הוא דליקרוב חובות לא ליקרוב וצבור אפי׳ חובות ליקרוב

דף קיח עמוד א

ורבי יהודה אמר לך כי כתיב הישר (בעיניו) הוא דכתיב אבל בבמה גדולה אפילו חובות נמי ליקרוב

אלא הא כתיב איש לאו למימרא דאיש ישרות הוא דליקרוב הא חובות לא ליקרוב כי כתיב איש להכשיר את הזר

זר (ויקרא יז, ו) מוזרק הכהן את הדם על מזבח ה׳ נפקא

מהו דתימא ליבעי קדוש בכורות כמעיקרא קא משמע לן

חכמים היינו תנא קמא

אמר רב פפא קרבו נסכים במדבר איכא בינייהו:

אמר מר רבי שמעון אומר וכו׳: מ״ט דרבי שמעון דכתיב (יהושע ה, י) ויעשו בני ישראל את הפסח בגלגל

פשיטא אלא הא קמ״ל דחובות כעין פסח הוא דקרב הא לאו כעין פסח לא קרב ואידך

מיבעי ליה לכדרבי יוחנן דא״ר יוחנן משום רבי בנאה ערל מקבל הזאה

תני תנא קמיה דרב אדא בר אהבה אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסח וחובות הקבוע להן זמן (א״ל יחיד חובות שקבוע להן זמן מנא ליה

א״ל אסמייה) א״ל תתרגם מתניתך בעולת חובה דאיכא עולת נדבה דאי חטאת יחיד הוא חובות דקביע ליה זמן מי איכא

ולוקמה במנחת חובה דהא איכא חביתין קא סבר אין מנחה בבמה:

באו לשילה וכו׳: מנא הני מילי א״ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כתוב אחד אומר (שמואל א א, כד) ותביאהו בית ה׳ שילה וכתוב אחד אומר (תהלים עח, ס) ויטש (את) משכן שילה אהל שכן באדם וכתיב (תהלים עח, סז) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר

הא כיצד לא היתה שם תקרה אלא אבנים מלמטן ויריעות מלמעלן והיא היתה מנוחה:

קדשי קדשים: מנא הני מילי א״ר אושעיא דאמר קרא (דברים יב, יג) השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר (אתה) תראה בכל מקום אשר תראה אי אתה מעלה אבל אתה אוכל בכל מקום שאתה רואה

אימא בכל מקום שאתה רואה אי אתה מעלה אבל אתה זובח בכל מקום שתראה

א״ר ינאי אמר קרא (דברים יב, יד) שם תעלה ושם תעשה

רבי אבדימי בר חסא אמר אמר קרא

דף קיח עמוד ב

ולו תאנת שילה מקום שכל הרואה אותו מתאנח עליו על אכילת קדשים שלו

רבי אבהו אמר אמר קרא (בראשית מט, כב) בן פרת יוסף בן פרת עלי עין עין שלא רצתה לזון וליהנות מדבר שאינו שלו תזכה ותאכל כמלא עיניה

רבי יוסי ברבי חנינא אמר (דברים לג, טז) ורצון שוכני סנה עין שלא רצתה ליהנות מדבר שאינו שלו תזכה ותאכל בין השנואין

תנא רואה שאמרו רואה כולו ולא המפסיק בינו לבינו אמר ליה רבי שמעון בן אליקום לר׳ אלעזר אסברא לך כגון בי כנישתא דמעון אמר רב פפא רואה שאמרו לא רואה כולו אלא רואה מקצתו

בעי רב פפא עומד ורואה יושב ואינו רואה מאי בעי ר׳ ירמיה עומד על גבי הנחל ורואה (יושב) בתוך הנחל ואינו רואה מאי תיקו

כי אתא רב דימי אמר רבי בשלשה מקומות שרתה שכינה על ישראל בשילה ונוב וגבעון ובית עולמים ובכולן לא שרתה אלא בחלק בנימין שנאמר (דברים לג, יב) חופף עליו כל היום כל חפיפות לא יהו אלא בחלקו של בנימין

כי אזיל אביי אמרה קמיה דרב יוסף אמר חד ברא הוה ליה לכייליל ולא מיתקן והכתיב (תהלים עח, ס) ויטש (את) משכן שילה וכתיב (תהלים עח, סז) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר

אמר רב אדא מאי קא קשיא ליה דלמא שכינה בחלק בנימין וסנהדרי גדולה בחלק יוסף מדמצינו בבית עולמים דשכינה בחלקו של בנימין וסנהדרין בחלק יהודה

אמר ליה הכי השתא התם מיקרבן נחלות גבי הדדי הכא מי מקרבן הכא נמי מקרבן כדאמר רבי חמא בר׳ חנינא רצועה היתה יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין ובה היה מזבח בנוי והיה בנימין הצדיק מצטער עליה לבלעה

ה״נ רצועה היתה יוצאת מחלקו של יוסף לחלקו של בנימין והיינו דכתיב (יהושע טז, ו) תאנת שילה

כתנאי חופף עליו זה מקדש ראשון כל היום זה מקדש שני ובין כתיפיו שכן אלו ימות המשיח

רבי אומר חופף עליו זה העולם הזה כל היום אלו ימות המשיח ובין כתיפיו שכן זה העולם הבא

ת״ר ימי אהל מועד שבמדבר ארבעים שנה חסר אחת ימי אהל מועד שבגלגל ארבע עשרה ז׳ שכבשו וז׳ שחלקו ימי אהל מועד שבנוב וגבעון חמשים ושבע נשתיירו לשילה ג׳ מאות ושבעים חסר אחת

ימי אהל מועד שבמדבר ארבעים חסר אחת מנלן דאמר מר שנה ראשונה עשה משה את המשכן שניה הוקם המשכן ושלח משה מרגלים

שבגלגל ארבע עשרה שבע שכבשו ושבע שחלקו מנלן דקאמר כלב (יהושע יד, ז) בן ארבעים שנה אנכי בשלוח משה עבד ה׳ אותי מקדש ברנע לרגל את הארץ ואשיב אותו דבר כאשר עם לבבי וכתיב ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה

כי עבריה לירדן בר כמה הוי בר שבעין ותמני וקאמר בן חמש ושמונים שנה הרי שבע שכבשו

ושבע שחלקו מנלן איבעית אימא מדשבע שכבשו שבע נמי שחלקו

ואיבעית אימא מדלא משכחת לה (יחזקאל מ, א) בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר:

אהל מועד שבנוב וגבעון חמשים ושבע מנ״ל דכתיב (שמואל א ד, יח) ויהי כהזכירו את ארון האלהים

ותנא כשמת עלי הכהן חרבה שילה ובאו לנוב כשמת שמואל הרמתי חרבה נוב ובאו לגבעון

וכתיב (שמואל א ז, ב) ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה וינהו כל בית ישראל אחרי ה׳

הני עשרים שנה עשר שנה שמלך שמואל בעצמו ושנה שמלך שמואל ושאול ושתים שמלך שאול ושבע דדוד

דף קיט עמוד א

דכתיב (מלכים א ב, יא) והימים אשר מלך דוד על ישראל מ׳ שנה בחברון מלך ז׳ שנים [וגו׳]

ובשלמה כתיב (דברי הימים ב ג, ב) ויחל לבנותו בשנת ארבע למלכותו נשתיירו לשילה שלש מאות ושבעים חסר אחת:

באו לנוב וגבעון [וכו׳]: מנא ה״מ דת״ר (דברים יב, ט) כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה

אל המנוחה זו שילה נחלה זו ירושלי׳ למה חלקן כדי ליתן היתר בין זה לזה

א״ל ריש לקיש לר׳ יוחנן מעשר שני נמי ליתני א״ל מעשר שם שם מארון קא ילפי כיון דארון לא הוה מעשר נמי לא הואי

אי הכי פסח וקדשים נמי דשם שם מארון ילפי דכיון דארון לא הוה אינהו נמי לא הוו

א״ל [דאמר לך] הא מני ר״ש היא דאמר אף צבור לא הקריבו אלא פסח וחובות הקבוע להן זמן אבל חובות שאין קבוע להם זמן הכא והכא לא קרב מעשר בהמה חובות שאין קבוע להן זמן הוא ואיתקש מעשר דגן למעשר בהמה

מכלל דלרבי יהודה קרב אין דהאמר רב אדא בר מתנה מעשר שני ומעשר בהמה נאכלין בנוב וגבעון לדברי רבי יהודה והא בעי בירה ולאו תני רב יוסף שלש בירות הן שילה ונוב וגבעון ובית עולמים הוא תני לה והוא אמר לה לאכילת מעשר שני ואליב׳ דרבי יהודה:

באו לירושלים [וכו׳]: ת״ר כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה מנוחה זו שילה נחלה זו ירושלים

ואומר (ירמיהו יב, ח) היתה לי נחלתי כאריה ביער ואומר (ירמיהו יב, ט) העיט צבוע נחלתי לי העיט סביב עליה דברי רבי יהודה

ר״ש אומר מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה ואומר (תהלים קלב, יד) זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה ואומר (תהלים קלב, יג) כי בחר ה׳ בציון אוה למושב לו

בשלמא למ״ד מנוחה זו שילה היינו דכתיב אל המנוחה ואל הנחלה אלא למ״ד מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה אל הנחלה ואל המנוחה מיבעי ליה הכי קאמר לא מיבעיא מנוחה דלא מטיתו אלא אפילו לנחלה נמי לא מטיתו

תנא דבי רבי ישמעאל זו וזו שילה רבי שמעון בן יוחי אומר זו וזו ירושלים בשלמא למאן דאמר מנוחה זו

דף קיט עמוד ב

שילה נחלה זו ירושלים אי נמי איפכא היינו דכתיב (דברים יב, ט) אל המנוחה ואל הנחלה אלא למאן דאמר זו וזו שילה או זו וזו ירושלים מנוחה נחלה מיבעי ליה קשיא

בשלמא למ״ד זו וזו שילה מנוחה דנחו מכיבוש נחלה (זו) דפלגו התם נחלות דכתיב (יהושע יח, י) ויחלק להם יהושע ויפל להם גורל בשילה על פי ה׳

אלא למ״ד זו וזו ירושלים בשלמא נחלה נחלת עולמים אלא מנוחה מאי מנוחה מנוחת ארון דכתיב ויהי כנוח הארון

בשלמא למ״ד זו וזו ירושלים אבל שילה הוה שריא במות היינו דכתיב (שופטים יג, יט) ויקח מנוח את גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור לה׳

אלא למ״ד זו וזו שילה ובמות הוה אסירן מאי ויקח מנוח הוראת שעה היתה

תנא דבי רבי ישמעאל כרבי שמעון בן יוחי דאמר זו וזו ירושלים וסימניך משכי גברא לגברי:

כל הקדשים [וכו׳]: אמר רב כהנא לא שנו אלא בשחיטה אבל בהעלאה כרת נמי מיחייב

מאי טעמא דאמר קרא (ויקרא יז, ח) ואליהם תאמר על הסמוכין תאמר

מתקיף לה רבה מי כתיב ועליהם תאמר אליהם כתיב (ואליהם קרינן)

ועוד תניא ארבעה כללות היה רבי שמעון אומר בקדשים הקדישן בשעת איסור הבמות ושחט והעלה בשעת איסור הבמות בחוץ הרי הן בעשה ולא תעשה ויש בהן כרת הקדישן בשעת היתר הבמות ושחט והעלה בשעת איסור הבמות הרי הן בעשה ולא תעשה ואין בהן כרת

הקדישן בשעת איסור הבמות ושחט והעלה בחוץ בשעת היתר הבמות הרי הן בעשה ואין בהן בלא תעשה

הקדישן בשעת היתר הבמות ושחט והעלה בשעת היתר הבמות פטור מכלום תיובתא דרב כהנא תיובתא:

ואלו קדשים [וכו׳]: סמיכה דכתיב (ויקרא א, ג) לפני ה׳ וסמך

שחיטת צפון דכתיב צפונה לפני ה׳ מתנות סביב דכתיב (ויקרא א, ה) וזרק על המזבח סביב (סביב)

תנופה דכתיב (ויקרא יד, יב) והניף הכהן לפני ה׳ הגשה דכתיב (ויקרא ב, ח) והגישה אל המזבח:

רבי יהודה אומר אין מנחה בבמה: אמר רב ששת לדברי האומר יש מנחה בבמה יש עופות בבמה לדברי האומר אין מנחה בבמה אין עופות בבמה

(ויקרא יז, ה) זבחים ולא מנחות זבחים ולא עופות

וכהן דכתיב (ויקרא יז, ו) וזרק הכהן בגדי שרת (שמות כח, מג) לשרת בקדש

וכלי שרת (במדבר ד, יב) אשר ישרתו בם בקודש: לריח ניחוח דכתיב (ויקרא א, ט) לריח ניחוח לה׳:

מחיצה בדמים דכתיב (שמות כז, ה) והיתה הרשת עד חצי המזבח: ריחוץ ידים דכתיב (שמות מ, לב) ובקרבתם אל המזבח ירחצו

אמר רמי בר חמא לא שנו אלא בקדשי במה קטנה והקריבום בבמה קטנה אבל בקדשי במה קטנה דקרבינהו בבמה גדולה יש חיצוי

מותיב רבה חזה ושוק תרומת לחמי תודה נוהגין בקדשי במה גדולה ואין נוהגין בקדשי במה קטנה אימא נוהגין בבמה גדולה ואין נוהגין בבמה קטנה

איכא דאמרי אמר רמי בר חמא לא שנו אלא בקדשי במה גדולה והקריבן בבמה גדולה אבל בקדשי במה קטנה אף על גב דקרבינהו בבמה גדולה אין חיצוי

לימא מסייע ליה חזה ושוק ותרומת לחמי תודה נוהגין בקדשי במה גדולה ואין נוהגין בקדשי במה קטנה

אימא נוהגין בבמה גדולה ואין נוהגין בבמה קטנה ופליגא דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר עולת במת יחיד שהכניסה בפנים קלטוה מחיצות לכל דבר

בעי רבי זירא עולת במת יחיד

דף קכ עמוד א

שהכניסה לפנים והוציאה לחוץ מהו מי אמרי כיון דעיילא קלטה לה מחיצתא או דלמא כיון דהדר הדר

לאו היינו פלוגתא דרבה ורב יוסף דתנן קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהן (ואם עלו לא ירדו)

ואיבעיא להו ירדו מהו שיעלו רבה אמר לא יעלו ורב יוסף אמר יעלו

תיבעי לרבה תיבעי לרב יוסף תיבעי לרבה עד כאן לא קאמר רבה אלא במזבח דחזי ליה מקדש דלא חזי לא מקדש אבל מחיצה אע״ג דלא חזי ליה קלטה

או דלמא אפי׳ לרב יוסף עד כאן לא קאמר רב יוסף התם אלא דחד מקום הוא אבל הכא דתרי מקומות נינהו לא או דלמא לא שנא תיקו

מילתא דפשיטא ליה לרבה בחד גיסא ולרב יוסף בחד גיסא מיבעי ליה לרבי ינאי דבעי רבי ינאי אברי עולת במת יחיד שעלו למזבח וירדו מהו היכא דלא משלה בהן האור לא תיבעי לך כי תיבעי לך היכא דמשלה בהן האור מאי תיקו

איתמר שחיטת לילה בבמת יחיד רב ושמואל חד אמר כשרה וחד אמר פסולה וקא מיפלגי בדרבי אלעזר

דרבי אלעזר רמי קראי אהדדי כתיב (שמואל א יד, לג) ויאמר בגדתם גלו אלי היום אבן גדולה

וכתיב (שמואל א יד, לד) ויאמר שאול פוצו בעם ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא תחטאו לה׳ לאכול על הדם ויגישו כל העם איש שורו בידו הלילה וישחטו שם

מר משני כאן בחולין כאן בקדשים ומר משני כאן בקדשי במה גדולה כאן בקדשי במה קטנה

איתמר עולת במת יחיד רב אמר אין טעונה הפשט וניתוח ורבי יוחנן אמר טעונה הפשט וניתוח וקא מיפלגי בדר״י הגלילי דתניא ר״י הגלילי אומר עולה שהקריבו ישראל במדבר אין טעונה הפשט וניתוח שאין הפשט וניתוח אלא מאהל מועד ואילך

מר סבר מאהל מועד ואילך לא שנא במה גדולה ולא שנא במה קטנה ומר סבר בבמה גדולה אין בבמה קטנה לא

תניא כותיה דרבי יוחנן דברים שבין במה גדולה לבמה קטנה קרן וכבש ויסוד וריבוע בבמה גדולה ואין קרן ויסוד וכבש וריבוע בבמה קטנה כיור וכנו בבמה גדולה ואין כיור וכנו בבמה קטנה חזה ושוק בבמה גדולה ואין חזה ושוק בבמה קטנה

דברים ששוותה במה גדולה לבמה קטנה שחיטה בבמה גדולה וקטנה הפשט וניתוח בגדולה וקטנה דם מתיר ומפגל בגדולה וקטנה מומין וזמן בגדולה וקטנה

אבל נותר והזמן והטמא שוין בזה ובזה:

ת״ר מנין לעשות זמן בבמה קטנה כבמה גדולה (אמרה תורה לן ישרף) ופיגול ישרף מה פיגול פסול בבמה אף לן פסול בבמה

או כלך לדרך זו) דהא אמרה תורה לן ישרף ויוצא ישרף מה יוצא כשר בבמה אף לן כשר בבמה ולאו ק״ו הוא מעופות

דף קכ עמוד ב

מה עופות שאין המום פוסל בהן זמן פוסל בהן קדשי במה קטנה שהמום פוסל בהן אינו דין שזמן פוסל בהן

מה לעופות שכן אין הזר כשר בהן תאמר בבמה קטנה שהזר כשר בה לא יהא זמן פסול בה ת״ל (ויקרא ז, יא) וזאת תורת זבח השלמים לעשות זמן במה קטנה כזמן במה גדולה:

הדרן עלך פרת חטאת וסליקא לה מסכת זבחים